Bundel - Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid van 11 juli 2024

Agenda bijlagen

- 1a AGENDA AB OZHZ 11 juli 2024 vs01
- 1b Memo aandachtspunten Omgevingswet AB juli 2024
- 2 Conceptnotulen AB OZHZ 28 maart 2024 vsdef
- 3a Belegnotitie jaarstukken 2023
- 3b RA3322 - Omgevingsdienst ZHZ - aanbiedingsbrief
- 3c RA3322 - Omgevingsdienst ZHZ - jaarrekening incl. controleverklaring
- 3d RA3323 - Omgevingsdienst ZHZ - accountantsverslag
- 3e Bestuursnotitie accountantsverslag 2023 aangepast
- 4a Belegnotitie BURAP I 2024
- 4b BURAP I - 2024 - versie DB BESLUIT
- 4c Bestuursnotitie tweede begrotingswijziging 2024_versie_AGE_06062024
- 5a Belegnotitie ontwerpbegroting 2025 met zienswijzen
- 5b Begroting 2025 versie DB 11 april 2024_versie vormgever (1) BESLUIT
- 5c BN zienswijzen BGR 25
- 6a Belegnotitie ombuigingen 2026
- 6b Tussenrapportage ombuigingen 2026 vs02 ppt vsDB
- 7a Belegnotitie relatie SGD
- 7b Bestuursnotitie herbezinnen relatie met SGD
- 8a Belegnotitie financiering enoses in 2025
- 8b Bestuursnotitie E-Noses 2024 v2
- 10 Brief AB voortgang robuuste omgevingsdiensten xOZHZ
- 11a Belegnotitie Sociaal Jaarverslag 2023 - cve
- 11b sociaal-jaarverslag-2023 BESLUIT
- 11c Belegnotitie jaarverslag archivaris 2023
- 11d Verslag 2022 archief
- 11e Brief verslag 2023 archief
- 11f Verslag 2023 archief

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

AGENDA VERGADERING d.d. 11 juli 2024

9.30 tot 11.00 uur

Stadskantoor Dordrecht, Spuiboulevard 300, Dordrecht

	ONDERWERP	BIJLAGEN
1.	**Opening en mededelingen** - Update implementatie Omgevingswet - Businesscase uitvoering bouwtaken voor Hardinxveld-Giessendam	- Memorandum Omgevingswet
2.	**Notulen van de vergadering van 28 maart 2024** - Vaststellen van de notulen van 28 maart 2024	- Concept-notulen van de vergadering van 28 maart 2024
E I G E N A A R		
3.	**Jaarstukken 2023** - Kennisnemen van het accountantsverslag 2023 en de reactie daarop van OZHZ - Kennisnemen van de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur conform paragraaf 3 van de jaarrekening 2023 (deel II van de jaarstukken 2023) - Vaststellen van de jaarrekening 2023 - Besluiten om het negatieve resultaat over 2023 van € 629.000 ten laste te brengen van het weerstandsvermogen	- Belegnotitie - Voorlopige jaarrekening 2023 - Accountantsverslag 2023 - Aanbiedingsbrief - Bestuursnotitie naar aanleiding van het accountantsverslag
4.	**BURAP I en 2e begrotingswijziging 2024** - Kennisnemen van de BURAP I 2024 - Vaststellen van de 2e wijziging van de begroting 2024	- Belegnotitie - BURAP I 2024 - Bestuursnotitie inzake de 2e begrotingswijziging 2024
5.	**Begroting 2025** - Vaststellen van de begroting 2025	- Belegnotitie - Ontwerpbegroting 2025 - Bestuursnotitie inzake de ingekomen zienswijzen op de ontwerpbegroting 2025 en de reacties op de bestemming van het rekeningresultaat 2023
6.	**Ombuigingen 2026** - Kennisnemen van de eerste tussenstand inzake scenario's voor de financiële ombuigingen 2026	- Belegnotitie - Tussenrapportage
7.	**Herbezinning op de relatie OZHZ – Servicegemeente Dordrecht** - Kennisnemen van de stand van dit traject	- Belegnotitie - Bestuursnotitie

	ONDERWERP	BIJLAGEN
OPDRACHTGEVER		
8.	**Financiering e-nose netwerk in 2025** - Besluiten om de financiering van het e-nosenetwerk in Zuid-Holland Zuid in 2025 te continueren	- Belegnotitie - Bestuursnotitie
9.	**Circulaire agenda** - Toelichting op de taken die OZHZ voor de gemeenten kan uitvoeren, zoals aangekondigd in de Voorjaarsbrief 2025 (presentatie)	- Presentatie
10.	**Versterking VTH-stelsel** - Kennisnemen van de stand van dit traject	- Mondelinge toelichting - Brief IenW d.d. 26 juni 2024 inzake voortgang robuuste omgevingsdiensten
OVERIG		
11.	**Verslagen ter informatie:** - Sociaal Jaarverslag 2023 - Jaarverslagen 2022 en 2023 van de archivaris	- Sociaal jaarverslag 2023 met belegnotitie - Jaarverslagen 2022 en 2023 van de archivaris met aanbiedingsbrief en belegnotitie
12.	**Rondvraag en sluiting**	

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Agendapunt: 1

Johan de Wittstraat 140
Postbus 550
3300 AN Dordrecht
T [078] 770 85 85
F [078] 770 85 84
E algemeen@ozhz.nl
www.ozhz.nl
KvK-nummer: 51291010

Memorandum

Aan: AB
Van: OZHZ
Dossier: Programma Omgevingswet Zaaknummer Kenmerk
Datum: 11 juli 2024
Onderwerp: Aandachtspunten programma Omgevingswet; ter informatie

Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking. Vanuit het Programma Omgevingswet van de Ontwikkelaanpak werkt OZHZ aan de goede implementatie van deze nieuwe wet. Het eerste half jaar van toepassing van de wet geeft een aantal belangrijke aandachtspunten. OZHZ zette deze in voorliggend memorandum op een rij.

1. Afbouwen projectorganisaties bij gemeenten: implementatie Omgevingswet is nog niet klaar

De meeste gemeenten bouwen de projectorganisatie af. Alleen voor het omgevingsplan blijft er vaak een projectleider over. Over het algemeen bestaat de indruk dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet goed loopt en er hierdoor geen projectorganisatie meer nodig is. In de praktijk echter merken we dat veel situaties met de Omgevingswet in de praktijk nog niet zijn voorgekomen. Meer complexe (op inhoud, structuur en systeemaspecten) initiatieven blijven achter. Hierdoor is nog lang niet alles getest en geëvalueerd.

Als er geen projectorganisatie meer is bij de gemeenten blijft het voor OZHZ belangrijk om een sparringpartner te hebben. Met wie kunnen wij in de volle breedte over de Omgevingswet afstemmen? Wie houdt er binnen de gemeente het overzicht en indien nodig doorzettingskracht over de implementatie van de Omgevingswet in algemene zin en heeft aandacht voor de moeilijke aspecten die nog gaan komen de komende jaren?

2. Advisering milieu bij Omgevingsplannen

Op 29 mei jl. stemde de stuurgroep (met daarin gemeentesecretarissen en directeuren van organisaties / ketenpartners) van het Regiobrede Project Omgevingswet Zuid-Holland Zuid in met het voorstel "Samen eigen keuzes maken" voor meer regionale samenwerking op (milieu) thema's in het Omgevingsplan. Het voorstel bevat het plan om voor milieuthema's regionale platforms op te zetten, met daarbij een rol voor OZHZ om het voortouw te nemen bij het organiseren van de platforms en het inleveren van de inhoudelijke kennis. De platforms moeten leiden tot een regionaal basisdocument per milieuthema met zowel geharmoniseerde en richtinggevende beleidskeuzes als voorbeelden van beleidskeuzes. Plan van OZHZ is om de inzet te dekken vanuit een bijstelling van de programma's van de Ontwikkelaanpak.

Regionale samenwerking is efficiënter voor zowel gemeenten als OZHZ, omdat een milieuthema gelijk voor alle gemeenten behandeld wordt en niet elke gemeente opnieuw het wiel hoeft uit te vinden. Koplopers kunnen hun ervaringen en opgedane kennis delen. In de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) van 6 juni jl. is ook de oproep gedaan om meer in te zetten op een sterkere regionale samenwerking bij milieuthema's in het Omgevingsplan.

OZHZ werkt het voorstel verder uit zodat de platforms binnenkort van start kunnen gaan. Voor het succes

ervan is een actieve deelname en bijdrage van gemeenten cruciaal. Ook moet er duidelijkheid zijn over de rol van de provincie. OZHZ heeft de indruk, o.a. vanuit de bespreking in de AGO van 6 juni jl. en de voorbereiding op de stuurgroep, dat de provincie hierbij nog afstand houdt. Dit terwijl meer uniformiteit en kwaliteit van omgevingsplannen ook voor de provincie belangrijk is. Het werken aan omgevingsplannen betekent de komende jaren een grote klus waar OZHZ met data en kennis over milieu en bedrijven een grote rol in kan spelen.

3. Goede samenwerking en levend houden van de uitvoeringsafspraken

Na een aantal maanden werken met de Omgevingswet blijkt dat het nog belangrijker is (dan voor de invoering van die wet), dat er goede contacten zijn tussen OZHZ en de gemeente/provincie. Door het vervallen van de onlosmakelijkheid kunnen vergunningaanvragen en meldingen los van elkaar ingediend worden. We moeten elkaar goed op de hoogte houden van wat er speelt op VTH-vlak. Dit kan verrassingen voor burgers/bedrijven en klachten voorkomen. Een voorbeeld is dat het belangrijk is dat OZHZ aanhaakt bij de gemeentelijke Omgevingstafels. Dan kan meegekeken worden of er bij (ruimtelijke) projecten invloed kan zijn vanuit milieu. Het is van belang om de vorig jaar gemaakte uitvoeringsafspraken actueel te houden. Ook moeten de collega's op de dagelijkse werkvloer scherp blijven op het bestaan van de uitvoeringsafspraken. Zeker wanneer de projectorganisatie Omgevingswet wordt afgebouwd of er niet meer is.

4. Productie na invoering van de Omgevingswet

Eind december 2023 zijn er nog veel aanvragen ingediend. Dit zorgt in de eerste helft van 2024 voor veel werk voor vergunningverlening en straks ook voor toezicht. Bij vergunningverlening voor bouwen en bodem komt er inmiddels een regulier aantal aanvragen/meldingen binnen. Door de splitsing in de ruimtelijke en technische activiteit is het beoordelen van bouwaanvragen complexer geworden. Milieuaanvragen lopen achter maar dit sluit aan bij de landelijke trend. Voor milieu is er wel extra werk in het actualiseren van vergunningen. Dit komt voort uit wijzigingen rond het bevoegd gezag en inhoudelijk gewijzigde wetgeving (bijvoorbeeld het vervallen van de Omgevingsvergunning beperkte milieutoets, een nieuw landelijk afvalbeheerplan en nieuwe regels rondom financiële zekerheid). Bij het toezicht wordt geleerd de nieuwe wetgeving in de praktijk toe te passen. Het overgangsrecht is hiervoor ook relevant. Door het vervallen van de onlosmakelijkheid is er meer risico op onvergunde activiteiten, klachten en handhaving.

Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

van 28 maart 2024

Aanwezig:
Stolk (PZH, voorzitter), Mw. De Jonge (Dordrecht), De Boer (Gorinchem), Nederveen (Hardinxveld-Giessendam), Mw. Van Leeuwen (PZH), Japenga (Alblasserdam, plv. De Gier), Merx (Dordrecht), Lock (Molenlanden), Van der Wulp (Hoeksche Waard), Kosten (Papendrecht), Bijderwieden (Sliedrecht), Lafleur (H-I-Ambacht), mw. Van Dongen (Zwijndrecht) en Visser (OZHZ, secretaris).

Afwezig:
De Gier (Alblasserdam).

Verder aanwezig:
Mw. Tolsma (plv. controller) en Numan (directiesecretaris).

	ONDERWERP	BESLUIT
1.	**Opening, mededelingen en ingekomen stukken** De heer Visser licht toe dat hij mw. Tolsma heeft aangewezen als plv. concerncontroller. Intern zijn afspraken gemaakt om dubbele petten te voorkomen vanwege de functie van mw. Tolsma als adjunct-directeur en plv. directeur. De heer Den Uijl is aangewezen als 2e plv. directeur, voor het (zelden voorkomende) geval dat de directeur en zijn 1e plaatsvervanger afwezig of verhinderd zijn. Voorheen was de heer Croughs aangewezen als 2e plv. directeur, maar in zijn huidige functie neemt hij niet meer deel aan de overleggen van het directieteam, in tegenstelling tot de heer Den Uijl. De heer Schippers zal niet terugkeren in de functie van concern-controller. Een en ander is in goed overleg met hem besproken en besloten. Uitgangspuntenbrief begrotingskaders 2025 gemeenschappelijke regeling OZHZ Uitgangspuntenbrief begrotingskaders 2025 gemeenschappelijke regeling OZHZ Ter informatie is de brief van PZH bijgevoegd. OZHZ neemt deze informatie mee bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2025.	
2.	**Notulen van de vergadering van 30 november 2023** Concept-notulen van de vergadering van 30 november 2023 Er zijn geen opmerkingen over de notulen.	Notulen van de vergadering van 30 november 2023 conform vastgesteld.
E I G E N A A R		
3.	**Begroting 2024, eerste begrotingswijziging** Belegnotitie Bestuursnotitie Overzicht van ingekomen zienswijzen Brief namens het DB van 8 maart 2024 inzake de ingekomen zienswijzen Mevrouw De Jonge kan instemmen, met de aantekening dat met OZHZ al het gesprek loopt over de budgetten. De gemeente gaat daar kritisch naar kijken. De heer Visser licht toe dat meerdere gemeenten een soortgelijk signaal hebben afgegeven. Alblasserdam was daarin het meest duidelijk. Er is daar geen ruimte om het jaarprogramma op te hogen. Met enkele andere gemeenten gaan we nog in gesprek. Een en ander wordt dan zichtbaar in het meerjarenbeeld in de begroting 2025.	Eerste wijziging van de begroting 2024 conform voorstel vastgesteld.

	ONDERWERP	BESLUIT
4.	**Bestuursopdracht inzake bijdrage voor het verminderen van de financiële problematiek gemeenten** Belegnotitie Bestuursnotitie De heer Visser licht het stuk toe en meldt dat in februari jl. ook een toelichting is gegeven aan de wethouders financiën. Bij de ombuigingsoperatie is belangrijk dat OZHZ ook taken en verplichtingen te doen en na te komen heeft. Daarnaast spelen interne en externe ontwikkelingen en uitdagingen. Die moeten zo goed mogelijk bij elkaar worden gebracht. De in de bestuursopdracht opgenomen vier richtingen richten zich op aspecten die zowel binnen als buiten OZHZ spelen. Er is daarom afstemming nodig met de deelnemers over de beleidsmatige mogelijkheden die zij zelf hebben en die doorwerken naar de taakuitvoering door OZHZ. Ook dat is besproken met de wethouders financiën. Oproep was toen ook om te kijken naar verdere efficiencymogelijkheden door taken neer te leggen bij OZHZ en daarin open minded te zijn. Het verhoogt ook de kwaliteit van de uitvoering en zaken hoeven maar één keer te worden uitgezocht. We gaan in elk geval niet kaasschaven, dat is voor niemand goed. Een en ander vraagt om nadrukkelijke keuzes. En daarnaast is belangrijk te kijken naar de bestuurlijke wensen, bijvoorbeeld op het gebied van bouw, APV en participatie. Dat doen we graag, maar OZHZ zal scherper zijn op de bijbehorende financiële middelen en daarover scherper het debat voeren. Oproep is verder om de offerteopdrachten met incidentele budgetten te minimaliseren. Die geven namelijk erg veel administratieve ballast. Ondanks dat OZHZ dat al meerdere keren heeft aangeven landt het nog niet overal goed bij de gemeenten. OZHZ moet er in dat geval ook veel meer op inhuren dan wenselijk, en dat is duur. Voor wat betreft de flexibele schil van 10% wordt bezien waar die verlaagd kan worden. Het helpt dan als de deelnemers hun offertebudgetten voor langere tijd vastzetten, bijvoorbeeld voor 4 jaar. De Voorzitter wijst op de planning. Rond de zomer zijn de eerste contouren beschikbaar. In november volgt voorstel om vast te stellen, als onderdeel van de begrotingsrichtlijnen 2026. Het is goed om te denken in scenario's maar we willen tegelijkertijd ook niet naar het Rijk uitstralen dat we het allemaal zomaar verwerken en dus dat het kan. De scenario's zijn bevatten wat dat betreft een 'wat-als'-uitwerking. Mevrouw Van Dongen vindt het goed dat het wordt opgepakt. De aanpak om niet te gaan kaasschaven is goed en dat straalt het stuk nu uit. Oproep is om bij de vier uitgangspunten ook vernieuwing in de processen mee te nemen waar dat mogelijk is. De heer Lock vindt het belangrijk om ook te kijken dat - als we dit doen - te bezien wat het betekent voor de effectiviteit van de organisatie. We moeten niet gaan bezuinigen en dan vervolgens constateren dat we niet meer de OZHZ zijn die we willen. De heer Lafleur vraagt of een en ander voor de zomer ook met elke deelnemer apart wordt besproken. Mevrouw De Jonge geeft ook complimenten voor de aanpak. Het is goed dat OZHZ er proactief mee aan de slag gaat. Het gaat de gemeenten helpen bij hun opgaven. Hopelijk gaat het richting de 10% besparing waaruit we keuzes kunnen maken. Vanuit de gemeentesecretarissen is verzocht om in de zomer alvast iets te krijgen uit een eerste ronde, de quick wins. Derhalve graag voor het AB al ambtelijk iets delen. Aanbod is ook om twee gemeentesecretarissen bij het traject te laten aansluiten. Belangrijk om mee te geven wat er in de gemeenten gebeurt. De heer Merx wijst erop dat het niet ten koste mag gaan van de robuustheid. Spreker zou graag wat meer beeld krijgen wat de samenwerking van de omgevingsdiensten, ook landelijk, betekent in het kader van deze ombuigingen. Bij het vierde onderwerp (regionale taakuitvoering door OZHZ) is belangrijk wie er in de lead is. De gemeenten zouden daar nu juist energie op moeten inzetten.	Bestuursopdracht conform voorstel vastgesteld.

	ONDERWERP	BESLUIT
	De heer Japenga spreekt waardering uit voor wat er ligt. In Alblasserdam worden werksessies gehouden over wat er op de gemeente afkomt en wat er gedaan moet worden. De gemeente kan uit de voeten met deze notitie. Let wel op het beeld dat je geeft in Den Haag, maar ook lokaal. Houd ook de verschillen tussen gemeenten goed in de gaten want de situatie per gemeente kan anders zijn. De heer Kosten sluit zich hierbij aan. Let verder ook op het beeld dat je geeft in Den Haag. De heer Bijderwieden geeft complimenten voor de aanpak en sluit zich aan bij de vorige sprekers. Spreker wijst op de motie in de Tweede Kamer over extra middelen aan omgevingsdiensten. Vraag is of we kunnen kijken wat dat ook voor OZHZ kan betekenen. We zijn o.a. ook aan kennisontwikkeling de nodige kosten kwijt. Hij wijst daarbij ook op de aanpak van de PFAS-problematiek. De heer Visser dankt de AB-leden voor hun complimenten op het stuk. OZHZ zal het aspect van vernieuwing er zo goed mogelijk in meenemen. We kijken niet alleen naar onszelf maar ook naar andere diensten voor wat betreft de samenwerking, ook via ODNL. Belangrijk is dat we goed in de gaten houden waarvoor we zijn opgericht, het gaat om de veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. We doen dit voor burgers en samenleving. Dat vraagt keuzes die soms lastig kunnen zijn. Het budget is niet onbeperkt. Dat is een afweging van de gemeente zelf. OZHZ kan de consequenties in beeld brengen van de te maken keuzes. Primair pakken we dit regionaal aan. Maar er zit inderdaad verschil tussen de gemeenten, zowel financieel als inhoudelijk. We proberen het regionaal en efficiënt op te pakken, maar werken tegelijkertijd ook met individuele jaarprogramma's. In de AGV is gisteren gesproken met de gemeentesecretarissen. Twee daarvan sluiten aan bij het traject. Nader te bezien is nog welke verdeling we hanteren. We willen iedereen aanhaken maar het mag ook niet te groot worden. Ook is toegezegd om voor de zomer een eerste richting aan te geven: waar is meer of minder te besparen. Het regionaal uitvoeren van aanvullende taken door OZHZ kunnen we alleen maar aanreiken. Bijvoorbeeld naar aanleiding van de businesscase bouwtaken van Hardinxveld-Giessendam. De gemeentesecretaris van die gemeente heeft gezegd dat het goed zou zijn dat de gemeente laat zien wat dat betekent en waarom bepaalde keuzes zijn gemaakt. OZHZ kan het aanreiken, maar het initiatief en de keuze is aan de gemeenten zelf. OZHZ zal bij de uitwerking oog hebben voor de verschillen tussen de gemeenten. De geldstromen over pfas kan je breder naar trekken naar ZZS. ODNL kan niet op de stoel van de bestuurder gaan zitten. Bij geldstromen direct naar de omgevingsdiensten passeren we de deelnemers en de koepels, dus daar is ODNL scherp op. ODNL kan aanreiken en signaleren, maar ook VNG en IPO hebben een belangrijke rol. Tot slot wenst de Voorzitter OZHZ veel succes bij de uitwerking.	
5.	**Doorontwikkeling omgevingsdiensten** Belegnotitie Plan van aanpak robuustheid met als bijlage de bestuursnotitie zelftoetsing robuustheid d.d. 14 september 2023 Brief van het ministerie van IenW met reactie op de zelftoetsing (ongedateerd), met als bijlage een checklist voor de plannen van aanpak Plan van aanpak naar aanleiding van de externe visitatie Visitatierapport De Voorzitter licht toe dat er de laatste tijd veel aandacht is geweest voor de robuustheidscriteria. Geen enkele omgevingsdienst voldoet daaraan op dit moment. Voor 1 april moet het plan van aanpak naar IenW worden gestuurd. Spreker wijst daarnaast op de lijn van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Deze gaat over versterking van de samenwerking. De bestuurlijke begeleidingscommissie waarin	Conform voorstel: - Het plan van aanpak inzake robuustheid vastgesteld. - Het plan van aanpak naar aanleiding van de externe visitatie vastgesteld.

	ONDERWERP	BESLUIT
	vanuit het DB ook mevrouw De Jonge in zit is afgelopen dinsdag bijeen geweest. Voor wat betreft het landelijke traject geldt dat het tijd nodig heeft. Het IBP loopt echter alweer af. Hoe zorgen we dat het gaat beklijven. De vraag is bij het ministerie gesteld om het IBP te verlengen. De gesprekken daarover lopen nu. De heer Visser wijst op de twee belangrijkste elementen: - Robuustheid: er is eind 2023 aan de minister gerapporteerd en er is een gesprek geweest. OZHZ voldoet nog niet aan twee criteria: de hoogte van het opleidingsbudget is te laag. De norm is 3% van de personeelskosten, maar dat staat in geen enkele cao. OZHZ zit nu op 1,5% en aanvullende incidentele middelen. 3% is erg veel. Vraag kan zijn of het alleen om geld gaat of ook om de interne uren die OZHZ steekt in het zelf opleiden van medewerkers (opleiding bouwmedewerkers en toezichthouders). We zouden veel duurder uit zijn als we dat zouden inkopen op de markt. We proberen in de begroting 2025 extra middelen op te nemen. OZHZ kan er dan aan gaan voldoen. Ten tweede voldeed OZHZ nog niet aan de norm over data en informatie. OZHZ was er zelf al mee bezig omdat de kansen werden gezien. De nieuwe unit waarin de werkzaamheden zoveel mogelijk worden gecentreerd is gestart per 1/1/24. Tegelijkertijd was versterking nodig, en dat kost ook geld. In de begroting 2025 laat OZHZ zien hoe we dat financieren. Daarmee geven we invulling aan deze robuustheidscriteria. OZHZ doet dat samen met de andere omgevingsdiensten, binnen en buiten Zuid-Holland (via ODNL). - Pijler 6 is het tweede spoor. Dat gaat om toetsing van de kwaliteit door middel van externe visitatie. Elke omgevingsdienst wordt gevisiteerd. Bij OZHZ is eind 2023 een commissie met een onafhankelijke voorzitter aan de slag gegaan. Deze heeft ook gesproken met het DB. OZHZ kan uit de voeten met het opgeleverde rapport. Er staat in waarin we goed zijn en het legt ook de vinger op een aantal zere plekken. Die pakken we op, veelal in combinatie met acties vanuit het IBP. De Voorzitter wijst op de norm van 3% voor opleidingen. In de provinciale cao staat deze op 2,2%. Hierover moeten we dus het gesprek nog voeren. Dat heeft de voorkeur boven het bedenken van allerlei gekunstelde constructies om eraan te gaan voldoen. Spreker wijst daarnaast op de tussenrapportage van Van Aartsen en Sorgdrager, op basis waarvan IenW aandringt op fusies tussen omgevingsdiensten. Vraag is wat dat dan op gaat lossen. Het probleem zit niet in deze regio. We willen graag het gesprek voeren over de inhoud, en niet over structuuraanpassingen. De heer Bijderwieden ondersteunt het betoog van de voorzitter over de 3%-norm. Dit moet geen administratieve actie zijn. Het gaat om de ontwikkeling van de mensen. De heer De Boer sluit zich daarbij aan. OZHZ doet het goed. Het kan altijd nog beter. In de auditcommissie is met de accountant gesproken over wat je logischerwijs mag verwachten van een organisatie van deze omvang. Verbetering is altijd mogelijk, maar op enig moment kun je ook concluderen dat het goed genoeg is. Mevrouw Van Dongen is van mening dat we het gesprek moeten aangaan en het traject niet langs de lijn van cijfers moeten doorlopen. De opstelling wordt gewaardeerd. Vraag is wel hoe we kijken naar de inkomstenkant. Een gesprek over de criteria is goed, maar het Rijk zadelt ons in 2026 op met een ravijnjaar. Is dat allemaal wel met elkaar in balans? Spreker meldt voorts dat zij een halve dag is meegegaan met medewerkers van OZHZ. Zij gaven aan daarvan ook veel te hebben geleerd. De heer Lafleur is het eens met de gemaakte opmerking over fusievorming. Spreker mist dat nog wel in het plan van aanpak. De heer Nederveen wijst erop dat OZHZ geen actieve acquisitie doet en beleidsarm is. Tegelijkertijd zie je OZHZ in het dienstplan en in de Ontwikkelaanpak bewegen op de leefomgeving. OZHZ en gemeenten moeten elkaar daarin goed vinden. Dat is positief. Het is een vraagstuk van afstemming wat door de gemeente wordt gedaan	

	ONDERWERP	BESLUIT
	en wat door OZHZ. De Voorzitter benadrukt dat het een goed proces is om de omgevingsdiensten en het stelsel te versterken. In andere IBP-pijlers wordt ook goed ingezet op bijvoorbeeld samenwerking met andere diensten zoals de ILT, het OM en de politie. Daarin worden ook stappen gezet. Spreker vindt de opmerkingen over de inkomsten zeker terecht. VNG en IPO lobbyen bij het Rijk over extra financiering. Er is eur. 30 - 60 mln nodig om de samenwerking te versterken. Dat fusievorming voor OZHZ niet aan de orde is komt in de reactie naar het Rijk te staan. Indien andere diensten rond OZHZ behoefte hebben om de samenwerking verder te versterken dan moeten we wel kijken hoe we die kunnen helpen. De heer Merx wijst op de samenwerking in Gelderland op het gebied van data en informatie. Spreker vraagt OZHZ om na te denken om op dat soort thema's ook de samenwerking op specialismen te intensiveren. De Voorzitter licht toe dat ook ODNL een steviger positie krijgt om dat soort onderwerpen te gaan regelen. Ook bijvoorbeeld voor het gebruik van AI. De heer Visser licht toe dat ODNL werkt aan het oprichten van een kennis- en expertisecentrum. De omgevingsdiensten hoeven dan niet zelf steeds het wiel uit te vinden. Bij IenW is budget gevraagd. De voorbeelden uit Gelderland zijn bekend. Dat gaat bijvoorbeeld om het doen van ketenanalyses vanuit één van de diensten ten behoeve van het collectief. Een voorbeeld uit Zuid-Holland is het datalab waarin de omgevingsdiensten met elkaar oefenen en afspraken over het vastleggen en benutten van data en informatie via Inspectieview. Via ODNL wordt dat weer uitgerold naar de andere omgevingsdiensten in het land. De heer De Boer vindt het een goede zaak dat de omgevingsdiensten samenwerken. Oproep is om de slagvaardigheid te behouden. Spreker heeft geen goede ervaringen met centrale taken, bijvoorbeeld de groene vergunningverlening bij de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). Het schiet dan zijn doel voorbij. Dit wordt herkend door enkele andere bestuursleden. De Voorzitter meldt dat we hierop waakzaam blijven. Slagkracht blijft belangrijk. Mevrouw De Jonge koppelt terug uit de bestuurlijke begeleidingscommissie. De provinciale lijn is al voortvarend opgepakt voordat de aanbevelingen van de Commissie Van Aartsen er waren. Daarover is regelmatig teruggekoppeld in het bestuur. De begeleidingsgroep heeft zich vervolgens de vraag gesteld waar de energie verder nog zit. Dat heeft geleid tot het formuleren van een bestuurlijke opdracht: in de samenwerking gaan we elkaar intensiever opzoeken en ook kijken we naar de eigen organisaties: wie doet wat en waar zit de overlap, wat kunnen we samen gaan doen. Zowel op de primaire als op de niet primaire taken. Ook nieuwe vraagstukken worden daarbij betrokken zoals circulair. Vraag aan de directeuren is om dat uit te werken en hoe dat is te organiseren. Robuustheid staat voorop, maar wellicht zijn er mogelijkheden om samen te kijken naar het organiseren van taken. Het gaat om het sterker maken van de vijf omgevingsdiensten. Dinsdag jl. was hierover overleg met de vijf directeuren. De samenwerking loopt nu goed, dat is de winst van de ingezette lijn. Volgende keer willen we de vorderingen op de bestuursopdracht met elkaar delen. De heer Bijderwieden vindt het goed om dit te horen. Obstakel in de samenwerking kan zijn dat je elkaar niet gaat vertrouwen. Spreker is blij om te horen dat de directies dit ook nodig vinden. Mevrouw Van Dongen vindt vertrouwen hier een belangrijk vertrekpunt is. Tegelijkertijd hebben PZH en OZHZ een belang om leuk werk te kunnen bieden: jonge mensen aantrekken met kans om zich te ontwikkelen. Dat is een aandachtspunt in een omgeving van vinkjes zetten en cijfers. De Voorzitter wijst op www.debeterewereldbaan.nl. Dat is een mooi initiatief. De werving en het vasthouden van mensen is een grote uitdaging. De heer Bijderwieden vindt dat ook de bestuurders daarin een rol hebben. Zie de oproep van mevrouw Van Dongen over het meelopen bij OZHZ. Van de gemeenten kunnen we ook reclame maken dat het werken bij de overheid leuk is. De heer Visser licht toe dat de naamsbekendheid van het werken bij	

	ONDERWERP	BESLUIT
	omgevingsdiensten landelijk is opgepakt. De werving doen we wat meer in de eigen omgeving, derhalve in Zuid-Holland en de randen daaromheen. Vorig weekend stonden de vijf omgevingsdiensten samen op de Carrièrebeurs. Mevrouw De Jonge meldt voorts dat de bestuurlijke begeleidingsgroep primair vraag om naar de inhoud van de taken te kijken en naar de samenwerking. De opdracht behelst niet om naar de financiën sec te kijken. De heer Visser wijst tot slot op de samenwerking met de SGD over privacy en ICT. De afstand tot de gemeentelijke taakuitvoering is soms groot, dus daar kijken we ook of samenwerking met andere omgevingsdiensten meer kan bieden.	
O P D R A C H T G E V E R		
6.	**Eerste ervaringen met de Omgevingswet** Belegnotitie De heer Visser licht toe dat er eind 2023 nog veel aanvragen onder de oude regelgeving werden ingediend. In januari is veel werk verricht. Dat is goed verlopen. Daarna was korte tijd sprake van een daling maar het aantal aanvragen loopt nu weer op. OZHZ ziet nu al een aantal verbetermogelijkheden: - Het DSO zit ingewikkeld in elkaar. Een aanvraag voor een dakkapel bijvoorbeeld loopt via een uitgebreide vragenboom. Ook ontvangt OZHZ half ingevulde aanvragen. Men hoeft ook geen contactgegevens achter te laten, waardoor het lastig is met indiener contact op te nemen. - Waar voorheen één integrale vergunning werd aangevraagd worden nu soms apart vergunningen voor de MBA's aangevraagd. Dat geeft veel administratieve ballast. - De onlosmakelijkheid is losgelaten (gekoppelde vergunningen). Dat kan weer leiden tot meer handhaving. Bijvoorbeeld er wordt wel een bouwvergunning verleend en gebouwd, maar er is geen natuurvergunning. Dat zit dus niet goed in elkaar. - De regionale stuurgroep signaleerde deze week al dat, ondanks de goede afspraken, we teruggang zien in de uniformiteit bij de gemeenten. Eenduidige definities in omgevingsplannen zijn nodig. Dat is beter voor de uitvoering door de regionale diensten en beter uitlegbaar aan bedrijven. Er is afgesproken dat we daarop actie zetten. Uniformiteit is belangrijk, rekening houdend met wat er lokaal kan spelen op bijvoorbeeld het gebied van externe veiligheid en geluid. De heer Lock vindt het een herkenbaar beeld. Boeren maken zich zorgen over het vervallen van die onlosmakelijkheid. Het is te voorkomen als ze dure expertise inhuren. Wat gaat OZHZ ermee doen? De heer Visser vindt het een spanningsveld. We kunnen er iets aan doen, bijvoorbeeld initiatieven nemen, mensen bij elkaar brengen, enzovoort. Maar dat kost geld. Je legt het probleem dan neer bij de uitvoerende dienst, maar het moet dan wel geregeld worden aan de voorkant. OZHZ wil het graag doen, maar als we het hebben over ombuigingen dan moeten we wel goed kijken of we er als organisatie wel van zijn. Tot slot vraagt de Voorzitter de aanwezigen om de door de heer Visser genoemde signalen mee te nemen naar de eigen achterban.	Kennisgenomen van de eerste ervaringen met de Omgevingswet en besloten de gesignaleerde aandachtspunten via de leden van het AB onder de aandacht te brengen bij de deelnemers.
7.	**Jaarverslag 2023 Ontwikkelaanpak** Belegnotitie Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2023 De heer Visser licht toe dat OZHZ met de Ontwikkelaanpak voldoet aan de robuustheidseis inzake innovatie. Heel veel omgevingsdiensten hebben dit nog niet. Het is goed dat de deelnemers OZHZ hiertoe in staat stellen.	Conform voorstel het Jaarverslag Ontwikkelaanpak 2023 vastgesteld.

	ONDERWERP	BESLUIT
8.	**Jaarverslag Generiek Toezicht 2023** Belegnotitie Jaarverslag 2023 Generiek Toezicht De heer Visser licht toe dat de projecten van generiek toezicht veelal worden ingevuld op basis van analyse van data over naleefgedrag en signalen van andere diensten. Naast toezicht worden de ondernemers ook vooraf geïnformeerd. Dat kan het (naleef) gedrag positief beïnvloeden. Voorbeeld: uitreiken van linten bij verkoop van vuurwerk om de afstandscriteria goed in acht te kunnen nemen. De heer Nederveen merkt op dat het toezicht achter blijft bij de begroting. Is er minder gedaan of is het efficiënter gedaan? De heer Visser licht toe dat dit deels te maken heeft met wat de toezichthouder ter plaatse aantreft. Dat bepaalt de vervolgactie. Daarnaast zal in het algemene jaarverslag worden gewezen op de lastige arbeidsmarkt en het zelf opleiden van medewerkers. De uitvoering van het toezicht is risicogestuurd opgepakt.	Conform voorstel het Jaarverslag Generiek Toezicht 2023 vastgesteld.
O V E R I G		
9.	**Stukken ter informatie:** Beleidsregel van de directeur van de Omgevingsdienst Zuid- Holland Zuid inzake de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking 2024 Jaarrapportage 2023 strafrechtelijke handhaving Belegnotitie, Beleidsregel van de directeur van de Omgevingsdienst Zuid- Holland Zuid inzake de toepassing van de bestuurlijke strafbeschikking 2024 en Jaarrapportage strafrechtelijke handhaving 2023 De heer Visser meldt dat nog twee gemeenten de LHSO niet hebben vastgesteld. Dat geeft problemen omdat OZHZ ernaar verwijst in de handhavingsbeschikkingen. Daarnaast verwijst spreker naar de jaarrapportage over de toepassing van het strafrecht. OZHZ doet hierin verslag over de aan de directeur geattribueerde bevoegdheid om een bestuurlijke strafbeschikking uit te vaardigen. Er is een link naar pijler 2 van het IBP. Bij toepassing van het strafrecht zijn we nu erg afhankelijk van politie en OM. Er worden nu voorzichtige stappen gezet om dat te verbeteren. In de midtermreview zijn Van Aartsen en Sorgdrager kritisch. Vraag is of de politie de inzet voor de aanpak van milieudelicten kan garanderen. Men denkt na over een andere manier van organiseren. Bij het FP blijven zaken te lang liggen en dat wordt door de rechter afgestraft. Het werkt dan niet motiverend naar de boa's. Ook dat wordt bekeken. Ook wordt gewerkt aan bewustwording bij de rechterlijke macht als overtredingen niet worden aangepakt. De aandacht rondom Tata Steel en Chemours maakt dat er sterker op geacteerd gaat worden. De heer Merx vraagt naar de overtredingen die ook nog bestuursrechtelijk aan te pakken zijn. De heer Visser wijst op de systematiek van de LHSO. Simpele, eenmalige, overtredingen lopen via het strafrecht. Repeterende overtredingen die niet zwaar zijn via het bestuursrecht. Bij zware delicten kan zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk worden opgetreden. De heer Merx vindt het sepot bij het te lang blijven liggen van een zaak frustrerend voor de boa en een beloning voor de crimineel. We moeten bezien of het vooruit gaat of we moeten in de LHSO bekijken of de lijn via het OM moet blijven lopen. De heer Visser meldt dat het ook al wordt meegenomen in de samenwerking tussen de vijf omgevingsdiensten: er is een convenant om boa-capaciteit uit te wisselen, er wordt samen met het FP een afwegingskader ontwikkeld en tot slot wordt er landelijk gewerkt aan een model voor gezamenlijke prioriteitstelling vanuit bestuursrecht en strafrecht. Het OM is voor zijn informatie immers sterk afhankelijk van de signalen die de omgevingsdiensten kunnen delen, bijvoorbeeld naar aanleiding van toezicht bij afvalbedrijven.	Kennisgenomen van: - De Beleidsregel van de directeur van de Omgevings-dienst Zuid-Holland Zuid inzake de toepassing van de bestuurlijke strafbeschik-king 2024 - De Jaarrapportage 2023 strafrechtelijke handhaving - Het dienstplan 2024

	ONDERWERP	BESLUIT
	Dienstplan 2024 OZHZ Dienstplan OZHZ 2024 De heer Visser licht de structuur van het dienstplan toe. Rechts staan de te realiseren resultaten, links de acties. Het is vooral bedoeld voor interne sturing, waar zetten we de energie op in. Het dienstplan heeft ook een duidelijke link met de besproken plannen van aanpak, bijvoorbeeld bij de inzet op personeel, en andere onderwerpen op deze AB-agenda.	
10.	**Rondvraag en sluiting** De heer Lock benoemt de grote afstand die wordt ervaren tot de ODH. Dat is echt anders dan bij OZHZ. Niet alleen boeren maar ook andere initiatiefnemers zoals woningcorporaties hebben er last van. Aanvragen voor groene vergunningen belanden onder op de stapel en het project ligt dan stil. Vraag is of OZHZ in deze iets kan betekenen. De heer Visser kent de signalen. Er is regelmatig overleg met de directie en medewerkers van ODH. Net als bij OZHZ speelt ook bij ODH de lastige arbeidsmarkt. De deskundigheid over o.a. natuurwetgeving en Aerius is schaars, en mensen worden 'weggekocht' door adviesbureaus of door het ministerie. ODH loopt daar keihard tegenaan. Daarnaast speelt dat projecten worden opgestart waarover aan de voorkant lang wordt gesproken. Maar men vergeet dan de aanvraag in het kader van de natuurwetgeving. Ten derde wijst spreker op een cultuuromslag. Hoe strak ben je in de leer bij toepassing van de natuurregelgeving. Soms is dat een bewuste keus. Actiegroepen en verontruste burgers kijken immers mee, en vechten soms een burenruzie uit via de aanvraag om een groene vergunning. Dan is soms weer nader onderzoek nodig bijvoorbeeld bij een vleermuispopulatie. OZHZ kan eventueel wel een bijeenkomst organiseren, lokaal of regionaal, samen met ODH en gemeenten om dit te bespreken. Vraag is dan hoe dit te verhelpen is maar anderzijds ook te voorkomen. De heer Lock wijst op de benaderbaarheid van ODH. Anders dan bij OZHZ lijkt het een black box. De Voorzitter licht toe dat OZHZ formeel geen invloed kan uitoefenen op ODH. De diensten moeten elkaar wel blijven opzoeken. PZH zit echter in alle besturen, zo ook bij ODH. Spreker zal het vanmiddag melden in het DB van ODH. Mevrouw De Jonge meldt dat het moeilijk is contact te krijgen met ODH. Sensitiviteit zou moeten worden meegenomen in de gesprekken. Het is nu niet uit te leggen aan de woningcorporatie. De lokale context is niet bekend bij ODH. Zij lijken enkel hun processen door te lopen. Niets meer aan de orde zijnde sluit de Voorzitter de vergadering.	

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Algemeen bestuur
OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 11 juli 2024

Onderwerp:

Jaarstukken 2023

Gevraagde beslissing:

1. Kennisnemen van het accountantsverslag 2023 en de reactie daarop van OZHZ
2. Kennisnemen van de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur conform paragraaf 3 van de jaarrekening 2023 (deel II van de jaarstukken 2023)
3. Vaststellen van de jaarrekening 2023
4. Besluiten het negatieve resultaat over 2023 van € 629.000 ten laste brengen van het weerstandsvermogen

Toelichting:

In de jaarstukken 2023, die bestaan uit het jaarverslag (deel I) en de jaarrekening (deel II), doet OZHZ verslag over de uitvoering van de begroting 2023, alsmede de daarin opgenomen speerpunten en prestatie-indicatoren. Het jaarverslag is de verantwoording over de behaalde resultaten, zowel beheersmatig als financieel. Inhoudelijk wordt separaat gerapporteerd naar elk van de opdrachtgevers als verantwoording van de uitvoering van de jaarprogramma's.

Samengevat laten de jaarstukken 2023 het volgende beeld zien:

- De KPI's zijn behaald of liggen in lijn met beeld Burap II.
- Een negatief financieel resultaat van € 629.000. Dat is € 92.000 nadeliger dan begroot bij Burap II (536.000 nadelig resultaat). Dit tekort was aanvankelijk op € 1,3 mln geraamd.
- Het ziekteverzuim is 4,6%.
- De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2023 bedraagt € 974.000. Gegeven het geactualiseerde risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 750.000 benodigd. De inzet van het weerstandsvermogen in relatie tot het incidentele tekort over 2024 is hierin nog niet meegenomen. Dit betekent concreet dat bij inzet van het weerstandsvermogen voor dit incidentele tekort over 2024 het weerstandsvermogen weer aangevuld dient te worden tot het niveau van € 750.000.

<u>Rechtmatigheidsverantwoording</u>

OZHZ stelde in de jaarstukken 2023 voor het eerst zelf de rechtmatigheidsverantwoording op. Dit vergde de nodige capaciteit van control en nauwe afstemming met de accountant.

Bevinding van het DB is dat de in de jaarrekening 2023 verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen zijn onder de verantwoordingsgrens. In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het AB aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. Het DB beschrijft daar ook welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Steller: M. Tolsma
Datum: 20 juni 2024
Bestandsnaam en versie: T:\Samenwerking\DIR\STA\VERGADERINGEN\AB\2024\02) 11 07 2024\Belegnotitie jaarstukken 2023.doc

Bestemming rekeningresultaat 2023

In de brief die na het DB van 11 april jl. naar de raden en PS is gestuurd informeerden wij hen over het voornemen van het DB om het AB voor te stellen om, conform eerdere besluitvorming in het AB en gelet op de regionale spelregels, het negatieve resultaat over 2023 van € 629.000 ten laste te brengen van het weerstandsvermogen, conform eerdere afspraken. Strekking van de ingekomen reacties (zie ook de bestuursnotitie over de ingekomen zienswijzen op de ontwerpbegroting 2025 bij agendapunt 5) is dat men hiermee kan instemmen.

Goedkeurende accountantsverklaring

Naar het oordeel van de accountant geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten en van het vermogen van het GR OZHZ op 31 december 2023 in overeenstemming met het BBV. Deze controleverklaring met toelichting is integraal opgenomen in de jaarstukken (p. 73-77 van de jaarstukken). Zie verder ook de bijgevoegde bestuursnotitie waarin ook de reactie van OZHZ op de bevindingen van de accountant staat.

Voorstel

Het DB stelt u voor kennis te nemen van het accountantsverslag 2023 en de reactie daarop van OZHZ, kennis te nemen van de rechtmatigheidsverantwoording conform paragraaf 3 van de jaarrekening 2023 (deel II van de jaarstukken 2023), de jaarrekening 2023 conform voorliggend concept vast te stellen en het negatieve rekeningresultaat 2023 van € 629.000 ten laste te brengen van het weerstandsvermogen.

Ambtelijke voorbereiding en auditcommissie:

Adviesgroep Eigenaren 4 juni 2024

De bespreking in de AGE van 4 juni 2024 staat beschreven in de belegnotitie bij de begroting 2025 (agendapunt 5).

Auditcommissie 4 juli 2024

De auditcommissie is op 4 juli 2024 bijgepraat over de jaarstukken en de accountantsbevindingen.

Adviesgroep Eigenaren 4 april 2024

De stukken zijn besproken in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 4 april 2024.

OZHZ deed verslag van het verloop van de accountantscontrole en de samenwerking met de accountant. Met name de rechtmatigheidsverantwoording was lastig, omdat de wetgeving hierover op dat moment nog steeds niet definitief was en dit zowel voor OZHZ als voor de accountant een nieuwe werkwijze vergde. Dat leidde tot extra afstemming en werkzaamheden aan beide kanten, en daarmee tot vertraging in het proces. Zie verder hierover de bij de stukken gevoegde bestuursnotitie.

Ook is toegelicht dat met de auditcommissie o.a. is gesproken over de vraag welke controle-inspanningen kunnen worden gevraagd aan een organisatie van deze omvang. Deels kan OZHZ daarin zelf keuzes maken, bijvoorbeeld bij de interne controle op de prestatieverklaringen. Gesignaleerde verbeteringen zet OZHZ in gang, zoals verwoord in de bestuursnotitie.

De leden van de AGE gaven aan het geschetste beeld zeker te herkennen uit hun eigen praktijk.

OZHZ schakelt over deze onderwerpen ook met de andere omgevingsdiensten. Er zijn echter ook verschillen te zien in hoe de accountants bij de andere diensten hiermee omgaan. Dat heeft te maken met het normenkader dat de accountant hanteert. In dit geval gebruikt BDO

het normenkader van de AFM.

In antwoord op de vraag naar de 'pm' in de risicoparagraaf in de jaarstukken bij het onderdeel Omgevingswet lichtte OZHZ toe dat dit op dit moment nog niet te kwantificeren is. Feit is wel dat de uitvoering op dit moment nu meer tijd kost, onder andere vanwege de werking van het DSO. Vergunningen zijn niet meer aan elkaar gekoppeld, aanvragen kunnen zonder contactgegevens worden ingediend, enzovoort. In het AB van 28 maart 2024 is dat al toegelicht. De verwachte daling heeft te maken met de Wkb maar daarvoor zijn nog geen aanvragen ontvangen. Daarnaast gaat het om bedrijven die niet meer vergunningplichtig zijn maar meldingplichtig. Waartoe het gaat leiden is nu dus nog niet te zeggen. Daarvoor is het nu nog te vroeg. OZHZ monitort het actief en bespreekt het ook met de andere omgevingsdiensten. Verzoek van de AGE is om de 'pm' te specificeren wanneer dat mogelijk is.

Inzake de kpi's over het toezicht die niet gehaald zijn lichtte OZHZ toe dat dit tussentijds is kortgesloten met de betreffende deelnemers en dat met hen afspraken zijn gemaakt over het al dan niet doorschuiven van het budget naar 2024. Het is ook in het AB gemeld.

In antwoord op een vraag over de uitputting van de bestemmingsreserves lichtte OZHZ toe dat dit wordt gemonitord. Het is nog te vroeg om te zeggen of dat in 2024 conform planning gaat lopen. Dat volgt dan in de reguliere bestuursrapportages.

<u>Auditcommissie 3 april 2024</u>

De auditcommissie besprak de concept-jaarstukken op 3 april 2024.

De auditcommissie adviseert positief over de jaarstukken 2023 van OZHZ. Het nadelig resultaat waarmee de jaarrekening sluit, is ruimschoots besproken met het AB, en gefiatteerd door middel van een begrotingswijziging. Het is eveneens een bestuurlijk besluit om dit tekort ten laste te brengen van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen zakt daarmee flink onder de ondergrens van het risicoprofiel, maar de afspraak is dat dit in de komende jaren weer aangevuld zal worden. Met de accountant is de lage solvabiliteit en de geringe omvang van het weerstandsvermogen besproken; OZHZ heeft weinig speelruimte meer over om zelfstandig toekomstige tegenvallers op te vangen. Dit is echter een acceptabel risico, omdat het een éénmalige handelwijze is van het bestuur, en omdat OZHZ in de (nog aan te bieden) concept-begroting 2025 e.v. positieve resultaten raamt die zullen worden toegevoegd aan het weerstandsvermogen.

De auditcommissie heeft kennis genomen van de inspanningen die zowel de VIC als de accountant hebben geleverd om, met name op het onderdeel rechtmatigheid, tot een afgerond oordeel te komen. De auditcommissie roept het DB op om opvolging te geven aan de adviezen van de accountant met betrekking tot verdere versterking van de VIC-functie, en een besluit te nemen over de eventuele investering die daarvoor nodig is.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

Na vaststelling door het AB dient de jaarrekening voor 15 juli 2024 aan BZK te worden gezonden.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Voorlopige jaarrekening 2023
- Accountantsverslag 2023
- Aanbiedingsbrief
- Bestuursnotitie naar aanleiding van het accountantsverslag

T: +31 (0)10 24 24 600
E: Rotterdam@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 4208, 3006 AE Rotterdam
Weena 764, 3006 AE Rotterdam
Nederland

Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
T.a.v. de heer R. Visser
Postbus 550
3300 AN DORDRECHT

Rotterdam, 28 mei 2024

Kenmerk: MS/JB/RA3322
Betreft: controleverklaring bij jaarrekening 2023

Geachte heer Visser,

Hierbij ontvangt u een digitaal gecertificeerd exemplaar van de jaarstukken 2023, voorzien van onze controleverklaring d.d. 28 mei 2024.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Bij deze willen wij dan ook alle betrokken medewerkers van uw organisatie bedanken voor de constructieve en plezierige samenwerking tijdens de controle.

Wij bevestigen u ermee akkoord te gaan dat u het afschrift van onze controleverklaring zonder persoonlijke handtekening opneemt en openbaar maakt in de sectie “Overige gegevens” van de jaarstukken 2023, die overeenkomen met het bijgevoegde digitaal gecertificeerde exemplaar, mits het algemeen bestuur de gecontroleerde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Overigens wijzen wij u erop dat, indien tot de vaststelling van de jaarstukken 2023 door het algemeen bestuur omstandigheden blijken die aanpassing van de jaarrekening noodzakelijk maken, een dergelijke aanpassing nog voor de vaststelling van de jaarstukken 2023 door het algemeen bestuur moet worden gemaakt. Uiteraard vervalt in die situatie onze bovengenoemde toestemming. Wij willen u erop wijzen dat het vanuit de WNT-regelgeving verplicht is om de definitieve jaarrekening te publiceren op de website, gedurende de periode zoals opgenomen in de WNT-regelgeving.

Indien u de jaarstukken en de controleverklaring opneemt op internet, dient u te waarborgen dat de jaarstukken goed zijn afgescheiden van andere informatie op de internetsite. Afscheiding kan bijvoorbeeld plaatsvinden door de jaarstukken in niet-bewerkbare vorm als een afzonderlijk bestand op te nemen of door een waarschuwing op te nemen indien de lezer de jaarstukken verlaat ("u verlaat de beveiligde, door de accountant gecontroleerde jaarrekening").

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam “BDO” optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

Ten behoeve van ons dossier ontvangen wij graag een kopie van de ondertekende notulen met daarin de vaststelling van de jaarrekening.

Hoogachtend,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

Digitaal ondertekend door:

Marc Steehouwer
May 28 2024 7:20 PM +02:00

C.M. Steehouwer MSc RA

Bijlage(n):

- Digitaal gecertificeerd exemplaar jaarstukken 2023 inclusief controleverklaring
- Accountantsverslag 2023

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Wonen en werken. In een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Jaarstukken 2023

Voorwoord

Ook in 2023 gaven we invulling aan de grote opgave om de regio duurzaam, veilig én gezond te houden. Zo werden de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving kritisch tegen het licht gehouden, hielden we toezicht op de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen en bereidden we ons goed voor op de Omgevingswet. Dat deden we samen, met collega's, partners en betrokkenen. Zowel op lokaal, regionaal als provinciaal niveau.

In deze jaarrekening ligt de focus op het financieel resultaat van 2023. De jaarrekening sluit met een nadelig saldo als gevolg van de hoge inflatie. Dit tekort was al voorzien bij het opstellen van de begroting. Het tekort wordt, zoals afgesproken, gedekt uit het weerstandsvermogen.

De kwaliteit van ons werk en het voortdurend verbeteren hiervan is binnen OZHZ prioriteit nummer één. In 2023 hebben wij ons ingezet om aan de wettelijke verplichting te voldoen om regiobreed dezelfde uitvoerings- en handhavingsstrategie te hanteren. De VTH-taken die wij uitvoeren voldoen nu hieraan. Een mooi resultaat dat bijdraagt aan de doorontwikkeling van de kwaliteit van de VTH-taak uitvoering.

Met het programma 'Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling' stimuleren wij duurzaam bouwen én ondernemen. Het afgelopen jaar ontwikkelden we een puntensysteem voor natuurinclusief bouwen. En maakten we een signaleringskaart om mogelijke ruimten te vergroenen. Dit deden wij in samenwerking met een aantal gemeenten. Ook ontwikkelden we voorbereidingsregels voor het bodembeleid.

Onze inspecteurs bezochten het afgelopen jaar weer veel bedrijven in de regio. Transportbedrijven, bouwmarkten en tuincentra. Maar ook drukkerijen, garagebedrijven en verschillende horecaondernemers. Bij de bedrijven in de grafische industrie controleerden we op het gebruik van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). Tijdens de controle keken we – samen met het Waterschap - naar de uitstoot van ZZS naar de lucht en eventuele lozingen in de bodem en het water. In 2024 geven we hier een vervolg aan.

Wij nemen deel aan het Landelijke programma Altijd Actuele Digitale Vergunning (DigiV). Een programma waarin je op elk moment van de dag een vergunning van een bedrijf kan inzien. Om het programma te vullen is data nodig. Hierin werken wij samen met de andere omgevingsdiensten. Niet onbelangrijk is het project de Betere Wereldbaan. Een initiatief om gezamenlijk met de vijf Zuid-Hollandse omgevingsdiensten te werven op de arbeidsmarkt. OZHZ heeft hierin een voortrekkersrol. In 2024 zetten we hier weer vol op in.

Maar ook intern hebben wij veel bereikt. Zo is er een nieuwe unit Data & ICT (DIT) opgericht. En hebben onze medewerkers de laatste maanden van 2023 de puntjes op de i gezet om goed voorbereid te zijn op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Veel dank en complimenten aan iedereen die een bijdrage heeft geleverd aan de grote opgaven waar we met z'n allen voor staan om de regio duurzaam, veilig én gezond te houden.

Meindert Stolk
voorzitter OZHZ

Inhoud

Voorwoord
Inhoudsopgave
Inleiding

I Jaarverslag **5**

1. Programmaverantwoording 5

1.1 Thema's 5
1.2 Dit deden wij voor Zuid-Holland Zuid 6
1.3 Bestuurlijke ontwikkelingen 8
1.4 Kritische prestatie indicatoren 14
1.5 Wat heeft het gekost? 22

2. Paragrafen 28

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 29
2.2 Onderhoud kapitaalgoederen 33
2.3 Financiering 34
2.4 Bedrijfsvoering 38

II Jaarrekening 2023 **46**

1. Balans per 31 december 2023 47
2. Programmarekening 2023 63
3. Rechtmatigheidsverantwoording 65
4. Wet normering topinkomens (WNT) 66
5. Begrotingsrechtmatigheid 68

Bijlage 1 Verbonden partijen **69**
Bijlage 2 Overzicht taakvelden **70**
Bijlage 3 Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen **71**

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2023 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid.

Hiermee doen wij verslag over de uitvoering van de begroting 2023. Het jaarverslag is de verantwoording over de behaalde beheersmatige en financiële resultaten. Inhoudelijk wordt separaat, per opdrachtgever, gerapporteerd over de uitvoering van de jaarprogramma's 2023.

In de begroting 2023 hebben wij speerpunten en prestatie-indicatoren geformuleerd. In het jaarverslag sluiten wij hierop aan en gaan we in op de resultaten.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag (deel I) en de jaarrekening (deel II). Het jaarverslag bevat de programmaverantwoording (wat willen we, wat hebben we daarvoor gedaan en wat heeft het gekost?) en de verplichte paragrafen. De jaarrekening bevat de balans, programmarekening en specifieke verantwoordingen.

I. Jaarverslag

1. Programmaverantwoording

1.1 Thema's

Veiligheid

OZHZ draagt bij aan een veilige regio. Door het verlenen van vergunningen zorgen wij ervoor dat bedrijfsactiviteiten zo min mogelijk gevolgen hebben voor de veiligheid van bewoners in de omgeving. Dit doen wij door in een vergunning vast te leggen hoeveel en welke stoffen een bedrijf mag verwerken, uitstoten of afvoeren. Samen met bijvoorbeeld de veiligheidsregio worden risicoanalyses gemaakt om onveilige situaties zoveel als mogelijk te voorkomen. Vervolgens controleren onze inspecteurs of de bedrijven zich aan de vergunningsvoorschriften houden.

Duurzaamheid

OZHZ draagt bij aan een duurzame regio. Dit doen wij door advies te geven over een bewuster (her)gebruik van energie en grondstoffen om schade aan het milieu te voorkomen. De omgevingsdienst adviseert over energiebesparing aan bedrijfstakken zoals bijvoorbeeld zorginstellingen, scholen en bedrijven in de agrarische sector. OZHZ denkt met gemeenten mee over een duurzame inrichting van de ondergrond en omgeving. We streven hierbij naar een goede balans tussen omgevingskwaliteit en ruimte voor economische ontwikkelingen.

Gezondheid

OZHZ draagt bij aan een gezonde omgeving. Door het verlenen van vergunningen zorgen wij ervoor dat bedrijfsactiviteiten zo min mogelijk schadelijke effecten hebben op de gezondheid van omwonenden of het milieu. Dit gebeurt door vast te leggen hoeveel en welke stoffen een bedrijf mag verwerken, uitstoten of afvoeren. Vervolgens controleren onze inspecteurs of de bedrijven zich aan de vergunningsvoorschriften houden. Bij het reinigen van vervuilde bodem adviseren onze deskundigen over hoe dat zo goed mogelijk en zonder risico’s voor de gezondheid kan. Daarnaast toetsen wij ook de saneringsplannen van gemeenten en bedrijven.

Leefbaarheid

OZHZ draagt bij aan een leefbare regio door in de woonomgeving overlast die bewoners een gevoel van onbehagen geeft, te signaleren en aan te pakken. OZHZ houdt toezicht op bedrijven en behandelt klachten van inwoners over milieuoverlast. Daarnaast ondersteunen wij een aantal gemeenten met toezicht en handhaving bij bijvoorbeeld evenementen. De bescherming van natuurgebieden (de groene handhaving) is een speciale taak die OZHZ uitvoert voor de hele provincie. Ook op het gebied van geluid heeft OZHZ een rol. Geluidoverlast is een breed begrip. Wat voor de ene inwoner gezellige muziek is, kan voor een andere persoon irritante herrie zijn.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

2023

Dit deden wij voor Zuid-Holland Zuid

Jaarstukken

Wat deed OZHZ?

Voor de inwoners en ondernemers

Bekijk de online jaarverslagomgeving van OZHZ. Daar leest u het hele jaar door over de laatste vergunningsprocedures en toezichtsacties. We nemen u ook mee in onze verhalen over de meest actuele onderwerpen. Van onze controles bij bedrijven op Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) tot aan de inzet van drones om een gebied te inspecteren. Van de voorbereidingen op de Omgevingswet tot aan ondermijning. U leest interviews met experts en ziet wat onze adviezen in de praktijk betekenen.

Het is de online omgeving waar iedereen kan zien wat OZHZ betekent voor de leefomgeving. U, maar ook iedere inwoner, ondernemer, raadslid, ambtenaar of samenwerkingspartner. Binnen de omgeving klikt u verder als u meer wilt weten over wat we gedaan hebben in een bepaalde gemeente of vanuit een van onze programma's.

Scan de bijgaande QR-code met uw mobiele telefoon of kijk op www.ozhz.nl/jaarverslag-2023/

1.3 Bestuurlijke ontwikkelingen

In dit hoofdstuk doet OZHZ verslag van de belangrijkste ontwikkelingen in 2023. Dit zijn:

a) De Omgevingswet
b) Overdracht van bodemtaken van provincie naar gemeenten
c) De uitvoering van VTH-taken rondom de Zeer Zorgwekkende Stoffen
d) De uitvoering van de Energie-agenda
e) De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
f) De stikstofproblematiek
g) De aanpak van ondermijning
h) De kwaliteitsimpuls voor vergunningverlening, toezicht en handhaving

Ad a) De Omgevingswet
De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Deze wet vraagt om een integrale benadering van omgevingsplannen en vergunningen, waarbij aspecten als geluid, lucht, bodem, circulariteit, energie en natuur worden betrokken. OZHZ levert deze disciplines en voert de integrale advisering uit. OZHZ werkt daarbij nauw samen met de Veiligheidsregio en de Dienst Gezondheid en Jeugd.

Met het programma Omgevingswet bereidde OZHZ de implementatie voor. De laatste voorbereidingen in 2023 betroffen het aanpassen en testen van systemen en processen, het ontwikkelen van verdiepende kennis, en het maken van afspraken met de opdrachtgevers en verwerking daarvan met financiële vertaling in het jaarprogramma 2024. De (werk)afspraken met opdrachtgevers zijn gebundeld in een document met uitvoeringsafspraken tussen OZHZ en opdrachtgevers. Het is op 30 november 2023 aan het AB aangeboden. Ook hielp OZHZ bij milieugerelateerde vragen bij de voorbereidingen op de Omgevingswet. Er is bijvoorbeeld een handreiking Milieu & Bouwen in het Omgevingsplan opgesteld om ondersteuning te bieden bij milieuthema's in het omgevingsplan.

Een aantal inhoudelijke onderwerpen vroeg om nadere uitwerking. Onder andere de rol van gemeenten in de natuurwetgeving, de verplichting om geluidbrondata aan te leveren, lichthinder en het monitoren van luchtkwaliteit in aandachtsgebieden. De financiële effecten zijn relatief gering. Hierover ging OZHZ met de opdrachtgevers in gesprek bij het opstellen van het jaarprogramma. Begin 2024 berichtten we het AB over de eerste ervaringen met de uitvoering van de Omgevingswet vanaf 1 januari 2024.

Ad b) De overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten
Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 is de Wet bodembescherming (Wbb) en aanverwante regelgeving komen te vervallen. Eén van de inhoudelijke wijzigingen is dat het bevoegd gezag voor bodemsaneringstaken grotendeels over is gegaan van de provincie naar de gemeenten. Naar aanleiding van het overgangsrecht zullen de lopende saneringen, nazorgtrajecten en grondwater echter onder het bevoegd gezag van de provincie blijven vallen. De tot 1 januari 2024 als zodanig aan te merken bevoegde gezagen onder de Wbb (dat waren de provincies en 29 grote gemeenten waaronder Dordrecht) worden tot 2030 gefinancierd ten behoeve van de apparaatskosten zoals deze tot 1 januari 2024 werden gefinancierd. De gemeenten die geen bevoegd gezag waren maar dat per 1 januari 2024 wel zijn geworden, zullen geen specifieke additionele middelen voor bodemtaken ontvangen. Financiering van alle met de komst van de Omgevingswet gepaard gaande kosten geschiedt via de algemene uitkering in het Gemeentefonds. Het Rijk gaat de kosten monitoren. Vanwege deze overgang voerde OZHZ in 2023 pilots uit om ervaring op te doen bij het uitvoeren van deze taken volgens een risicogerichte benadering: het zogeheten Regionaal UitvoeringsNiveau (RUN) voor bodemtaken. Die

pilot zal nog doorlopen gedurende 2024. Op grond van het definitieve RUN-bodem stelt OZHZ in 2024 een definitieve raming op van de benodigde middelen. Deze krijgt een vertaling in de individuele jaarprogramma's van de gemeenten en in de begroting 2025.

De huidige bodemkwaliteitskaart en het lokale bodembeleid (Bodembeheernota 2010) zijn meer dan 10 jaar oud. De Omgevingswet, grenswaarden voor PFAS, de advieswaarden voor lood, de Wet Basis Registratie Ondergrond en het RUN-Bodem geven aanleiding om het lokale beleid te vernieuwen. Dit krijgt uitwerking in een bodembeheernota voor elke deelnemer. De gemeente Dordrecht is bereid hierin samen met OZHZ het voortouw te nemen.

Ad c) De uitvoering van VTH-taken rondom de Zeer Zorgwekkende Stoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) zijn voor mens en milieu gevaarlijke stoffen. Negatieve effecten kunnen zich zowel op korte als op lange termijn voordoen. Voor ZZS is daarom terecht veel maatschappelijke aandacht. Denk bijvoorbeeld aan PFOA-lozingen van Chemours of - buiten ons beheersgebied - de (lucht)emissies van het bedrijf Tata Steel.

Veel stoffen en bronnen maken ZZS tot een ingewikkeld vraagstuk. Dit neemt niet weg dat bedrijven moeten inventariseren welke ZZS zij gebruiken. Deze inventarisatie vraagt vervolgens om actie van het bedrijf om emissie naar het milieu te voorkomen. OZHZ investeert op het thema ZZS. Zo houdt OZHZ de (milieu)vergunningen van grotere afvalverwerkers op het thema ZZS actueel. Ook beoordeelt OZHZ de door deze bedrijven uitgevoerde inventarisaties en voorgestelde maatregelen. Bij nieuwe vergunningaanvragen van ZZS-relevante bedrijven neemt OZHZ het thema ZZS meteen mee. Ook werkt OZHZ samen met de waterschappen.

OZHZ heeft in 2023 vier branches benaderd. Namelijk de metaalbewerking, scheepswerven, drukkerijen en de chemische industrie. Over het algemeen is de respons op de uitvraag goed te noemen. Alle ontvangen veiligheidsinformatiebladen (VIB) zijn digitaal door de ZZS-tool gehaald en vervolgens handmatig verder gescreend. Uit deze analyse blijkt dat bij alle branches sprake is van ZZS. De hoeveelheid binnen en tussen branches verschilt. Uit de data kan veel informatie worden gehaald over ZZS in processen en producten. Op informerende wijze is terugkoppeling gegeven aan de bedrijven en zijn vergunningplichtige bedrijven dringend geadviseerd met een vermijdings- en reductieprogramma aan de slag te gaan. De verkregen informatie dient als basis om in 2024 verder te gaan met de pilot.

Ad d) De uitvoering van de Energie-agenda

De energiebesparingsplicht houdt in dat bedrijven en instellingen alle energiebesparende maatregelen moeten uitvoeren met een terugverdientijd van vijf jaar of minder. Via de informatieplicht rapporteren zij over de genomen energiebesparende maatregelen. De gemeentelijke besparingsdoelen liggen vast in de Regionale Energiestrategieën (RES'en). De gemeenten en provincies zijn het bevoegde gezag, en daarmee ook belast met het toezicht en de handhaving van deze verplichtingen. Sinds 2021 voert OZHZ deze taken uit voor alle opdrachtgevers in een collectieve aanpak: de E-agenda. Doel van de E-agenda is om gemeenten te ondersteunen bij het realiseren van de (RES) doelstellingen. Deze aanpak is een slimme mix van toezicht op wettelijke verplichtingen en stimulering van bovenwettelijk maatregelen om zo efficiënt mogelijk energiedoelen te realiseren.

Per 1 juli 2023 is het toezicht en de handhaving op de energiebesparings- en informatieplicht opgenomen in het verplichte basistakenpakket van de omgevingsdiensten. Het toezicht op energiebesparing is daarmee een structurele taak geworden. OZHZ is daarom in gesprek met de opdrachtgevers om de financiering van deze taak ook structureel te maken. Financiering op incidentele basis maakt OZHZ afhankelijk van externe inhuurkrachten. Dit maakt de inzet kwetsbaar en kostbaarder. Sinds begin 2023 is daar voor bijna alle opdrachtgevers ook de

uitvoering van de het toezicht en handhaving op energielabel C voor kantoorgebouwen bijgekomen, een verplichting op grond van de bouwregelgeving. Na een grondige inventarisatie is duidelijk welke kantoren nog niet voldoen. Deze kantoren hebben tijd gekregen om een geldig label aan te leveren of een verbeterplan in te dienen. Kantoren die hier niet aan hebben voldaan krijgen te maken met handhaving.

Om de energiebesparingsdoelstelling kracht bij te zetten stelt het rijk € 56 mln. beschikbaar in een SPUK-subsidie, voor additioneel toezicht op energiebesparing. De subsidie is niet voor huidige werkzaamheden en mag geen huidige budgetten vervangen. Voor OZHZ gaat het om € 270.000 per jaar in 2023 en 2024 en € 210.000 per jaar in 2025 en 2026. Aan de subsidie zijn diverse voorwaarden gesteld, waaronder het aannemen van minimaal 1 vaste fte. Inmiddels hebben we hiervoor twee ervaren toezichthouders in dienst genomen. Ook is vastgelegd dat 70% van het budget moet worden besteed aan toezicht. De overige 30% mag worden besteed aan opleiding, overhead en stimulering. Bij de start van 2023 hebben alle betrokken medewerkers relevante cursussen gehad, die pasten bij hun functie.

OZHZ heeft de huidige E-agenda herijkt en uitgebreid, omdat de energiebesparingsplicht per 1 juli 2023 werd uitgebreid en aangescherpt: naast een nieuwe EML lijst moeten ook vergunningplichtige bedrijven (type C), ETS bedrijven en glastuinbouw voldoen aan de informatie-/energiebesparingsplicht. Dat betekent dat er meer bedrijven onder gaan vallen die OZHZ gaat controleren. De eerdergenoemde SPUK subsidie is benut om de controles op deze extra bedrijven te financieren.

Het stimulerende spoor van de E-agenda is het afgelopen jaar verder ontwikkeld en aangescherpt, zodat het instrumentarium beter aansluit bij de laatste ontwikkelingen. Nog meer als voorheen willen we gemeenten en de provincie ondersteunen bij actuele thema's, zoals bijvoorbeeld netcongestie. Dit doen we door o.a. dataverzameling vanuit toezicht en stimulering, betrokkenheid bij innovatieve oplossingen zoals energiesystemen en de regionale convenant zorg.

Ad e) De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

Gelijktijdig met de Omgevingswet trad per 1 januari 2024 de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) in werking. In 2024 geldt deze wet alleen voor nieuwbouwplannen, in 2025 volgt de verbouw. In de eerste jaren gaat het alleen om relatief eenvoudige bouwwerken (gevolgklasse 1). Doel van de wet is het verbeteren van de bouwkwaliteit en het versnellen van procedures, door inschakeling van private kwaliteitsborgers.

Door de Wkb verandert de rol van gemeenten tijdens het bouwproces. Er komt meer nadruk te liggen op toezicht en minder op het toetsen van aanvragen. Het bevoegd gezag verleent nog vergunning voor de ruimtelijke aspecten en houdt hier zo nodig toezicht op. Voor de bouwtechnische aspecten ontvangt het bevoegd gezag een melding van de initiatiefnemer en is het toezicht hierop privaat geregeld. OZHZ houdt indien nodig pas toezicht na een signaal van de kwaliteitsborger (tijdens de bouw) of op basis van de ontvangen gereedmelding (na afloop).

Het financiële effect van de Wkb hangt samen met de beleidskeuzes die de gemeente maakt over de uitvoering van de Wkb en de inrichting van uw legesverordening. Op basis van de uitgangspunten van de wet en de inrichting van het stelsel, neemt de inzet vanuit OZHZ toe. Met de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht vonden gesprekken plaats over de beleidskeuzes die zij kunnen maken binnen de kaders van de Wkb. Het exacte effect op de kengetallen monitort OZHZ na inwerkingtreding van de Wkb in de praktijk. Op basis daarvan stelt OZHZ de raming voor 2025 op.

Naar verwachting leidt de Wkb tot lagere legesinkomsten voor de gemeenten. Dit is ook afhankelijk van de inhoud van de legesverordening. Hiertegenover staat dat er wel leges geheven mogen worden op aanvragen voor milieuvergunningen.

OZHZ stelde een werkproces op voor het behandelen van meldingen in het kader van de Wkb en deelde dat met alle gemeenten in Zuid-Holland Zuid. In het 4e kwartaal heeft OZHZ in samenwerking met gemeenten in de regio een informatieavond georganiseerd voor aanvragers (aannemers, gemachtigden, architecten enzovoort). Daarnaast is tijdens de Netwerkdag Omgevingswet regio Zuid-Holland Zuid die op 26 oktober gehouden is, uitbereid stilgestaan bij de invoering van de Omgevingswet.

Ad f) De stikstofproblematiek

In Nederland komt er te veel stikstof in het water en de bodem terecht. Dit is schadelijk voor de natuur, water- en bodemkwaliteit en gezondheid van de mens. Daarom moet de stikstofuitstoot omlaag. De overheid neemt hiervoor maatregelen in de landbouw, industrie, bouw, verkeer en vervoer, en investeert in natuurherstel. Het kabinet heeft in het coalitieakkoord afgesproken dat in 2030 74% van de stikstofgevoelige natuur in Natura-2000-gebieden de zogeheten 'kritische depositiewaarden' (KDW) niet meer overschrijdt. Boven deze grens is er namelijk een risico dat de kwaliteit van leefgebieden van dieren en planten beschadigt. Met als gevolg dat er dier- en plantensoorten verdwijnen en ecosystemen ontregeld raken. Daarnaast werken het Rijk, de provincies en andere betrokkenen samen aan een gebiedsgerichte aanpak om de natuur te herstellen. NB: overigens staat 2030 nu wel ter discussie met de val van het kabinet. In de Wet stikstofreductie en natuurverbetering is opgenomen dat in 2035 tenminste 74% van de KDW niet meer overschreden wordt.

Sinds het vervallen van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) richt een werkgroep zich op de gevolgen van de stikstofuitspraken en -beleidsontwikkelingen voor de werkzaamheden van OZHZ. Dat betreft dan vooral de vergunningverlening in het kader van de Wabo. Voor de groene handhaving zijn er andere procedures en overleggen en werkt OZHZ nauw samen met de Omgevingsdienst Haaglanden vanwege de vergunningverlenende taak in het kader van de Wet natuurbescherming. Het thema stikstof raakt de grotere opgaven van gemeenten, zoals woningbouw en economische ontwikkelingen. OZHZ adviseert de gemeenten door middel van nieuwsberichten over de actualiteiten op het gebied van stikstof of bij ontwikkelingen door jurisprudentie. Daarnaast helpt OZHZ bij vragen. Bijvoorbeeld door het opstellen van een nieuwe versie van het beoordelingskader woningbouw, waarmee men snel kan bepalen of er voor een woningbouwproject een stikstofberekening nodig is.

Ad g) De aanpak van ondermijning

De aanpak van ondermijnende criminaliteit is een belangrijk thema binnen het openbaar bestuur en verheven tot speerpunt op zowel landelijk als lokaal niveau. Steeds vaker worden bedrijfsactiviteiten en ondernemingen gebruikt als dekmantel voor het witwassen van geld, de productie van drugs, dan wel opslag of distributie van illegale goederen. Signalen van ondermijnende criminaliteit komen vaak voor in de horeca, detailhandel en bij garagebedrijven.

Het belang van een brede aanpak van ondermijning komt terug in onder meer het Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit. OZHZ levert bij de aanpak van ondermijning kennis en data over bedrijven (samenwerking RIEC), neemt deel aan data-uitwisseling, levert deskundigheid over de milieuaspecten van de onderzochte locaties en, indien passend, snelle handhaving van de milieuovertredingen. De afgelopen jaren is de regionale aanpak (deskundigheid en samenwerking) verder ontwikkeld. Een aantal gemeenten en de provincie Zuid-Holland stelden specifieke budgetten beschikbaar. Via projecten van de Ontwikkelaanpak 2022-2025 versterken we dit onderdeel. OZHZ denkt met gemeenten mee op strategisch/regieniveau en neemt deel aan casusoverleggen met ketenpartners en de daaruit voortkomende gezamenlijke ondermijningsacties.

Het afgelopen jaar is OZHZ blijven investeren in de kennis van haar medewerkers op het gebied van ondermijnende criminaliteit. Zo hebben we een training verzorgd die zag op de bewustwording van signalen van

ondermijning. Hierdoor herkennen de medewerkers nog beter signalen van (mogelijke) criminele activiteiten. Daarnaast publiceren we regelmatig artikelen over ondermijning, zowel intern als via de website en socials. In 2024 gaat OZHZ zich bovendien nog meer richten op de bewustwording bij de vergunningverleners. Dit om zoveel mogelijk te voorkomen dat we door het verstrekken van een vergunning ondermijnende criminaliteit faciliteren.

Medewerkers van OZHZ kunnen signalen van ondermijning melden bij een intern meldpunt. Het ondermijningsteam pakt de signalen van dit meldpunt op en bespreekt deze met de ketenpartners. Daarna kan gezamenlijk een passende interventie worden bepaald. Ook in 2024 blijft OZHZ, samen met de ketenpartners, werken aan de aanpak van ondermijning door te investeren in kennis, vaardigheden en samenwerking. Daarnaast ontwikkelt OZHZ een tool waarmee data uit de eigen systemen en die uit open en gesloten internetbronnen kan worden benut bij de aanpak van ondermijning. De nieuwe unit Data en ICT krijgt hierin een belangrijke rol.

Ad h) De kwaliteitsimpuls voor vergunningverlening, toezicht en handhaving

Voor de opvolging van de aanbevelingen uit de landelijke rapporten van de Commissie Van Aartsen, de Algemene Rekenkamer en de Strategische Milieukamer (Dreigingsbeeld milieucriminaliteit) is het 'Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel' (IBP) opgesteld. Langs 6 pijlers werken alle betrokken partijen in het IBP aan versterking van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarnaast werken de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten aan verdere kwaliteitsverbetering als uitvloeisel van het rapport van Twynstra Gudde (Verkenning maatschappelijke ontwikkelingen en opgaven van gemeenten en provincie).

Laatstgenoemd traject in Zuid-Holland is in 2022 door de besturen van de 5 omgevingsdiensten geaccordeerd. De directeuren hebben besloten om een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen voor drie hoofdthema's: de opbouw van kennis en deskundigheid, arbeidsmarktcommunicatie en werving en het versterken van de digitale informatievoorziening in de keten. De uitvoering van deze opdracht gebeurt parallel aan de landelijke ontwikkelingen in het kader van het Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH die zoveel mogelijk worden meegenomen bij de uitvoering van de opdracht. De projecten waaraan OZHZ deelneemt worden grotendeels ook gefinancierd vanuit de landelijke SPUK-subsidie die aan het IBP verbonden is. Eind 2022 ontving OZHZ een positieve reactie op de ingediende SPUK-aanvraag voor een bedrag van ongeveer € 600.000. De opgevoerde projecten zijn in samenspraak tussen de 5 Zuid-Hollandse omgevingsdiensten tot stand gekomen en zien o.a. op de Altijd Actuele Digitale Vergunning, mogelijke verbeteringen bij het gebruik van Inspectieview Milieu, afstemming van bestuursrecht en strafrecht, verbetering van data en informatie-uitwisseling (datalab) en het anonimiseren van VTH-documenten.

Het IBP bestaat uit 6 pijlers die zich richten op de robuuste financiering van omgevingsdiensten, verbetering van de bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving, informatie-uitwisseling en datakwaliteit, kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt, onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving, en monitoring van de kwaliteit van het milieutoezicht. De programmadirecteur van het IBP heeft het AB hierover op 6 april 2023 geïnformeerd. Een van de onderwerpen van het IBP is de uitrol van de nieuwe Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO). Het AB stemde ermee in om deze ter vaststelling aan te bieden aan de colleges van de gemeenten en provincie. Stand van zaken begin 2024 is overigens dat nog niet alle gemeenten de LHSO hebben vastgesteld.

Vanuit pijler 1 van het IBP zijn robuustheidscriteria opgesteld. De omgevingsdiensten is gevraagd zich hieraan te toetsen en de resultaten daarvan toe te sturen naar het Ministerie van IenW. Voor 1 april 2024 zal OZHZ de gesignaleerde verbeterpunten opnemen in een plan van aanpak. Voor 1 april 2026 moet elke omgevingsdienst aan de robuustheidscriteria voldoen. Mede met gebruikmaking van de aangeleverde cijfermatige gegevens over de tweejaarlijkse 'Stand van de VTH' vulde OZHZ het toetsingskader in en koppelde daarover terug in het AB van

30 november 2023. OZHZ voldoet nog niet helemaal aan de criteria over de hoogte van het opleidingenbudget en over de business intelligence. Met het al lopende traject voor het realiseren van een nieuwe unit Data en ICT zijn overigens al belangrijke stappen gezet om aan dit laatste criterium te gaan voldoen. Bij de aanlevering van het ingevulde toetsingskader aan IenW wees OZHZ op het al genoemde ontwikkeltraject met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Dit traject heeft al geleid tot een intensievere samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten, waarbij op meer dan 100 thema's en onderwerpen wordt samengewerkt en kennis uitgewisseld. Deze doorontwikkeling zien zij als een continu verbeterproces en een sterke impuls voor het IBP. Het plan van aanpak wordt in Q1 van 2024 ter instemming aan het AB voorgelegd en daarna naar het Ministerie van IenW gestuurd.

Vanuit pijler 6 vond op 31 oktober en 1 november 2023 de externe visitatie plaats. Sterke punten van OZHZ vindt de commissie dat de dienst operationeel goed presteert, sterk is in de relatie en communicatie, gericht is op samenwerking en een pragmatische instelling heeft. Te verbeteren is de daadwerkelijke realisatie van de noodzaak tot doorontwikkeling en te reflecteren op de redenen waarom dat soms niet goed lukt, de implementatie en consequenties van het concept van zelforganisatie en het ontwikkelen van perspectieven op de toekomst. Veelal liepen er al acties en initiatieven op deze onderwerpen. In Q1 van 2024 legt OZHZ het plan van aanpak voor aan het AB.

1.4 Kritische Prestatie indicatoren (KPI's)

1.4.1 Algemeen

OZHZ voert zijn wettelijke taak uit in mandaat van gemeenten en provincie Zuid-Holland. Met de deelnemers zijn prestatieafspraken gemaakt. OZHZ moet deze afspraken binnen een bandbreedte van 90% - 110% realiseren. De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Wel onderschrijft het bestuur het "preferred suppliership" van OZHZ.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2023
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma.	OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen Realisatie PZH (93,2%) Er is sprake van onderbesteding, maar realisatie blijft binnen bandbreedte. Realisatie gemeenten (gewogen gemiddelde 100,3%) Er is sprake van een overbesteding, maar realisatie bevindt zich op totaalniveau binnen de bandbreedte.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgang- en 1 maal per jaar jaarrapportages conform planning in jaarprogramma.	Jaarrapportage 2023 en voortgangsrapportages 2023 conform planning opgesteld.
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats; 2 maal per jaar met wethouders; 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg.	Het periodiek overleg met de gedeputeerde en wethouders heeft in de verslagperiode consequent plaatsgevonden. Ook de ambtelijk MARAP overleggen zijn conform planning gevoerd.

OZHZ voldoet voor de taken die zij in mandaat uitvoert voor de deelnemers, aan de kwaliteitscriteria. OZHZ heeft hierover gerapporteerd aan het Ministerie van I&W in het kader van de toetsing aan de robuustheidscriteria, en in de zelfevaluatie ten behoeve van de Visitatie die in november 2023 heeft plaatsgevonden. Wel signaleert OZHZ dat voor de uitvoering van bepaalde specialismen de capaciteit beperkt is en dat OZHZ op onderdelen afhankelijk is van externe inhuur om te kunnen voldoen. Met het oog op de (landelijk gevoerde) discussie over de robuustheid van omgevingsdiensten (InterBestuurlijk Programma Versterking VTH) is het voor OZHZ de vraag of bepaalde specialistische taken anders georganiseerd zouden moeten worden op de schaal van provincie Zuid-Holland, of zelfs op landelijke schaal. Door verwachte bezuinigingen bij gemeenten ("ravijnjaar 2026") lopen zowel de gemeenten zelf als OZHZ het risico dat zij niet langer op alle expertisegebieden kunnen voldoen aan de kwaliteitscriteria. Indien gemeenten bepaalde specialistische taken bij OZHZ zouden neerleggen, kan dit risico worden verkleind.

Bijna alle opdrachtgevers zijn binnen de afgesproken bandbreedte (90%-110%) van het budget gebleven. De gemeente Alblasserdam (89,8%), Hardinxveld-Giessendam (89%) en Zwijndrecht (88,9%) zijn net onder de bandbreedte uitgekomen. OZHZ heeft op individuele basis afspraken gemaakt over de verrekening van over- en onderbestedingen met alle opdrachtgevers.

De realisatie van de provinciale omzet is achtergebleven bij de planning (93,2%). Deze lagere uitputting betreft diverse taakvelden, met in het bijzonder de toezicht groen, bodemvergunningen en de uitvoering van bodemsanering.

Dit wordt deels gecompenseerd door een iets hogere realisatie op de gemeentelijke wettelijke taken (100,3%). Het beeld varieert sterk per opdrachtgever. Meer specifiek is er een toenemende vraag naar vergunningen milieu en vergunningen bouw. Eind 2023 ontving OZHZ een hoger dan gemiddeld aantal vergunningaanvragen, en waarschijnlijk hield dit verband met de komst van de Omgevingswet per 1 januari 2024. Ook het aantal adviesaanvragen op de diverse expertisegebieden van OZHZ is hoger dan geraamd. Daar staat tegenover dat de uitvoering van het grijze toezicht is achtergebleven in de realisatie, mede door een relatief groot aantal instroom van nieuwe toezichthouders die via intensieve training en begeleiding opgeleid moesten worden in 2023 om hun functie in de volle breedte uit te kunnen oefenen.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2023
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1.396 uur. De productiviteitsnorm bedraagt daarmee 62,3%	De productiviteit bedraagt 61%
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%	Het overheadpercentage is 28,5%
Flexibele capaciteit	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 10%	Het aandeel inhuur bedraagt 16,2%
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.	Het ziekteverzuim bedraagt 4,6%

Productiviteit en overhead

De productiviteit bedraagt 61,0% en blijft dus achter bij de norm van 62,3%. Het aantal productieve uren per medewerker is vanwege het extra bovenwettelijk verlof cfr CAO verlaagd van 1410 naar 1396 uur. De productiviteitsnorm is daarop echter niet omlaag bijgesteld en staat nog steeds op 62,3%. In 2024 zal een nieuwe productiviteitsnorm worden berekend.

Bij de units met achterstand is veelal sprake van een relatie met het ziekteverzuim, of het inwerken van nieuw personeel waarbij in de praktijk blijkt dat dit meer en meer druk zet op de productiviteit. Zo was er sprake van de instroom van een grote groep zogenoemde "TIO's", oftewel de Toezichthouders in Opleiding. Daarnaast zijn productieve medewerkers in 2023 meer dan gebruikelijk belast met activiteiten rond de inrichting en het leren gebruiken van het nieuwe VTH-systeem Open Wave; deze uren zijn doorgaans improductief geschreven. Tot slot zijn meer improductieve uren geschreven als gevolg van de administratieve last rond offertetaken. In 2024 zal OZHZ met voorstellen komen voor een wijze van tijdschrijven waarbij uren die nu nog als indirect worden bestempeld, direct ten laste van de producten voor opdrachtgevers zullen worden gebracht.

De lagere productiviteit komt ook tot uiting in een hogere overhead. Zowel eigen medewerkers als inhuur realiseren een hoger dan geraamd aantal indirecte uren. Naast het inwerken is ook sprake van een aantal omvangrijke trajecten met een bedrijfsmatig karakter, zoals de implementatie van een nieuw VTH-systeem, de

opschoning van de data (ICT Beweegt), wegwerken van de achterstand in het archief, en de verzwaarde VIC-functie waarbij werkzaamheden verschuiven van de accountant naar de eigen VIC-medewerker. Dekking van deze omvangrijke trajecten vindt (deels) plaats uit specifiek hiervoor gevormde bestemmingsreserves.

Flexibele formatie en flexibele schil

Doelstelling is een gemiddelde flexibele schil van 10% en 90% eigen formatie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden. Onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren. Ook wordt voor de bodem-taken bewust een hogere flexibele schil aangehouden vanwege de onzekerheid rondom de budgetten als met het van kracht worden van de Omgevingswet de taken (deels) overgaan van de provincie naar de gemeenten. Daarbij speelt ook de realisatie en evaluatie van het nieuwe RUN bodem een rol: het zal tot eind 2024 duren voordat concreter duidelijk gaat worden hoe en met welke intensiteit OZHZ voor de gemeenten deze taken kan gaan uitvoeren.

Ondanks succesvolle wervingsacties was ook in 2023 sprake van een relatief hoog aantal vacatures. Het inwerken van grote groepen nieuwe medewerkers vergde de nodige extra capaciteit én ging ten koste van de productiviteit. Per saldo is de flexibele capaciteit op 16,2% uitgekomen en daarmee hoger dan de norm.

Ziekteverzuim

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage was in 2023 met 4,6% lager dan de norm van 5%. In 2022 kampte OZHZ met een ongebruikelijk hoog verzuim, en daarop zijn diverse maatregelen genomen, in nauwe samenspraak met arbodienst Bezig, om zieke medewerkers weer zo snel mogelijk op de been te krijgen én om verzuim zoveel mogelijk te voorkomen. Intensivering van het case-management en een breder aanbod aan ondersteuning voor de medewerkers (ook als het gaat om problematiek in de persoonlijke of privésfeer) heeft zijn vruchten afgeworpen. Het verzuim schommelde het hele jaar rond de 5%, met de bekende seizoenspatronen van iets hoger verzuim aan het begin en het einde van het jaar, en laag verzuim in de zomerperiode. Door het afsluiten van enkele zeer langdurige dossiers eind 2023 en in de eerste helft van 2024, uitmondend in WIA-trajecten, verwacht OZHZ in 2024 eveens onder de 5% verzuim te blijven. De aandacht van het management voor het terugdringen van verzuim zal echter groot blijven.

1.4.2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten worden beoordeeld op juistheid en volledigheid. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie periode 2 2023
Tijdige en geïntegreerde vergunningen	Regulier: 99% van de reguliere vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn.	99% van het aantal besluiten is binnen de termijn verleend.
	Uitgebreid: 95% van de uitgebreide vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn. Bij wettelijke termijn moet gedacht worden aan de mogelijkheden die de wet biedt, dus inclusief mogelijke verlenging.	75% van het aantal besluiten is binnen de termijn verleend.
Risicobeheersing	99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de rechtbank/Raad van State dan wel de bezwaarschriftencommissie	100% van de zaken is in stand gebleven.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.	Over 2023 is er geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

In 2023 is er nog geen klanttevredenheidsonderzoek (KTO) uitgevoerd. De hiervoor benodigde rapportage ontbreekt nog. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van de nieuwe database. In 2024 zal deze rapportage worden ontwikkeld.

De norm voor tijdige reguliere is in 2023 gehaald. Daarentegen is de norm voor de uitgebreide procedures in 2023 niet gehaald.

De maatregelen die zijn genomen voor de reguliere procedures na de eerste periode 2023 hebben effect: in de tweede periode zijn er fors minder vergunningen van rechtswege ontstaan onder de reguliere procedures. Ook in de laatste periode is dit effect goed zichtbaar. Hierdoor is het gelukt het percentage zo te beïnvloeden dat we de norm van 99% hebben gehaald.

Door het lage aantal uitgebreide procedures in geheel 2023 en het relatieve hoge aantal procedures buiten termijn is het niet gelukt de norm van 95% te halen. De redenen voor het niet behalen van de afgesproken KPI zijn vooral drukte en overdracht van werk. Regelmatig is er goed overleg met de aanvrager over de behandeltermijn, maar dit wordt niet consequent geformaliseerd met een opschorting van de beslistermijn. Het gevoel van urgentie ontbreekt dan omdat het geen fatale termijnen betreft. We zien wel een lichte verbetering ten opzichte van de 2^{e} periode.

Door de komst van de Omgevingswet worden meer uitgebreide procedures regulier. Complexere aanvragen die voorheen uitgebreid waren kennen dan een beslistermijn van 8 weken. Het in alle gevallen halen van deze termijn wordt in het samenspel met aanvragers en (wettelijke) adviseurs best een uitdaging. In 2024 monitoren wij hoe dit verloopt en zullen we de mogelijkheden die de Algemene wet bestuursrecht biedt om op te schorten extra onder de aandacht brengen.

1.4.3. Toezicht en handhaving

OZHZ houdt toezicht en handhaaft de relevante wettelijke bepalingen. Bij toezicht wordt informatie verzameld en een oordeel gevormd over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en regels gestelde eisen. Onder handhaving wordt verstaan het opleggen van sancties (bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk) indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

> *"TD is gedefinieerd als het percentage uitgevoerde periodieke controles in een verslagperiode t.o.v. het aantal geplande periodieke controles in het jaarprogramma."*

> *"NA-initieel is gedefinieerd als het aantal uitgevoerde periodieke controles zonder overtredingen t.o.v. het aantal uitgevoerde periodieke controles aan het einde van een verslagperiode."*

Speerpunt	Prestatie indicator	Resultaten tot en met 31 december 2023
Betrouwbaarheid Provincie	<u>Provincie Grijs:</u> TD = 100% NA-initieel >= 60%[1] <u>Provincie Groen:</u> TD = 100% NA-initieel >= 80%[1] <u>Provincie Bouw en sloop:</u> NA-initieel >= 90%[1]	 TD grijs = 93% NA-initieel = 46% TD groen = 81% NA-initieel = 89% NA-initieel = 95%
Betrouwbaarheid Gemeenten	<u>Gemeenten RUN[2] milieu periodiek toezicht:</u> TD milieu = 100% NA-initieel >= 60%	 TD = 82% NA-initieel = 46%
Betrouwbaarheid Gemeenten AL, DO, ML	<u>Gemeenten RUN integraal periodiek toezicht:</u> Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden. TD integraal = 100% NA-initieel >= 60% <u>Gemeenten Bouw en sloop (incl. asbest):</u> Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht. Voor de bouw- en sloopfase is geen KPI TD vast te stellen. Afhankelijk van het soort bouw- of sloopplan geeft het beleid aan of toezicht noodzakelijk is. NA-initieel >= 70%	 TD = 87% NA-initieel = 40% NA-initieel = 90%
Risicobeheersing	80% van de zaken die bij de bezwarencommissie, rechtbank en afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State worden behandeld blijft in stand.	Realisatie = 93%

[1] De norm is nog niet formeel vastgesteld
[2] Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN)

Provincie grijs

TD: Eind 2022 en begin 2023 kozen verschillende ervaren inspecteurs voor een nieuwe baan. In de eerste periode van 2023 ontwikkelde zich hierdoor een behoorlijke ondercapaciteit. Een gevolg hiervan is dat bij de periodieke controles milieu een achterstand is ontstaan die niet meer kon worden weggenomen. Bestuur en ambtelijke vertegenwoordigers van de opdrachtgevers zijn doorlopend over deze ontwikkeling geïnformeerd. De eerder gecommuniceerde prognose van een toezichtdichtheid aan het einde van het jaar van rond de 95% is behaald. Geborgd wordt dat de 2 bedrijven die in 2023 niet zijn gecontroleerd in ieder geval in 2024 volledig worden gecontroleerd.

NA-initieel: Ten opzichte van voorgaande jaren is een trendbreuk zichtbaar. Voor het eerst in jaren is de naleving van de gecontroleerde bedrijven lager dan de norm. Een algemene oorzaak is hiervoor niet gevonden en vraagt om monitoring. De opvolging op onze bevindingen is onveranderd. Nagenoeg alle bedrijven nemen verantwoordelijkheid en zijn actief in het ongedaan maken van de tekortkomingen.

Provincie Groen

TD: De norm op toezichtdichtheid is niet behaald doordat de geplande controles met betrekking tot stikstof niet zijn gerealiseerd. Dit komt door onduidelijk landelijk beleid. Wel zijn controles in het kader van handhavingsverzoeken omtrent de stikstofuitstoot uitgevoerd en startten we eind 2023 met het uitvoeren van controles extern gesaldeerde bedrijven.

Gemeenten RUN milieu periodiek toezicht

TD: De toelichting zoals gegeven bij de toezichtdichtheid bij Provincie grijs is ook hier van toepassing. De eerder gegeven prognose van een realisatie tussen 80% - 85% is behaald. Het toezicht op een aantal relevante bedrijven is doorgeschoven naar 2024.

NA-initieel: De naleving van de gecontroleerde bedrijven ligt lager dan de norm. Dit beeld is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Het gaat met name om het tijdig uitvoeren van terugkomende verplichtingen zoals keuringen van veiligheidsinstallaties waarbij vanuit eigenaarschap een veel actievere houding nodig is dan vaak nu het geval is. In de nieuwe gemeentelijke nota VTH die in 2025 operationeel zal zijn, wordt het verbeteren van de naleving rondom (terugkerende) verplichtingen één van de speerpunten.

Gemeenten RUN integraal periodiek toezicht (Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden)

TD: De toelichting zoals gegeven bij de toezichtdichtheid bij Provincie grijs is ook hier van toepassing. De eerder gegeven prognose van een realisatie tussen 85% - 90% is behaald. Het toezicht op een aantal relevante bedrijven is doorgeschoven naar 2024.

NA-initieel: De naleving van de gecontroleerde bedrijven ligt lager dan de norm. Dit beeld is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Het gaat met name om het tijdig uitvoeren van terugkomende verplichtingen zoals keuringen van veiligheidsinstallaties waarbij vanuit eigenaarschap een veel actievere houding nodig is dan vaak nu het geval is. In de nieuwe gemeentelijke nota VTH die in 2025 operationeel zal zijn wordt het verbeteren van de naleving rondom (terugkerende) verplichtingen één van de speerpunten.

Gemeenten Bouw en Sloop inclusief asbest (Alblasserdam en Dordrecht)

NA-initieel: De naleving van de regelgeving rondom met name het slopen en afvoeren van asbest is stabiel en komt overeen met eerdere resultaten uit 2022. Deze goede naleving is mede het gevolg van actieve inzet op gedragsbeïnvloeding. Door de inspecteur wordt bij aanvang van de werkzaamheden contact opgenomen met de opdrachtgever om de verplichtingen die bij de werkzaamheden behoren door te nemen. Dit zorgt ervoor dat de uitvoerders bewuster de voorschriften naleven.

1.4.4. Beoordelingen en beschikkingen bodem

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan haar opdrachtgevers voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit te beoordelen van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de meest geëigende aanpak. OZHZ voert regulier een klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

Beoordeling en beschikking bodem

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie 2023
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.	82% (cumulatie kort- en langlopende procedures)
Risicobeheersing	99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de Awb-commissie, rechtbank en Raad van State.	100%
	80% van de zaken die bij Awb-commissie, Rechtbank en Raad van State worden behandeld blijft in stand.	Niet van toepassing
Klanttevredenheid	Onderzoeksvraag: Kwaliteit product en samenwerking met OZHZ	Tevredenheid

Tijdigheid

Voor de KPI 'Tijdigheid' ligt de realisatie met 82% onder de norm van 90%. Een eenduidige verklaring is hier helaas niet voor te geven. In 2024 zal in het zaaksysteem een dashboard zijn ingericht dat zal helpen meer inzicht te verschaffen. Belangrijk om in dit verband evenwel op te merken is dat de verminderde tijdigheid niet tot bezwaren tegen het niet tijdig nemen van besluiten heeft geleid en ook niet tot vertraging voor de marktpartijen.

Risicobeheersing

In 2023 is één keer een bezwaarschrift ingediend tegen een besluit dat is genomen in het kader van het bodembeschermingsrecht, maar het bezwaarschrift is ingetrokken toen er een gecorrigeerd besluit was genomen. Van een rechtsbeschermingsprocedure als zodanig valt dan niet te spreken. Ook heeft er geen behandeling van beroep bij de rechtbank of Raad van State plaatsgevonden in 2023. De ervaring van de afgelopen jaren leert dat hoogst zelden rechtsmiddelen worden ingezet tegen bodem-besluiten.

Klanttevredenheid

In de verslagperiode is evenals vorig jaar vanuit de 'markt' geen significant geluid van ontevredenheid tot OZHZ gericht. De organisaties waar OZHZ mee werkt geven aan tevreden te zijn met de producten van en de samenwerking met OZHZ.

1.5 Wat heeft het gekost?

De programmarekening 2023 sluit met een negatief saldo van € 629.000. Ten opzichte van de tweede bestuursrapportage (€ 536.000) is er sprake van een nadeel van € 92.000.

Per saldo is sprake van € 408.000 aan lagere lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 in de tweede bestuursrapportage. De lagere lasten betreffen hoofdzakelijk de additionele productkosten (€ 242.000); de externe kosten die direct in rekening worden gebracht bij de opdrachtgevers. Hier staan direct gerelateerde lagere baten tegenover. Daarnaast is sprake van lager dan geraamde personeelskosten (€ 175.000). De kosten voor het vaste personeel waren € 118.000 lager, de inhuurkosten waren € 57.000 lager. De lagere personeelskosten hangen voor een deel samen met de iets lager dan geraamde omzet. De afwijking van de raming is ongeveer 0,5%.

1.5.1 Resultatenrekening 2023

Onderstaand is de realisatie per begrotingspost weergegeven.

Resultatenrekening 2023

Programmarekening 2023 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Begroting 2023 verschil
Baten					
Inwonerbijdrage	2.212	2.253	2.253	2.253	0-
Wettelijke taken	24.330	22.553	25.844	25.609	235-
Offerte- en subsidietaken	2.517	1.958	3.104	2.684	420-
Overige baten	28	-	107	263	155
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-
Totaal baten	**29.087**	**26.764**	**31.309**	**30.809**	**500-**
Lasten					
Personeelskosten	24.563	21.689	27.170	26.995	175-
Kapitaallasten	410	488	428	429	1
Ondersteuning SGD	1.700	1.725	1.744	1.749	5
Huisvesting	253	509	703	706	3
Overige bedrijfskosten	1.633	1.237	1.555	1.632	77
Additionele productkosten	1.161	1.105	1.128	886	242-
Onvoorzien	107	134	150	73	77-
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-
Totaal lasten	**29.826**	**26.887**	**32.878**	**32.470**	**408-**
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	**739-**	**123-**	**1.569-**	**1.662-**	**92-**
Onttrekkingen aan reserves	856	123	1.150	1.150	0
Toevoegingen aan reserves	-	-	117	117	0
Gerealiseerd resultaat	**117**	**0**	**536-**	**629-**	**92-**
Waarvan algemeen dekkingsmiddel	*2.212*	*2.253*	*2.253*	*2.253*	*0-*

Bedragen x € 1.000

1.5.2 Baten

De totale baten komen € 0,5 mln lager uit dan begroot.

Inwonerbijdrage (nihil)

De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel. Vanuit de inwonerbijdrage wordt een deel van de overhead gedekt en algemene activiteiten van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs die ten goede komen aan alle deelnemers. Voorbeelden zijn: relatiebeheer, kwaliteitszorg, de voortgangsrapportages en de organisatie van de wachtdienst.

De realisatie van de inwonerbijdrage (€ 2,253 mln.) is conform de begroting.

Wettelijke taken milieu/bouw/gebruik (€ 235.000 lagere baten)
OZHZ maakt in de individuele jaarprogramma's per opdrachtgever afspraken over de uit te voeren activiteiten en budgetten. Verantwoording vindt plaats door middel van financiële maandrapportages en de bestuursrapportages. Na het vaststellen van de begroting (zomer 2022), worden de jaarprogramma's 2023 opgesteld. Diverse opdrachtgevers hebben in hun jaarprogramma's hogere budgetten verwerkt dan in de primaire begroting. Dat is vervolgens verwerkt in begrotingswijzigingen: de begroting is op het onderdeel jaarprogramma's (wettelijke taken) opgehoogd met € 3,585 mln, oftewel met 16%. Uiteindelijk is de werkelijke realisatie hier met € 0,2 mln op achtergebleven. Op een enkel onderdeel is de afgesproken output niet gehaald, als gevolg van de hoge instroom aan nieuwe medewerkers, waardoor de productiviteitsnorm op die onderdelen niet gehaald kon worden. Dat speelde onder meer bij toezicht.

In de verantwoordingen die OZHZ opstelt per deelnemer, wordt meer in detail ingegaan op de realisatiecijfers per taakveld per deelnemer.

Offerte- en subsidietaken (€ 420.000 lagere baten)
De offertetaken vallen € 420.000 lager uit. Dit is voor € 180.000 toe te schrijven aan minder uren-omzet, maar vooral aan € 242.000 lagere additionele productkosten: dit zijn externe kosten die OZHZ maakt voor de uitvoering van diverse opdrachten en die 1-op-1 worden doorbelast aan de opdrachtgevers; als die lasten lager zijn, wordt uiteraard ook minder doorbelast aan de opdrachtgevers. Ten opzichte van de primaire begroting was de raming aan offertetaken fors naar boven bijgesteld, namelijk met 37% oftewel ruim € 0,8 mln; die bijstelling is te hoog gebleken, nu slechts de helft van die verhoging is gerealiseerd.

Overige baten (€ 155.000 hogere baten)
De overige baten hebben een incidenteel karakter. De hogere baten worden met name veroorzaakt door de ontvangen rentevergoeding bij de bank: deze is € 141.000 hoger dan geraamd.

1.5.3 Lasten

De totale lasten komen € 408.000 lager uit dan begroot.

Personeelskosten (€175.000 lagere lasten)
Onder personeelskosten vallen de kosten van eigen personeel en de kosten van inhuur. Voor het capaciteitsbeleid wordt verwezen naar de paragraaf Bedrijfsvoering (paragraaf 2.4).

Personele lasten	**Begroting 2023**	**Realisatie 2023**	**Verschil**
Personelskosten intern	20.667	20.549	-118
Flexibele capaciteit	6.502	6.544	-57
Personele lasten	**27.169**	**27.093**	**-175**

Bedragen x € 1.000

De belangrijkste verschillen waren de volgende: de bruto loonkosten waren € 43.000 lager dan geraamd. De uitkeringen vanuit het UWV ter dekking van zwangerschapsverlof en ouderschapsverlof is € 77.000 hoger dan

geraamd. De opleidingskosten waren € 43.000 hoger dan geraamd; dit heeft te maken met het grote aantal zij-instromers die in 2023 zijn gestart bij OZHZ en die relatief veel en kostbare opleidingen moesten volgen om als toezichthouder volleerd aan de slag te kunnen.

De inhuurkosten waren € 57.000 lager dan geraamd. Dit had te maken met de lagere omzet waardoor iets minder inhuur-capaciteit noodzakelijk was.

Kapitaallasten (€ 1 lagere lasten)

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk specifieke investeringen in de huisvesting en ICT. De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Voorbeelden zijn het huurcontract inzake Post 120 en leasecontracten voor het wagenpark. Voor de omvang en samenstelling van de kapitaalgoederen wordt verwezen naar de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen (hoofdstuk 2.2).

De raming van de kapitaallasten is tussentijds met € 60.000 naar beneden bijgesteld. De realisatie is vrijwel gelijk aan de raming.

Ondersteuning Servicegemeente Dordrecht (SGD) (€ 5 hogere lasten)

De ondersteuning door de SGD heeft betrekking op de dienstverlening met betrekking tot ICT, personeelszaken, inkoop, verzekering en juridische diensten. Bij eerdere begrotingswijzigingen is de begroting omhoog bijgesteld met € 18.000. De bijstelling had voornamelijk betrekking op de indexering 2023 die pas laat bekend is gemaakt aan OZHZ.

De realisatie 2023 bedraagt € 5.000 hoger dan begroot. Dit is gelegen in aanvullende variabele kosten die door SGD in rekening zijn gebracht (bijvoorbeeld voor inkoop, en werving op vacatures).

De onderverdeling per onderdeel is als volgt:

Ondersteuning SGD	**Begroting 2023**	**Realisatie 2023**	**Verschil**
ICT	1.378	1.380	2
Personeel en organsatie	366	369	3
Ondersteuning SGD	**1.744**	**1.749**	**5**

Bedragen x € 1.000

Huisvesting (€ 3 hogere lasten)

Per 2016 heeft OZHZ een huurcontract afgesloten voor de locatie post 120 in Dordrecht. In 2023 is de begroting tussentijds fors bijgesteld, van € 0,5 naar € 0,7 mln. Deze forse verhoging is enerzijds gelegen in de fors hogere huur als gevolg van de inflatie (maar conform de uitgangspunten in het huurcontract), en anderzijds het gevolg van een zeer forse servicecharge als gevolg van de situatie op de energiemarkt. Ten opzichte van deze bijgestelde begroting is de realisatie € 3.000 hoger.

Overige bedrijfskosten (€ 77.000 hogere lasten)

De overige bedrijfskosten hebben onder meer betrekking op software licenties, externe advies- en accountantskosten, kantoorbenodigdheden, facilitaire kosten en verzekeringen.

De raming is bij de tussentijdse begrotingswijzigingen verhoogd met € 317.000. Belangrijkste reden was een verschuiving van kosten voor software van SGD-contract naar deze post, de uitgaven voor een compleet beplantingsplan voor de binnen- en buitenkant van het kantoor, hogere kosten voor specifieke externe expertise.

De realisatie 2023 (€ 1,632 mln.) komt € 77.000 hoger uit dan de (bijgestelde) begroting. De hogere kosten worden voornamelijk veroorzaakt doordat de kosten van bepaalde licenties op dit onderdeel zijn verantwoord in plaats van op het onderdeel Ondersteuning SGD, en de afschrijving als gevolg van de verkoop van een van de boten die OZHZ in bezit heeft. Overigens wordt deze afschrijving gedekt uit een reserve materieel budget PZH.

Additionele productiekosten (€ 242.000 lagere lasten).
De additionele productiekosten worden direct in rekening gebracht bij de opdrachtgevers. Het kan daarbij gaan om externe (juridische) expertise, uitgevoerde werkzaamheden door aannemers, etc. Aan het begin van het jaar is het doorgaans lastig te ramen welke kosten zullen ontstaan; immers, deze kosten hangen direct samen met de opdrachten van de deelnemers en deze verschillen van jaar tot jaar. Het effect op het financiële resultaat is nihil, omdat de lagere lasten leiden tot overeenkomstige lagere baten.

Onvoorzien (€ 77.000 lagere lasten)
Het budget onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedoelt voor afboeking van niet factureerbare uren (onderhanden werk) en overige onvoorziene tegenvallers. Bij eerdere begrotingswijzigingen is de raming bijgesteld naar € 150.000, omdat de post fluctueert met het begrotingstotaal.

De realisatie 2023 (€ 73.000) is lager dan begroot (€ 150.000). De post onvoorzien is hoofdzakelijk ingezet ter dekking van de ophoging van de verlofvoorzieningen omdat medewerkers minder verlof op hebben genomen dan waar zij recht op hebben.

1.5.4. Reserves

Toevoegingen (conform begroting)

Toevoeging reserves	Begoting 2023	Realisatie 2023	Verschil
Algemene reserve	117.040	117.040	-
Totaal	**117.040**	**117.040**	**-**

Bedragen x €

Algemene reserve
Het resultaat 2022 ad € 117.040 is via besluitvorming in de 1e Bestuursrapportage toegevoegd aan de Algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen. De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

Onttrekkingen (€ 726.920 hoger dan oorspronkelijk begroot, inclusief aanvullende besluitvorming AB)
In 2023 is in totaal een bedrag van € 1.032.758 aan de reserves onttrokken. In de primaire begroting was een bedrag van € 305.837 aan onttrekkingen geraamd. Bij Burap 1 en Burap 2 heeft het AB ingestemd met enkele

begrotingswijzigingen tot extra onttrekkingen. De extra onttrekkingen uit de reserves dienden hoofdzakelijk ter dekking van het verwachte tekort in 2023 als gevolg van de stijging van de CAO-lonen en overige prijsstijgingen.

Onttrekking reserves	Begoting 2023	Realisatie 2023	Verschil
Algemene reserve	-	567.000	567.000
Doorontwikkeling	49.517	49.517	-
Materieel budget PZH		29.320	29.320
Digitalisering	113.617	113.617	-
Frictiekosten	-	-	-
Verlofstuwmeer	-	110.000	110.000
Regieplan	74.721	74.721	-
Archief	67.982	67.982	-
Werkconcept	-	20.600	20.600
CAO	-	-	-
Totaal	**305.837**	**1.032.758**	**726.920**

Bedragen x €

Algemene reserve

Bij Burap 1 heeft het AB besloten om een bedrag van € 567.000 te laten vrijvallen uit de algemene reserve, gelet op het lagere risicoprofiel van OZHZ in de jaarrekening 2022. Deze vrijval zou worden aangewend als dekking voor het verwachte tekort in 2023.

Bestemmingsreserve doorontwikkeling

De doorontwikkeling dient om OZHZ op het gebied van houding en gedrag klaar te stomen voor de Omgevingswet. De onttrekking in 2023 is voor extra opleidings- en inwerkkosten in het kader van de instroom van nieuwe medewerkers.

Materieel budget PZH

In het kader van de vervanging van een vaartuig is het oude vaartuig verkocht. Door een (spoed)reparatie, in de vorm van her-motorisering in 2021 heeft dit een boekverlies opgeleverd van € 29.000. Dit boekverlies wordt gedekt uit de reserve materieel budget PZH.

Bestemmingsreserve Digitalisering

OZHZ streeft naar een volledige digitalisering van de werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en een vlottere afdoening van zaken. De onttrekking in 2023 betreft de inrichting en optimalisatie van het nieuwe VTH-systeem Open Wave, het werken met key-users etc. De daadwerkelijke digitaliseringslag zal in de komende jaren nog tot verdere acties leiden rond Open Wave waarvoor de reserve niet langer kan worden ingezet.

Bestemmingsreserve Frictievergoeding

De reserve is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen. Over 2023 heeft geen onttrekking plaatsgevonden omdat het (geringe) verlies

aan productiviteit kon worden opgevangen binnen de exploitatie als gevolg van hogere omzet. De verwachting is dat deze ruimte in de exploitatie er in 2024 niet meer is, en dat de reserve dan ingezet zal worden voor de dekking van improductiviteit vanwege inwerken van nieuwe collega's, en vanwege de extra (improductieve) uren die moeten worden gemaakt voor de implementatie en inrichting van nieuwe systemen (DMS, Myforms, opschoning het kader van ICT Beweegt).

Bestemmingsreserve Regieplan: Beter benutten van data

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. De Ontwikkelaanpak (voorheen Regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak. Deze aanpak krijgt vorm in de data ambitie. Een deel van het programma Beter Benutten van Data wordt gedekt uit deze bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve Archiefwet

Op advies van de Regionale Archivaris heeft OZHZ een plan gemaakt voor het inlopen van achterstanden die zijn ontstaan in de selectie en vernietiging van het 538 meter strekkende archief in het kantoor van OZHZ over de periode 1995 – 2016. In 2022 en 2023 is de achterstand ingelopen. De opdracht is uitbesteed aan een externe partij. De onttrekking over 2023 betreft het laatste deel van de externe kosten van deze partij. In 2024 wordt met het oog op de transitie vanwege ICT Beweegt en de aanbesteding van een nieuw DMS, een nieuw totaalplan opgesteld voor de opschoning en digitalisering van het digitale archief en het restant van het papieren archief dat bij Oasis in Almere staat.

Bestemmingsreserve Nieuw werk concept

De reserve werd ingezet voor de transitie naar het nieuwe werk concept. Het laatste deel van de reserve is vrijgevallen. Het betreft de projectorganisatie en aanpassing van de kantoorinrichting.

2. Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording stelt de volgende paragrafen verplicht in de programmabegroting en de jaarstukken.

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

De paragrafen “lokale heffingen”, “verbonden partijen” en “grondbeleid” zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt aangegeven hoe kapitaalgoederen worden beheerd.

De financieringsparagraaf is een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens rond de bedrijfsvoering.

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

2.1.1 Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die OZHZ op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.

Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met bezuinigingen bij opdrachtgevers, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

2.1.2 Beleid OZHZ inzake risico's en weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve, het budget onvoorzien en de (structureel) aanwezige begrotingsruimte. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Uitgangspunt is dat de structurele begroting van OZHZ sluitend is. Echter, als OZHZ geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de GR OZHZ. De wijze waarop dit gebeurt is vastgelegd in de financiële verordening OZHZ.

Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van OZHZ wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt.

In paragraaf 2.1.3 vindt een verdere uitwerking plaats van het risicoprofiel.
De totale benodigde weerstandscapaciteit wordt vervolgens gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

2.1.3 Risicoprofiel Omgevingsdienst

	Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Financieel restrisico	Benodigde weerstand-capaciteit
1	Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Medium	Frictiekostenregeling Regionaal Uitvoeringsniveau Flexibele schil Tarifiëring	347	174
2	Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Groot	Hoog	Flexibele schil	603	453
3	Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploitatieverlies	Groot	Laag	Verzuimbeleid	495	124
4	Omgevingswet	Omzetdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Frictieregeling Separaat wetgevingstraject	pm	pm
	Totaal benodigd weerstandsvermogen						**1.446**	**750**

Waarschijnlijkheid

Zeer hoog	*Kans > 75%*
Hoog	*Kans > 50% en < 75%*
Medium	*Kans > 25% en < 50%*
Laag	*Kans < 25%*

Impact

Groot	*financieel risico > € 400.000*
Medium	*financieel risico > € 150.000 en < € 400.000*
Klein	*financieel risico < € 150.000*

Algemeen

OZHZ heeft aangegeven een tekort voor 2023 te verwachten. Dit tekort was door OZHZ aanvankelijk op € 1,3 mln geraamd. In Burap 1 2023 heeft OZHZ aan het bestuur een actuelere raming kunnen geven: op basis van de werkelijke doorrekening van de CAO 2023 en door vrijval van een deel van de algemene reserve als gevolg van een verlaagd risicoprofiel, verwachtte OZHZ een tekort van € 534.000. Het AB heeft besloten om dit tekort in 2023 ten laste van het weerstandsvermogen te brengen, wat daardoor fors zou slinken. Tegelijk heeft het AB besloten om in vier jaar het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau te brengen, door in elk geval de (eventuele) positieve rekeningresultaten uit die jaren, toe te voegen aan de algemene reserve (en dus niet terug te geven aan de deelnemers).

Ook voor 2024 wordt een tekort voorzien vanwege een hogere stijging van CAO-lonen en inhuurtarieven dan geraamd in de begroting 2024. OZHZ heeft daarvoor een begrotingswijziging ingediend bij het AB, die momenteel voor zienswijzen bij de raden en staten ligt. Naar verwachting zal het AB op 29 maart 2024 een besluit nemen over deze begrotingswijziging; om die reden zijn loon- en prijsontwikkeling en de ontwikkeling van inhuurtarieven niet meegenomen in bovenstaand risicoprofiel.

1. Bezuiniging wettelijke taken en inwonerbijdrage

Met de uitvoering van wettelijke taken en inwonerbijdrage is een budget van circa € 28,9 mln. gemoeid. Gegeven de financiële positie van gemeenten is de kans op bezuinigingen medium (50%). Met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is de financiële impact medium (€ 347.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- De gemeenten hebben een minimaal regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd.
- PZH heeft in dit kader de nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2% per jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie.
- Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich grotendeels tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 174.000.

2. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van circa € 2 mln. per jaar gemoeid. De kans op bezuinigingen is hoog (75%). Gerekend over een periode van 1 jaar en met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen wordt de financiële impact ingeschat op hoog (€ 603.000).

Beheersmaatregelen

Voor de adviestaken geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZHZ neer te leggen. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Op basis van de jaarrekening is de inschatting circa € 453.000.

3. Ziekteverzuim

In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. Een laag risico is reëel gezien de ervaringscijfers over 2023 (uitkomst ziekteverzuim over 2023 is 4,6%); de financiële impact met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is groot (€ 495.000), gerekend over een periode van een jaar. De kans wordt ingeschat op laag (25%).

Beheersmaatregelen:

- Het verzuimbeleid van OZHZ.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.
- De norm van 5% is financieel vertaald in de begroting.

Benodigde weerstandscapaciteit Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 124.000.

4. Herziening omgevingsrecht

De Omgevingswet heeft betrekking op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgrondingen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de eerdergenoemde Wkb en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Op dit moment is er nog veel onzekerheid over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen

Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

2.1.4 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2023 bedraagt € 974.000. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 750.000 benodigd. Het effect van de Omgevingswet is opgenomen als p.m.

Bovenstaande is op basis van de stand van zaken per 31 december 2023. De inzet van het weerstandsvermogen in relatie tot het incidentele tekort over 2024 is hierin nog niet meegenomen. Dit betekent concreet dat bij inzet van het weerstandsvermogen voor dit incidentele tekort over 2024 het weerstandsvermogen weer aangevuld dient te worden tot het niveau van € 750.000.

2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Het gaat daarbij om:

- Het huurcontract inzake de locatie Post 120;
- De uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij het SGD (en derhalve geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware);
- Leasecontracten voor het wagenpark.

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk gedane investeringen in de sfeer van huisvesting: OZHZ heeft in 2021 en 2022 fors geïnvesteerd om het kantoor geschikt te maken voor het hybride werken. Daarbij hoorden niet alleen de investeringen in het gebouw, maar ook de aanschaf van laptops voor alle medewerkers, docking stations voor alle werkplekken op kantoor, verbeterde audio-visuele apparatuur in de vergader- en projectruimtes, etc.

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur “om niet“ overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. Binnen de materiële budgetten die vanuit de provincie zijn opgenomen bij OZHZ zijn middelen vrijgemaakt om de kapitaallasten te kunnen opvangen van de noodzakelijke vervangingen van de kapitaalgoederen.

Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van het vaartuig De Pandion voor zijn rekening neemt. Inmiddels is de bouw van de vervangende Pandion in volle gang, en is de verwachting dat deze in het voorjaar van 2024 te water zal worden gelaten.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

	Omschrijving	Boekwaarde 2022	Boekwaarde 2023
a	Huisvesting	901.691	756.442
b	ICT en audiovisuele investeringen	265.708	221.690
c	Meubilair	248.768	202.836
d	Software	23.796	13.554
e	Bedrijfsmiddelen	14.623	5.759
f	Vaartuigen	864.187	1.482.602
		2.318.773	**2.682.883**

Bedragen x €

Voor een nadere toelichting omtrent de opbouw en verloop van de materiële vaste activa wordt verwezen naar deel II jaarrekening; 1.2 toelichting op de balans.

2.3 Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 30 november 2016) zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasury functie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

Algemene ontwikkelingen

De treasury functie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Per 16 december 2013 is het Schatkistbankieren ingegaan. Decentrale overheden zijn verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk.

Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:

- Leningen en garanties uit hoofde van de "publieke taak" worden uitsluitend verstrekt aan door het Algemeen Bestuur goedgekeurde derde partijen;
- Uit hoofde van de treasury functie kunnen middelen worden uitgezet indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- Geen overschrijding van de renterisico norm conform de Wet Fido;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- De rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
- Streven naar spreiding in de rent typische looptijden en uitzettingen.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet FIDO een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves.

Voor 2023 bedraagt deze limiet 8,5% van € 32,88 mln. (omvang bijgestelde begroting) = € 2,80 mln. De liquide middelen betreffen rekening-courant tegoeden; deposito's komen voort uit de financiering van het lopende bedrijf en de bestemmingsreserves. De totale netto vlottende schuld bedraagt -/- € 1,11 mln. en blijft daarmee ruim binnen de toegestane kasgeldlimiet. De ruimte bedraagt € 3,90 mln.

	Kasgeldlimiet	**31-12-2023**	**31-12-2022**
	Omvang begroting	32.878	29.260
1	Toegestane kasgeldlimiet		
	Percentage	8,5%	8,2%
	Bedrag	**2.795**	**2.399**
2	Vlottende schuld		
	opgenomen gelden < 1 jaar	0	0
	schuld in rekening courant	0	0
	door derden gestorte gelden 1 < jaar	0	0
	overige schulden	1.669	1.590
	Totaal	**1.669**	**1.590**
3	Vlottende middelen		
	contante gelden in kas	0	1
	tegoeden in rekening courant	2.775	3.773
	overige uitstaande gelden < 1 jaar	0	0
	Totaal	**2.776**	**3.775**
4	Toets kasgeldlimiet		
	Totaal netto vlottende schuld (2 -/- 3)	-1.107	-2.185
	Toegestane kasgeldlimiet	**2.795**	**2.399**
	Ruimte	**3.901**	**4.584**

Bedragen x € 1.000

Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente typische looptijd groter dan 1 jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren.

Doordat OZHZ per 31 december 2023 geen leningen heeft uitstaan is het renterisico nihil. Ook zijn er in 2023 geen kortlopende leningen aangegaan.

	Renterisiconorm	**31-12-2023**	**31-12-2022**
	Berekening renterisico		
1	Renteherzieningen	0	0
2	Aflossingen	0	0
3	**Renterisico**	**0**	**0**
	Berekening rente risiconorm		
4	Begrotingstotaal	32.878	29.260
5	Percentage conform regeling	20,0%	20,0%
6	**Renterisico norm**	**6.576**	**5.852**
	Toetsing renterisico aan norm		
3	Renterisico	0	0
6	Renterisico norm	6.576	5.852
	Ruimte	**6.576**	**5.852**

Bedragen x € 1.000

Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten. In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het ministerie van Financiën inzake het schatkistbankieren.

Leningenportefeuille

OZHZ heeft in 2023 geen leningen afgesloten. De stand van langlopende leningen is zowel per 1 januari 2023 als per 31 december 2023 nihil.

Overige kentallen

Ook op grond van de netto schuldquote, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte kan worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

Indicatoren financiering	Rekening 2022	Begroting 2023	Rekening 2023
Netto schuldquote	15,8%	-22,5%	18,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	15,8%	-22,5%	18,2%
Solvabiliteitsratio	27,9%	10,9%	7,7%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	0,4%	0,5%	0,2%

Schatkistbankieren

Conform het Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk. OZHZ mag gemiddeld € 1 mln. aan middelen aanhouden buiten de schatkist (het zogenaamde drempelbedrag). Om te voorkomen dat OZHZ het drempelbedrag overschrijdt zijn de afspraken met de BNG inzake de afroming en overboeking aangescherpt. BNG roomt het banksaldo dagelijks automatisch af vanaf 200.000 euro en boekt het overschot over naar de schatkistrekening bij het Rijk.
In 2023 is OZHZ ruimschoots onder het drempelbedrag gebleven. Onderstaand is de berekening van het drempelbedrag nader toegelicht en is de realisatie weergegeven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
		Verslagjaar			
(1)	**Drempelbedrag**	**1.000**			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	**Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen**	**183**	**121**	**138**	**94**
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	817	879	862	906
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag		
		Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	31.309
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	31.309
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	1.000

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	16.464	10.997	12.687	8.659
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	183	121	138	94

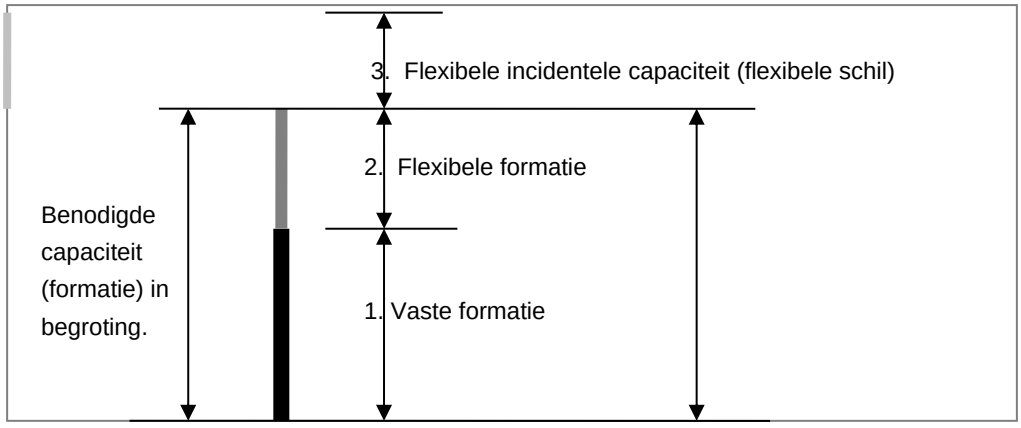
2.4 Bedrijfsvoering

2.4.1 Organisatie en personeel

Nieuwe unit Data en ICT (DIT)
In 2023 heeft een kleine reorganisatie plaatsgevonden voor de vorming van een nieuwe unit Data en ICT (DIT). Vanuit de units SEB en BOS zijn per 1-1-2024 medewerkers overgeplaatst naar deze nieuwe unit. Daarmee wordt gewerkt aan het realiseren van onze data-ambitie. Deze nieuwe unit stelt OZHZ in staat om sterker te sturen op data-opgaven en strategie. De nieuwe unit omvat 15 fte en bestaat grotendeels uit nieuwe functies. Daarmee zijn voormalige Informatie adviseur functies en informatiebeheer functies afkomstig uit de respectievelijke units Strategie en Bedrijfsvoering (SEB) en Bedrijfsondersteuning (BOS) komen te vervallen. Medewerkers met deze functies hebben middels een plaatsingsprocedure hun nieuwe functie toegewezen gekregen.

Formatie en capaciteitsbeleid
De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten en provincie om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Ook subsidieontvangsten hebben een variabel karakter.

Tegen deze achtergrond streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de eigen interne capaciteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden; onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren. Onderstaande figuur geeft het capaciteitsbeleid samengevat weer:

Doelstelling is een totale flexibele capaciteit (flexibele formatieve en flexibele incidentele capaciteit) van gemiddeld 10%.

De inhuur van extern personeel vindt plaats volgens het principe van een Dynamisch Aankoop Systeem. Op deze manier voldoen we aan de aanbestedingsregels die gelden voor het inhuren van personeel. Dit geldt voor alle vormen van inhuur voor de operationele taken. Daarnaast proberen we zoveel mogelijk samen te werken met andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland en afspraken te maken om over en weer personeel te kunnen detacheren in die gevallen waarin vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd.

In 2023 zijn er weer diverse (succesvolle) wervingscampagnes geweest. Een aantal hiervan waren in het kader van de nieuwe "Toezichtklas": 10 nieuwe collega's (TIO's Toezichthouders in opleiding) zijn geworven én zijn door OZHZ, zelf opgeleid tot inspecteurs Milieu. Dit initiatief werd ingegeven door het feit dat het nauwelijks lukte om ervaren Toezichthouders te werven. Maar ook door de goede ervaring die we in 2022 opdeden met de Bouwklas waarin medewerkers werden opgeleid tot bouw medewerkers.

De TIO's hebben de inwerkperiode doorlopen, zijn nog druk met het volgen van de HAMILopleiding die we inhouse organiseren en zijn tevens al inzetbaar voor de nodige controles. Dat betekende wel dat er (tijdelijk) overbezetting was op dat werkgebied, omdat veel inspanning werd gevraagd van de zittende medewerkers om de TIO's op te leiden en in te werken, en omdat de TIO's natuurlijk niet direct konden voldoen aan de productiviteitsnorm.

Eind 2023 was de formatie vaste medewerkers 247,9 fte, en de bezetting 239,03 fte. De formatie flexibele schil was 28,4 fte. De ingehuurde flexibele schil lag echter een stuk hoger, namelijk 55,6 fte. Dat heeft te maken met de relatief forse investering in het inwerken van nieuwe medewerkers, de TIO's, etc., de hoger dan geraamde omzet, en de incidentele projecten. Deze ontwikkeling zal naar verwachting ook in 2024 een rol spelen als het gaat om de verhouding vaste/flexibele formatie.

In de laatste helft van 2023 hebben er talentschouw gesprekken plaatsgevonden. Deze staan bekend als de vlootschouwgesprekken, we hebben de naam veranderd voor een meer positieve inslag. Met alle managers zijn gesprekken geweest over hun kwalitatief oordeel van hun personeelsbestand. Ook heeft de directie het management beschouwd. In 2023 hebben we in afwijking van voorgaande jaren naast de individuele medewerkers ook bewust gekeken naar het functioneren van teams en de gewenste samenstelling van een team. Op deze manier toetsen we of onze strategische personeelsplanning effect heeft. Daarnaast geeft het een beeld van de verwachtingen op het gebied van in-, door-, en uitstroom van medewerkers.

HR-agenda

In 2023 stond OZHZ voor de uitdaging om (moeilijk vervulbare) vacatures toch in te vullen en huidige medewerkers aan ons te binden. Dit om zo onze taken kwalitatief goed uit te blijven voeren. Door krapte op de arbeidsmarkt nam de uitstroom toe. Middels exitgesprekken sprak OZHZ met medewerkers bij het verlaten van de organisatie. Dit om kennis te nemen van de reden dat medewerkers besluiten elders te werken en te achterhalen wat OZHZ meer of beter kan doen om medewerkers aan zich te binden.

Naast de wevingscampagne voor de TIO's heeft OZHZ in 2023 wederom met andere omgevingsdiensten uit de Provincie Zuid-Holland samengewerkt voor wervingscampagne van trainees. In 2023 zijn wederom 3 trainees gestart die in 1,5 jaar tijd de organisatie leren kennen met de intentie daarna binnen OZHZ werkzaam te blijven.

Ondanks al deze inspanningen blijft het in deze arbeidsmarkt een continu uitdaging om voldoende capaciteit aan te trekken en de reguliere bedrijfsvoering van de dienst niet in gevaar te laten komen. OZHZ beheerst de risico's zo goed mogelijk door in te zetten zet op het behoud van medewerkers, samenwerking binnen de provincie, continu professionalisering van middelen, het inzetten van recruitmentbureaus en optimalisatie van de samenwerking met de SGD. In 2024 wordt hier wederom vervolg aan gegeven waarbij het behoud van medewerkers prioriteit is. OZHZ benut de diverse HR-instrumenten daarbij zo optimaal mogelijk. Recent hebben we afspraken gemaakt over de wijze van doorgroeien binnen de organisatie, zowel horizontaal als verticaal. Ook hebben we in 2023 het onboardingsprogramma in een nieuw jasje gestoken, waarbij de nieuwe collega's met een bustour de regio in gaan om een goed beeld te vormen van ons werk en werkgebied. Tot slot worden er diverse (doelgroep) acties ondernomen om medewerkers te binden aan de organisatie. Zoals het oprichten van een

programma voor startende en jonge medewerkers waarin ze trainingen volgen over onder andere effectief communiceren en timemanagement waardoor ze een vliegende start maken als jong professional.

Ziekteverzuim
In 2023 was het gemiddelde ziekteverzuimpercentage 4.6%. Dit percentage was 1.9% lager dan het ziekteverzuim van 2022 en valt daarmee onder de 5% norm. Er kan worden gesteld dat het actief betrekken van de arbodienst Bezig inclusief inzet van casemanager, en andere diensten gericht op duurzame inzetbaarheid , een positief effect heeft gehad op het terugdringen van het ziekteverzuim. In 2023 zien we een normaal ziekteverzuimpatroon, met pieken en dalen tijdens seizoensgebonden perioden

2.4.3 Data en ICT

In 2023 heeft OZHZ zich laten adviseren welke stappen nodig zijn om meerwaarde uit data te gaan halen. In dat kader is een extern advies opgesteld en besloten tot het oprichten van een nieuwe unit Data en ICT. In 2023 zijn hier de voorbereidingen voor getroffen zodat de unit vanaf 1 januari 2024 van start kon gaan.

Belangrijke aandachtsgebieden voor de nieuwe unit zijn:

- Heldere en stevige regie op Data en ICT
- Duidelijkheid waar data het verschil moet maken voor OZHZ
- Meer inzicht en overzicht in data en ICT (denk aan datakwaliteit en ICT architectuur)

Andere belangrijke ontwikkelingen op het gebied van ICT in 2023 waren:

ICT Beweegt
In 2023 zijn de voorbereidingen voor de migratie van de (digitale) werkplek die wordt afgenomen bij SGD gestart. Als ook migratie van het rekencentrum van het SGD waarin enkele belangrijke applicaties van OZHZ gehost worden. De migratie zelf zal in 2024 plaatsvinden. Mede naar aanleiding van ICT Beweegt zal de ICT-dienstverlening van SGD aan OZHZ gaan wijzigen. Ook dat zal in 2024 verder zijn uitwerking krijgen.

Aanbesteding DMS
De aanbesteding voor de vervanging van het DMS van OZHZ is in 2023 gepubliceerd. Daartoe heeft een marktverkenning plaatsgevonden gevolgd door een niet-openbare procedure. Daarnaast is een voorbereidende verkenning in gang gezet gericht op de migratie van de documenten in Join en de mogelijkheid om afscheid te gaan nemen van legacy applicaties. Gunning en verdere invulling van de migratie vindt plaats vanaf 2024.

Implementatie Open Wave
In 2023 heeft een stevige doorontwikkeling plaatsgevonden van onze kernapplicatie Open Wave voor de VTH-taken, gericht op het oplossen kinderziektes, verder optimaliseren van het gebruik binnen OZHZ en implementatie van de Omgevingswet. Ook in 2024 zal verdere doorontwikkeling plaats gaan vinden.

Archieffunctie
Het toezicht op de informatiehuishouding van OZHZ is ingevolge de archiefverordening van OZHZ belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Deze brengt jaarlijks verslag uit aan het DB over de kwaliteit van de archieffunctie. De archivaris concludeerde in 2023 dat het informatie- en archiefbeheer van OZHZ grotendeels goed op orde is. Deze conclusie is onder meer gebaseerd op het feit dat OZHZ in de afgelopen jaren de door de Archiefwet- en regelgeving vereiste ordeningsstructuur en het metadataschema vastgesteld heeft. Ook beschikt OZHZ over JOIN Zaak & Document voor de duurzame archivering van digitale archiefbescheiden. Verder oordeelde de archivaris dat er een goed calamiteitenplan aanwezig is om de risico's op schade aan de archieven als gevolg van een eventuele calamiteit te kunnen minimaliseren.

De archivaris sprak wel zorg uit over het stilvallen van de kwaliteitscontroles en de opgave ten aanzien van de selectie en vernietiging van dossiers, zowel papier als digitaal. In 2022 en 2023 is een forse inhaalslag gemaakt ten aanzien van het archief in eigen huis; in 2024 zal een projectplan opgesteld worden om het papieren archief dat op externe locatie (Oasis te Almere) staat te bewerken. Daarnaast worden de kwaliteitscontroles opnieuw opgestart en wordt selectie en vernietiging van de digitale dossiers opgezet, in samenwerking met het project Implementatie DMS, dat volgt op de aanbesteding die in 2023 heeft plaatsgevonden.

Automatisch anonimiseren
OZHZ verstrekt jaarlijks rond de 9500 documenten aan externe partijen die informatie opvragen. Het grootste deel hiervan (95%) betreft bodeminformatie en de onderliggende rapporten. Een ander deel bestaat uit WOO verzoeken en archiefverzoeken voor bouw- en milieuvergunningen. Om beter en sneller informatieverzoeken te kunnen behandelen en hierbij conform de AVG te werken is OZHZ in 2021 een pilot gestart met het automatisch anonimiseren van bodemrapporten en het actief openbaar maken hiervan.

Daarnaast heeft het actief openbaar maken van veel gevraagde stukken efficiency voordelen op de lange termijn. We kunnen sneller voldoen aan verzoeken en verrichten geen dubbel werk meer bij terugkerende informatievragen.

In 2022 heeft OZHZ een SPUK-subsidie aangevraagd (en gekregen) om in 2023 ervaring op te doen met grootschalig anonimiseren van bodemrapporten en het actief openbaar maken van deze rapporten. Door het actief openbaar maken van onze bodemrapporten zullen we voorsorteren op het regime van actieve openbaarmaking volgens de Wet open overheid. Dit project loopt nog door tot medio 2024. In het kader van de WEP hebben we ervoor gezorgd dat alle documenten die nu ter kennisgeving fysiek ter inzage in een overheidsgebouw worden gelegd, voortaan digitaal ter inzage liggen. Ook voor deze categorie stukken wordt de anonimiseer software ingezet.

2.4.4 Privacy, Informatiebeveiliging

Herijking privacybeleid
Het beleid over privacy en informatiebeveiliging is vastgelegd in een aantal beleidsdocumenten die het DB in 2020 en 2021 vaststelde. Het privacybeleid heeft zowel betrekking op de AVG als op de Wet politiegegevens. De rapportage en aanbevelingen van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en eigen bevindingen van OZHZ zorgen voor continu borging, awareness en verbetering van de naleving van de AVG. Veranderingen in de regionale samenwerking maken dat het privacybeleid dient te worden herzien. Partijen in de Drechtsteden hebben dit inmiddels ambtelijk opgepakt. Naar verwachting wordt in 2024 een geactualiseerd beleid voorgelegd aan het bestuur. Belangrijke elementen in het te wijzigen beleid zijn de dienstverleningsrelatie tussen de gemeenten en OZHZ met de Servicegemeente Dordrecht en de juridische kwalificatie van omgevingsdiensten als 'verwerker' in de zin van de AVG. Bij de partijen in de Drechtsteden, en dus ook bij OZHZ, is het kunnen voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging (BIO) een belangrijk aandachtspunt waaraan gewerkt wordt. De CISO rapporteert daarover elk kwartaal aan het hoogste management van de gemeenten en OZHZ. Op grond van een Europese richtlijn wordt het voldoen aan de BIO straks ook verplicht. OZHZ is zich hierop aan het voorbereiden.

Omgevingsdiensten als 'verwerker'
Over de juridische kwalificatie van omgevingsdiensten is op verzoek van OmgevingsdienstNL in 2022 advies uitgebracht door een advocatenkantoor. Het zijn van 'verwerker' betekent onder andere dat omgevingsdiensten nadere afspraken moeten maken met hun opdrachtgevers (in de context van OZHZ met de colleges en de burgemeesters) over het voldoen aan de AVG. Bijvoorbeeld over het waarborgen van het niveau van de informatiebeveiliging, de geheimhouding van gegevens, het melden van datalekken, enzovoort. Die afspraken

worden opgenomen in een verwerkersovereenkomst. OZHZ heeft hiertoe, in afstemming met de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten en partijen in de Drechtsteden, een model-verwerkersovereenkomst opgesteld. Deze is in Q4 met de provincie getekend. Het traject met de gemeenten loopt door in Q1 van 2024. Het model is via OmgevingsdienstNL ook aan de overige omgevingsdiensten in het land beschikbaar gesteld. Her en der in het land houdt een aantal omgevingsdiensten overigens vast aan de kwalificatie van 'verwerkingsverantwoordelijke'. OZHZ heeft dit gesignaleerd aan het bestuur van ODNL.

Jaarverslag van de FG

De Functionaris Gegevensbescherming (FG) van OZHZ bracht zijn jaarrapportage over 2022. Uit de rapportage komt naar voren dat OZHZ goed op weg is naar een hoger volwassenheidsniveau qua aandacht voor privacy en invoering van de AVG. Veel basisonderdelen zijn op orde. Verbeteringen zijn mogelijk waar het gaat om het goed inzichtelijk krijgen van alle risicovolle verwerkingen en het opstellen van een planning voor de uitvoering van de benodigde DPIA's (risicoanalyses). De rapportage van de FG en de reactie daarop van OZHZ zijn separaat geagendeerd in het DB. Inmiddels zijn binnen de Drechtsteden twee FG's geworven die hun werkzaamheden zullen verrichten voor alle organisaties in de Drechtsteden, zowel op het gebied van de AVG als van de Wet politiegegevens (Wpg). OZHZ heeft voor de Wpg overigens een aparte FG die ook actief is bij de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland.

Wet politiegegevens

Tot slot hebben alle boa's van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland in 2023 een training over de Wet politiegegevens (Wpg) kunnen volgen. De awareness om te voldoen aan de Wpg is daarmee verder vergroot. Belangrijk was ook dat de omgevingsdiensten onderling kennisnamen hoe men de naleving van de Wpg heeft geregeld. Met het oog op de in 2021 en 2022 doorlopen externe audits geeft dit input voor de lopende verbetertrajecten en mogelijkheden voor onderlinge afstemming en samenwerking. Ten behoeve van de interne auditverplichtingen beschikt OZHZ thans over een gekwalificeerde medewerker. De FG-Wpg bracht in Q1 van 2024 zijn jaarrapportage over 2023 uit.

2.4.5 Kwaliteitszorg

Externe ontwikkelingen en ambities van de organisatie vragen om heroriëntatie op het huidige kwaliteitsmanagementsysteem van OZHZ. OZHZ wil deze meer gaan richten op de organisatiedoelen, breder inbedden in de organisatie en laten aansluiten bij landelijke ontwikkelingen die spelen. Deze heroriëntatie is niet goed uitvoerbaar naast de verplichtingen die kleven aan het huidige kwaliteitsmanagementsysteem en de opgaven waarvoor OZHZ op dit moment staat. Plan was om in 2023 een project te starten om het kwaliteitsmanagementsysteem aan te passen. Startpunt daarbij is een evaluatie van het huidige kwaliteitssysteem. Consequentie daarvan is wel dat het kwaliteitscertificaat komt te vervallen. Als een geschikt nieuw kwaliteitsmodel is gekozen en ingevoerd, dan kan OZHZ desgewenst in fases toewerken naar hernieuwde certificering. Bedoeld project is nog niet gestart omdat OZHZ eerst de uitkomsten van de externe visitatie (zie hierna) wilde afwachten, evenals andere ontwikkelingen in het werkveld zoals het Interbestuurlijk Programma ter versterking van het VTH-stelsel.

Als toelichting op het bovenstaande geldt nog het volgende:
OZHZ heeft te maken met aanzienlijke uitdagingen. Voorbeelden zijn de implementatie van nieuwe taken, de landelijke kwaliteitsverbetering van het VTH-stelsel, de hoge inflatie en de krapte op de arbeidsmarkt. Een goed functionerend kwaliteitsmanagementsysteem kan een belangrijke bijdrage leveren. In de huidige opzet is dat niet het geval. Alhoewel OZHZ het kwaliteitsmanagementsysteem ziet als een zeer waardevol instrument is er tegelijkertijd het gevoel dat het meer kan worden gericht op de belangrijkste organisatieprioriteiten. Ook komt de

inspanning nu vooral van het kwaliteitsteam en minder vanuit de brede organisatie. Wens van de directie is om het KMS te veranderen tot een systeem dat meer leeft op de werkvloer en dat gericht is op het behalen van de belangrijkste organisatiedoelen.

In het kader van het genoemde IBP is inmiddels een systeem van onafhankelijke visitaties van omgevingsdiensten ontwikkeld, aanhakend bij de landelijke VTH-kwaliteitseisen en inzichten uit recente onderzoeksrapporten zoals het advies van de Commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer. OZHZ is - eind oktober / begin november 2023 gevisiteerd. De resultaten daarvan zijn elders in deze jaarstukken beschreven. Vervolgens is een plan van aanpak opgesteld. Bezien moet worden of en welke rol een intern kwaliteitsmanagementsysteem kan hebben in deze context.

OZHZ heeft meerdere instrumenten voor de interne planning en control, zoals de jaarplannen en voortgangsrapportages per opdrachtgever, dashboards en in- en externe audits. Een voorbeeld van dit laatste zijn de verplichte audits in het kader van de Wet politiegegevens en de AVG. Deze instrumenten zeggen iets over het presteren van de organisatie, maar zijn als zodanig geen onderdeel van het kwaliteitsmanagementsysteem. Integratie van deze instrumenten in het kwaliteitsmanagementsysteem is wenselijk, met tevens de wens om een goed evenwicht aan te brengen tussen zelf doen (leren) en uitbesteden (efficiency).

2.4.6 Rechtmatigheid

In 2023 is er sprake van onrechtmatigheden onder de verantwoordingsgrens. Dit betreft de leverancier Visma Roxit B.V. van het oude DMS systeem Squit. In het verleden is deze leverancier als onzeker beoordeeld omdat de wijze van aanbesteden in het verleden onbekend was. Met de nieuwe wetgeving rondom de rechtmatigheid zijn de uitgaven over 2023 ad € 87.206 onrechtmatig. In 2024 wordt de huidige overeenkomst beëindigd. In 2023 is het contract met leverancier Decos verlengd wat in het boekjaar 2025 zorgt voor onrechtmatige uitgaven. We hebben de uitgaven voor 2025 geraamd op € 50.000 en in 2023 meegenomen als onrechtmatig. Het contract met Decos loopt af in 2025.

2.4.7 M&O beleid

OZHZ heeft geen specifiek M&O-beleid; gelet op de aard van de primaire taken die OZHZ uitvoert en de financiële processen die daaraan ten grondslag liggen, achten wij een M&O-beleid niet relevant. Immers, OZHZ verstrekt geen subsidies, uitkeringen of andere voorzieningen of emolumenten waar misbruik of oneigenlijk gebruik van kan worden gemaakt. Een collegiale afstemming met andere omgevingsdiensten, die dezelfde producten leveren en processen hebben ingericht, leert dat ook de andere omgevingsdiensten geen aanleiding zien om M&O-beleid te ontwikkelen. Waar het het risico op fraude betreft, verwijzen wij naar het vastgestelde Integriteitsbeleid, en de waarborgen die zijn getroffen in de (financiële) processen om fraude te voorkomen.

2.5 Openbaarheidsparagraaf

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt sinds de jaarstukken 2022.

OZHZ handelt de meeste ingekomen verzoeken op basis van de Woo af op basis van het verleende mandaat van de gemeenten en provincie Zuid-Holland. Een overzicht daarvan is hieronder opgenomen. Daarnaast kan op basis van de Woo een verzoek worden ingediend bij de bestuursorganen van de gemeenschappelijke regeling. Dat is in 2023 niet voorgekomen.

De Woo is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is overheden transparanter te maken. De Woo-contactpersoon is een nieuwe rol per 1 mei 2022. De Woo-contactpersoon beantwoordt op laagdrempelige wijze vragen over de bij de gemeente beschikbare informatie. Bij OZHZ is de manager van de unit Bedrijfsondersteuning aangewezen als Woo-contactpersoon. Medewerkers van OZHZ zijn getraind in de toepassing van de Woo en hebben de werkprocessen en -instructies al in 2022 aangepast. Er is ook een speciale intranet (SID-) pagina beschikbaar over de Woo en een praktische handreiking om Woo-verzoeken te behandelen.

Veel meer dan de Wob legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van overheidsinformatie. De Woo stelt de verplichting om 17 gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting zal echter niet voor alle categorieën tegelijk gaan gelden. Een en ander wordt gefaseerd ingevoerd. De precieze fasering (na de eerste fase) is op dit moment nog steeds niet volledig bekend. Veel documenten uit die eerste fase worden overigens ook nu al actief bekendgemaakt, zoals gegevens over de organisatie, stukken van het algemeen bestuur, enzovoort. In het wijzigingsvoorstel van de gemeenschappelijke regeling (AB 30 november 2023) zijn, naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen, de openbaarmakingsbepalingen aangevuld voor wat betreft de stukken van het DB en AB. In de context waarin OZHZ werkt is het overigens veelal aan de gemeenten en provincie om aan te geven hoe zij willen omgaan met de actieve openbaarmaking van verzoeken en openbaargemaakte informatie. Met Dordrecht zijn daarover bijvoorbeeld afspraken gemaakt over de publicatie op hun website. Daarnaast vindt actieve openbaarmaking van onder andere sanctiebesluiten al enkele jaren plaats op basis van een door alle colleges vastgesteld openbaarmakingsbeleid. In het kader van het landelijke traject IBP Versterking VTH-stelsel wordt in 2024 de actieve openbaarmaking van sanctiebesluiten verder ontwikkelt en uitgerold. Op basis daarvan zal OZHZ een voorstel doen over aanpassing van het in Zuid-Holland Zuid door de gemeenten vastgestelde beleid.

Actieve openbaarmaking van beschikkingen wordt op enig moment ook verplicht volgens de Woo, maar dat zal naar verwachting nog enkele jaren duren. OZHZ nam dat aspect al mee in het programma van eisen voor de aanbesteding van een nieuw DMS, waaronder de mogelijkheid om te kunnen aansluiten op een nog te ontwikkelen landelijk platform. Een van de aspecten die dan speelt is de verplichting om documenten te anonimiseren vanwege de AVG. OZHZ test op dit moment daartoe een anonimiseringstool. Deze is overigens met name noodzakelijk vanwege de vele verzoeken om informatie die OZHZ elk jaar ontvangt, met name over bodemrapporten. Een geautomatiseerde tool, mits van goede kwaliteit en goed ingeregeld, maakt het handmatig anonimiseren zoveel mogelijk overbodig, wat fouten en risico's voorkomt.

Afgehandelde Woo- verzoeken namens de gemeenten en provincie in 2023:

Bevoegd Gezag	aantallen
Provincie Zuid-Holland	3
Dordrecht	16
Alblasserdam	1
Hoeksche Waard	2

Gorinchem	
Hendrik Ido-Ambacht	
Hardinxveld-Giessendam	1
Molenlanden	1
Papendrecht	1
Sliedrecht	1
Zwijndrecht	
Totaal	26

II. Jaarrekening 2023

De jaarrekening bestaat uit de balans en resultatenrekening en met toelichting.

Via de balans en de programmarekening wordt financiële verantwoording afgelegd over het in 2023 gevoerde beleid.

Balans per 31 december 2023

Balans per 31 december 2023

(bedragen in €)

ACTIVA	2023		2022	
VASTE ACTIVA				
Immateriële vaste activa		**-**		**-**
Kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en				
het saldo van agio en disagio	-		-	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor				
een bepaald actief	-		-	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-	
Materiële vaste activa		**2.682.883**		**2.318.773**
Investeringen:				
met een economisch nut	2.682.883		2.318.773	
met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van				
de kosten een heffing kan worden geheven	-		-	
in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	-		-	
In erfpacht gegeven gronden	-		-	
Financiële vaste activa		**-**		**-**
Kapitaalverstrekking aan:				
deelnemingen	-		-	
gemeenschappelijke regelingen	-		-	
overige verbonden partijen	-		-	
Leningen aan:				
woningbouwcorporaties	-		-	
deelnemingen	-		-	
overige verbonden partijen	-		-	
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
overige langlopende leningen	-		-	
Uitzettingen:				
in 's Rijks schatkist met een looptijd van één jaar of langer	-		-	
in de vorm van Nederlands schuldpapier met een looptijd				
van één jaar of langer	-		-	
overige met een looptijd van één jaar of langer	-		-	
TOTAAL VASTE ACTIVA		**2.682.883**		**2.318.773**
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		**-**		**274.801**
Grond- en hulpstoffen			-	
Onderhanden werk, inclusief bouwgronden in exploitatie	-		274.801	
Gereed product en handelsgoederen	-		-	
Vooruitbetalingen	-		-	
Uitzettingen		**3.607.996**		**4.320.951**
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	1.031.640		747.855	
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen				
(art. 1a Wet Fido)	-		-	
Overige verstrekte kasgeldleningen	-		-	
Rekening courant verhouding met het Rijk	2.576.356		3.573.096	
Rekening courant verhouding met overige niet-financiële				
instellingen	-		-	
Overige vorderingen	-		-	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd				
korter dan één 1 jaar	-		-	
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met				
een looptijd korter dan één 1 jaar	-		-	
Overige uitzettingen met een looptijd korter dan één 1 jaar	-		-	
Liquide middelen		**199.463**		**201.547**
Kas	397		1.437	
Bank, inclusief kruisposten	199.066		200.110	
Overlopende activa		**2.060.675**		**1.173.595**
Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan				
door voorfinanciering op uitkeringen met een				
specifiek bestedingsdoel van:				
Europese overheidslichamen	-		-	
het Rijk	-		-	
overige Nederlandse overheidslichamen	1.670.592		838.098	
Overige nog te ontvangen c.q. vooruitbetaalde bedragen				
die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	390.083		335.497	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		**5.868.134**		**5.970.894**
TOTAAL ACTIVA		**8.551.017**		**8.289.667**

Bedragen in €

Balans per 31 december 2023

(bedragen in €)

PASSIVA	2023		2022	
VASTE PASSIVA				
Eigen vermogen		**654.962**		**2.316.568**
Algemene reserve	797.744		1.248.008	
Bestemmingsreserves	485.762		951.520	
Saldo van de rekening	-628.544		117.040	
Voorzieningen		**31.500**		**-**
Voorzieningen	31.500		-	
Vaste schulden		**-**		**-**
Deze hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
Obligatieleningen	-		-	
Onderhandse leningen van:				
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	-		-	
binnenlandse banken en				
overige financiële instellingen	-		-	
binnenlandse bedrijven	-		-	
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
overige binnenlandse sectoren	-		-	
buitenlandse instellingen	-		-	
Door derden belegde gelden	-		-	
Waarborgsommen	-		-	
Overige leningen en vooruitontvangen bedragen	-		-	
TOTAAL VASTE PASSIVA		**686.462**		**2.316.568**
VLOTTENDE PASSIVA				
Vlottende schulden		**1.669.190**		**1.590.037**
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Kasgeldleningen aangegaan bij:				
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-	
overige partijen	-		-	
Banksaldi	-		-	
Overig	1.669.190		1.590.037	
Overlopende passiva		**6.195.365**		**4.383.062**
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd				
en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen,				
met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten				
gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.037.319		2.759.556	
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met				
een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van				
lasten van volgende begrotingsjaren van:				
Europese overheidslichamen	-		-	
het Rijk	-		-	
overige Nederlandse overheidslichamen	2.800.610		1.623.506	
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van				
volgende begrotingsjaren komen	357.436		-	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		**7.864.555**		**5.973.099**
TOTAAL PASSIVA		**8.551.017**		**8.289.667**

Bedragen x €

1.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) daarvoor aan provincies en gemeenten geeft en de financiële verordening van OZHZ. De waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten. Tenzij anders is vermeld worden de activa gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Activa

Vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn bepaald op basis van artikel 10, zesde lid, van de Financiële verordening:

- 20 jaar voor motorvaartuigen;
- 15 jaar voor technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- 10 jaar voor kantoorinstallaties en kantoormeubilair;
- 5 jaar voor informatieregister en digitaal archief;
- 5 jaar voor transportmiddelen en aanhangwagens;
- 3 jaar voor automatiserings- en onderzoeksapparatuur;
- 3 jaar voor software[1];
- 5 jaar voor overige materiële vaste activa[2].

OZHZ beschikt niet over gronden en terreinen

In overeenstemming met artikel 6 " Waardering en afschrijving van vaste activa" van de Financiële verordening worden activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 450 niet geactiveerd.

Voorraden

De als “onderhanden werken” opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals het aantal bestede uren tegen integrale kostprijs).

Uitzettingen korter dan één jaar

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte kansen op inning.

Overlopende activa en liquide middelen

De overlopende activa en de liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

[1] Software is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.
[2] De overige materiële vaste activa is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

Passiva
Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen
Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het resultaat voor bestemming. Voor zover het algemeen bestuur gedurende het jaar besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het resultaat voor bestemming en de effecten van de besluiten van het algemeen bestuur volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd. De reserves van het eigen vermogen worden onderscheiden in een algemene reserve en overige bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn door het algemeen bestuur ingesteld voor specifieke doeleinden, zoals de financiering van activa, verwachte bijdrage in projecten of relevante risico's.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen en verliezen die niet exact bekend zijn, maar redelijkerwijs geschat kunnen worden en worden gevormd voor risico's die hierop van toepassing zijn. Daarnaast kunnen voorzieningen worden gevormd ter egalisatie van lasten.

Vaste schulden
De vaste schulden hebben een rente typische looptijd van één jaar of langer. De vaste schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde, verminderd met de gedane aflossingen.

Vlottende passiva
De posten opgenomen onder de vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen
Voor zover OZHZ borg- en garantiestellingen is aangegaan, worden deze buiten de telling van de balans opgenomen. In de toelichting op de balans is dan nadere informatie opgenomen.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten en lasten
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden verwerkt indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Personeelslasten
Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Een uitzondering vormen overlopende posten uit hoofde van jaarlijkse arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Deze worden toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. De financiële verordening OZHZ bepaalt dat de rapportages aan het bestuur afwijkingen behandelen, groter dan 10%, of groter dan € 50.000, ten opzichte van de begroting.[1]

[1] Financiële verordening OZHZ, 30 november 2016

1.2 Toelichting op de balans per 31 december 2023

ACTIVA

1. Vaste activa

1.1 Immateriële vaste activa

OZHZ bezit geen immateriële vaste activa.

1.2.1 Materiële vaste activa met economisch nut

De materiële vaste activa betreffen activa met een economisch nut. Paragraaf 2.3 ‘Onderhoud kapitaalgoederen’ beschrijft de beleidsuitgangspunten en de systematiek van het onderhoud van deze kapitaalgoederen. De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Omschrijving	Aanschafwaarde 31-12-2022	Afschrijvingen t/m 2022	Aanschafwaarde 31-12-2023	Afschrijvingen 2023
a	Huisvesting	1.545.724	644.032	1.556.406	155.932
b	ICT en audiovisuele investeringen	945.623	679.916	1.078.189	176.584
c	Meubilair	567.739	318.972	578.916	57.108
d	Software	182.016	158.219	188.845	17.071
e	Bedrijfsmiddelen	44.320	29.697	44.320	8.864
f	Vaartuigen	888.380	24.193	1.496.811	13.595
		4.173.803	**1.855.030**	**4.943.487**	**429.154**

Bedragen x €

De afschrijvingen zijn gerealiseerd conform de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.
De investeringen zijn gepleegd op basis van bestuurlijke goedkeuring bij eerdere begrotingswijzigingen. De investeringen zijn hieronder weergegeven.

	Omschrijving	Aanschafwaarde 31-12-2022	Afschrijvingen t/m 2022	Boekwaarde 2022	Investeringen 2023	Desinves-teringen 2023	Aanschafwaarde 31-12-2023	Afschrijving desinves-teringen	Afschrijvingen 2023	Boekwaarde 2023
a	Huisvesting	1.545.724	644.032	901.691	10.682	-	1.556.406	-	155.932	756.442
b	ICT en audiovisuele investeringen	945.623	679.916	265.708	132.566	-	1.078.189	-	176.584	221.690
c	Meubilair	567.739	318.972	248.768	11.177	-	578.916	-	57.108	202.836
d	Software	182.016	158.219	23.796	6.829	-	188.845	-	17.071	13.554
e	Bedrijfsmiddelen	44.320	29.697	14.623	-	-	44.320	-	8.864	5.759
f	Vaartuigen	888.380	24.193	864.187	678.380	69.950	1.496.811	-23.580	13.595	1.482.602
		4.173.803	**1.855.030**	**2.318.773**	**839.634**	**69.950**	**4.943.487**	**-23.580**	**429.154**	**2.682.883**

a. Huisvesting

OZHZ heeft zich eind 2015 gehuisvest in het pand Post 120 in Dordrecht. Het investeringskrediet betreft de gebruikersinvesteringen in het pand, zoals de douche- en kleedfaciliteiten, de binnentrap, archiefruimte, dakterras, etc. Met ingang van 2021 is het nieuwe werkconcept van kracht. Hierbij vormt hybride werken de basis: deels op kantoor en deels op afstand. De (om)bouw van het kantoor heeft grotendeels in 2022 plaatsgevonden, waarbij een deel van de facturatie in 2023 is gebeurd. In 2023 hebben nog een beperkt aantal investeringen plaatsgevonden

b. ICT en audiovisuele investeringen Post 120

Op deze post zijn met name investeringen verantwoord die de afgelopen jaren zijn gedaan omtrent de huisvesting zoals bekabeling en audiovisuele middelen. De vergaderfaciliteiten in het pand zijn geüpgraded zodat deze beter

het hybride werken ondersteunen. Daarnaast wordt een constante stroom aan nieuwe laptops en mobiele telefoons aangeschaft voor de instromende nieuwe medewerkers.

c. Meubilair

Omdat de ruimtes in het pand gedeeltelijk een andere functie hebben gekregen is geïnvesteerd in bijpassend meubilair wat die functie ondersteund. Zo zijn de grote vergaderkamers uitgerust van flexibel meubilair en is de ontmoetingsruimte omgebouwd tot werkcafé. Ook is geïnvesteerd in extra meubilair om thuis arbo-verantwoord te kunnen werken, zijn aanlandplekken ingericht en is geïnvesteerd in de groen-voorziening op kantoor.

d. Software

Gecombineerd met ICT, speelt software een belangrijke rol in en rondom de organisatie. Omdat OZHZ steeds meer gebruik maakt van SAAS-applicaties zien we een verschuiving van de kosten van aanschaf van applicaties (kapitaalgoederen) naar licentiekosten (exploitatie). In 2023 hebben vrijwel geen investeringen plaatsgevonden.

e. Bedrijfsmiddelen

Bedrijfsmiddelen zijn activa welke aangeschaft worden ter vervanging van de, om-niet verkregen, kapitaalgoederen die bij de start van OZHZ van de Provincie Zuid-Holland zijn verkregen. Financiële dekking vindt plaats binnen de exploitatie of vanuit projecten waarvoor de middelen wordt ingezet. In 2023 hebben geen investeringen plaatsgevonden.

f. Vaartuigen

Bij de vorming van OZHZ zijn voor de taakuitvoering vaartuigen van de Provincie Zuid-Holland (PZH) om-niet verkregen. De vervanging van de RHIB (rigid hull inflatable boat) heeft plaatsgevonden in 2022 en de investering is ten laste van het krediet van 2022 gekomen voor een bedrag van € 220.000. Dekking van de gebruiks- en afschrijvingslasten vindt plaats vanuit het materieel budget PZH. De oude RHIB is afgestoten, waarbij OZHZ uiteindelijk € 23.580 heeft moeten afschrijven op de boekwaarde.

OZHZ vervangt in 2023/2024 het vaartuig Pandion. Geraamde aanschafwaarde is € 2,4 mln. Bij elke bereikte mijlpaal in de bouw van het schip, wordt een deel van de totale factuur betaald. Verwachting is dat het schip in het voorjaar van 2024 te water gelaten zal worden.

1.3 Financiële vaste activa

OZHZ beschikt niet over financiële vaste activa.

2. Vlottende activa

2.1 Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden is uitgesplitst naar de volgende categorie:

Voorraden	31-12-2023	31-12-2022
Onderhanden werk	€ -	€ 274.801
Totaal	**€ -**	**€ 274.801**

Bedragen x €

Het onderhanden werk betreft projecten/opdrachten ten behoeve van gemeenten en provincie op het gebied van milieuonderzoek, adviezen en briks-taken. De voorraad bestaat uit nog te factureren uitgevoerde werkzaamheden tegenover ontvangen bijdragen waarvoor nog activiteiten moeten worden verricht. In de waardering van het onderhanden werk is rekening gehouden met een verliesvoorziening van € 131.458. Gezien het negatieve saldo van het onderhanden werk per balansdatum (€ -357.436) vindt presentatie plaats onder de overlopende passiva.

2.2 Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar worden als volgt gespecificeerd:

Uitzettingen rente typische looptijd korter dan een jaar		31-12-2023	31-12-2022
A	Vorderingen op openbare lichamen	€ 1.031.640	€ 747.855
B	Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	€ -	€ -
C	Overige verstrekte kasleningen	€ -	€ -
D	Rekening-courantverhoudingen met het Rijk	€ -	€ -
E	Rekening-courantverhoudingen met overige financiële instellingen	€ 2.576.356	€ 3.573.096
F	Overige vorderingen	€ -	€ -
G	Uitzettingen in 's Rijks schatkist met looptijd < 1 jaar	€ -	€ -
H	Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier	€ -	€ -
I	Overige uitzettingen	€ -	€ -
Totaal		**€ 3.607.996**	**€ 4.320.951**

Bedragen x €

De vordering op openbare lichamen betreft voornamelijk de voorschotfacturen aan gemeenten en provincie inzake uitvoering van de wettelijke taken en programma's en de inwonerbijdrage.

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
Kas	€ 397	€ 1.437
Bank inclusief kruisposten	€ 199.067	€ 200.110
	€ 199.464	**€ 201.547**

Bedragen x €

Het banksaldo betreft de ontvangen voorschot- en subsidiebedragen. Vanwege het schatkistbankieren (zie paragraaf 2.3 financiering) is eveneens sprake van uitzettingen in de Rijksschatkist. Daardoor is het saldo liquide middelen begrensd op € 200.000. In de Financieringsparagraaf (Deel I, hoofdstuk 2, paragraaf 4) worden de beleidsuitgangspunten ten aanzien van het treasurybeleid weergegeven.

2.4 Overlopende activa

De overlopende activa zijn als volgt onderverdeeld:

Overlopende Activa		31-12-2023		31-12-2022
Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering met een specifiek bestedingsdoel:				
Europese overheidslichamen	€	-	€	-
Het Rijk	€	-	€	-
Overige Nederlandse overheidslichamen	€	1.670.592	€	838.098
Vooruitbetaalde kosten	€	389.707	€	335.496
Nog te ontvangen bedragen	€	376	€	2
Totaal	**€**	**2.060.675**	**€**	**1.173.596**

Bedragen x €

Vooruitbetaalde kosten

Dit zijn kosten die voor 31 december 2023 betaalbaar zijn gesteld, maar waarvan de lasten betrekking hebben op het dienstjaar 2024. Veelal gaat het om verzekeringspremies, huur kantoorpand, licenties en contributies.

Nog te ontvangen bedragen

Dit zijn bedragen die ten gunste van het boekjaar 2023 komen, maar waarvan de bedragen in de loop van 2024 worden ontvangen.

De nog te ontvangen bedragen bestaan voornamelijk uit vorderingen op overheidslichamen. Deze worden gefactureerd naar aanleiding van de eindafrekening 2023. De onderbouwing is als volgt:

Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering met een specifiek bestedingsdoel:	Begin saldo 2023	Toevoegingen	Ontvangsten	Eind saldo 2023
Gemeente Dordrecht	€ 672.326	€ 395.014	€ -	€ 1.067.340
Gemeente Molenlanden	€ 45.748	€ 129.721	€ -	€ 175.469
DCMR Milieudienst Rijnmond	€ 48.495	€ 102.690	€ -	€ 151.185
Provincie Zuid-Holland	€ 65.879	€ 79.125	€ -	€ 145.004
Gemeente Papendrecht	€ -	€ 125.944	€ -	€ 125.944
Gemeente Zwijndrecht	€ 5.650	€ -	€ -	€ 5.650
Totaal	**€ 838.098**	**€ 832.493**	**€ -**	**€ 1.670.592**

Bedragen x €

PASSIVA

1. Vaste financieringsmiddelen

1.1 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de Algemene reserve, de bestemmingsreserves en het saldo van de rekening. Conform artikel 54, tweede lid, van het BBV is per reserve het verloop gedurende het boekjaar weergegeven. Er is geen sprake van specifieke bestemmingsreserves die zijn gevormd voor de afschrijving op activa.

Eigen vermogen	31-12-2023	31-12-2022
Algemene reserve	797.744	1.248.008
Bestemmingsreserves	485.762	951.520
Onverdeeld resultaat	-628.544	117.040
Totaal	**654.962**	**2.316.568**

Bedragen x €

In het onderstaand overzicht is het verloop van de reserves in 2023 weergegeven.

Omschrijving	Saldo 1-1-2023	Bestemming resultaat 2022	Toevoeging 2023	Onttrekking 2023	Saldo 31-12-2023
Algemene reserve	1.248.008	117.040	-	567.304	797.744
Materieel budget PZH	184.640	-	-	29.320	155.320
Doorontwikkeling	49.517	-	-	49.517	-
Digitalisering	113.617	-	-	113.617	-
Verlofstuwmeer	110.000	-	-	110.000	-
Frictiekosten	270.669	-	-	-	270.669
Regieplan	100.587	-	-	74.721	25.866
Archief	67.982	-	-	67.982	-
Werkconcept	54.506	-	-	20.600	33.906
CAO	-	-	-	-	-
Totaal	**2.199.528**	**117.040**	**-**	**1.033.062**	**1.283.506**

Bedragen x €

Algemene reserve (onttrekking, per saldo, 2023: € 450.000)

De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. De toevoeging in 2023 betreft het resultaat 2022 (€ 117.000). De onttrekking in 2023 (€ 567.000) is gebaseerd op de verlaging van het weerstandsvermogen op basis van het geactualiseerde risicoprofiel met € 420.000 en de inzet van het rekeningresultaat 2022 van €117.000, aangevuld met een aanvullend deel op basis van het meest recente inzicht met € 30.000.

Bestemmingsreserve doorontwikkeling (Onttrekking 2023: € 50.000)

De doorontwikkeling dient om OZHZ ook in cultureel opzicht klaar te stomen voor de Omgevingswet. De Onttrekking in 2023 betreft extra opleidingskosten in het kader van de instroom van nieuwe medewerkers.

Bestemmingsreserve Digitalisering in relatie tot doorontwikkeling (Onttrekking 2023: € 114.000)
OZHZ streeft naar een volledige digitalisering van de werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en een vlottere afdoening van zaken. De onttrekking in 2023 betreft het externe projectteam van de inrichting en doorontwikkeling van het nieuwe VTH-systeem Open Wave.

Bestemmingsreserve Ontwikkelaanpak (Onttrekking 2023: € 75.000)
OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. De ontwikkelaanpak (voorheen regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak. De onttrekking heeft betrekking op het koppelen van het datawarehouse met het VTH-systeem en het genereren van sturingsrapportages en doorontwikkeling van de visie op data en datakwaliteit. Beide projecten zijn onderdeel van het programma "Beter Benutten van Data".

Bestemmingsreserve Archiefwet (Onttrekking 2023: € 68.000)
De Regionale Archivaris bemerkt dat er achterstand is ontstaan in het beheer van oude archieven. De opdracht is uitbesteed aan een externe partij. In 2022 is de achterstand voor een belangrijk deel ingelopen. De onttrekking in 2023 betreft het vervolg.

Bestemmingsreserve Materieel budget PZH (Onttrekking 2023: € 29.000)
In het kader van de vervanging van een vaartuig is het oude vaartuig verkocht. Door een (spoed)reparatie, in de vorm van hermotorisering in 2021 heeft dit een boekverlies opgeleverd van € 29.000 die verantwoord is onder onvoorziene kosten. Dit boekverlies wordt gedekt uit de reserve materieel budget PZH.

Bestemmingsreserve werkconcept (Onttrekking 2023: € 21.000)
De reserve wordt ingezet voor de transitie naar het nieuwe werk concept. Het betreft de projectorganisatie en aanpassing van de kantoorinrichting. Er zijn extra kosten gemaakt met betrekking tot de inrichting van het kantoorgebouw in het kader van het nieuwe werkconcept voor € 21.000. Deze kosten ten behoeve van de inrichting van het kantoorgebouw worden gedekt uit de reserve werkconcept voor een bedrag van € 21.000.

Bestemmingsreserve Verlofstuwmeert (Onttrekking 2023: € 110.000)
OZHZ heeft nog te maken met een verlofstuwmeer. Omdat een bovengemiddelde opname van verlof leidt tot vervangende inhuur ontstaat een financieel risico. Hiervoor is een bestemmingsreserve gevormd. Het is echter zeer lastig in te schatten wanneer deze reserve ingezet gaat worden. Om die reden laat OZHZ de reserve vrijvallen en zullen de extra kosten die zich op termijn mogelijk gaan voordoen in dit kader worden verantwoord als hogere lasten binnen de reguliere exploitatie.

Onverdeeld resultaat (Onttrekking 2023: € 117.000)
Het financieel resultaat 2022 bedroeg € 117.000. Dit bedrag werd toegevoegd aan de algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen.

1.2 Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd voor op balansdatum bestaande risico's voor verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten. Voorzieningen zijn onderdeel van het vreemd vermogen en niet vrij aanwendbaar door het bestuur. In 2023 is een personele voorziening getroffen van € 31.500 in verband met een afgesloten VSO.

1.3 Langlopende schulden

OZHZ heeft net als in eerdere jaren geen vaste schulden. Er zijn ook geen tussentijdse ontwikkelingen geweest.

In de Financieringsparagraaf (Deel I, hoofdstuk 2, paragraaf 3) worden de beleidsuitgangspunten ten aanzien van het treasurybeleid weergegeven.

2. Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

Vlottende schulden	31-12-2023	31-12-2022
Schulden korter dan één jaar	€ 1.669.190	€ 1.590.037
Totaal	**€ 1.669.190**	**€ 1.590.037**

Bedragen x €

2.1 Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Vlottende schulden	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	€ 1.670.270	€ 1.518.206
Overige vlottende schulden	€ -1.080	€ 71.831
Totaal	**€ 1.669.190**	**€ 1.590.037**

Bedragen x €

De overige schulden bestaan met name uit de crediteuren. Afwikkeling van de openstaande schulden vindt plaats in het eerste kwartaal van 2024.

2.2 Overlopende passiva

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

Overlopende passiva	31-12-2023	31-12-2022
Reservering accountantskosten	€ 34.650	€ 23.130
Verlofverplichting	€ 619.986	€ 538.958
Vooruit ontvangen inkomsten	€ 2.800.610	€ 1.623.506
Onderhanden werk	€ 357.436	€ -
Overige nog te betalen	€ 2.382.683	€ 2.197.468
Totaal	**€ 6.195.365**	**€ 4.383.062**

Bedragen x €

Onder invloed van de invoering van de Omgevingswet en de krapte op de arbeidsmarkt voor bepaalde taakvelden is het verlofstuwmeer toegenomen. De verlofverplichting is gewaardeerd op de individuele loonkosten per medewerker, inclusief sociale lasten en pensioenpremies. In 2024 worden op individueel niveau afspraken gemaakt over het terugdringen van het verlofstuwmeer.

De vooruit ontvangen bedragen van Nederlandse overheidslichamen betreffen de periodieke voorschotten van de opdrachtgevers. De onderbouwing is als volgt:

Vooruit ontvangen bijdragen Nederlandse overheidslichamen	Beginsaldo 01-01-2023	Ontvangen	Vrijgevallen	Eindsaldo 31-12-2023
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Alblasserdam	€ 63.751	€ 41.259	€ -63.751	€ 41.259
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Gorinchem	€ 58.810	€ 20.463	€ -58.810	€ 20.463
Uitvoering milieutaken gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 25.227	€ 48.932	€ -25.227	€ 48.932
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Hendrik Ido Ambacht	€ 28.703	€ 25.861	€ -28.703	€ 25.861
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Hoeksche Waard	€ 42.895	€ 547.999	€ -42.895	€ 547.999
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Molenlanden	€ -	€ 529.642	€ -	€ 529.642
Uitvoering milieutaken gemeente Papendrecht	€ 44.636	€ -	€ -44.636	€ -
Uitvoering milieutaken en bouwtaken gemeente Sliedrecht	€ 52.539	€ 27.417	€ -7.019	€ 72.936
Uitvoering milieutaken gemeente Zwijndrecht	€ -	€ 365.764	€ -	€ 365.764
Uitvoering milieutaken provincie Zuid-Holland	€ 561.004	€ 539.902	€ -685.379	€ 415.527
Vooruitontvangen bedragen RVMK Drechtsteden	€ 96.345	€ 36.555	€ -	€ 132.900
Vooruitontvangen bedragen RVMK ALV	€ 23.076	€ 5.372	€ -	€ 28.449
Vooruitontvangen bedragen RVMK WAS	€ 18.870	€ 3.082	€ -	€ 21.952
Vooruitontvangen bedragen Geluidbelastingskaarten	€ 119.663	€ -	€ -2.091	€ 117.573
Vooruitgefactureerde - projectinvesteringen	€ 50.817	€ 7.035	€ -22.179	€ 35.674
Vooruit ontvangen subsidiebedragen	€ 437.168	€ 669.599	€ -711.086	€ 395.680
Totaal	**€ 1.623.506**	**€ 2.868.882**	**€ -1.691.777**	**€ 2.800.610**

Bedragen x €

1.3 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

De niet uit balans blijkende verplichtingen kunnen betrekking hebben op langlopende overeenkomsten waaruit een of meerdere verplichtingen voortvloeien. Hiertoe worden ook de verplichtingen gerekend die slechts voor één jaar of korter zijn aangegaan en verplichtingen die in de loop van het jaar zijn ontstaan en per ultimo van dat betreffende jaar nog voortduren. In de jaarstukken worden de verplichtingen opgenomen met een jaarlijkse omvang groter dan € 25.000.

1. Huur- en gebouw gebonden dienstverlening

Per 2016 heeft OZHZ een huurcontract afgesloten voor de locatie Post 120 in Dordrecht. Het contract is in eerste aanleg aangegaan voor 10 jaar. Eind 2021 heeft tussentijdse verlenging plaatsgevonden van het contract tot en met 2030. De jaarlijkse huurlast bedraagt circa € 505.000 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

In 2022 is de schoonmaak en glasbewassing aanbesteed in samenwerking met de andere huurders. Het nieuwe contract is op 26 januari 2023 getekend en heeft een looptijd van twee jaar, met 2x een optie tot verlengen van één jaar. De jaarlijkse lasten bedragen circa € 59.000.

Het contract voor de levering van koffie is in 2021 opnieuw aanbesteed. Een andere contractpartij is geselecteerd. Het contract loopt tot oktober 2026. De financiële omvang van het contract is circa € 30.000 per jaar.

2. Software

De voormalige milieudienst had een overeenkomst gesloten inzake het gebruiksrecht en onderhoud van het systeem Squit XO als basisprocessen systeem voor het verlenen van vergunningen en diensten op het gebied van milieu. Dit contract is inmiddels beëindigd, met uitzondering van het onderdeel IBIS: dat is overgegaan in Nazcaa (inmiddels van Roxit) en aangezien Nazcaa de enige applicatie is om bodembeheerinformatie in vast te leggen, zijn álle omgevingsdiensten genoodzaakt om te werken met deze applicatie. Het contract met Nazcaa betreft een jaarbedrag van circa € 38.000.

Per 1/1/2022 is een contract afgesloten met REM Automatisering inzake het VTH-systeem Open Wave. Implementatie heeft plaatsgevonden in november 2022. Het contract heeft een looptijd tot 1 januari 2025. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 71.000.

Per 1 december 2015 heeft OZHZ een contract gesloten met een leverancier voor een zaaksysteem – document managementsysteem (DMS). Met het systeem, genaamd JOIN, heeft OZHZ een compleet systeem dat is voorbereid op digitaal werken in Post 120. Het contract loopt tot 31-12-2024 en betreft een jaarbedrag van circa € 55.000. In 2023 is een aanbesteding gestart om per 1-1-2025 tot een nieuw DMS te komen.

Na een aanbesteding is AFAS gekozen voor een geïntegreerd systeem voor het tijdschrijven en de financiële en projectadministratie. De jaarlijkse licentiekosten bedragen circa € 65.000. Het huidige contract liep af per 31/12/2023. Voor 2024-2026 is een nieuw contract afgesloten met Afas; in die periode zal ook een nieuwe aanbesteding in gang worden gezet.

3. Personeel

Schadeverzekering

OZHZ heeft vanaf 2011 een aansprakelijkheidsverzekering die jaarlijks automatisch wordt verlengd. Voor 2022 betreft dit een verplichting van circa € 48.000. Hiervoor is OZHZ verzekerd voor personen en zaakschade, omzetschade en vermogensschade.

Arbozorg

Met ingang van 1 april 2022 is de Arbozorg overgedragen aan BEZIG BV. Met deze organisatie is een contract gesloten tot 1 april 2024, en in 2023 is het contract met 1 jaar verlengd. Daarna is nog 2 jaar verlenging mogelijk. Per jaar bedragen de kosten circa € 60.000.

Flexibel personeel

Sinds enige jaren vindt de inhuur van extern personeel plaats volgens het principe van een marktplaats. Dit geldt voor alle vormen van inhuur voor de operationele taken. Daarnaast worden afspraken gemaakt met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland om over en weer personeel te kunnen detacheren in die gevallen waarin vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd. Financiële dekking vindt plaats uit de omzet die wordt gegenereerd van de opdrachtgevers. Vanwege aangegane doorlopende contracten in 2023 met diverse bureaus zijn er contractuele verplichtingen tot een bedrag van circa € 5,8 miljoen. De contracten hebben een opzegtermijn van 1 maand.

4. Servicegemeente Dordrecht (SGD)

OZHZ ging per 1 april 2022 op basis van een verleend alleenrecht een dienstverleningsovereenkomst (DVO) aan met de rechtsopvolger van het Servicecentrum Drechtsteden, de SGD. De DVO heeft een looptijd van 1 april 2022 tot 1 januari 2026. De jaarlijkse bijdrage van de DVO ICT bedraagt circa € 1,30 miljoen en wordt jaarlijks geïndexeerd. De overige dienstverlening heeft betrekking op personeel, organisatie, inkoop, verzekering en juridische dienstverlening. De print- en frankeerkosten worden doorbelast naar rato van verbruik. Het contract is onderdeel van de DVO en heeft een waarde van circa € 330.000 per jaar.

5. Voer- en vaartuigen

Leaseverplichtingen voertuigen

De leaseverplichtingen voor auto's betreffen een bedrag van circa € 80.000 per jaar. Financiële dekking vindt plaats uit de reguliere begroting. Voor de leasekosten is in 2019 een raamovereenkomst afgesloten voor 4 jaar. Daarnaast wordt voor elk nieuw leaseobject een specifieke overeenkomst gemaakt. Er loopt momenteel een nieuwe aanbesteding, die in 2024 zal leiden tot een nieuw contract voor de lease-auto's.

Vaartuigen

Na een aanbesteding is opdracht gegeven tot de bouw van een nieuw patrouilleschip Pandion, voor een aanschafprijs van € 2.400.000. De levering vindt plaats in 2024. Op de aanschafprijs is in totaal € 1,5 mln betaald is 2022 en 2023; het restant wordt voldaan in 2024 bij de ingebruikname van het schip.

6. Overige dienstverlening

Huur e-noses en windvanen

In 2019 heeft OZHZ een contract afgesloten voor de huur van 40 e-noses en 3 windvanen in het OZHZ-gebied. Dit contract wordt jaarlijks verlengd op grond van een positief inkoopadvies. E-noses zijn

elektronische neuzen die veranderingen in de luchtsamenstelling waarnemen. De jaarlijkse verplichting bedraagt € 76.250.

DCMR

OZHZ heeft een overeenkomst met DCMR inzake de meldkamer voor de afhandeling van milieuklachten. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 58.000. Twee derde van de kosten komt ten laste van het provinciale jaarprogramma.

Accountant

Het contract met de accountant is in 2022 verlengd tot en met 31 december 2026. De jaarlijkse kosten bedragen circa € 60.000.

7. Aansprakelijkheidsstelling Bouwstoffenhandel De Rivierendriesprong Papendrecht B.V.

De Rivierendriesprong B.V. vordert van drie partijen, waaronder OZHZ, de schade die is ontstaan door de kosten die zij in haar ogen heeft moeten maken doordat zij in haar ogen noodgedwongen, door de in haar ogen onrechtmatige handelwijze van de bevoegde gezagen (i.c. gemeente Papendrecht, provincie Zuid-Holland en OZHZ) puin elders, extern, moest laten breken, en de schade die is ontstaan door de in haar ogen ten onrechte verbeurde lasten onder dwangsom. De ingestelde vordering bedraagt € 900.000, aangevuld met een aantal PM-posten. De Rivierendriespong heeft de drie partijen hoofdelijk aansprakelijk gesteld. De verzekeraar heeft inmiddels een voorziening getroffen voor het dekken van de te verwachten advocaatkosten.

Programmarekening 2023

De programmarekening 2023 sluit met een negatief saldo van - € 629.000. In vergelijking met de bijgestelde begroting bij de tweede bestuursrapportage (€ 536.000 nadelig resultaat) is er sprake van een nadeel van € 92.000.

Het cijfermatige beeld is hieronder weergegeven. Voor de analyse wordt verwezen naar deel I; Jaarverslag, hoofdstuk 1; Programmaverantwoording, paragraaf 1.5: “Wat heeft het gekost?”. De analyse maakt integraal onderdeel uit van de jaarstukken.

Resultatenrekening 2023

Programmarekening 2023 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2022	Begroting 2023 primair	Begroting 2023 bijgesteld	Realisatie 2023	Begroting 2023 verschil
Baten					
Inwonerbijdrage	2.212	2.253	2.253	2.253	0-
Wettelijke taken	24.330	22.553	25.844	25.609	235-
Offerte- en subsidietaken	2.517	1.958	3.104	2.684	420-
Overige baten	28	-	107	263	155
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-
Totaal baten	**29.087**	**26.764**	**31.309**	**30.809**	**500-**
Lasten					
Personeelskosten	24.563	21.689	27.170	26.995	175-
Kapitaallasten	410	488	428	429	1
Ondersteuning SGD	1.700	1.725	1.744	1.749	5
Huisvesting	253	509	703	706	3
Overige bedrijfskosten	1.633	1.237	1.555	1.632	77
Additionele productkosten	1.161	1.105	1.128	886	242-
Onvoorzien	107	134	150	73	77-
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-
Totaal lasten	**29.826**	**26.887**	**32.878**	**32.470**	**408-**
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	**739-**	**123-**	**1.569-**	**1.662-**	**92-**
Onttrekkingen aan reserves	856	123	1.150	1.150	0
Toevoegingen aan reserves	-	-	117	117	0
Gerealiseerd resultaat	**117**	**0**	**536-**	**629-**	**92-**
Waarvan algemeen dekkingsmiddel	*2.212*	*2.253*	*2.253*	*2.253*	*0-*

Bedragen x € 1.000

Incidentele baten en lasten

De baten en lasten zijn afhankelijk van de vraag en hebben doorgaans een structureel karakter, al kan de omvang variëren. Incidentele baten en lasten in 2023 zijn:

- Lagere baten vanwege een iets lagere productiviteit op de uitvoering van wettelijke taken (- € 235.000). Het betreft voornamelijk minder inzet op toezicht vanwege de hoge instroom van nieuwe medewerkers.

- Lagere overige baten voor adviezen en projecten dan structureel begroot (- € 420.000). Deze budgetten hebben een incidenteel karakter. Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. Dit hangt met name samen met de lagere additionele productkosten, waardoor we ook minder kosten hoefden door te belasten aan de opdrachtgevers.

Algemene dekkingsmiddelen

De inwonerbijdrage (€ 2,53 mln.) is een lumpsum budget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel.

Onvoorzien

De aanwending van de post onvoorzien is als volgt:

Onvoorzien	Begroting 2023	Realisatie 2023	Verschil
Dotatie verlofstuwmeer		45	
Dotatie verlofsparen		36	
Dotatie verliesvoorziening OHW		-8	
Totaal onvoorzien	**150**	**73**	**-77**

Bedragen x € 1.000

Aangezien de individuele posten niet zijn begroot is de begroting alleen op totaalniveau weergegeven.

Het verlofstuwmeer is toegenomen (€ 45.375). Hier is een relatie met de extra omzet in de loop van 2023, de verwachtte "hausse" aan aanvragen Omgevingswet waardoor aan het einde van het jaar geen verlof meer opgenomen mocht worden, en de krapte op de arbeidsmarkt voor bepaalde taakvelden. Dit is deels opgevangen door minder verlof op te nemen.

Daarnaast is sprake van spaarverlof, sinds 2022 een nieuw onderdeel van de arbeidsvoorwaarden in de CAO SGO. Hierbij is het spaarverlof gebaseerd op de uren die in 2023 daadwerkelijk zijn omgezet in spaarverlof (35.652) en waarvoor conform het uitgangspunt van de commissie BBV een voorziening moet worden gevormd. Voor een nadere toelichting op het verlofstuwmeer wordt verwezen naar de jaarrekening (2.2 overlopende passiva).

Op grond van de risicoanalyse van doorlopende projecten is de voorziening vanwege oninbaarheid verlaagd met circa € 7.958. In gevallen van oninbaarheid is veelal sprake van uren die zijn gemaakt op nog niet formeel bevestigde projecten of meerwerk op deze projecten.

3. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur
De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door algemeen bestuur op 30 november 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 977.610. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV van november 2023.

Bevinding
Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens.

De geconstateerde afwijkingen zijn onder de verantwoordingsgrens.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met het algemeen bestuur aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het dagelijks bestuur ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

4. Wet normering topinkomens (WNT)

De WNT is van toepassing op OZHZ. Het voor OZHZ toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 223.000. Dit betreft het algemeen bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling.

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	**R. Visser**
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	171.420
Beloningen betaalbaar op termijn	20.718
Subtotaal	*192.138*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	
Bezoldiging	192.138
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.V.T.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.V.T.

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	**R. Visser**
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	[01/01] – [31/12]
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	163.594
Beloningen betaalbaar op termijn	23.300
Subtotaal	*186.894*
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
Bezoldiging	186.894

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.900 of minder

De leden van het algemeen bestuur en dagelijks bestuur ontvangen geen bezoldiging.

Organisatie	AB	DB	Periode
Alblasserdam	De heer F.C. de Gier		1/1/2023 – 31/12/2023
Dordrecht	Mw. T.F. de Jonge	x	1/1/2023 – 31/12/2023
	De heer M.P.P.M. Merx		1/1/2023 – 31/12/2023
Gorinchem	De heer M. de Boer		1/1/2023 – 31/12/2023
Hardinxveld-Giessendam	De heer J. Nederveen	x	1/1/2023 – 31/12/2023
Hendrik-Ido-Ambacht	De heer R.J. Lafleur		1/1/2023 – 31/12/2023
Hoeksche Waard	De heer A. van der Wulp	x	1/1/2023 – 31/12/2023
Molenlanden	De heer J. Lock	x	1/1/2023 – 31/12/2023
Papendrecht	De heer A.J. Kosten		1/1/2023 – 31/12/2023
Sliedrecht	De heer R. Bijderwieden		1/1/2023 – 31/12/2023
Zwijndrecht	Mw. J.E.T.M. van Dongen		1/1/2023 – 31/12/2023
Provincie Zuid-Holland	De heer M. Stolk	x	Lid van het AB van 1/1/2023 - 5/7/2023 en van 5/9/2023 - 31/12/2023 Voorzitter en lid van het DB van 1/1/2023 - 5/7/2023 en van 30/11/2023 - 31/12/2023
	Mw. J. Baljeu		1/1/2023 – 5/7/2023
	Mw. M. van Leeuwen		5/9/2023 - 31/12/2023

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2023 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen.

5. Begrotingsrechtmatigheid

Het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2023 geeft het afwegingskader voor het algemeen bestuur met betrekking tot de begrotingsrechtmatigheid.

Exploitatie

De programmarekening 2023 sluit met een negatief saldo van € 629.000. Ten opzichte van de tweede bestuursrapportage (€ 536.000) is er sprake van een nadeel van € 92.000. Per saldo is sprake van € 408.000 aan lagere lasten ten opzichte van de bijgestelde begroting 2023 in de tweede bestuursrapportage. De lagere lasten betreffen hoofdzakelijk de additionele productkosten (€ 242.000); de externe kosten die direct in rekening worden gebracht bij de opdrachtgevers. Hier staan direct gerelateerde lagere baten tegenover. Daarnaast is sprake van lager dan geraamde personeelskosten (€ 175.000). De kosten voor het vaste personeel waren € 118.000 lager, de inhuurkosten waren € 57.000 lager. De lagere personeelskosten hangen voor een deel samen met de iets lager dan geraamde omzet. De afwijking van de raming is ongeveer 0,5%. Conclusie is dat de gerapporteerde overschrijdingen onrechtmatigheid zijn maar niet verantwoord hoeven te worden in rechtmatigheidsverantwoording omdat ze onder de verantwoordingsgrens zijn. De onderschrijdingen leiden niet tot een begrotingsonrechtmatigheid.

Reserves

De onttrekkingen aan de reserves zijn binnen het afgesproken kader gebleven van de primaire begroting 2023, de eerste en tweede Begrotingswijziging 2023. In 2023 is in totaal een bedrag van € 1.032.758 aan de reserves onttrokken. In de primaire begroting was een bedrag van € 305.837 aan onttrekkingen geraamd. Bij Burap 1 en Burap 2 heeft het AB ingestemd met enkele begrotingswijzigingen tot extra onttrekkingen. De extra onttrekkingen uit de reserves dienden hoofdzakelijk ter dekking van het verwachte tekort in 2023 als gevolg van de stijging van de Cao-lonen en overige prijsstijgingen.

Investeringsuitgaven:

De investeringen zijn gepleegd op basis van bestuurlijke goedkeuring bij eerdere begrotingswijzigingen. De investeringen zijn hieronder weergegeven.

	Omschrijving	Beginstand krediet 2023	Krediet toevoegingen*	Investeringen 2023	Eindstand krediet 2023
a	Huisvesting	**-71.110**	96.110	10.682	14.318
b	ICT en audiovisuele investeringen	**3.281**	170.000	132.566	40.715
c	Meubilair	**-59.058**	79.058	11.177	8.823
d	Software	**18.964**	-	6.829	12.135
e	Bedrijfsmiddelen	**15.635**	-	-	15.635
f	Vaartuigen	**1.931.620**	-	678.380	1.253.239
TOTAAL		**1.839.332**	**345.168**	**839.634**	**1.344.865**

Bedragen × €

**krediettoevoegingen conform vastgestelde BURAP I en BURAP II 2023*

De totale realisatie op de investeringskredieten (€ 839.634) blijft binnen het totaal door het AB vastgestelde investeringskrediet, bestaande uit het krediet bij aanvang van het boekjaar 2023 en de doteringen in 2023 € 345.168). Derhalve is er in 2023 geen sprake van een onrechtmatigheden met betrekking tot de investeringskredieten.

Bijlage 1 Verbonden partijen

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht.
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers en de regiogemeenten bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft in 2023;	De omzet betreft de realisatie 2023. Alblasserdam € 1.680.599,41 Dordrecht € 10.605.727,60 Gorinchem € 805.515,03 Hardinxveld-Giessendam € 478.755,95 Hendrik-Ido-Ambacht € 635.254,05 Hoeksche Waard € 1.952.958,35 Molenlanden € 1.947.539,05 Papendrecht € 851.206,62 Sliedrecht € 735.780,81 Zwijndrecht € 1.056.623,19 Provincie € 8.727.398,65 **TOTAAL** **€ 29.477.358,71**
d) de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	*Eigen vermogen* verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: *31-12-2022 € 2.316.568* *31-12-2023 € 654.962* *Vreemd vermogen* verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: *31/12/2022 € 5.973.099* *31/12/2023 € 7.507.119*
e) de omvang van het financiële resultaat van OZHZ in het begrotingsjaar.	Het resultaat voor het jaar 2023 bedraagt € -628.544.

Bijlage 2 Overzicht taakvelden

Taak veld	Omschrijving	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil met begroting na wijziging		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.	**Bestuur en ondersteuning**												
0.4	Overhead	1.324	5.816	-4.492	1.478	7.116	-5.638	1.399	7.181	-5.782	-79	65	-144
0.5	Treasury	0	0	0	87	0	87	228	0	228	141	0	141
0.8	Overige baten en lasten	0	134	-134	20	150	-130	16	81	-65	-4	-69	65
0.10	Mutaties reserves	123	0	123	1.150	117	1.033	1.150	117	1.033	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	537	0	537	629	0	629	92	0	92
1.	**Veiligheid**												
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.012	718	294	1.183	879	304	1.186	887	299	3	8	-5
2.	**Verkeer, vervoer en waterstaat**												
3.	**Economie**												
4.	**Onderwijs**												
5.	**Sport, cultuur en recreatie**												
6.	**Sociaal domein**												
7.	**Volksgezondheid en milieu**												
7.4	Milieubeheer	18.847	16.258	2.589	22.020	19.889	2.131	22.081	20.072	2.009	61	183	-122
8.	**Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing**												
8.3	Wonen en bouwen	5.581	3.961	1.620	6.521	4.845	1.676	6.539	4.890	1.649	18	45	-27
Totaal taakvelden		**26.887**	**26.887**	**0**	**32.996**	**32.996**	**0**	**33.228**	**33.228**	**0**	**232**	**232**	**0**

Samenvattend

Taak veld	Omschrijving	Begroting			Begroting na wijziging			Realisatie			Verschil met begroting na wijziging		
		Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0.4	Overhead	1.324	5.816	-4.492	1.478	7.116	-5.638	1.399	7.181	-5.782	-79	65	-144
0.5	Treasury	0	0	0	87	0	87	228	0	228	141	0	141
0.8	Overige baten en lasten	0	134	-134	20	150	-130	16	81	-65	-4	-69	65
0.10	Mutaties reserves	123	0	123	1.150	117	1.033	1.150	117	1.033	0	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	537	0	537	629	0	629	92	0	92
1.2	Openbare orde en veiligheid	1.012	718	294	1.183	879	304	1.186	887	299	3	8	-5
7.4	Milieubeheer	18.847	16.258	2.589	22.020	19.889	2.131	22.081	20.072	2.009	61	183	-122
8.3	Wonen en bouwen	5.581	3.961	1.620	6.521	4.845	1.676	6.539	4.890	1.649	18	45	-27
Totaal taakvelden		**26.887**	**26.887**	**0**	**32.996**	**32.996**	**0**	**33.228**	**33.228**	**0**	**232**	**232**	**0**

Bedragen *x € 1.000*

Bijlage 3: verantwoordingsinformatie over specifieke uitkering

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2023 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-02-2024											
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator			
IenW	E83B	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/01*	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E83B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/04*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/05*				
	1	030008 Provincie Zuid-Holland	Gasfabriek `s Gravendeel (Binnenmaas)	€ 0	€ 23.637	Nee					
	2	030008 Provincie Zuid-Holland	Kade 22 Piershil	€ 0	€ 26.276	Nee					
	3	030008 Provincie Zuid-Holland	Van der Seijde Strijen	€ 0	€ 30.291	Nee					
	4	030008 Provincie Zuid-Holland	Margrietweg Nieuwpoort	€ 0	€ 6.742	Ja					
	5	030008 Provincie Zuid-Holland	Weiland a/d Langeweg Nieuw-Beijerland	€ 0	€ 2.850	Ja					
	6	030008 Provincie Zuid-Holland	Graafland 63 Groot-Ammers	€ 0	€ 9.295	Ja					
	7	030008 Provincie Zuid-Holland	Veerdam Papendrecht	€ 0	€ 11.065	Nee					
	8	030008 Provincie Zuid-Holland	Vml. Gasfabriek Sliedrecht	€ 0	€ 13.852	Nee					
	9	030008 Provincie Zuid-Holland	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood in regio Zuid-Holland Zuid. Betreft hier de aanpak speelplaatsen in kader van diffuus lood én de afronding pilot Kinderdijk	€ 0	€ 138.608	Nee					
	10	030008 Provincie Zuid-Holland	Onderzoeksvoorstel naar heterogeniteit van voorkomen van PFAS en gedrag van PFAS in boven- en ondergrond	€ 0	€ 2.854	Nee					
	11	030008 Provincie Zuid-Holland	PFAS bronnenonderzoek	€ 0	€ 4.252	Nee					
		Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 09 de reden aan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/08*							
	1	Gasfabriek `s Gravendeel (Binnenmaas)	Ja								
	2	Kade 22 Piershil	Ja								
	3	Van der Seijde Strijen	Ja								
	4	Margrietweg Nieuwpoort	Ja								
	5	Weiland a/d Langeweg Nieuw-Beijerland	Ja								
	6	Graafland 63 Groot-Ammers	Ja								
	7	Veerdam Papendrecht	Ja								
	8	Vml. Gasfabriek Sliedrecht	Ja								
	9	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood in regio Zuid-Holland Zuid. Betreft hier de aanpak speelplaatsen in kader van diffuus lood én de afronding pilot Kinderdijk.	Ja								
	10	Onderzoeksvoorstel naar heterogeniteit van voorkomen van PFAS en gedrag van PFAS in boven- en ondergrond	Ja								
	11	PFAS bronnenonderzoek	Ja								
		Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E83B/09*									
		Nee									
IenW	E93	**Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH**	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E93/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/03*						
		€ 447.810	€ 455.656	Nee							
		Naam activiteit *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/04*	Besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/06*							
	1	Subsidieaanvraag	0	€ 951							
	2	Aanleveren van data voor het IBP op verzoek van ODNL	€ 28.408	€ 29.549							
	3	Activiteiten gericht op de implementatie van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingswet	€ 305	€ 686							
	4	Activiteiten in afstemming met ODNL die verband houden met de door ODNL op te zetten en uit te voeren landelijke arbeidsmarktcampagne.	€ 54.576	€ 54.576							
	5	Deelname aan werk- en projectgroepen van het IBP.	€ 163.622	€ 168.852							
	6	Opstellen en uitvoeren van implementatiepro-gramma voor het werkgebied van de omgevings-dienst van de risicoanalyse en het uitvoerings- en handhavingsplan.	€ 131.933	€ 131.933							
	7	Participeren in het onderzoek onder het IBP gericht op het ontwikkelen van één risicoanalyse en uitvoerings- en handhavingsplan per omgevings-dienst.	€ 8.807	€ 8.807							
	8	Scholing en opleiding voor verbetering van de kwaliteit van de uitvoering van de VTH-taken	€ 43.757	€ 43.757							
	9	Voorbereiden en uitvoeren van de (pilots van de) visitaties bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots.	€ 16.545	€ 16.545							
	10										

IenW	**E97B**	**Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023** SiSa tussen medeoverheden	Hieronder per regel één provincie(code) en/of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/01*	Projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/02*	Besteding (jaar T) per project *Aard controle R* *Indicator: E97B/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) per project *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/04*	Project afgerond (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/05*	
		1	030008 Provincie Zuid-Holland	Gasfabriek `s Gravendeel (Binnenmaas)	€ 8.090	€ 31.727	Ja	
		2	030008 Provincie Zuid-Holland	Kade 22 Piershil	€ 21.767	€ 48.043	Ja	
		3	030008 Provincie Zuid-Holland	Van der Seijde Strijen	€ 75.230	€ 105.521	Nee	
		4	030008 Provincie Zuid-Holland	Veerdam Papendrecht	€ 18.410	€ 29.475	Ja	
		5	030008 Provincie Zuid-Holland	Vml. Gasfabriek Sliedrecht	€ 47.275	€ 61.127	Ja	
		6	030008 Provincie Zuid-Holland	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood in regio Zuid-Holland Zuid.	€ 33.463	€ 172.071	Ja	
		7	030008 Provincie Zuid-Holland	Onderzoeksvoorstel naar heterogeniteit van voorkomen van PFAS en gedrag van PFAS in boven- en ondergrond	€ 15.501	€ 22.606	Ja	
			Kopie projectnaam / nummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/06*	Uitvoering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Nee), zo nee geef in indicator 08 de reden aan *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/07*	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/08*			
		1	Gasfabriek `s Gravendeel (Binnenmaas)	Ja				
		2	Kade 22 Piershil	Ja				
		3	Van der Seijde Strijen	Ja				
		4	Veerdam Papendrecht	Ja				
		5	Vml. Gasfabriek Sliedrecht	Ja				
		6	Uitvoer bodemsaneringen diffuus lood in regio Zuid-Holland Zuid.	Ja				
		7	Onderzoeksvoorstel naar heterogeniteit van voorkomen van PFAS en gedrag van PFAS in boven- en ondergrond	Ja				
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E97B/09*					
			Nee					
EZK	**F21**	**Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F21/02*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: F21/03*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee) *Aard controle D2* *Indicator: F21/04*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: F21/05*	
			247.840	247.840	Ja	Ja	Nee	

T: +31 (0)10 24 24 600
E: rotterdam@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
Postbus 4208, 3006 AE Rotterdam
Weena 764, 3014 DA Rotterdam
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

RA3322

Aan: het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te Dordrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2023 en van het vermogen van Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid op 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2023;
- de balans per 31 december 2023;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2023;
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke; en
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 november 2023 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam “BDO” optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

B. Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 314.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2023. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 15.700 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

C. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

D. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde eisen

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2023 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstrekking SiSa.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstrekking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) van de Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

E. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door het algemeen bestuur vastgestelde normenkader d.d. 30 november 2023 en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 30 november 2023, het Controleprotocol WNT 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 28 mei 2024

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

Digitaal ondertekend door:
Marc Steehouwer
May 28 2024 7:20 PM +02:00

C.M. Steehouwer MSc RA

---

28 mei 2024

ACCOUNTANTSVERSLAG 2023

GR Omgevingsdienst ZHZ

RA3323

Aanbiedingsbrief

Aan:
het algemeen bestuur van Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Postbus 550
3300 AN DORDRECHT

Kenmerk: MS/JB/RA3323
Rotterdam, 28 mei 2024

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (hierna te noemen 'Omgevingsdienst ZHZ') gecontroleerd. Zoals afgesproken in onze opdrachtbevestiging ontvangt u hierbij ons accountantsverslag 2023. In dit verslag hebben we de belangrijkste bevindingen en conclusies naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole opgenomen. Wij zijn van mening dat de reikwijdte van onze werkzaamheden en de resultaten daarvan een deugdelijke basis vormen voor ons oordeel over de jaarrekening 2023 van Omgevingsdienst ZHZ.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Een bijzonder element daarin was dit jaar de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Bij deze willen wij alle betrokken medewerkers van Omgevingsdienst ZHZ, ondanks het intensieve traject, bedanken voor de samenwerking tijdens de controle.

Wij hopen u met dit verslag van dienst te zijn. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om een nadere toelichting op de inhoud te geven.

Met vriendelijke groet,

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

Digitaal ondertekend door:

Marc Steehouwer
May 28 2024 7:21 PM +02:00

C.M. Steehouwer MSc RA
Partner

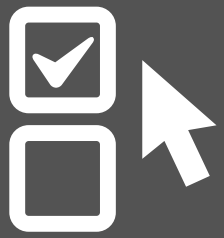
Ter informatie
De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

VORIGE PAGINA
VOLGENDE PAGINA
INHOUDSOPGAVE
DASHBOARD

Inhoudsopgave

1. DASHBOARD ACCOUNTANTSCONTROLE

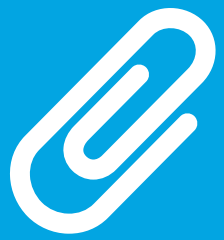
2. UITKOMSTEN JAARREKENINGCONTROLE

3. RESULTAAT & FINANCIËLE POSITIE

4. BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN

BIJLAGEN

1. Dashboard

1.1 Dashboard accountantscontrole

1.1 Dashboard accountantscontrole

STREKKING VAN DE CONTROLEVERKLARING

- Wij verstrekken bij de jaarrekening 2023 van Omgevingsdienst ZHZ, inclusief rechtmatigheids-verantwoording, een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid.
- De gehanteerde materialiteit voor fouten en onzekerheden bedraagt € 314.000 respectievelijk € 942.000.
- Het jaarverslag, inclusief de opgenomen informatie in de paragraaf bedrijfsvoering, is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële onjuistheden.
- De grondslagen van de jaarrekening zijn aanvaardbaar en het BBV wordt nageleefd.
- De WNT is nageleefd.
- Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage vastgesteld.

RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING

- Het algemeen bestuur van Omgevingsdienst ZHZ heeft de verantwoordingsgrens bepaald op € 977.610 (3%) en de rapportagegrens op € 25.000.
- De geconstateerde afwijkingen overschrijden de verantwoordingsgrens niet.
- Omgevingsdienst ZHZ heeft geen vastgesteld M&O beleid en heeft dit toereikend toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.
- Voor 2024 dient Omgevingsdienst ZHZ risicoanalyse en toetsingskader (o.b.v. normenkader) verder uit te werken.
- De financiële verordening dient m.b.t. tijdigheid melden van overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten verder geconcretiseerd te worden.

RESULTAAT 2023

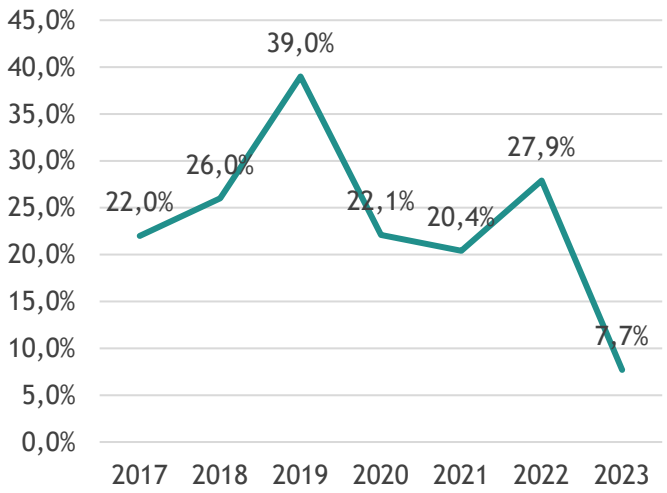
(x €1.000)	2023	Begroting (na wijziging)
Saldo van baten en lasten	-/- 1.662	-/- 1.569
Mutatie reserves	1.033	1.033
Resultaat	**-/- 629**	**-/- 536**

- Het resultaat 2023 wijkt beperkt af van de totale begrote lasten (na wijziging).
- Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.

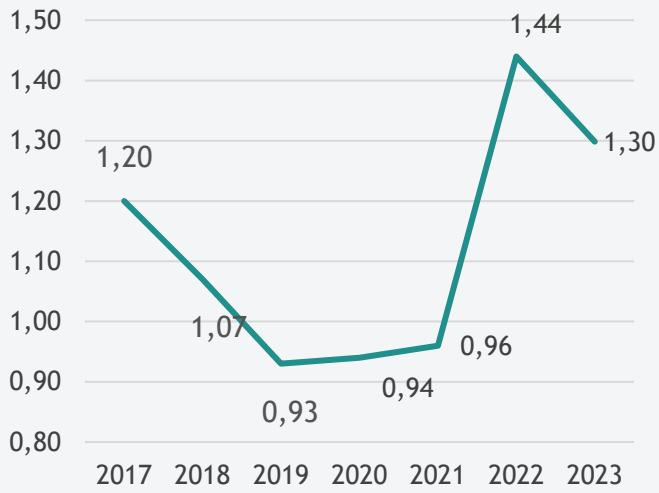
CONTROLEPROCES

- Er is voornamelijk v.w.b. de rechtmatigheid sprake geweest van een complex en inefficiënt proces van de jaarrekeningcontrole, met een lange(re) doorlooptijd en veel vragen tot gevolg.
- Belangrijke oorzaken waren de personele uitdagingen als gevolg van ziekte en capaciteit in bredere zin bij Omgevingsdienst ZHZ. Ook heeft de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, met bijbehorende onzekerheden, geleid tot een intensiever proces.
- Logischerwijs heeft dit geleid tot een fors hogere tijdsbesteding dan gepland.
- Wij zien ruimte tot verbetering in:
  - Uitbreiding/ versterking van de Verbijzonderde Interne controle.
  - Planning richting oplevering voor de jaarrekening-controle (en monitoring van de voortgang daarvan).

SOLVABILITEIT

WEERSTANDSVERMOGEN

2. Uitkomsten jaarrekeningcontrole

2.1 Strekking van de controleverklaring 2023
2.2 Rechtmatigheidsverantwoording 2023
2.3 Proces jaarrekeningcontrole 2023

2.1 Strekking van de controleverklaring

De jaarrekening 2023 is getrouw

Wij hebben bij de jaarrekening 2023, inclusief SiSa-bijlage, van Omgevingsdienst ZHZ een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Dit betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van de activa en passiva per 31 december 2023 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV). De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording geeft een getrouw beeld en de met het algemeen bestuur gemaakte afspraken hierover zijn nageleefd. Wij hebben enkele controleverschillen geconstateerd van beperkte omvang die door Omgevingsdienst ZHZ zijn gecorrigeerd. Daarnaast hebben wij onderstaande verschillen geconstateerd welke niet zijn verwerkt in de jaarrekening. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 15.700 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

POST/OMSCHRIJVING VAN DE TOELICHTING (x € 1.000)	FOUTEN	ONZEKERHEDEN	VERWIJZING
Getrouwheid			
Onvolledige verliesvoorziening OHW	20.325	-	*1
Voorziening verlofsparen/ stuwmeer	42.500	-	*2
Totaal	**62.825**	**-**	
Materialiteit (1% voor fouten, 3% voor onzekerheden)	314.000	942.000	
Uitvoeringsmaterialiteit (80% van de materialiteit)		251.200	
Door het algemeen bestuur vastgestelde rapporteringstolerantie		15.700	

1) Uit onze analyse van de onderhanden projecten met een budgetoverschrijding en een negatief resultaat blijkt dat voor drie projecten geen (verlies)voorziening is gevormd. Op basis van een bestendige gedragslijn had wel een (verlies)voorziening gevormd moeten worden.
2) Omgevingsdienst ZHZ heeft bij de berekening van de voorziening verlofsparen / stuwmeer een geschat gemiddeld uurtarief gehanteerd. Op basis van een stelselmatige gedragslijn dient het uurtarief per medewerker inclusief werkgeverslasten gehanteerd te worden. Wij concluderen dat de voorziening voor een bedrag van € 42.500 te laag verantwoord is.

Wij hebben, voor zover mogelijk, het dagelijks bestuur verzocht om deze controleverschillen te corrigeren. Het dagelijks bestuur heeft gemotiveerd aangegeven waarom zij deze verschillen niet heeft verwerkt en dat zij van oordeel is dat deze posten zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel. Deze verschillen en de analyse van de impact zijn bevestigd in de bevestiging van het dagelijks bestuur bij de jaarrekening.

Goedkeurende controleverklaring met betrekking tot de getrouwheid

Wij concluderen dat de resterende niet-verwerkte controleverschillen zowel individueel als gezamenlijk niet materieel zijn voor de jaarrekening als geheel en hebben derhalve een goedkeurende controleverklaring verstrekt met betrekking tot de getrouwheid.

2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

Rechtmatigheids-verantwoording Omgevingsdienst ZHZ

Rechtmatigheidsverantwoording Omgevingsdienst ZHZ

In de jaarrekening 2023 is voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording opgenomen van het dagelijks bestuur, gericht op de rechtmatigheid van de baten en lasten alsmede de balansmutaties in de jaarrekening 2023. Het is onze rol om de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening te controleren. Wij hebben vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording in uw jaarrekening een getrouw beeld geeft. Onze controle richt zich op het bepalen of het oordeel van het dagelijks bestuur in de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur toereikend is onderbouwd. Hierbij stellen wij vast of de rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld in overeenstemming met de afspraken die gemaakt zijn tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Deze afspraken zijn vastgelegd in het normenkader van de gemeenschappelijke regeling dat d.d. 30 november 2023 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Het rechtmatigheidsoordeel van het dagelijks bestuur richt zich op een drietal criteria die wij hierna nader hebben toegelicht. Bij de uitvoering van onze werkzaamheden hebben wij vastgesteld dat de organisatie toereikende werkzaamheden heeft uitgevoerd om het oordeel hieromtrent dat in de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen te onderbouwen.

De wetgever heeft beoogd dat in de jaarrekening 2023 van de decentrale overheden op grond van aangepaste wet- en regelgeving een rechtmatigheidsverantwoording wordt opgenomen. De gedelegeerde regelgeving die relevant is voor het opstellen van de jaarrekening (BBV) en voor de uitvoering van de accountantscontrole 2023 en oordeelsvorming in de controleverklaring (BADO) is hierop echter nog niet aangepast. Totdat deze aanpassingen rond zijn dient de uitwerking uit NBA Alert 48 gevolgd te worden. Aan de hand van te onderkennen scenario's / omstandigheden zijn in NBA Alert 48 aanwijzingen opgenomen voor de uitvoering van de accountantscontrole van de jaarrekening en de oordeelsvorming in de controleverklaring. Indien de netto begrotingsoverschrijdingen en andere rechtmatigheidsfouten en/of onduidelijkheden de verantwoordingsgrens overschrijden dient de accountant een ‘Paragraaf ter benadrukking van bepaalde aangelegenheden – rechtmatigheidsverantwoording’ in de controleverklaring op te nemen. Bij de evaluatie of deze paragraaf opgenomen dient te worden, betrekt de accountant op basis van NBA Alert 48 dus de toelichting in de rechtmatigheidsverantwoording omtrent de in afstemming met het algemeen bestuur geaccepteerde begrotingsoverschrijdingen.

Het algemeen bestuur heeft de verantwoordingsgrens bepaald op 3% van de totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves en de verantwoordingsgrens is daarmee bepaald op € 977.610

<u>Verantwoordingsgrens</u>

Het algemeen bestuur van Omgevingsdienst ZHZ heeft de verantwoordingsgrens bepaald op 3% van de totale lasten inclusief de dotaties aan de reserves en de verantwoordingsgrens is daarmee bepaald op € 977.610. Blijkens de rechtmatigheidsverantwoording is het dagelijks bestuur van mening dat de verantwoordingsgrens niet wordt overschreden in de jaarrekening 2023. De verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties zijn rechtmatig tot stand gekomen. Op basis van onze controlewerkzaamheden onderschrijven wij dat de verantwoordingsgrens 2023 niet overschreden wordt.

De rapportagegrens is door het algemeen bestuur bepaald op € 25.000

<u>Rapportagegrens</u>

De rapportagegrens voor de toelichting van de geconstateerde afwijkingen in de paragraaf bedrijfsvoering is door het algemeen bestuur bepaald op € 100.000. De paragraaf bedrijfsvoering is onderdeel van het jaarverslag. Wij hebben deze paragraaf gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of deze paragraaf materiële afwijkingen bevat. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Op grond van onze werkzaamheden zijn wij van mening dat de paragraaf bedrijfsvoering verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat.

Verbijzonderde Interne controle dienst nog doorontwikkeld te worden

Verbijzonderde Interne controle
Omgevingsdienst ZHZ beschikt niet over een integrale uitwerking van de risicoanalyse, toetsingskader en de werklijsten in het kader van de rechtmatigheid(sverantwoording). Om vast te stellen of de werkzaamheden van Omgevingsdienst ZHZ toereikend zijn, adviseren wij een toetsingskader op te stellen dat is overeen komt met het normenkader/onderliggende verordeningen. Daarnaast dringen wij erop aan dat Omgevingsdienst ZHZ in 2024 een integrale risicoanalyse in het kader van de rechtmatigheid(sverantwoording) uitvoert en documenteert.

De geconstateerde afwijkingen in het kader van het voorwaardencriterium betreffen enkel onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van Europese aanbestedings-richtlijnen

Voorwaardencriterium
Het dagelijks bestuur toetst bij de uitvoering van haar controlewerkzaamheden of bij de uitvoering van financiële beheershandelingen binnen de geldende wet- en regelgeving is gehandeld. De relevante wet- en regelgeving is tussen het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur afgestemd door middel van het normenkader. Het voorwaardencriterium is voor Omgevingsdienst ZHZ met name relevant bij de processen inkopen goederen en diensten en aanbestedingen. Indien is vast komen te staan dat Omgevingsdienst ZHZ niet aan het voorwaardencriterium heeft voldaan, is sprake van een onrechtmatigheid. De geconstateerde afwijkingen in het kader van het voorwaardencriterium betreffen enkel onrechtmatigheden als gevolg van het niet naleven van Europese aanbestedingsrichtlijnen:

ONDERDEEL (x € 1.000)	**BEDRAG (€)**
Afwijkingen vanuit boekjaar 2022 die doorlopen in boekjaar 2023	87.206
Nieuwe afwijkingen met ingang van boekjaar 2023 (w.o. ontoelaatbare wezenlijke wijzigingen)	50.000
Totaal	**137.206**

Wezenlijke wijzigingen

Wezenlijke wijzigingen
Gedurende de looptijd van een overeenkomst – dus na gunning - kan de inhoud van een opdracht wijzigen. Aanbestedingsrechtelijk geldt het uitgangspunt dat wijzigingen in zeer beperkte mate toelaatbaar zijn. Het risico kan niet worden uitgesloten dat andere inschrijvers geïnteresseerd waren geweest in de uitvoering van de gewijzigde opdracht en een andere inschrijving hadden ingediend. Het uitgangspunt is dat in geval van een wijziging de opdracht opnieuw aanbesteed moet worden. De werkelijke uitgaven uit hoofde van de betreffende contracten zijn hoger dan wat initieel overeengekomen was. Daarom wordt dit ook aangemerkt als onrechtmatigheid. Wij adviseren in het inkoopproces (bijvoorbeeld bij de uitvoering van periodieke spend-analyses) specifiek aandacht te hebben voor potentiële wezenlijke wijzigingen, waardoor deze eerder opgemerkt worden en hier tijdig actie op ondernomen kan worden.

Regionaal aanbestede contracten

Regionaal aanbestede contracten
In de spend-analyse wordt een analyse gemaakt of contracten met een besteding boven de Europese aanbestedingsgrens terecht wel of niet aanbesteed zijn. Voor regionaal aanbestede contracten dient op regionaal niveau beoordeeld te worden of terecht wel of niet aanbesteed is danwel sprake is van een ontoelaatbare wezenlijke wijziging. Deze analyse kan Omgevingsdienst ZHZ niet zelfstandig maken en heeft hiervoor informatie van de SGD nodig. De tijdigheid van deze informatie is een aandachtspunt en wij dringen erop aan dat u voor komend jaar hier met de SGD concrete afspraken over maakt.

2.2 Rechtmatigheidsverantwoording

Begrotingscriterium

Begrotingscriterium

Het begrotingscriterium richt zich op het budgetrecht van het algemeen bestuur van Omgevingsdienst ZHZ. Overschrijdingen van de lasten en overschrijdingen van investeringsbudgetten (kredieten) zijn op basis van de Gemeentewet onrechtmatig. Het totaal aan overschrijdingen op lasten in 2023 ten opzichte van de laatst geautoriseerde begrotingswijziging bedraagt € 86.000 en overschrijdt de verantwoordingsgrens van Omgevingsdienst ZHZ niet. De realisatie op de individuele investeringsbudgetten (kredieten) blijft binnen de door het algemeen bestuur vastgestelde investeringsbudgetten (kredieten).

Overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) zijn op zichzelf niet onrechtmatig. Deze zijn echter wel onrechtmatig als deze niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld. Over 2023 bedraagt het totaal aan overschrijding van baten € 155.000, onderschrijding van lasten € 494.000, onderschrijding van baten € 655.000 en onderschrijding van investeringsbudgetten € 1.345.000. Het dagelijks en algemeen bestuur hebben in de financiële verordening afspraken gemaakt over wanneer overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) in een begrotingswijziging aan het algemeen bestuur voorgelegd moeten worden. Deze afspraken heeft Omgevingsdienst ZHZ voor 2023 echter onvoldoende concreet uitgewerkt. In lijn met voorgaande jaren heeft Omgevingsdienst ZHZ alle afwijkingen tussen de laatste begrotingswijziging en de jaarrekening 2023 uitgewerkt in de jaarstukken (bijlage 5). Wij zijn van mening dat dit voor Omgevingsdienst ZHZ dan ook de gebruikelijke werkwijze is en dat Omgevingsdienst ZHZ het gerechtvaardigde vertrouwen wekt dat dit (voor 2023) niet in strijd is met het budgetrecht van het algemeen bestuur en dat de overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) rechtmatig zijn. Het advies voor komend jaar is om de afspraken over wat tijdig melden van overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) precies inhoudt concreet uit te werken in de financiële verordening.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

Als laatste dient het dagelijks bestuur een uitspraak te doen over de naleving van bepalingen die in wet- en regelgeving zijn opgenomen met betrekking tot misbruik en oneigenlijk gebruik. Hiervoor stelt het dagelijks bestuur vast welke verplichte handhaving noodzakelijk is en welke maatregelen binnen Omgevingsdienst ZHZ genomen zijn om dit te kunnen uitvoeren. Alleen daadwerkelijke afwijkingen als gevolg van misbruik worden betrokken in het proces tot het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording. Omgevingsdienst ZHZ heeft geen vastgesteld M&O beleid en heeft dit toereikend toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

2.3 Proces jaarrekeningcontrole

Proces jaarrekeningcontrole

Er is voornamelijk v.w.b. de rechtmatigheid sprake geweest van een complex en inefficiënt proces van de jaarrekeningcontrole, met een lange(re) doorlooptijd en veel vragen tot gevolg. Belangrijke oorzaken waren de personele uitdagingen als gevolg van ziekte en capaciteit in bredere zin bij Omgevingsdienst ZHZ. Ook heeft de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, met bijbehorende onzekerheden, geleid tot een intensiever proces.

Op de volgende onderdelen was sprake van vertraging in de oplevering en/of hebben wij aangeleverde documentatie na een eerste check moeten terugleggen:

- Jaarverslag en toelichting op de balans en staat van baten en lasten;
- SiSa-bijlage en achterliggende aansluitingen en controle-documentatie;
- WNT-verantwoording en achterliggende controledocumentatie;
- Documentatie voor de detailcontroles op de projecten;
- Onderbouwing prestatielevering inkopen goederen en diensten van de VIC;
- Rechtmatigheidsverantwoording, inclusief achterliggend dossier ter onderbouwing:
  - VIC-werkzaamheden inkopen goederen en diensten (incl. bestedingen op diverse SPUK's);
  - Uitwerking begrotingsrechtmatigheid;
  - Spend-analyse met betrekking tot aanbestedingsrechtmatigheid met voldoende diepgang;

Het gevolg hiervan is dat het jaarrekeningproces wederom intensief en niet efficiënt was. Logischerwijs heeft dit geleid tot een fors hogere tijdsbesteding dan gepland. Dit heeft tot vertraging van de inhoudelijke controles en reviews geleid. Ondanks het vooraf ingeschatte ruime tijdspad, leverde dit richting de geplande besprekingen behoorlijke druk op om alles op tijd te controleren.

Wij constateren dat Omgevingsdienst ZHZ met het werven van een nieuwe concern controller er nog niet is en dat een uitbreiding/versterking van met name de Verbijzonderde Interne controle noodzakelijk is. Ook zien wij ruimte tot verbetering in de planning richting oplevering voor de jaarrekeningcontrole om daarmee te garanderen dat alle gevraagd controle-informatie van voldoende diepgang is en klaar ligt op het moment dat de jaarrekeningcontrole van start gaat. Voor deze onderwerpen adviseren wij de verantwoordelijkheden en verwachtingen expliciet te maken en tussentijds voortgang hiervan te monitoren. Daarbij helpen wij u graag, bijvoorbeeld door een training te geven over deze onderdelen en/of tussentijds (bij de interim-controle) te sparren over de status en tips daarbij mee te geven.

3. Resultaat & financiële positie

3.1 Resultaat 2023
3.2 Uw financiële positie
3.3 Ons beeld van uw financiële positie

3.1 Resultaat 2023

Resultaat 2023 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 93.000 nadelig

Het resultaat van Omgevingsdienst ZHZ over het jaar 2023 ten opzichte van de gewijzigde begroting bedraagt € 93.000 nadelig.

In onderstaand overzicht is het resultaat in het kort weergegeven:

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN (x 1.000)	2023	BEGROTING NA WIJZIGINGEN	VERSCHIL	IN %
Baten	30.809	31.309	-/- 500	-2%
Lasten	-/- 32.470	-/- 32.878	408	-1%
Saldo van baten en lasten	**-/- 1.662**	**-/- 1.569**	**-/- 93**	**6%**
Onttrekkingen reserves	1.033	1.033	-	-
Resultaat	**-/- 629**	**-/- 536**	**-/- 93**	**17%**

De belangrijkste afwijkingen van de begroting na wijzigingen worden veroorzaakt door:

- De totale baten komen € 500.000 lager uit dan begroot. De lagere baten wordt enerzijds veroorzaakt door een iets lagere productiviteit dan begroot op de uitvoering van de wettelijke taken. Het betreft voornamelijk minder inzet op toezicht vanwege de hoge instroom van nieuwe medewerkers. Anderzijds is sprake van lagere baten uit adviezen en projecten door een lagere vraag vanuit de opdrachtgevers. Het verschil is een saldo van diverse over- en onderbesteding bij de individuele opdrachtgevers.

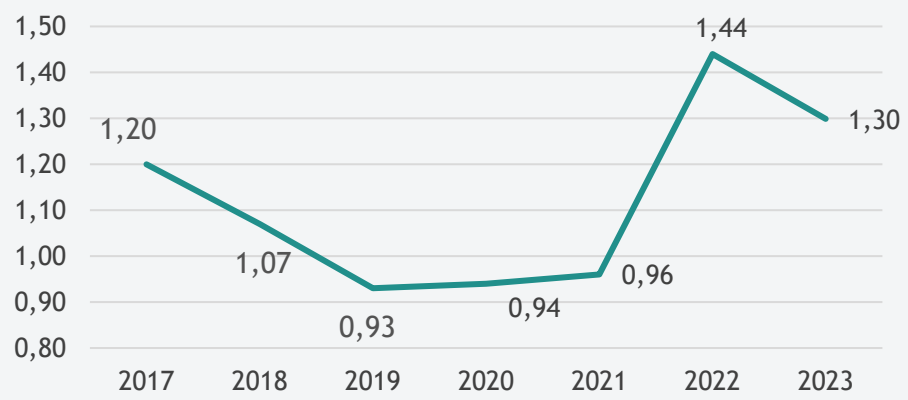
- De totale lasten komen € 408.000 lager uit dan bijgestelde begroting in de tweede bestuursrapportage. De lagere lasten betreffen hoofdzakelijk de additionele productkosten (€ 242.000); de externe kosten die direct in rekening worden gebracht bij de opdrachtgevers. Hier staan direct gerelateerde lagere baten tegenover. Daarnaast is sprake van lager dan geraamde personeelskosten (€ 175.000). De kosten voor het vaste personeel waren € 118.000 lager, de inhuurkosten waren € 57.000 lager. De lagere personeelskosten hangen voor een deel samen met de iets lager dan geraamde omzet.

Het resultaat 2023 wijkt ongeveer 1,6% af van de totale begrote lasten (na wijziging)

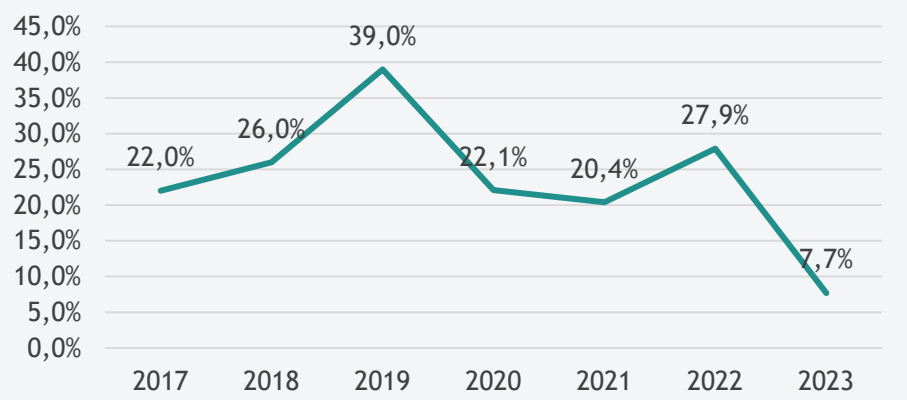
Het resultaat 2023 wijkt ongeveer 1,6% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van onze ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.

3.2 Uw financiële positie

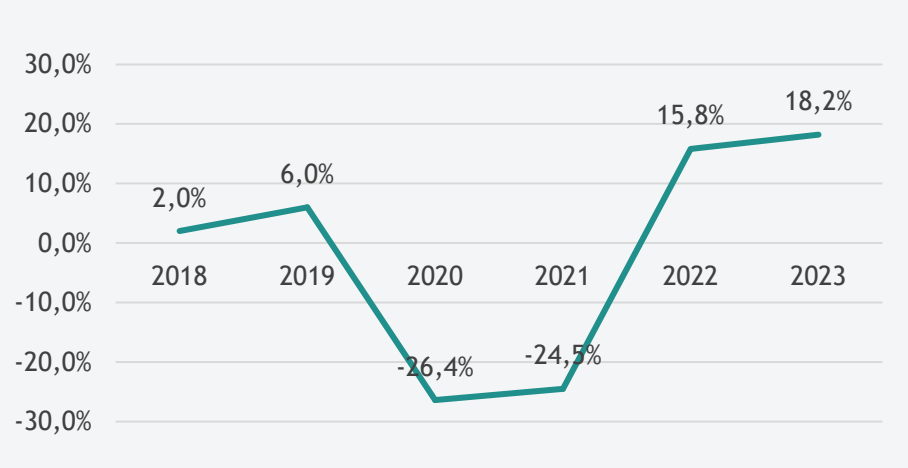
RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

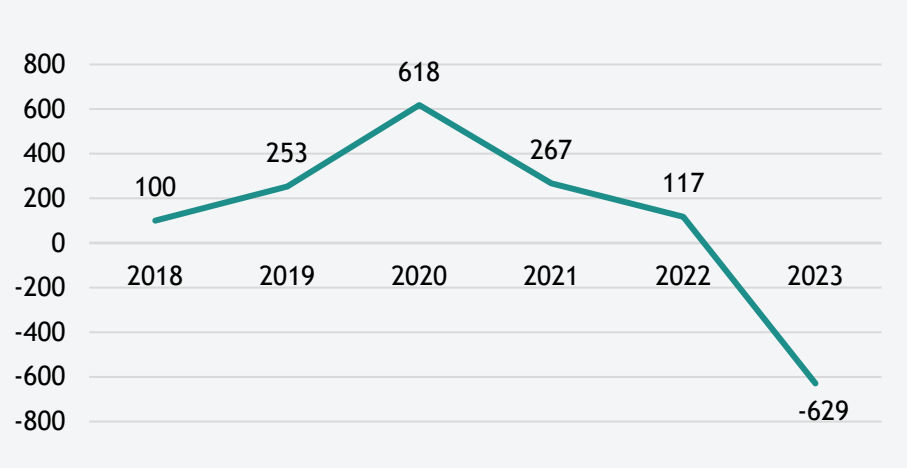
SOLVABILITEITSRATIO

NETTO SCHULDQUOTE

RESULTAAT

3.3 Ons beeld van uw financiële positie

Hieronder vindt u een andere toelichting op de ratio's van Omgevingsdienst ZHZ.

Onze rol in relatie tot het weerstandsvermogen en financiële kengetallen

De analyse van het weerstandsvermogen en de financiële kengetallen is een onderdeel van het jaarverslag en de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Vanuit onze controlerende rol dienen wij vast te stellen of het jaarverslag (en dus deze paragraaf) niet strijdig is met de jaarrekening en geen materiële onjuistheden bevat. De kengetallen moeten altijd in relatie tot elkaar worden bezien. Uit de combinatie van de kengetallen kan een beeld worden gemaakt van de financiële positie van de Omgevingsdienst ZHZ. Daarbij kan ook inzichtelijk worden gemaakt wat de oorzaak is van een sterke of zwakke financiële positie. De financiële kengetallen geven, met de inherente beperkingen hierbij, inzicht in (de ontwikkeling van) uw financiële positie.

Weerstandsvermogen van Omgevingsdienst ZHZ is voldoende

Weerstandsvermogen van Omgevingsdienst ZHZ is voldoende

In de paragraaf weerstandsvermogen heeft het dagelijks bestuur een overzicht opgenomen van de weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bedraagt volgens deze paragraaf € 974.000. In het weerstandsvermogen ultimo 2023 zijn de vrij aanwendbare bestemmingsreserves niet meegenomen. In geval van calamiteiten is het mogelijk om een deel van deze reserves een andere aanwending te geven. In de paragraaf weerstandsvermogen zijn de relevante risico's benoemd. Omgevingsdienst ZHZ heeft op basis van interne berekeningen het totale bedrag aan risico's waaraan de organisatie is blootgesteld bepaald op € 750.000. Het weerstandsvermogen van Omgevingsdienst ZHZ is derhalve voldoende om deze risico's te kunnen dekken indien deze zich voordoen.

Omgevingsdienst ZHZ beschikt over voldoende werkkapitaal

Solvabiliteit

De solvabiliteit bedraagt ultimo 2023 7,7% (2022: 27,9%). Voor de solvabiliteit geldt dat hoe hoger dit percentage is, hoe beter Omgevingsdienst ZHZ in staat is om haar verplichtingen op lange termijn te voldoen. De afname van het solvabiliteitsratio is het gevolg van het negatieve resultaat over 2023, onttrekkingen uit bestemmings- en algemene reserves en een toename van de vlottende passiva. Gegeven de wijze van financiering (bevoorschotting vanuit de deelnemersbijdrage) en het type dienstverlening achten wij de solvabiliteit van Omgevingsdienst ZHZ toereikend. Gezien de activiteiten en de relatief lichte organisatie is het voor de Omgevingsdienst ZHZ van belang om over voldoende werkkapitaal te beschikken. Wij zijn van mening dat Omgevingsdienst ZHZ over voldoende werkkapitaal beschikt.

4. Belangrijkste bevindingen

4.1 Belangrijkste (overige) bevindingen
4.2 BBV, WNT en SiSa

4.1 Belangrijkste (overige) bevindingen

Tijdsregistratie

Voorziening voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Tijdsregistratie

Tijdens de interim-controle hebben wij op basis van een (proces)interview enkele verbeterpunten in het proces van de urenregistratie en -autorisatie in AFAS onderkend bij het doorvragen naar de rol van de unitmanager. Tijdens een aanvullend interview bij de jaarrekeningcontrole is ons verteld dat de unitmanager controleert of de projectleiders alle projecturen hebben goedgekeurd alvorens de unitmanager (zelf) autoriseert, wat ook werd bevestigd door de projectleider. Uit de later ontvangen integrale data (logging) blijkt echter dat de unitmanager niet controleert of de projectleider de uren heeft goedgekeurd en dat alleen afdeling financiën controleert of projectleiders uren goedgekeurd hebben. Ook werd aangegeven dat afdeling financiën projectleiders met 'grote achterstanden' in het autoriseren van uren aanspoort de nog niet geautoriseerde uren goed te keuren.

Aanvullend hebben we op basis van de data uit de projectadministratie uit AFAS bekeken op welke momenten autorisatie van uren plaats heeft gevonden (gedurende het gehele jaar 2023). Uit deze data blijkt een aantal opvallende zaken:

- In zo goed als alle gevallen autoriseert de unitmanager eerder dan de projectleider, wat op zich klopt met de procedure dat de unitmanager alleen naar niet-directe uren kijkt;
- Gemiddeld over het hele jaar zien we dat de projectleider 62 dagen na accordering van de unitmanager zijn/haar akkoord geeft bij de directe uren, met een uitschieter naar zelfs zeven maanden na dato;
- Vele tientallen regels in de tijdregistratie zijn gelijktijdig goedgekeurd.

Samenvattend zien wij aanleiding uw aandacht te vragen voor het versterken van de controle op de urenregistratie. Op basis van de data lijkt sprake van beperkingen in de diepgang van de controle op de geschreven uren en het tijdig invoeren van uren, wat de nauwkeurigheid van de registratie kan belemmeren. Een risico dat versterkt wordt door het maandelijks aan de deelnemers rapporteren van de realisatie. De kwaliteit daarvan kan beperkingen hebben als gevolg van de inrichting van het proces. Voor het beoordelen en goedkeuren van uren door unitmanagers en projectleiders is geen uniforme werkinstructie beschikbaar. Dit geeft een risico op mogelijk onvoldoende diepgaande en tijdige toetsing van de geschreven uren, wat onwenselijk is gegeven de aard van de organisatie (dienstverlening). Wij adviseren u een concrete werkinstructie op te stellen en met betrokkenen te delen en te onderzoeken of deze autorisaties ook ingebed kunnen worden in de (digitale) workflow. Ook het actiever bevorderen van een tijdige tijdsregistratie zien wij als een aandachtspunt in dit kader.

De aanvullend en verdiepend door ons uitgevoerde analyses en controles op de tijdsregistratie hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor materiële fraude(risico's) of vermoedens van materiële fraude(risico's).

Voorziening voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

In januari 2023 heeft de commissie BBV een uiting gedaan rondom het vraagstuk 'vormen voorziening voor verlofsparen'. Voor het wettelijke verlof saldo per 31 december wordt geen voorziening getroffen. Doordat dit verlof binnen twee jaar moet worden opgenomen zal dit saldo niet bovenmatig zijn en geen spaarsaldo betreffen. Hier is sprake van een verplichting van gelijke omvang. Voor het spaarverlof zoals dit vanaf 2022 en 2023 van toepassing is moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. In de opbouwjaren zal naar verwachting vooral sprake zijn van toevoegingen en groei van de omvang van het spaarsaldo.

Voorziening voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen - vervolg

In uw jaarrekening 2023 is een voorziening ad € 36.000 opgenomen voor het spaarverlof. Wij hebben het door het dagelijks bestuur en het management toegepaste proces met betrekking tot deze verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hierbij geen tekortkomingen geconstateerd. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting in het kader van de gekozen systematiek in de jaarstukken 2023 is opgenomen.

Voor het bovenwettelijke verlof dat géén gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi moet een voorziening worden opgenomen. De door de Omgevingsdienst ZHZ gekozen systematiek is gebaseerd op het overschot aan verlofuren boven de 50%-norm van de rechten van het regulier vakantieverlof, leeftijdsverlof, wachtdienstverlof en meer-minderuren per medewerker. Tot en met 2022 berekende Omgevingsdienst ZHZ per medewerker op basis van de totale loonkosten per uur (inclusief IKB en sociale lasten) de verplichting per balansdatum. Tot en met 2022 werd in de jaarrekening jaarlijks op basis van de beschreven methodiek de verplichting verantwoord.

Omgevingsdienst ZHZ heeft bij de berekening van de voorziening verlofsparen / stuwmeer ultimo 2023 echter een geschat gemiddeld uurtarief gehanteerd. In 2023 is het verlofstuwmeer toegenomen van 11.418 uur tot 12.784 uur (stijging van 12,0%). Op basis van het voorgaande is in de jaarrekening 2023 een verplichting van € 583.000 opgenomen. Wij zijn echter van mening dat op basis van een stelselmatige gedragslijn het werkelijke uurtarief per medewerker inclusief werkgeverslasten gehanteerd dient te worden. Wij concluderen dat de voorziening in de jaarrekening 2023 voor een bedrag van € 42.500 te laag verantwoord is.

Wij dringen hierop aan om een verdere toename van het verlofstuwmeer te voorkomen en hierop beleid te maken, hoewel wij ons realiseren dat dit een lastige situatie kan worden in relatie tot druk op de personele bezetting en de behoeften vanuit de deelnemers. Daarnaast hebben wij met Omgevingsdienst ZHZ afgesproken dat, in het kader van de spreiding van de werkdruk, medio 2024 een onderbouwde berekening van het gemiddelde werkelijke uurtarief opgesteld gaat worden ten behoeve van de bepaling van de voorziening ultimo 2024.

4.2 BBV, WNT en SiSa

BBV wordt nageleefd

Bevindingen ten aanzien van naleving van de wettelijke verslaggevingsregels (BBV)

Wij hebben vastgesteld dat Omgevingsdienst ZHZ de wettelijke verslagleggingsregels (BBV) heeft nageleefd.

Wet Open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet Open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Wij hebben vastgesteld dat Omgevingsdienst ZHZ deze paragraaf heeft opgenomen in de jaarstukken 2023.

WNT-verantwoording voldoet aan de vereisten

Naleving van de (publicatieverplichtingen) WNT

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is met ingang van 2013 van toepassing. Doelstelling van de wet is te verhinderen dat instellingen in de publieke en semipublieke sectoren rechtens in staat zijn bovenmatige bezoldigingen toe te kennen. Voor gemeenschappelijke regelingen geldt dat de algemeen directeur als topfunctionaris wordt aangemerkt. De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2023 niet meer bedragen dan € 223.000 per jaar. De externe accountant is belast met de controle op de naleving van de WNT door de instelling. Overschrijding van de bezoldigingsnorm wordt aangemerkt als een onverschuldigde betaling, die door de topfunctionaris terugbetaald moet worden aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan is BDO als accountant wettelijk verplicht om bij het ministerie melding te doen van deze onverschuldigde betaling. Wij hebben tevens een meldingsplicht indien u geen of onjuiste gegevens heeft gepubliceerd in de jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2023 van Omgevingsdienst ZHZ niet strijdig zijn met de WNT en dat de jaarrekening 2023 van Omgevingsdienst ZHZ voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

SiSa-bijlage

SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening 2023 genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachting accountantscontrole SiSa 2023. Op grond van ons onderzoek hebben wij bij uw specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden. Zie tevens bijlage B.

Bijlagen

A Onze controle
B Bevindingen SiSa-bijlage

A. Onze controle

Doel en object van de controle

Strekking van de controleverklaring

Materialiteit

Onafhankelijkheid

Controleaanpak

Doel en object van de controle

Het doel van de controle is het geven van een onafhankelijk oordeel of de financiële overzichten van Omgevingsdienst ZHZ, in alle van materieel belang zijnde opzichten, zijn opgesteld in overeenstemming met het BBV.

Strekking van de controleverklaring

Aangezien de jaarrekening 2023 van Omgevingsdienst ZHZ aan de daaraan te stellen eisen voldoet, hebben wij hierbij een goedkeurende controleverklaring, gedateerd op 27 mei 2024, afgegeven. Alle bevindingen voortvloeiend uit onze controle zijn afdoende behandeld en onze controle is dan ook afgerond.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door het algemeen bestuur vastgestelde toleranties gehanteerd. Het algemeen bestuur heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie. Op basis van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) en onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 314.000. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met u overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 15.700 rapporteren, alsmede afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn. Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid van de informatie in de WNT-verantwoording en de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor de WNT en SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie. Wij passen deze voorgeschreven WNT- en SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

Onafhankelijkheid

Nederlands recht en overige beroepsregels, zoals de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), vereisen dat wij onafhankelijk zijn ten opzichte van onze controlecliënten. Wij zijn van mening dat door ons is voldaan aan deze eisen. Wij hebben de overige dienstverlening naast de controle van de jaarrekening beoordeeld aan de hand van onze beroepsregels en hebben geconcludeerd dat het type dienstverlening en de vergoeding onze onafhankelijkheid niet beïnvloeden. Wij zijn onafhankelijk van Omgevingsdienst ZHZ zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Controleaanpak

Wij hebben de jaarrekening gecontroleerd conform de Nederlandse controlestandaarden en de met u gemaakte afspraken in de opdrachtbevestiging. Tevens beoordeelden wij de verenigbaarheid van de andere informatie, inclusief de overige gegevens en het jaarverslag met de jaarrekening en of deze geen materiële afwijkingen bevatten op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins. Voor een accountantscontrole gelden inherente beperkingen, die zijn uiteengezet in de opdrachtbevestiging.

Controleaanpak (vervolg)

Onze controleaanpak is gebaseerd op een risicogerichte benadering. Deze aanpak gaat uit van een risicoanalyse op transactiestromen, zoals verkoopactiviteiten en personeelszaken. In de risicoanalyse hebben wij beoordeeld in hoeverre de onderkende risico's van invloed kunnen zijn op de jaarrekening. Wij hebben voor de volgende risico's – die zich met een hoge waarschijnlijkheid kunnen voordoen én mogelijk materiële impact hebben – in onze controle meer aandacht gehad:

- Het risico van management override of internal controls; dit is het ook op grond van de controlestandaarden te onderkennen risico dat het management buiten de getroffen interne beheersingsmaatregelen om invloed zou kunnen of willen uitoefenen op de in de jaarrekening gepresenteerde uitkomsten;
- De juistheid en volledigheid van de verantwoorde opbrengsten (mede in relatie tot de waardering van de onderhanden werk positie);
- De gevolgen van ongeautoriseerde handelingen in de IT-systemen.

Vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen

Vermogen om risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen

De waarderingen in de jaarrekening van Omgevingsdienst ZHZ zijn gebaseerd op de veronderstelling dat Omgevingsdienst ZHZ als geheel in continuïteit zal worden voortgezet. De inschatting of een duurzame voorzetting mogelijk is, inclusief de eventueel in de jaarrekening op te nemen toelichting, is de wettelijke verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur. Als accountant beoordelen wij de aanvaardbaarheid van de door het dagelijks bestuur ingeschatte mogelijkheden tot een duurzame voortzetting. Wij vinden deze inschatting aanvaardbaar.

Het jaarverslag is verenigbaar met de jaarrekening en bevat geen materiële afwijkingen

Jaarverslag

De jaarstukken 2023 van Omgevingsdienst ZHZ bestaan uit:

- het jaarverslag 2023 (programmaverantwoording en verplichte paragrafen);
- de jaarrekening 2023 (rechtmatigheidsverantwoording, balans met toelichtingen, overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting inclusief SiSa-bijlage en taakvelden).

In het onderdeel 'programmaverantwoording' van het jaarverslag dient informatie opgenomen te worden over: wat hebben we gedaan, wat hebben we bereikt en wat heeft het gekost? De programmaverantwoording vormt samen met de verplicht voorgeschreven paragrafen (zoals weerstandsvermogen, bedrijfsvoering, etc.) het jaarverslag. Beide onderdelen vallen niet (expliciet) onder de controle van de jaarrekening. Het primaire object van de accountantscontrole is de jaarrekening (de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening met toelichting). De inhoud van het jaarverslag (programmaverantwoording en paragrafen) hebben wij getoetst. Bij onze controle hebben wij geen materiële afwijkingen tussen het jaarverslag en de jaarrekening geconstateerd. Het jaarverslag en de jaarrekening zijn met elkaar verenigbaar.

De grondslagen van de jaarrekening 2023 zijn aanvaardbaar

De belangrijkste verslaggevingsgrondslagen van uw gemeenschappelijke regeling zijn uiteengezet in de grondslagen van de jaarrekening 2023. In 2023 zijn er geen wijzigingen geweest in toegepaste verslaggevingsgrondslagen die een aanzienlijke invloed hebben op de baten en lasten of de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling. Significante verslaggevingsgrondslagen en toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie van uw gemeenschappelijke regeling en de baten en lasten in de jaarrekening. Daarnaast vereisen zij van het dagelijks bestuur en het management dat zij een oordeel vormen ten aanzien van soms moeilijke, subjectieve en complexe posities vaak vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken die inherent onzeker zijn. Wij hebben het door het dagelijks bestuur en het management toegepaste proces met betrekking tot significante verslaggevingsaspecten geëvalueerd en hebben gegevensgerichte controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Geautomatiseerde gegevensverwerking

Fraude en non-compliance

Geautomatiseerde gegevensverwerking

De accountant dient op basis van artikel 2:393, lid 4 BW, melding te maken van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Tijdens de interim-controle hebben wij ook relevante processen met betrekking tot de geautomatiseerde gegevensverwerking getoetst. Voor onze bevindingen verwijzen wij naar onze managementletter 2023. Wij hebben de automatiseringsorganisatie van de organisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De interim-controle heeft meerdere tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Fraude en non-compliance

Onze controle is niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Bij de planning voor de jaarrekeningcontrole, houden wij rekening met het risico dat de jaarrekening als gevolg van fraude en onregelmatigheden onjuistheden van materieel belang zou kunnen bevatten. Daarnaast hebben wij beoordeeld in hoeverre sprake kan zijn van een risico omtrent corruptie. Eén van de door ons uitgevoerde maatregelen is het bespreken van de mogelijke frauderisico's en mogelijke fraudesituaties op verschillende niveaus binnen de organisatie Hiertoe hebben wij de mogelijke frauderisico's en de mogelijke fraudesituaties besproken met de directie en overige functionaris(sen) en met het dagelijks bestuur en de auditcommissie. Deze besprekingen en onze controlewerkzaamheden hebben geen aanwijzingen voor materiële fraude opgeleverd.

Bij de beoordeling van het risico omtrent corruptie hebben wij gekeken naar klantspecifieke omstandigheden zoals de geografische plaats van de activiteiten, hebben we gekeken naar de sectoren waar corruptie meer dan gemiddeld voorkomt en hebben we beoordeeld in hoeverre buitenlandse wetgeving als de UK Bribery Act en de US Foreign Corrupt Practices Act van invloed kunnen zijn. Wij hebben aandacht besteed aan de compliance met de voor u van toepassing zijnde wet- en regelgeving en overige bepalingen voor zover wij die van belang achten in het kader van onze controle van de jaarrekening. Bij die werkzaamheden hebben wij geen materiële non-compliance geconstateerd.

Tijdens deze besprekingen hebben wij gesproken over de mogelijke fraude- en non compliance risico's en mogelijke situaties van onregelmatigheden. Dit deden wij aan de hand van de door u opgestelde frauderisicoanalyse en de door u ingevulde compliance vragenlijst. Onze observaties hierbij zijn als volgt:

- uw frauderisicoanalyse is niet actueel en niet geformaliseerd;
- de organisatie beschikt over een gedragscode, klokkenluidersregeling en incidentenregistratie;
- u bent niet voorbereid op een fraude-incident of bijvoorbeeld een cyber-aanval, omdat u niet beschikt over een incident-responsplan;

Hierbij hebben wij specifiek aandacht besteed aan de onderkende frauderisico's. Tijdens de controle van boekjaar 2023 betroffen dat de volgende risico's:

- Ongebruikelijke memoriaalboekingen in de laatste maand van het boekjaar dan wel bij het opstellen van de jaarstukken;
- Ongeautoriseerde handelingen in betaalproces a.g.v. administrator- en superuser-accounts.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor materiële fraude(risico's) of vermoedens van materiële fraude(risico's).

B. Bevindingen SiSa-bijlage

B. Bevindingen SiSa-bijlage

Inleiding

Bij de jaarrekening wordt als bijlage de SiSa-verantwoording toegevoegd. Omgevingsdienst ZHZ heeft de rechtmatige totstandkoming van de SiSa-bijlage getoetst. In onderstaande tabel zijn de te rapporteren bevindingen opgenomen.

Strekking controleverklaring getrouwheid (jaarrekening)	GOEDKEUREND
Strekking controleverklaring rechtmatigheid (SiSa-bijlage)	GOEDKEUREND

Op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2023 in het kader van SiSa worden verantwoord. Per regeling is aangegeven of, en zo ja welke financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd.

NR.	SPECIFIEKE UITKERING OF OVERIG	FOUT OF ONZEKERHEID	FINANCIËLE OMVANG IN €	TOELICHTING FOUT/ONZEKERHEID
E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Fout	-	-
E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Onzekerheid	-	-
E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Fout	-	-
E93	Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	Onzekerheid	-	-
E97B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	Fout	-	-
E97B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	Onzekerheid	-	-
F21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Fout	-	-
F21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Onzekerheid	-	-

Bij de controle van de specifieke uitkeringen die in de SiSa-bijlage 2023 worden verantwoord zijn geen fouten of onzekerheden geconstateerd.

bdo.nl

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Agendapunt: 3

Bestuursnotitie

Datum 20 juni 2024

Onderwerp Accountantsverslag en controleverklaring 2023

Opmerking vooraf

Het opstellen van de jaarstukken 2023 is dit jaar opnieuw een weerbarstig proces geweest vanwege personele knelpunten en de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Om het jaarverslag en onderliggende specificaties tijdig op te leveren is er vertraging ontstaan bij de oplevering van onderdelen die de rechtmatigheid raken. Hierdoor heeft de accountant ook later dan gebruikelijk de controle kunnen afronden. Het definitieve verslag van bevindingen, met daarin een oordeel over zowel de getrouwheid áls de rechtmatigheid, is dan ook later dan gebruikelijk beschikbaar gekomen.

1. Bevindingen accountant

De accountant concludeert het volgende in het accountantsverslag bij de jaarrekening 2023 van OZHZ:

- De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgeven bij de jaarrekening 2023 van OZHZ. Dit betekent dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2023 als van de activa en passiva per 31 december 2023 in overeenstemming met het BBV, en dat de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft en de met het algemeen bestuur gemaakte afspraken hierover zijn nageleefd.
- Er zijn twee rechtmatigheidsfouten, deze zijn vooraf aan de accountantscontrole door OZHZ geconstateerd en opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering. Ze zijn niet opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording omdat deze de verantwoordingsgrens niet overschrijden. Het betreft € 87.000 onrechtmatige uitgave in 2023 voor de (voormalige) VTH-applicatie Squit XO en € 50.000 onrechtmatige verlenging van het contract met Decos/Join wat voor een onrechtmatige uitgave in 2025 zorgt. Deze is op moment van constateren opgenomen en word daarom in 2023 als rechtmatigheidsfout meegenomen. OZHZ heeft bewust gekozen om beide applicaties tot de implementatie van het nieuwe zaaksysteem te verlengen.
- De accountant heeft in zijn controle twee getrouwheidsfouten geconstateerd. Onvolledige verliesvoorziening OHW ad € 20.325 en een te lage verantwoording van het verlofstuwmeer van € 42.500. De niet verwerkte controleverschillen zijn zowel individueel als gezamenlijk niet materieel voor de jaarrekening en derhalve verstrekt BDO een goedkeurende controleverklaring m.b.t. de getrouwheid.

- Over 2023 bedraagt het totaal aan overschrijding van baten € 155.000, onderschrijding van lasten € 494.000, onderschrijding van baten € 655.000 en onderschrijding van investeringsbudgetten € 1.345.000. Het dagelijks en algemeen bestuur hebben in de financiële verordening afspraken gemaakt over wanneer overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) in een begrotingswijziging aan het algemeen bestuur voorgelegd moeten worden. Deze afspraken heeft OZHZ voor 2023 volgens BDO echter onvoldoende concreet uitgewerkt. In lijn met voorgaande jaren heeft OZHZ alle afwijkingen tussen de laatste begrotingswijziging en de jaarrekening 2023 uitgewerkt in de jaarstukken (bijlage 5). De accountant is van mening dat dit voor OZHZ dan ook de gebruikelijke werkwijze is en dat OZHZ het gerechtvaardigde vertrouwen wekt dat dit (voor 2023) niet in strijd is met het budgetrecht van het algemeen bestuur en dat de overschrijdingen van baten en/of onderschrijdingen van lasten en baten en investeringsbudgetten (kredieten) rechtmatig zijn. Het resultaat 2023 wijkt ongeveer 1,6% af van de totale begrote lasten (na wijziging). Op basis van de ervaringsnorm bij decentrale overheden is een afwijking van 2-3% inherent aan een complex begrotingsproces.
- De bezoldigingen over 2023 zijn niet strijdig met de Wet Normering Topinkomen (WNT). De jaarrekening 2023 voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT. De definitieve bevestiging moet nog worden verstrekt door de accountant.
- Er zijn géén bevindingen ten aanzien van de SISA-bijlage.
- De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2023 bedraagt € 974.000. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 750.000 benodigd.
- Tijdens de interim controle heeft de accountant op basis van een (proces)interview enkele verbeterpunten in het proces van de urenregistratie en – autorisatie in AFAS onderkend bij het doorvragen naar de rol van de unitmanager. Tijdens de jaarrekening controle zijn daarom aanvullende werkzaamheden verricht. De aanvullend en verdiepend uitgevoerde analyses en controles op de tijdsregistratie hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor materiële fraude(risico's) of vermoedens van materiële fraude(risico's).

2. Reactie OZHZ

OZHZ herkent zich voor een groot deel in het beeld van het accountantsverslag 2023. Tijdens de oplevering is prioriteit gegeven aan het jaarverslag en onderliggende specificaties waardoor een deel van de onderdelen die de rechtmatigheid raken, vertraging heeft opgelopen. De vertraging zat met name in het 2de half jaar van de VIC inkoop en betalingen, WNT en Sisa verantwoording. In het beeld dat in het accountantsverslag wordt geschetst m.b.t. het proces herkent OZHZ zich dan ook niet volledig. Een aantal benoemde onderdelen zijn wel tijdig aangeleverd en de vragen die hieruit voortvloeien hebben veelal betrekking op de prestatieleveringen van relatief kleine bedragen waar niet altijd een ontvangstbewijs van is. Hierdoor realiseert OZHZ zich dat hier intern beleid op vast gesteld dient te worden waarbij niet overal meer een prestatieverklaring verplicht is.
Ook de spendanalyse is tijdig aangeleverd, maar heeft de accountant op veel punten om meer verdieping verzocht. Zo ontstond een vertragend en inefficiënt proces van veel vragen en antwoorden over en weer. Uit de extra door OZHZ aangeleverde gegevens heeft de accountant uiteindelijk geen andere conclusie getrokken dan dat OZHZ al had geconcludeerd in de eerste aanlevering.

OZHZ constateert dat de verwachting van de accountant ten aanzien van diepgang en onderbouwing van de diverse door de VIC gecontroleerde posten, niet helemaal aansluit bij het niveau waarop de VIC in een organisatie als OZHZ die verantwoording kán leveren. Bij de interimcontrole constateerden we hetzelfde. We zijn het erover eens dat de interne controle binnen OZHZ meer als een verantwoordelijkheid in de lijn georganiseerd moet worden, en dat OZHZ zich nog kan verbeteren met de adviezen van de accountant. Het is ons voornemen om, voorafgaand aan de interim controle 2024 met de accountant tot overeenstemming te komen over de haalbaarheid van de eisen die de accountant stelt aan de interne controle van OZHZ, zonder dat dit leidt tot exceptionele kostenverhoging aan de kant van OZHZ respectievelijk aan de kant van BDO. Op 12 juni 2024 was er een evaluatiegesprek met de accountant om het proces met elkaar te evalueren en tot betere afspraken te komen om het jaarrekeningproces in de toekomst efficiënter te laten verlopen.

Rechtmatigheid

OZHZ heeft in de jaarstukken 2023 voor het eerst zelf de rechtmatigheidsverantwoording opgesteld. Dit vergde de nodige capaciteit van control en nauwe afstemming met de accountant. OZHZ heeft geconcludeerd dat de geconstateerde onrechtmatigheden onder de vastgestelde verantwoordingsgrens blijven en derhalve niet hoeven te worden vermeld in de rechtmatigheidsverantwoording. De rechtmatigheidsverantwoording betreft een verplichte modelverantwoording die is opgenomen in de kadernota Rechtmatigheid van de Commissie BBV.

Weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2023 bedraagt € 974.000. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 750.000 benodigd. Dit is op basis van de stand van zaken per 31 december 2023. De inzet van het weerstandsvermogen in relatie tot het incidentele tekort over 2023 is hierin nog niet meegenomen. Dit betekent concreet dat bij inzet van het weerstandsvermogen voor dit incidentele tekort over 2023 het weerstandsvermogen weer aangevuld dient te worden tot het niveau van € 750.000.

Tijdregistratie

De accountant heeft na het uitvoeren van aanvullend en verdiepend uitgevoerde analyses en controles op de tijdsregistratie geen specifieke aanwijzingen voor materiële fraude(risico's) of vermoedens van materiële fraude(risico's). OZHZ zal in 2024 de unitmanagers nader instrueren over de beoordeling van de geschreven uren, alvorens deze te accorderen. Ook zullen in de maandelijkse rapportage-cyclus meer controles worden uitgevoerd op reeds geschreven uren en waar nodig correcties worden doorgevoerd. Een dashboard op de tijdschrijfgegevens dat momenteel wordt ontwikkeld, zal hierbij behulpzaam zijn.

Algemeen bestuur
OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 11 juli 2024

Onderwerp:

BURAP I 2024 en 2e begrotingswijziging 2024

Gevraagde beslissing:

1. Kennisnemen van de BURAP I 2024
2. Vaststellen van de 2e wijziging van de begroting 2024

Toelichting:

De financiële verordening van OZHZ schrijft voor dat het DB het AB door middel van tussentijdse rapportages informeert over de realisatie van de begroting over de eerste vier en acht maanden van het desbetreffende boekjaar. De voorliggende eerste bestuursrapportage (BURAP I) van 2024 is de nadere uitwerking van dit artikel.

De bestuursrapportage heeft een beheersmatig karakter. OZHZ rapporteert de voortgang van de wettelijke taken en uitvoeringsprogramma's periodiek aan de opdrachtgevers. Daarbij geeft de dienst ook de financiële vertaling. Op grond van de financiële realisatie tot en met april en de geprognosticeerde doorwerking naar eind 2024, legt de directie in deze bestuursrapportage een voorstel voor (tweede) aanpassing van de begroting voor aan het bestuur.

Het geprognosticeerde resultaat komt uit op een overschot van € 155.000. Ten opzichte van de eerste begrotingswijziging vindt een resultaatbijstelling plaats van € 155.000; onderdeel van deze resultaatbijstelling is een onttrekking aan de bestemmingsreserve frictievergoeding van € 271.000. De realisatie tot en met april laat een overschot zien van € 61.000. Een aantal posten lopen echter niet lineair gedurende het jaar waaronder de personele lasten als gevolg van de CAO-verhoging van 1,25% per 1 oktober en de post onvoorzien.

Hoofdstuk 1 (Financiële realisatie en prognose) geeft een nadere toelichting. In de BURAP wordt voorgesteld om de begroting 2024 conform deze actualisatie te wijzigen (tweede begrotingswijziging 2024).

<u>Voorstel</u>

De in de BURAP I genoemde wijzigingen leiden tot bijstelling van de begroting 2024. Het DB stelt u voor kennis te nemen van de BURAP I van 2024 en de tweede wijziging van de begroting 2024 conform voorliggend voorstel vast te stellen.

Ambtelijke voorbereiding en Auditcommissie:

<u>Adviesgroep Eigenaren (AGE)</u>

BURAP I is op 4 juni 2024 toegelicht in de AGE. Op hoofdlijnen is het volgende besproken:

- OZHZ verduidelijkt op verzoek van de AGE de toelichting bij de financiële realisatie en prognose. Uitgangspunt in de BURAP I is de jaarschijf 2024 zoals die is opgenomen in de ontwerpbegroting 2025. Bekende ontwikkelingen tot maart zijn er in meegenomen, wat dan vooral de ophoging van de jaarprogramma's betreft. Dat is opgenomen in de

tabel in hoofdstuk 1 met het kopje ´Begroting 2024, 2e wijziging´. Dit is overigens de werkwijze die OZHZ elk jaar toepast. Bij BURAP II wordt bezien of de prognose juist was dan wel aanpassing behoeft.

- Inzake de onttrekking aan de bestemmingsreserve frictievergoeding is toegelicht dat OZHZ de afgelopen periode groepen milieutoezichthouders en bouwmedewerkers zelf heeft opgeleid. Er wordt nu nog een, kleinere, groep opgeleid tot geluidspecialist. Grotere groepen worden nu niet meer verwacht en er wordt ook geen grote uitstroom verwacht. Er is tijd nodig om de nieuwe betreffende nieuwe medewerkers op niveau te brengen. Die investering moet OZHZ aan de voorkant doen, ook met hulp en inzet (uren en begeleiding) van de zittende medewerkers. Verwachting is dat de productiviteit in de loop van 2024 weer gaat stijgen. De reserve zal niet worden onttrokken als later in het jaar blijkt dat het meevalt.
- OZHZ lichtte verder toe dat hij bij BURAP I nooit een fors resultaat prognosticeert, omdat het daarvoor nog te vroeg is, na vier maanden zijn er nog teveel onzekerheden. In 2024 geldt dit eens te meer vanwege de Omgevingswet, die tot veel niet voorziene vraagstukken leidt. De omzet (en daarmee samenhangende kosten) is nu geraamd op basis van de jaarprogramma's 2024. PZH wees erop dat inmiddels de ervaring is dat er in de loop van het jaar altijd veel aanvullende opdrachten komen, die niet in de begroting worden geraamd. Hierdoor ontstaat in de loop van het jaar enige marge voor de omgevingsdiensten (overdekking op de overhead). Intern bij PZH wordt dat aspect nader bekeken, vooral in het licht van de ombuigingen in relatie tot de vaste bezetting en terugbrengen van het percentage inhuur.
- In antwoord op een vraag over de toename van de bedrijfskosten, lichtte OZHZ toe dat dit met name komt door de kosten van software-licenties, extra inzet van SGD, arbodienstverlening en inzet externe expertise. Een en ander is al verwerkt in de begroting 2025.

Auditcommissie

BURAP I wordt op 4 juli 2024 ook toegelicht en besproken in de Auditcommissie. Voorafgaand aan of ter vergadering van het AB op 11 juli 2024 zal hiervan een terugkoppeling worden gegeven.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

Nvt

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- BURAP I 2024
- Bestuursnotitie inzake de tweede begrotingswijziging 2024

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Wonen en werken. In een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Eerste Bestuursrapportage januari - april

Vastgesteld door het dagelijks bestuur op 20 juni 2024

www.ozhz.nl

2024

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave **2**

Voorwoord **3**

1. Financiële realisatie en prognose **4**

1.1 Baten 5

1.2 Lasten 6

1.3 Mutaties reserves 2024 7

1.4 Financiële risico's 8

1.5 Investeringen 2024 9

2. Ontwikkelingen **11**

2.1 Uitvoering van de Omgevingswet 11

2.2 Overgang van bodemtaken 12

2.3 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) 12

2.4 Stikstof en soortenbescherming 13

2.5 Energieagenda, energielabel C en personenmobiliteit 13

2.6 Bouwopgave 14

2.7 Circulaire economie 14

2.8 Algemene financiële context 15

2.9 Uitdagingen in de bedrijfsvoering van OZHZ 17

2.10 Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht en handhaving 19

3. Rapportage over de kpi **22**

3.1 Algemene kpi 22

3.2 Vergunningen en meldingen 25

3.4 Beoordelingen en beschikkingen bodem 28

Voorwoord

Voor u ligt de eerste bestuursrapportage 2024 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ). Hierin rapporteert OZHZ over de uitvoering van de begroting, de belangrijkste ontwikkelingen in de periode van januari – april 2024 en de afgesproken kritische prestatie-indicatoren.

De begroting 2024 is geactualiseerd en bijgesteld. Belangrijk ingrediënt hierbij is dat 2023 is afgesloten met een nadelig resultaat van € 629.000 dat ten laste wordt gebracht van de algemene reserve. Het AB heeft eerder besloten om de algemene reserve in een aantal jaren weer op het gewenste niveau te brengen, dat wil zeggen in lijn met het risicoprofiel van OZHZ. In de aangepaste begroting 2024 wordt daarom een klein positief resultaat voorzien van € 155.000, dat zal worden toegevoegd aan het weerstandsvermogen.

Op 28 maart 2024 stelde het AB de eerste wijziging van de begroting 2024 vast met als oogmerk een aanvullende indexering van 2%. In deze bestuursrapportage wordt de begroting 2024 geactualiseerd door middel van een voorstel voor een tweede begrotingswijziging.

Mr. R. Visser
Directeur Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

1. Financiële realisatie en prognose

Het geprognosticeerde resultaat komt uit op een overschot van € 155.000. Ten opzichte van de eerste begrotingswijziging vindt een resultaatbijstelling plaats van € 155.000; onderdeel van deze resultaatbijstelling is een onttrekking aan de bestemmingsreserve frictievergoeding van € 271.000. De realisatie tot en met april laat een overschot zien van € 61.000. Een aantal posten lopen echter niet lineair gedurende het jaar waaronder de personele lasten als gevolg van de CAO-verhoging van 1,25% per 1 oktober en de post onvoorzien.

Onderstaand het overzicht van de realisatie en bijgestelde begroting, een algemene toelichting op het bijgesteld resultaat en een toelichting op de mutaties per begrotingspost.

Resultatenrekening 2024

Programmarekening 2024 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Begroting 2024 primair	Begroting 2024 1e wijziging	Begroting 2024 4-maands	Realisatie 2024 4-maands	Begroting 2024 2e wijziging	Begroting 2024 verschil
Baten						
Inwonerbijdrage	2.463	2.509	836	836	2.508	1-
Wettelijke taken	25.481	25.991	8.655	10.201	29.384	3.393
Offerte- en subsidietaken	2.444	2.476	825	873	3.463	987
Overige baten	21	21	7	48	111	90
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	**30.408**	**30.997**	**10.322**	**11.958**	**35.467**	**4.470**
Lasten						
Personeelskosten	24.763	25.243	8.414	9.868	28.972	3.729
Kapitaallasten	539	539	180	139	484	55-
Ondersteuning SGD	1.862	1.899	633	676	2.028	129
Huisvesting	690	704	235	267	805	101
Overige bedrijfskosten	1.410	1.438	479	615	1.874	436
Additionele productkosten	968	998	332	332	1.242	244
Onvoorzien	176	176	59	-	177	1
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	**30.408**	**30.997**	**10.332**	**11.897**	**35.582**	**4.585**
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	**0-**	**0-**	**10-**	**61**	**115-**	**115-**
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	271	271
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**0-**	**0-**	**10-**	**61**	**155**	**155**
Waarvan algemeen dekkingsmiddel	*2.463*	*2.509*	*836*	*836*	*2.508*	*1-*

Bedragen x € 1.000

In bovenstaande tabel zijn verschillende cijfers naast elkaar gezet. De kolom 'Realisatie 2024 4-maands' bevat de realisatiecijfers van de baten en lasten over de periode januari - april 2024. Deze cijfers geven een indicatie van hoe de bedrijfsvoering over de eerste 4 maanden is verlopen en laat een bescheiden positief resultaat zien. De prognose over het hele jaar 2024 kan hier echter niet zonder meer van afgeleid worden. De prognose voor het hele jaar is verwerkt in de kolom 'Begroting 2024 2e wijziging'. Deze cijfers bevatten het meest actuele beeld van de verwachting van de baten en de lasten voor het gehele jaar. Deze actualisatie van de begroting 2024 is opgesteld in maart, samen met de ontwerpbegroting 2025 die voor zienswijzen aan de raden en staten is gestuurd. In deze BURAP wordt voorgesteld om de begroting 2024 conform deze actualisatie te wijzigen (tweede begrotingswijziging 2024).

De analyse van de verschillen (de kolom 'Begroting 2024 verschil' en de analyse hierna) bevat de verschillen tussen de stand tweede begrotingswijziging en de stand eerste begrotingswijziging.

De baten worden gerealiseerd via de urenproductie van eigen en ingehuurd personeel en de één op één doorbelasting van additionele productkosten aan de opdrachtgevers. Er is sprake van een positieve

bijstelling van de omzet met € 4.470.000. Hiervan is € 4.136.000 uren-gerelateerd, € 244.000 additionele productkosten en een positieve bijstelling van € 90.000 als gevolg van hogere rentebaten. De omzet en de kosten die samenhangen met de additionele productkosten zijn budgettair neutraal. Tegenover de bijstelling van de omzet op basis van de hogere urenproductie staat een verhoging van de personeelskosten. De hogere personeelskosten hebben voor een belangrijk deel betrekking op de extra inzet die wordt gepleegd in relatie tot het takenpakket, meer specifiek incidentele wettelijke taken en offertetaken, en leiden tot een verhoging van de personele lasten (€ 3.729.000). De kapitaallasten dalen met € 55.000 en de kosten voor de SGD, huisvesting en de overige bedrijfskosten vallen respectievelijk € 129.000, € 101.000 en € 436.000 hoger uit. De totale lasten stijgen met € 4.585.000. Dit leidt tot een negatief resultaat van € 115.000 veroorzaakt door meer improductiviteit als gevolg van de hogere instroom van nieuwe medewerkers. Door de inzet van de reserve frictiekosten wordt het negatieve resultaateffect volledig gedekt en leidt dit tot een overschot van € 155.000.

1.1 Baten

Inwonerbijdrage (€ 1.000 lagere baten)
De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel. Vanuit de inwonerbijdrage worden kosten gedekt die samenhangen met het bestuur van OZHZ en algemene activiteiten van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten. Voorbeelden zijn: relatiebeheer, kwaliteitszorg en de organisatie van de wachtdienst.

Wettelijke taken milieu en bouw (€ 3,393 mln. hogere baten)
Het budget voor gemeentelijke en provinciale taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en expertisetaken wordt per kwartaal op voorschotbasis bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. OZHZ rekent deze jaarlijks af aan de hand van de geleverde prestaties en producten. Jaarlijks vindt indexatie plaats van de opdrachtbudgetten.

De omzetraming is gebaseerd op de meerjarige doorwerking van de primaire jaarprogramma's, aangevuld met aanvullende taken die structureel bij OZHZ belegd zijn bij de totstandkoming van de definitieve jaarprogramma's. Hierbij gaat het om taken zoals extra middelen voor vergunningverlening, toezicht bouwfase, e-agenda. Daarnaast is in 2024 sprake van een hogere incidentele omzet (€ 3,4 mln.). Deze heeft voornamelijk betrekking op bouwtaken, bodemtaken en de e-agenda.

Offerte en subsidietaken (€ 987.000 hogere baten)
Deze budgetten hebben een incidenteel karakter en kunnen jaarlijks sterk fluctueren. Opdrachtgevers verstrekken een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek op basis van een offerte of programma. Afrekening vindt plaats op basis van gerealiseerde uren of een vaste offerteprijs. De realisatie loopt voor op de primaire begroting.

Daarnaast ontvangt OZHZ subsidiebijdragen of kan er sprake zijn van detachering van personeel. In de raming is ook rekening gehouden met BRIKS-taken die worden uitgevoerd voor de provincie Zuid-Holland en de DCMR. Uitgangspunt van de structurele raming in 2024 is de realisatie van afgelopen jaren. In 2024 is sprake van een hoge incidentele omzet. Belangrijkste reden zijn SPUK subsidies voor energiebesparing en de kwaliteitsverbetering VTH (Interbestuurlijk Programma), bodemsaneringen (Spoed en Nazorg) en detacheringen.

Overige baten (€ 90.000 hogere baten)
Doordat de rente is gestegen is er in 2024 weer sprake van rentebaten die ten gunste komen van de exploitatie.

1.2 Lasten

Personeelskosten (€ 3,729 mln. hogere lasten)
Onder personeelskosten vallen de kosten van het eigen personeel en inhuur (flexibele capaciteit). De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Daarom streeft OZHZ tot op zekere hoogte flexibilisering na ten aanzien van de capaciteit. Onderscheid wordt gemaakt in de verschillende taakvelden. Extra (incidentele) taken of verloop van personeel worden in eerste aanleg opgevangen door tijdelijke uitbreiding van de flexibele capaciteit. Een gezonde verhouding tussen het structurele en incidentele budget brengt OZHZ beter in staat om een robuuste organisatie op te bouwen rondom de kerntaken. Met de huidige omzetverhouding moet een groot deel van de capaciteit worden ingehuurd. Naast hogere uitvoeringskosten door hoge inhuurtarieven en meer overdrachtsmomenten, belemmert dit de opbouw van lokale kennis.

De hogere personeelskosten hebben voor een belangrijk deel betrekking op de extra inzet die wordt gepleegd in relatie tot de toename van het takenpakket en hangt dus samen met de gestegen omzet.

Kapitaallasten (€ 55.000 lagere lasten)
De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk specifieke investeringen in de huisvesting en ICT. Aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset is de omvang van de kapitaalgoederen relatief beperkt. Voorbeelden zijn de huurdersinvesteringen inzake Post 120, de uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij de SGD en leasecontracten voor het wagenpark. Bij de vorming van OZHZ zijn de vaartuigen en specifieke apparatuur “om niet“ verkregen van de provincie. De (afschrijving op de) investering in de nieuwe patrouillevaartuigen, en onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage.

OZHZ doet investeringen in ICT-voorzieningen en software. De afschrijvingen zijn aangepast aan de verwachte investeringen.

Ondersteuning SGD (€ 129.000 hogere lasten)
Met ingang van 1 januari 2022 voert de Servicegemeente Dordrecht de taken uit die tot dan door het SCD werden uitgevoerd. Voor OZHZ gaat het om taken op het gebied van ICT, personeels- en salarisadministratie, juridische diensten en inkoop- en aanbestedingsadvies. Eind 2021 hebben OZHZ en de Servicegemeente Dordrecht een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten. Deze is per 1 april 2022 ingegaan en is gebaseerd op het alleenrecht dat het AB en DB in de periode juni - september 2021 verleenden. De hogere lasten betreffen meer afname van de diensten van de SGD, denk aan werving en selectie, juridische advisering in complexe HR-dossiers en inkoopadvies bij Europese aanbestedingen.

Huisvesting (€ 101.000 hogere lasten)
OZHZ is gevestigd in het pand Post120 in Dordrecht. De huurkosten worden doorbelast door de verhuurder op basis van de getekende huurovereenkomst. De huisvestingskosten zijn opgebouwd uit de kale huurprijs en servicekosten en worden jaarlijks geïndexeerd. Per 2016 heeft OZHZ een huurcontract afgesloten voor de locatie Post 120 te Dordrecht. Het contract is in eerste aanleg aangegaan voor 10 jaar. Eind 2021 heeft tussentijdse verlenging plaatsgevonden van het contract tot en met 2030. De hogere

huisvestingskosten worden veroorzaakt door de aanzienlijke stijging van de huur (index conform de Consumentenprijsindex) en de forse stijging van de servicekosten (met name energie) in 2024.

Overige bedrijfskosten (€ 436.000 hogere lasten)
De overige bedrijfskosten betreffen onder meer verzekeringen, softwarelicenties, print en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg en externe expertise. Op basis van de realisatie 2023 is de raming van deze kosten opgehoogd.

De hogere incidentele kosten in 2024 hebben voornamelijk betrekking op softwareonderhoud. In de eerste plaats is sprake van een technische correctie omdat de SGD de kantoorapplicaties variabel in rekening brengt. Voorheen was het onderdeel van de vaste bijdrage SGD (€ 180.000). Ook is rekening gehouden met € 150.000 aan extra kosten voor versterking van de functies van privacy en gegevensbescherming en informatiebeveiliging. Uitgangspunt is dit te doen in samenwerking met de omgevingsdiensten Zuid-Holland. Het restant betreft aanpassing van de licenties aan de aantallen medewerkers en doorontwikkeling van het applicatielandschap.

Additionele productkosten (€ 244.000 hogere lasten)
Additionele productkosten zijn directe materiële kosten die OZHZ een op een doorbelast aan de opdrachtgevers. De hogere lasten hebben betrekking op meer uitbestede werkzaamheden en hangen samen met de hogere omzet die hier tegenover staat. De verwachting is dat er t.o.v. de raming onder meer hogere kosten zullen zijn voor Spoed en Nazorg.

Onvoorzien (€ 1.000 hogere lasten)
De post onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt 0,5% van de totale lasten voor reservering en stijgt mee met de verhoging van de lasten.

1.3 Mutaties reserves 2024

Mutaties reserves 2024		
Algemene reserve		-629
Frictiekosten		-271
Onverdeeld resultaat 2023		629
Mutaties reserves 2024		**-271**

*Bedragen * € 1.000*

Algemene reserve (onttrekking 2024: € 628.544)
De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen. De onttrekking in 2024 betreft het negatieve resultaat 2023 (€ 628.544). Rekening houdend met deze onttrekking bedraagt de Algemene Reserve € 168.000.

Het AB heeft besloten om dit tekort in 2023 ten laste van het weerstandsvermogen te brengen, wat daardoor fors slinkt. Tegelijk heeft het AB besloten om in vier jaar het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau te brengen, door in elk geval de (eventuele) positieve rekeningresultaten uit die jaren, toe te voegen aan de algemene reserve (en dus niet terug te geven aan de deelnemers).

Frictiekosten
De reserve is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen. Hiervoor is toegelicht dat de productiviteit achter blijft bij de norm vanwege een bovengemiddeld hoge instroom van nieuwe medewerkers, deels zij-instromers, die een intensief opleidingstraject volgen. Ook wordt meer ingehuurd en tegen hogere tarieven, dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Om beide (financiële) effecten te dempen wordt de reserve frictiekosten ingezet.

Onverdeeld resultaat (Onttrekking 2024: € 628.544)
Het financieel resultaat 2023 bedroeg nadelig € 628.544. Dit bedrag wordt onttrokken aan de algemene reserve en komt dus ten laste van het weerstandsvermogen.

1.4 Financiële risico's

Prijsontwikkeling
In de huidige uitwerking van Burap I is rekening gehouden met de prijsontwikkeling gebaseerd op de prijs van de materiele overheidsconsumptie en daar waar van toepassing op de Consumentenprijsindex. De prijsontwikkeling blijft echter een aandachtpunt. De inhuurtarieven blijven stijgen, en sommige tarieven zijn zelfs hoger dan het tarief dat OZHZ in rekening brengt bij de deelnemers. Vermindering van de inhuur is een stevige opgave voor OZHZ.

Omgevingswet
Het in werking treden van de Omgevingswet brengt onzekerheden met zich mee, zowel voor de medewerkers van OZHZ als voor bedrijven en burgers die onder het nieuwe regime via het DSO hun aanvragen moeten doen. Na een hausse aan aanvragen eind 2023 onder de Wabo, lijkt het aantal aanvragen en initiatieven momenteel wat terug te lopen ten opzichte van wat gebruikelijk is in de eerste 4 maanden van een jaar. Het werken met het DSO brengt de nodige inefficiënties met zich mee voor de medewerkers van OZHZ; er ontstaan voortdurend nieuwe (juridische) vraagstukken over hoe de Omgevingswet respectievelijk het overgangsrecht geduid moeten worden bij de afhandeling van aanvragen. Dat maakt dat gemiddeld meer tijd nodig is voor de diverse producten die OZHZ levert.

Instroom nieuwe medewerkers
De hoger dan gemiddelde instroom van nieuwe medewerkers leidt tot meer improductiviteit door bijvoorbeeld een langere inwerkperiode, en meer opleidingsuren. Daarnaast heeft het inwerken ook gevolgen voor de productiviteit van de medewerkers die de begeleiding verzorgen. Deze improductiviteit heeft effect op de productie die wordt geleverd en de kosten.

Verhouding vast/flexibel personeel
Hoewel OZHZ streeft naar een flexibele schil van maximaal 10% van de totale benodigde capaciteit, is het aandeel inhuur in werkelijkheid hoger. De krappe arbeidsmarkt maakt dat OZHZ zich extra moet inspannen om ervaren en deskundig personeel te kunnen werven; steeds vaker moeten we inzetten op minder ervaren nieuwe medewerkers, of zij-instromers die eerst een langdurig inwerk- en opleidingstraject moeten doorlopen voordat zij op medior-niveau ingezet kunnen worden. In die situaties leunt OZHZ zwaar op (ervaren) inhuur-medewerkers, die ook hun aandeel leveren in het inwerken van de nieuwe medewerkers. Financieel betekent dat een risico op hoger dan geraamde personeelskosten.

Ombuigingen ravijnjaar 2026

De deelnemers in de gemeenschappelijke regeling hebben te kennen gegeven dat zij vanaf 2025 in meerdere of mindere mate te kampen hebben met financiële tekorten, en dat zij van hun gemeenschappelijke regelingen verwachten dat zij daar hun aandeel in nemen. Dit wordt ook verwacht van OZHZ; het AB heeft op 28 maart 2024 in dit kader een bestuursopdracht vastgesteld op basis waarvan OZHZ voorstellen moet doen voor ombuigingen. Dit brengt de nodige onzekerheden met zich mee in de organisatie. Het is de opgave voor het management van OZHZ om de balans te vinden tussen enerzijds strakker sturen op productiviteit en urenverantwoording, en anderzijds een aantrekkelijke werkgever willen blijven om zodoende voldoende vast personeel aan zich te kunnen binden.

Weerstandsvermogen

Door de inzet van de Algemene reserve voor het tekort over 2023 van € 629.000 ontstaat de situatie dat deze niet meer toereikend is in relatie tot het geactualiseerde risicoprofiel van € 750.000. De stand na deze onttrekking is € 168.000. Om te zorgen dat de Algemene reserve en daarmee het weerstandsvermogen weer op peil komt is het van belang om de mogelijke toekomstige positieve resultaten over een periode van maximaal 4 jaar te gebruiken voor de aanvulling van het weerstandsvermogen. Als blijkt dat na de periode van 4 jaar het op peil brengen van het weerstandsvermogen niet of slechts deels is gelukt, zal een beroep moeten worden gedaan op de deelnemers voor een aanvullende bijdrage conform de spelregels. Dit om het verschil tussen het niveau van het weerstandsvermogen en het bedrag behorende bij het geactualiseerde risicoprofiel weg te werken. De benadering van het tekort zal ook de aandacht hebben van de toezichthouder (BZK). De toezichthouder zal naar verwachting met name kijken naar de hardheid van de afspraak om het weerstandsvermogen aan te vullen en de garantstelling van de deelnemers.

1.5 Investeringen 2024

De geprognotiseerde investeringsmutaties 2024 ziet er als volgt uit:

	Omschrijving	Beginstand krediet 2024	Krediet toevoegingen	Investeringen 2024 *	Aanvraag krediet Burap I	Eindstand krediet 2024
a	Huisvesting	**14.318**	-	15.000	1.000	318
b	ICT en audiovisuele investeringen	**40.715**	-	185.000	145.000	715
c	Meubilair	**8.823**	-	32.091	24.000	732
d	Software	**12.135**	-	107.500	96.000	635
e	Bedrijfsmiddelen	**15.635**	-	30.000	15.000	635
f	Vaartuigen	**1.253.239**	-	1.196.860	-	56.379
TOTAAL		**1.344.865**	**-**	**1.566.451**	**281.000**	**59.414**

Bedragen × €

**Bestaande uit investeringen en investeringsverwachting*

In 2024 doet OZHZ investeringen in meubilair, ICT en audiovisuele investeringen, software, bedrijfsmiddelen en vaartuigen. De kapitaallasten in de begroting zijn aangepast aan de verwachte investeringen.

Voor de huisvesting worden in 2024 investeringen gedaan voor de aanpassingen aan de pantry's. Voor deze investeringen wordt een verruiming van het krediet ad € 1.000 gevraagd.

Op de post ICT & audiovisuele middelen zijn investeringen verantwoord in het kader van onder andere audiovisuele middelen en laptops. In 2023 hebben investeringen plaatsgevonden met betrekking tot het

optimaliseren van de audiovisuele middelen ten behoeve van het hybride werken. Daarnaast heeft aanschaf van hardware in de vorm van laptops en randapparatuur plaatsgevonden. In 2024 worden nog kosten voorzien voor met name het onderdeel ICT. In totaliteit wordt een verruiming van het krediet ad € 145.000 gevraagd.

Het krediet voor de post Meubilair wordt gebruikt voor vervanging en aanschaf van meubilair. In 2024 worden diverse investeringen gedaan voor lockers, bureaustoelen en dergelijke. Voor deze investeringen wordt een verruiming van het krediet ad € 24.000 gevraagd. Voor software worden in 2024 investeringen gedaan voor dashboards en de implementatie voor het nieuwe DMS systeem. Voor deze investeringen wordt een verruiming van het krediet ad € 96.000 gevraagd.

Op de post bedrijfsmiddelen wordt in 2024 een investering gedaan voor meetmiddelen. Voor deze investeringen wordt een verruiming van het krediet ad € 15.000 gevraagd.
De kapitaallasten van deze aanvullende kredieten zijn verwerkt in de begroting.

Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van het vaartuig de Pandion voor zijn rekening neemt. In 2022 heeft het aanbestedingstraject plaatsgevonden en is gestart met de bouw van de Pandion II. De totale investering bedraagt € 2,4 mln. en in 2022 is hiervoor het krediet aangevraagd. De Pandion is in april 2024 opgeleverd, en de afschrijvingen gaan in in mei 2024. De extra kapitaallasten worden gedekt door een extra bijdrage uit het jaarprogramma PZH. De exploitatielasten worden gedekt uit het materieel budget PZH. Per saldo heeft de vervanging een neutraal effect op de exploitatie van OZHZ.

2. Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk doet OZHZ verslag van de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven die op dit moment spelen. Het gaat om de volgende onderwerpen:

1) Uitvoering van de Omgevingswet.
2) Overdracht van bodemtaken.
3) Zeer Zorgwekkende Stoffen.
4) Stikstof en soortenbescherming.
5) Energieagenda, energielabel C en personenmobiliteit.
6) De bouwopgave.
7) Circulaire economie.
8) Algemene financiële context.
9) Uitdagingen in de bedrijfsvoering.
10) Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht en handhaving.

2.1 Uitvoering van de Omgevingswet

OZHZ heeft inhoudelijke en financiële basisafspraken gemaakt met gemeenten over de consequenties van de Omgevingswet. Deze gelden met ingang van 1 januari 2024. OZHZ neemt het initiatief om met de opdrachtgevers in gesprek te blijven over de goede werking van deze afspraken.

OZHZ monitort actief de uitvoering van de Omgevingswet. Belangrijke signalering nu al is dat gemeenten geen uniforme definities opnemen in hun omgevingsplannen. Dat komt de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid niet ten goede en in de uitvoering kan het ook kostenverhogend werken. Daarnaast zijn goede afspraken nodig met de bevoegde gezagen over het integraal beoordelen van ingekomen vergunningaanvragen. Door het vervallen van het onlosmakelijkheidscriterium (de situatie waarin bijvoorbeeld alleen een vergunning voor het bouwen wordt aangevraagd terwijl ook een (aparte) vergunning voor milieu of natuur nodig is; zie ook hierna bij de paragraaf over natuur en stikstof) bestaat het risico op klachten en handhaving achteraf en op vertraging bij de initiatiefnemer.

2024 staat in het teken van het opdoen van ervaringen met de Omgevingswet. Er is bijvoorbeeld een wekelijks overleg waarbij gekeken wordt of alle techniek werkt. Ook vanuit het regiobrede project wordt de samenwerking opgezocht en afgestemd. Op 18 april organiseerden wij een themabijeenkomst over geluid en externe veiligheid in het Omgevingsplan. We evalueren en corrigeren waar nodig met de opdrachtgevers de inhoudelijke uitvoeringsafspraken aan de hand van de praktijkervaringen. Hiervoor hebben we met de opdrachtgevers de afgelopen maanden gesprekken gevoerd en gaan daar de komende maanden mee verder.

Ook maken we aanvullende specifieke afspraken over een aantal taken (bodemsanering, natuurwetgeving, lucht en geluid). Uitgebreidere uitwerking vindt plaats in de individuele jaarprogramma's 2025. Inbedding van deze afspraken kan vragen om maatwerk per opdrachtgever. Indien het niet in de jaarprogramma’s past dan worden extra financiële afspraken gemaakt.

2.2 Overgang van bodemtaken

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ging het bevoegd gezag over de bodemtaken grotendeels over van de provincie naar de gemeenten. Het provinciaal bestuur blijft echter op grond van het overgangsrecht verantwoordelijk voor lopende saneringen, nazorgtrajecten en grondwater.

Voor de bodemtaken en apparaatskosten worden geen specifieke extra middelen in het gemeentefonds gestort. Financiering van de bodemtaken dient te geschieden uit de algemene uitkering waarmee alle uit de Omgevingswet voortvloeiende taken dienen te worden gefinancierd. Het nieuwe Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN) bodem biedt een basis voor de begroting van de VTH-taken voor bodem. 2024 is het eerste jaar waarin risicogericht bodemtoezicht plaatsvindt op basis van het RUN-bodem. Daarbij brengt OZHZ de financiële consequenties in kaart ten behoeve van de jaarprogrammering 2025. OZHZ adviseerde de gemeenten in de voorjaarsbrief (ten behoeve van de begrotingen 2025 van de deelnemers) om, naast het structurele budget, ook het incidentele budget opnieuw te reserveren. Verder bestaat de mogelijkheid dat gemeenten aanspraak kunnen maken op specifieke uitkeringen die door het ministerie beschikbaar worden gesteld om bepaalde verontreinigingen aan te pakken. De gemeenten zijn dit voorjaar door OZHZ benaderd om ondersteuning te bieden bij het doen van een dergelijke aanvraag daar waar dat aan de orde is.

Tot slot kan op basis van de eerste ervaringen met de Omgevingswet gezegd worden dat het behandelen van meldingen meer tijd vergt dan voorheen. Dat komt in de eerste plaats doordat uitgezocht moet worden of de melding onder het overgangsrecht valt en al dan niet moet worden getoetst aan het oude recht. Is dat niet het geval, dan moet de melding beoordeeld worden in het kader van het nieuwe recht waar nog ervaring mee moet worden opgedaan.

2.3 Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

ZZS zijn voor mens en milieu gevaarlijke stoffen. Negatieve effecten kunnen zich zowel op korte als op lange termijn voordoen. De actuele ontwikkelingen rondom de PFOA-emissies van Chemours krijgen inmiddels op regionaal, provinciaal en landelijk niveau veel bestuurlijke en maatschappelijke aandacht.

Vanuit het budget 2024 voor de Ontwikkelaanpak (innovatieagenda) is een nieuwe uitvraag aan bedrijven in voorbereiding. We borduren voort op de ervaringen van de uitvraag over 2023. Tevens wordt een koppeling gemaakt met relevante onderzoeksresultaten vanuit andere vakdisciplines (bedrijven met grootste risico op overstroming) en ervaringen van collegadiensten. Het is nog veel pionieren, onderzoeken en daarna organiseren. Continue aandacht voor dit thema blijft nodig, onder andere voor het ontwikkelen van een data- en risicogerichte werkwijze voor (nieuwe) ZZS-en en het ontwikkelen van VTH-werkwijzen voor meldingsplichtige MBA's onder de Omgevingswet.

De provincie Zuid-Holland vraagt om het onderwerp ZZS vanaf 2026 goed te integreren in de vaste afspraken in de jaarprogramma's van de Omgevingsdiensten. Momenteel wordt de actualiteit van de provinciale vergunningen beoordeeld voor alle milieuthema's inclusief ZZS. Veel afvalverwerkende bedrijven zijn in bezit van een geactualiseerde vergunning uit 2020 of 2021. In deze vergunningen zijn ZZS-voorschriften opgenomen. In 2024 houdt OZHZ deze ZZS-voorschriften tegen het licht en beoordeelt of deze nog goed passen bij wat redelijkerwijs van het bedrijf kan worden verwacht. OZHZ kijkt hierin ook naar de DCMR-standaard die is ontwikkeld voor het opstellen van voorschriften omtrent ZZS. Indien de

voorschriften niet meer voldoende passend zijn dan wordt dat meegenomen bij de actualisering van de vergunning.

2.4 Stikstof en soortenbescherming

De stikstofproblematiek en de uitspraak van de Raad van State leiden tot uitdagingen op het gebied van vergunningverlening. In de Wet stikstofreductie en natuurverbetering is opgenomen dat in 2035 tenminste 74% van de 'kritische depositiewaarden' (KDW) niet meer wordt overschreden. Het thema stikstof raakt de grotere opgaven van gemeenten, zoals woningbouw en economische ontwikkelingen. OZHZ adviseert de gemeenten bij vragen en door middel van nieuwsberichten over de actualiteiten op het gebied van stikstof en bij vragen.

In 2024 kijken we hoe de inwerkingtreding van de Omgevingswet van invloed is op het thema stikstof. Bijvoorbeeld door het vervallen van de onlosmakelijkheid constateren we nu al dat er geen automatische check meer is op stikstof bij een bouwaanvraag. We adviseren over deze ontwikkelingen en helpen bij vragen van de gemeenten. In april hebben we een nieuwsbrief verstuurd naar de opdrachtgevers. Deze nieuwsbrief ging in op het vervallen van de onlosmakelijkheid en de gevolgen hiervan. Ook werd er gewezen op een nieuwe informatieplicht voor stikstofemissies bij bouwen en slopen. Daarnaast hebben wij in de eerste maanden van 2024 een aantal keer afgestemd met Omgevingsdienst Haaglanden en de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland over de nieuwe ontwikkelingen met de Omgevingswet.

Op het gebied van soortenbescherming is belangrijk dat de woningeigenaar bij isolatiewerkzaamheden rekening moet houden met de eventuele aanwezigheid van vleermuizen in spouwmuren. Dit is een extra stimulans voor gemeenten om soortenmanagement-plannen (SMP's en pre-SMP's) op te stellen. OZHZ kan de gemeenten adviseren ten aanzien van SMP's. Met 5 gemeenten in de Drechtsteden zijn daarover al afspraken gemaakt.

OZHZ controleert namens de provincie Zuid-Holland op de voorschriften die in deze SMP's zijn opgenomen en natuurlijk op andere ontheffingen en vergunningen die door de Omgevingsdienst Haaglanden worden afgegeven ten aanzien van beschermde soorten.

2.5 Energieagenda, energielabel C en personenmobiliteit

Energieagenda

De E-agenda is een programma van OZHZ om de energietransitie in de regio te versnellen. Het programma draagt bij aan de besparingsdoelen van de Regionale Energiestrategieën (RES). De toezichttaken binnen de E-agenda behoren tot de basistaak van OZHZ. Het stimulerend spoor (de inzet van preventieve instrumenten om bovenwettelijke duurzame maatregelen te stimuleren) is noodzakelijk, omdat met alleen wettelijk verplichte maatregelen de RES-doelstellingen niet worden gerealiseerd.

Doorzetten van de E-agenda is noodzakelijk. Energietoezicht is een basistaak en het stimulerend spoor draagt verder bij aan het realiseren van de RES-doelstellingen. De invulling is afhankelijk van de behoeften van onze opdrachtgevers en van landelijke en lokale ontwikkelingen. Om de energiebesparingsdoelstelling kracht bij te zetten stelt het rijk extra middelen in een SPUK-subsidie beschikbaar voor additioneel toezicht op energiebesparing. Voor OZHZ gaat het om circa € 250.000 per jaar tot en met 2026.

Energielabel C
Sinds 1 januari 2023 moeten alle kantoren groter dan 100 m2 voorzien zijn van energielabel C of hoger. OZHZ voert het toezicht uit indien de gemeenten dat verzoeken en structureel financieren omdat het een doorlopende taak is en het de verwachting is dat de verplichting periodiek wordt aangescherpt. De toezichtstaak loopt goed op schema. OZHZ doet label C-controles op dit moment voor alle gemeenten behalve voor Hoeksche Waard, Molenlanden en Hardinxveld. Sliedrecht en Zwijndrecht doen mee op offertebasis, de anderen hebben budget in het jaarprogramma. Gorinchem heeft dit jaar besloten ook mee te doen op offertebasis.

Personenmobiliteit
Vanaf maart 2025 controleren de omgevingsdiensten de rapportageplicht personenmobiliteit. Bedrijven met meer dan 100 fte moeten vanaf 1 juni 2024 de personenmobiliteit registreren. OZHZ brengt de financiële consequenties van deze nieuwe taak in kaart ten behoeve van de jaarprogrammering 2025. Gemeenten ontvangen hiervoor middelen via het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, als onderdeel van de bredere regeling voor uitvoeringslasten klimaatbeleid. In Q2 2024 worden de gemeenten geïnformeerd over het aantal bedrijven met meer als 100 fte in hun regio en plan van aanpak voor uitvoering.

2.6 Bouwopgave

Onderzoekers verwachten een dip in de woningbouwproductie de komende twee jaar vanwege de prijsstijgingen en stikstofproblematiek. Tegelijkertijd is er sprake van een forse bouwopgave. Verwachting is dat de dip meer dan gecompenseerd wordt in de jaren daarna. De uitdaging is daarom om de capaciteit bij gemeenten en OZHZ beschikbaar te houden. OZHZ en gemeenten maken hierover waar mogelijk en gewenst nadere afspraken. OZHZ voert op dit moment de bouwtaken uit voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht en voor de provincie Zuid-Holland, en deels voor Molenlanden. Ambitie is om dit voor meer gemeenten te gaan doen. Deze ambitie is ook onderdeel van de uitwerkingsopgave van de bestuursopdracht als bedoeld in paragraaf 2.10.

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) heeft gevolgen voor alle gemeenten. Per saldo leidt het nieuwe stelsel structureel tot meerwerk voor de gemeenten. Daarnaast heeft de Wkb effect op de legesinkomsten. Na de start van de Wkb is toezicht nodig op de lopende trajecten (oude regime), terwijl de leges al in het jaar of de jaren voorafgaand aan de Wkb ontvangen zijn. OZHZ monitort de gevolgen van de Wkb en adviseert de gemeenten een deel van de legesinkomsten te reserveren voor 2025, als ook verbouw onder de Wkb valt.

2.7 Circulaire economie

Het Rijksbrede programma 'Nederland circulair in 2050' streeft naar een afvalvrije economie met als doel in 2030 50% minder primaire grondstoffen in Nederland te gebruiken. Wetgeving wordt aangepast om een circulaire economie te stimuleren, maar ook omdat de huidige wetgeving soms een belemmering is bij het streven naar een circulaire economie. OZHZ bereidt zich voor op deze veranderingen, omdat deze directe gevolgen heeft voor de VTH-taken. Waar bijvoorbeeld het Landelijke Afvalbeheerplan het toetsingskader was, wordt dit het Circulair Materialenplan.

Gezien de kennis die OZHZ opdoet vanuit de primaire taakuitvoering is met gemeenten het gesprek gevoerd over wat OZHZ kan betekenen. Hier is onder meer uitgekomen dat we ons vooral moeten richten op onze regionale functie, data, en VTH-taken. Zo organiseren we bijvoorbeeld meerdere keren per jaar de zogenaamde circulaire regio waar alle gemeenten uit de regio Zuid-Holland Zuid aan deelnemen. Het doel van de circulaire regio is het delen en ontwikkelen van kennis. En gezien de kennis die OZHZ heeft over de bedrijven in de regio kunnen bijvoorbeeld ook analyses gemaakt worden van het regionale circulariteitspotentieel van bedrijventerreinen.

OZHZ heeft de gemeenten in de voorjaarsbrief al voorgesteld om vanaf 2025 budget te reserveren voor de uitvoering van collectieve taken. In het AB van 11 juli 2024 komt OZHZ met een concreet voorstel.

2.8 Algemene financiële context

De inflatie, toekomstige begrotingsruimte en krappe arbeidsmarkt leiden al enige tijd tot grote (financiële) onzekerheid bij gemeenten, provincie en OZHZ. In die context is het volgende relevant.

Het AB stelde op 28 maart 2024 de eerste wijziging van de begroting 2024 vast.

Op 30 november 2023 besloot het AB de tarieven voor 2024 (extra) te verhogen met 2%. Dit is noodzakelijk door de hogere loon- en prijsontwikkeling dan waarmee rekening is gehouden bij de vaststelling van de begroting 2024 in juli 2023. Afgesproken werd om deze wijziging van de begroting voor zienswijze voor te leggen aan de raden en PS.

Overall is het beeld dat de gemeenten en provincie begrip hebben voor het besluit van het AB. Na het DB van 1 maart 2024 berichtte OZHZ de deelnemers al over het oordeel en de conclusie van het DB over de ingekomen zienswijzen. Conclusie is dat de ingekomen zienswijzen niet leiden tot aanpassing van het voorgenomen AB-besluit van 30 november 2023. Het AB stelde de eerste wijziging van de begroting 2024 daarom nu definitief vast. De aanpassing(en) van het volume van een aantal gemeenten worden verwerkt in het meerjarenbeeld in de begroting 2025 en in het individuele jaarplan van de gemeente.

Het AB stelde op 28 maart 2024 de bestuursopdracht vast over de bijdrage van OZHZ aan het verminderen van de financiële problematiek van de gemeenten.

Als gevolg van onder andere een herverdeling van het gemeentefonds krijgen veel gemeenten naar verwachting in 2026 een fors structureel tekort op de begroting. Diverse gemeenten wezen hier al op in hun zienswijze op de begrotingswijziging. Het AB stelde de bestuursopdracht als volgt vast:

> *"Het nader uitwerken van bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen:*
>
> - *Externe budgetten OZHZ.*
> - *Efficiëntie in processen.*
> - *Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).*
> - *Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.*

De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats bij de Begrotingsrichtlijnen 2026."

OZHZ zal als uitwerking van de bestuursopdracht scenario´s en keuzemogelijkheden aan de gemeenten voorleggen. Beleidskeuzes kunnen bijvoorbeeld grote impact hebben op de (aard en intensiteit bij de) uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving door OZHZ. Daarnaast riepen de wethouders financiën in februari jl. al op om ook goed te kijken naar verdere efficiencymogelijkheden door extra taken neer te leggen bij OZHZ, en daarin ook open minded te zijn. Regionale taakuitvoering verhoogt de efficiency en ook de kwaliteit van de uitvoering. Een en ander vraagt derhalve om nadrukkelijke keuzes. In de bestuursopdracht is verder benadrukt dat aan de taakuitvoering door OZHZ vanuit de inhoud èn vanuit het Rijk minimale (kwaliteits- en robuustheids-) eisen worden gesteld. De te bedenken oplossingen en de te maken keuzes moeten ook tegen die achtergrond kunnen worden onderbouwd.

Het DB stelde op 11 april 2024 de voorlopige jaarrekening 2023 vast.

Er is sprake van een negatief financieel resultaat 2023 van € 629.000. Dit tekort was begin 2023 op € 1,3 mln geraamd. Achtergrond van het negatieve financieel resultaat is dat OZHZ, net zoals alle organisaties, te maken heeft met forse prijsstijgingen en een nieuwe cao. Al in september 2022 is door het bestuur besloten om de begroting 2023 niet aan te passen, maar de financiële ontwikkelingen en het resultaat goed te blijven monitoren en daar vervolgens naar te handelen. Uiteindelijk heeft dat ertoe geleid dat OZHZ het tekort heeft kunnen terugbrengen naar € 629.000. Het DB stelt het AB voor om, conform eerdere besluitvorming in het AB, het negatieve resultaat, gelet op de regionale spelregels, ten laste te brengen van het weerstandsvermogen. Het AB neemt er dan op 11 juli 2024 een besluit over.

Het DB stelde op 11 april 2024 ook de ontwerpbegroting 2025 vast.

De begroting is meerjarig in evenwicht. Op aangeven van het DB is in de aanbiedingsbrief aan de raden gemeld dat daarbij wel de opmerking past dat OZHZ de komende jaren voor ingewikkelde opgaven staat. Onder andere vanwege de stijgende kosten van inhuur en de eisen die op landelijk niveau wordt gesteld aan de (financiële) robuustheid van omgevingsdiensten. Deze aspecten zijn al zo goed mogelijk verwerkt in de ontwerpbegroting.

Daarnaast is gewezen op bovengenoemde bestuursopdracht. De thans in de ontwerpbegroting voorziene positieve bedrijfsresultaten in 2024, 2025 en 2026 moeten dan ook in dat licht worden gezien. Zij worden aangewend voor het aanvullen van het weerstandsvermogen, en zijn daarmee feitelijk al onderdeel van de financiële opgave. De aanvulling van het weerstandsvermogen volgt uit het besluit van het AB van OZHZ van 6 juli 2023 om het weerstandsvermogen binnen een periode van maximaal 4 jaar weer op het niveau van het risicoprofiel te brengen middels toekomstige positieve resultaten en, als deze niet toereikend zijn, via een aanvullende bijdrage van de deelnemers.

Opvallend is verder de hoge incidentele omzet in 2024 ten opzichte van het meerjarige beeld. Daarbij gaat het met name om conjunctuurgevoelige bouwbudgetten en externe tijdelijke SPUK-subsidies. OZHZ is met diverse opdrachtgevers in gesprek over het structureel financieel borgen van nieuwe wettelijke taken.

2.9 Uitdagingen in de bedrijfsvoering van OZHZ

Bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen vragen verandering van taakinvulling, rol, cultuur en processen binnen de organisatie. De Omgevingswet gaat bijvoorbeeld uit van een meer integrale benadering van vraagstukken en van meer maatwerkoplossingen. De energiebesparingsplicht vraagt om een goed evenwicht tussen het adviseren en het uitoefenen van toezicht. Ook bij de woonopgave in de regio komen vergunningverlening, ruimtelijke ordening, natuurwetgeving en stikstof steeds nadrukkelijker samen. Het rijksbrede traject ter verbetering van het VTH-stelsel vraagt om een intensivering op het gebied van expertiseopbouw en informatiehuishouding.

Krappe arbeidsmarkt

De genoemde maatschappelijke opgaven gaan gepaard met een grote krapte op de arbeidsmarkt. We zien landelijk een tekort aan ervaren personeel. Dit speelt inmiddels op alle fronten; van bouwkundig personeel (vergunningverleners, constructeurs, toezichthouders), milieuspecialisten (bijvoorbeeld voor externe veiligheid, lucht en geluid) tot ICT-adviseurs. De huidige arbeidsmarkt leidt direct tot krapte op de inhuurmarkt en hoge tarieven. De normale ‘inhuurbuffer’ bij vacatures komt daarbij onder druk te staan.

OZHZ is zeer actief in het werven van nieuwe medewerkers en werkt daarbij samen met de andere omgevingsdiensten in het land. In maart 2024 is een landelijke campagne van start gegaan om het werken bij omgevingsdiensten te promoten en de naamsbekendheid te vergroten: www.werkenbijdeomgevingsdiensten.nl. Met actieve werving en opleidingen doet OZHZ er alles aan om al het werk op het afgesproken kwaliteitsniveau uit te voeren, binnen de wettelijke termijnen. Ondanks dat zijn sommige functies kwetsbaar bij uitval of vertrek van medewerkers of bij pieken in het werkaanbod. Meer fundamentele oplossingen zijn nodig om medewerkers verder te boeien en binden aan de organisatie; bijvoorbeeld verruiming van de mogelijkheden tot ontplooiing en groei.

Daarnaast benoemde OZHZ in de ontwerpbegroting 2025 (DB 11 april 2024) dat de relatief forse investering in het inwerken van nieuwe medewerkers, de hogere omzet en de incidentele projecten naar verwachting in 2025 een rol gaan spelen als het gaat om de verhouding tussen de vaste en flexibele formatie. Tegelijk betekent dat ook een risico, omdat inhuurtarieven fors blijven stijgen én omdat het steeds lastiger wordt om goede inhuurkwaliteit te vinden. OZHZ vindt het daarom noodzakelijk om opnieuw naar de onderliggende parameters te kijken die van belang zijn voor de formatieberekening in de begroting, zoals de improductieve uren vanwege het inwerken van nieuw personeel en extra verlof ten gevolge van de cao.

Data en informatie

Maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving zoals de Wet open overheid vragen om steeds meer publieke informatie en inzicht in de besluitvorming van de overheid. Ook de Omgevingswet vereist dat applicaties, processen en documenten duurzaam toegankelijk zijn. OZHZ schoont momenteel de archieven op. In het verlengde werken we uit hoe we willen omgaan met de informatie uit de archieven (geheel of gedeeltelijk digitaliseren), maar ook hoe we de data in de toekomst het beste kunnen gaan opslaan en het meest effectief kunnen gebruiken om onze processen en diensten te ondersteunen. Belangrijk is dat we de datatoegankelijkheid en -kwaliteit optimaliseren, zoals vereist door de landelijke robuustheidscriteria (business intelligence).

Door de vorming van de unit Data en ICT (DIT) verankeren we de strategische en tactische sturing op data en ICT en gaat data concreet waarde toevoegen aan de producten van OZHZ. Uitgangspunten van de

werkwijze zijn: risicogericht, datagestuurd en een ketenaanpak. In het eerste kwartaal heeft de focus gelegen op:

- Duidelijkheid creëren waar data het verschil moeten maken voor OZHZ. Onder andere zijn stappen gezet om veranderverzoeken in de organisatie te kanaliseren naar een ‘back-log’ en is intensief gewerkt aan een aantal grote inhoudelijke vraagstukken (Open Wave, aanbesteding voor een nieuw DMS, het regionale traject ICT Beweegt en implementatie van de nieuwe Nota VTH).
- Heldere en stevige regie op data en ICT (beheer en verandering). Bijvoorbeeld door te bouwen aan een nieuwe werkwijze waarin prioriteit, data en ICT in een logische optelsom bij elkaar komen en waarbij we in toenemende mate gebruik van agile-werkmethoden. Ook is het data-en ICT-landschap waarover OZHZ de regie voert onderverdeeld in overzichtelijke domeinen met daaraan gekoppelde verantwoordelijkheden.
- Verdere opbouw van en functie-invullingen binnen de unit DIT. Per 1 april 2024 is een nieuwe unitmanager gestart.

Aanpassingen in de bedrijfsvoering

OZHZ blijft de bedrijfsvoering herzien om effectief in te spelen op al deze ontwikkelingen. Naast de vorming van de unit Data en ICT kijkt OZHZ kritisch naar de mogelijkheden in het financieringsmodel om innovatie, de noodzakelijke opbouw en het behoud van expertise, het inwerken van nieuwe medewerkers en het inregelen van nieuwe taken te faciliteren. Ook het verminderen van de administratieve lastendruk heeft hoge prioriteit. Dit heeft effect op de indicatoren van de Nota Bedrijfsvoering. Voorbeelden zijn de productiviteit, overhead, flexibele capaciteit en de tariefstructuur.

In het kader van de bestuursopdracht uit paragraaf 2.8 wordt bijvoorbeeld uitgewerkt welke kostenbesparingen mogelijk zijn bij het hanteren van een kleinere flexibele schil.

Evaluatie SGD en contractverlenging

Omwille van het streven naar een hogere kwaliteit van dienstverlening, meer mogelijkheden tot maatwerk, meer innovatiekracht en een streven naar efficiency, is in 2022 de dienstverlening van het voormalige Servicecentrum Drechtsteden ondergebracht binnen de ambtelijke organisatie van de gemeente Dordrecht (hierna: SGD). Bij de start is de afspraak gemaakt dat na 2 jaar een evaluatie plaatsvindt gericht op de inhoudelijke bijsturing van de taakuitvoering en de overeenkomst. Deze evaluatie is eind 2023 uitgevoerd door Bureau & Van de Laar. Regionaal willen partijen de ruimte nemen om samen weloverwogen keuzes te maken over welke adviezen zij al dan niet overnemen.

In het DB van 11 april 2024 is besproken dat - vanuit het perspectief van OZHZ - met name de strategische oriëntatie op de samenwerkingsverhouding belangrijk is. Daarbij speelt dat in de toekomst onderscheid gemaakt kan gaan worden tussen enerzijds de 6 gemeenten als partner van SGD, en anderzijds de samenwerkingsverbanden als klant of contractpartij. De verdere uitwerking hiervan bepaalt sterk of de positie van OZHZ binnen de samenwerking in de Drechtsteden / Zuid-Holland Zuid, vooral bij vraagstukken over innovatie, wezenlijk anders gaat zijn en of OZHZ zich op enig moment zal moeten heroriënteren op de huidige dienstverleningsrelatie (geheel of ten dele) met SGD.

Er zijn dan verschillende opties denkbaar. Naast continuering van (een deel van) de dienstverlening van SGD kan OZHZ deze taken deels ook zelf doen, op de markt inkopen of met de andere

omgevingsdiensten organiseren. Voor dit laatste lopen al verkenningen. Het DB bespreekt op 20 juni 2024 hoe dit proces er de komende tijd gaat uitzien.

2.10 Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht en handhaving

OZHZ is nauw betrokken bij het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (het IBP), een rijksbreed traject ter versterking van de VTH-taken van omgevingsdiensten. Landelijk lopen initiatieven om te zorgen voor een duurzaam vervolg na afloop van dit programma (halverwege 2024). Daarnaast versterken de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland de onderlinge samenwerking.

Plan van aanpak robuustheidscriteria
Het AB stelde op 28 maart 2024 het plan van aanpak inzake de robuustheidscriteria vast. Het bevat de acties om te gaan voldoen aan de eisen over de hoogte van het opleidingenbudget en over business-intelligence (het werken met data). OZHZ voldoet al aan de overige robuustheidseisen.

Het plan van aanpak is op 29 maart jl. naar het ministerie van IenW gestuurd. In de begeleidende brief wijst OZHZ op de 'stelselverantwoordelijkheid' van de staatssecretaris van IenW. Mede omdat ook de financiering van het landelijke traject (het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel) afloopt is gevraagd dat begrip nader te definiëren en daarin de volgende aandachtspunten mee te nemen:

- Schep goede landelijke kaders door heldere en actuele regelgeving, op basis van ervaringen in de VTH-uitvoeringspraktijk.
- Organiseer en borg een landelijke uniforme informatie-uitwisseling en informatievoorziening tussen partners onderling en tussen bestuursrecht en strafrechtelijke partners.
- Faciliteer een goed functionerende landelijke kennisinfrastructuur met landelijke regie en betrokkenheid van alle partijen die bijdragen aan een goede uitvoering van VTH-taken.
- Zorg voor een structurele passende financiering voor de VTH-uitvoeringpraktijk en het bestendigen van de door het IBP voorgestelde verbeterslag in de toekomst.
- Maak afspraken over ieders rol binnen een goed functionerend VTH-stelsel, en durf elkaar daar ook op aan te spreken.

Naast het voldoen aan de robuustheidseisen verwijst het plan van aanpak ook naar de samenwerking met de vier andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Deze is sinds 2021 versterkt en heeft al tot mooie resultaten geleid op het gebied van werving van personeel, kennisdeling en samenwerking van opsporingsmedewerkers, en de inrichting van een gezamenlijk datalab. Grote maatschappelijke transities op het gebied van energie en circulaire economie en actuele onderwerpen zoals de Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) raken bovendien steeds meer de uitvoering van de taken van de omgevingsdiensten. Hiervoor is nieuwe expertise nodig die tijdig aangetrokken of opgebouwd moet worden. Op deze onderwerpen en specialismen en ook op enkele onderwerpen van bedrijfsmatige aard intensiveren de omgevingsdiensten hun samenwerking.

Plan van aanpak vanwege de externe visitatie
Het AB stelde op 28 maart 2024 ook het plan van aanpak vast vanwege de externe visitatie. De visitatiecommissie constateerde een aantal sterke punten. OZHZ presteert operationeel goed, is sterk in de relatie en communicatie, is gericht op samenwerking en heeft een pragmatische instelling. Te verbeteren valt de daadwerkelijke realisatie van de noodzaak tot doorontwikkeling en te reflecteren op de redenen waarom dat soms niet goed lukt, de implementatie en consequenties van het concept van

zelforganisatie en het ontwikkelen van perspectieven op de toekomst. Het plan van aanpak bevat de acties om hieraan een vervolg te geven. Deels kunnen deze verbeteringen worden gerealiseerd in de samenwerking met de andere omgevingsdiensten, mede in het licht van de Zuid-Hollandse doorontwikkeling en van de robuustheidscriteria. Voor de meeste aanbevelingen geldt dat OZHZ deze kan meenemen bij al lopende trajecten en plannen.

Voor wat betreft de perspectieven op de toekomst heeft OZHZ de ambitie om een brede omgevingsdienst te willen zijn voor al zijn opdrachtgevers. De dienst voert voor zijn gemeentelijke opdrachtgevers een breed takenpakket uit in het omgevingsdomein: milieu, bouwen, brandveiligheid, huisvesting, APV en bijzondere wetten, met de inhoudelijke expertise die daarbij hoort. Dat maakt het mogelijk om vraagstukken van de opdrachtgevers integraal te benaderen en hen daarover goed te adviseren. Feit is wel: OZHZ voert dat brede takenpakket nog niet voor al zijn opdrachtgevers uit. Ook in het licht van de eerdergenoemde bestuursopdracht geeft OZHZ de gemeenten daarom mee om te blijven nadenken hoe zij hun eigen omgevingstaken op dit moment hebben georganiseerd en of de uitvoering met voldoende kwaliteit kan plaatsvinden. Samenwerking op regionaal niveau brengt verdere schaalvoordelen die ten goede kunnen komen aan de kwaliteit en kwantiteit van de uitvoering, en daarmee aan de kwaliteit van de leefomgeving. Dit met behoud van uw rol als lokaal bevoegd gezag.

Doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten

Twynstra Gudde voerde in 2021, in opdracht van de provincie samen met gemeenten en de omgevingsdiensten, een provinciebrede verkenning uit naar uitvoering van de VTH-taken. Naar aanleiding van het Twynstra-Gudde rapport en de daaruit volgende bestuurlijke opdracht aan de diensten, is ingezet op een intensivering van de samenwerking tussen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. Dankzij dit traject is in de afgelopen twee jaren succes geboekt met mooie samenwerking op projectbasis, gezamenlijk optrekken op de arbeidsmarkt en kennisdeling.

De bestuurlijke begeleidingscommissie van het doorontwikkelingstraject, bestaande uit een DB-lid van elke omgevingsdienst, is van mening dat samenwerking vanuit de inhoud van de uitvoering zal leiden tot verbetering van de uitvoering en andere schaalgrootte op taakniveau. Naar de toekomst toe zou dat organisatorische veranderingen kunnen opleveren, maar dat is zeker geen doel op zich van dit traject. Naast deze ontwikkelingen raken ook de grote maatschappelijke transities inzake energie en circulaire economie de uitvoering van de taken die bij omgevingsdiensten zijn ondergebracht. Hiervoor is nieuwe expertise nodig die tijdig aangetrokken of opgebouwd moet worden.

Voor deze opgaven staan alle bevoegde gezagen en omgevingsdiensten aan de lat. Samenwerking hierop is daarom logisch en efficiënter dan wanneer de vijf diensten dat afzonderlijk van elkaar doen. Tegen deze achtergrond heeft de bestuurlijke begeleidingscommissie aan de vijf omgevingsdiensten gevraagd het volgende verder uit te werken (bestuursopdracht):

- Maak afspraken over een robuuste strategie voor de samenwerking en maak die concreet met gezamenlijke trajecten en uit te voeren projecten. Zorg ervoor dat deze afspraken zodanig worden geborgd dat er een voortdurende aandacht is voor de projecten, taken en trajecten die in gezamenlijkheid tussen de diensten kunnen worden op gepakt. Neem hier nadrukkelijk ook de maatschappelijke transitie opgaven in mee en wat dat betekent voor de uitvoering.
- Kijk naar welke taken of specialismen zich lenen om in gezamenlijkheid op te pakken, zowel primaire als niet primaire taken. Hierbij valt te denken aan de innovatiekalender als onderdeel van de robuustheidscriteria, expertises die nodig zijn bij nieuwe ontwikkelingen zoals circulaire

economie, ZZS en PFAS en ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering, WOO en AVG-regelgeving. Voor (niche) taken zou onderzocht moeten worden hoeveel fte er per dienst beschikbaar is en of clustering efficiencywinst en betere kennisborging tot gevolg heeft. Hiernaast is het ook belangrijk om uit te werken hoe deze taken dan op een werkbare manier gezamenlijk kunnen worden opgepakt en hoe toegankelijkheid tot de taak en financiële consequenties kunnen worden geregeld.

Het DB stemde op 11 april 2024 in met deze bestuursopdracht. De uitwerking is nu gaande. Plan is om voor de zomer een gezamenlijk overleg te organiseren om de overige leden van de DB's goed in dit traject mee te nemen. Ook met de managementteams van de omgevingsdiensten wordt een gezamenlijke bijeenkomst belegd ten behoeve van de verdere uitwerking.

3. Rapportage over de kpi

OZHZ rapporteert in de bestuursrapportages en in de jaarstukken over de kritische prestatie-indicatoren (kpi) die met de deelnemers zijn afgesproken. De bijdrageverordening en de Nota Bedrijfsvoering bevatten bijvoorbeeld de kaders voor financiën en kwaliteit van de uitvoering die aan de kpi ten grondslag liggen. Daarnaast rapporteert OZHZ over de kpi die gaan over de uitvoering van de VTH-taken en die voortvloeien uit (landelijke) trajecten ter versterking van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH).

3.1 Algemene kpi

OZHZ wordt voor meer dan 90% gefinancierd op basis van geleverde producten. Met de opdrachtgevers zijn prestatieafspraken gemaakt die OZHZ op jaarbasis binnen een bandbreedte van 90% - 110%, moet realiseren. De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor adviestaken zijn gemeenten niet verplicht om opdrachten neer te leggen bij OZHZ. Wel onderschrijft het bestuur het preferred suppliership van OZHZ.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie BURAP- I
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de landelijke criteria voor robuustheid van omgevingsdiensten, waaronder de VTH-kwaliteitseisen. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90 - 110% van het jaarprogramma. Voor BURAP I is dit: 27,5 – 39,1%. Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten.	Zie de tabel op de volgende bladzijde. Realisatie PZH: 33%. Realisatie gemeenten: het gewogen gemiddelde van 34% bevindt zich op totaalniveau binnen de bandbreedte.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgangs- en 1 maal per jaar jaarrapportages conform planning in jaarprogramma	De jaarrapportage 2023 en de eerste voortgangsrapportage 2024 zijn cf. planning opgesteld.
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats 2 maal per jaar met wethouders 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg	Het periodiek overleg met de gedeputeerde en wethouders heeft in de verslagperiode consequent plaatsgevonden. Ook de ambtelijke MARAP overleggen zijn conform planning gevoerd.

Robuustheidscriteria

Het AB stelde op 28 maart 2024 het plan van aanpak vast inzake de robuustheidcriteria. In de ontwerpbegroting 2025 kondigde OZHZ aan dat al in 2024 in de bestuursrapportages zou worden vermeld of en hoe OZHZ aan deze criteria voldoet. Een van de onderdelen van de robuustheidscriteria betreft de VTH-kwaliteitseisen die al enkele jaren in de begroting van OZHZ als kpi is opgenomen. Hierna zijn, voorzover van toepassing, de ontwikkelingen weergegeven ten aanzien van de robuustheidscriteria.

#	Normering	Toetsing OZHZ	Score
1	**Randvoorwaarden**	OZHZ voldoet aan alle randvoorwaarden.	
2	**Innovatieagenda en -budget** *Kpi: innovatiekalender en 1% van de begroting besteden aan innovatie.*	Innovatie verloopt via de meerjarige programma's van de Ontwikkelaanpak. Het budget is ± eur. 1 mln en voldoet daarmee aan de norm.	
3/4	**Opleidingsplan en -budget** *Kpi: opleidingsbudget is ten minste 3% van loonsom.*	Het opleidingsplan bevat alle verplichte elementen. Het opleidingsbudget voldoet met 1,55% niet aan de gestelde norm.	(*)
5/6	**Informatiegestuurd werken en business intelligence** *Kpi: business intelligence strategie en unit bestaande uit ten minste 3 FTE.* *Kpi: de omgevingsdienst beschikt over een business-intelligence (BI) strategie.*	OZHZ werkt grotendeels al informatiegestuurd. Acties om dit verder te versterken en te structureren lopen al. Per 1 januari 2024 is een nieuwe unit Data en ICT operationeel.	(**)
7	**VTH-kwaliteitseisen**	OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen.	(***)
8	**Congruentie en samenhang werkgebied**	OZHZ is in staat bij te dragen aan de maatschappelijke opgaven in Zuid-Holland Zuid. Er is sprake van een sterke (bestuurlijke) congruentie in de regio.	
9	**Omvang werkprogramma** *Kpi: de norm van € 16,5 miljoen voor basistakenpakket en milieuregelateerde plustaken.*	De omvang van het werkprogramma is circa € 20 mln. en voldoet daarmee aan de norm.	
10	**Eigen werknemers** *Kpi: minimaal 80% medewerkers in eigen dienst.*	OZHZ hanteert conform zijn Nota Bedrijfsvoering een flexibele schil van gemiddeld 10%, met onderscheid naar verschillende taakvelden. En voldoet daarmee aan de norm.	(****)
11	**Mogelijkheden voor taakuitbreiding**	Die mogelijkheden zijn er zeker. OZHZ voert echter geen actief acquisitiebeleid. Het is aan de opdrachtgevers om al dan niet extra taken bij OZHZ te beleggen. Daarover worden dan nadere afspraken gemaakt (businesscase).	(*****)
12/13	**Afspraken over taakvermindering**	Afspraken over taak/budgetvermindering staan in de gemeenschappelijke regeling en in de bijdrageverordening. Er is vooralsnog geen directie relatie met de nieuwe normen voor robuustheid. Daarover kunnen nadere procesafspraken worden gemaakt.	

14	**Algemene reserve** *Kpi: weerstandsratio is ten minste 0,8%.*	Het weerstandsvermogen voldoet aan de norm.	**(******)**
15/16/ 17	**Alsnog realiseren van robuustheid**	Niet van toepassing.	

(*) Kpi is verwerkt in de ontwerpbegroting 2025.

(**) Kpi is verwerkt in de ontwerpbegroting 2025.

(***) OZHZ implementeert op dit moment de applicatie MyForms om het voldoen aan de VTH-kwaliteitseisen doorlopend te kunnen monitoren, daarover te rapporteren en op tijd bij te sturen.

(****) Kpi is tevens onderdeel van financiële ombuigingen 2026 e.v. (bijstellen verhouding eigen medewerkers – inhuur).

(*****) Kpi is tevens onderdeel van financiële ombuigingen 2026 e.v. (beleggen van aanvullende omgevingstaken op regionaal niveau).

(******) In de nulmeting (najaar 2023) stond deze nog op groen. Het weerstandsvermogen dient echter te worden aangevuld vanuit positieve bedrijfsresultaten 2024, 2025 en 2026 en eventueel aanvullende bijdrage van de deelnemers. Is tevens onderdeel van financiële ombuigingen 2026 e.v. De weerstandsratio is nu 0,46.

Bij de uitvoering van de jaarprogramma's voor de gemeenten (gewogen gemiddelde van de financiële voortgang 34%) presteert OZHZ over het algemeen binnen de bandbreedte. Het beeld per opdrachtgever is divers. Acht van de tien gemeenten blijven binnen de afgesproken bandbreedte met aandachtspunten per taakgebied; een gemeente blijft achter (onder de 90%) en een gemeente loopt harder dan de bandbreedte van 110%. Prestaties zullen gedurende het jaar worden gemonitord. Op individueel niveau is OZHZ met de opdrachtgevers in gesprek over eventuele bijsturingsacties.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie BURAP- I
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1.388 uur. De productiviteitsnorm bedraagt daarmee 66,7%.	De productiviteit bedraagt 64,5%.
Flexibele capaciteit	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 10%.	De flexibele capaciteit bedraagt 17,6%.
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%.	Het overheadpercentage is 27,14%.
Ziekteverzuim[1]	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.	Het ziekteverzuim bedraagt 4,95 %.

Het productiviteitspercentage van de eigen medewerkers blijft achter bij de norm. Dit komt mede vanwege de instroom van veelal relatief jonge en onervaren medewerkers. Daardoor is sprake van een intensieve inwerkperiode.

Doelstelling is een gemiddelde flexibele schil van 10% en 90% eigen formatie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden. Onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren. Ook op de taakvelden waar structurele financiering onzeker is (bijvoorbeeld bodem, energietoezicht) ligt het percentage inhuur bewust een stuk hoger dan gemiddeld. Er is sprake van een

[1] Inclusief zwangerschapsverlof.

relatief hoog aantal vacatures (10% van de vaste formatie). Daarmee komt de flexibele capaciteit met 17,6% veel hoger uit dan de norm. Er wordt bekeken op welke wijze de bezetting op niveau gebracht kan worden.

De vacatures hangen samen met de krappe arbeidsmarkt en nieuwe opdrachten met vaak een incidenteel karakter. De werving van nieuwe medewerkers en het boeien en binden van huidige medewerkers is topprioriteit. Zie hoofdstuk I.

Het ziekteverzuim bedraagt 4,95% op grond van een 12 maands-gemiddelde. Er is sprake van een dalende trend. Het verzuim in de eerste viermaandsperiode bedraagt 5,5% met een ziekteverzuim van 4,2% in april. De daling van het ziekteverzuim zet in 2024 door. De verscherpte aanpak werpt zijn vruchten af. Samen met de arbodienst intensiveren we het case-management en bieden we een breder aanbod aan persoonlijke ondersteuning voor de medewerkers, ook als het gaat om problematiek in de persoonlijke sfeer).

3.2 Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten worden beoordeeld op juistheid en volledigheid. De door de burgers en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie periode 1 2024
Tijdige en geïntegreerde vergunningen	Regulier: 99% van de reguliere vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn. Uitgebreid: 95% van de uitgebreide vergunningen dient binnen de wettelijke termijn verleend te zijn. Bij wettelijke termijn moet gedacht worden aan de mogelijkheden die de wet biedt, dus inclusief mogelijke verlenging.	95% van het aantal besluiten is binnen de termijn verleend. PM.
Risicobeheersing	99% van de besluiten wordt niet vernietigd dan wel krijgt positief advies bij de rechtbank/Raad van State dan wel de bezwaarschriftencommissie	100% van de zaken is in stand gebleven.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.	Over de eerste periode van 2024 is er geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.[2]

Onder de Omgevingswet is de uitgebreide procedure een uitzondering geworden, waardoor de aantallen van uitgebreide procedures vele malen lager zijn dan voorheen. Wanneer één uitgebreide procedure niet binnen de termijn wordt afgehandeld heeft dit veel grotere impact op het percentage. Vandaar dat dit in BURAP I op PM staat.

[2] In de eerste periode van 2024 is er geen klanttevredenheidsonderzoek (KTO) uitgevoerd. Voor het achterhalen van de score op klanttevredenheid wordt gebruik gemaakt van een applicatie die echter niet meer werkt. OZHZ kan op dit moment dus geen score genereren. OZHZ gaat weer klanttevredenheidsonderzoeken uitvoeren op het moment dat de applicatie (Happinez) weer werkt. Er wordt nu gewerkt aan een oplossing.

De norm voor tijdige reguliere en uitgebreide procedures in de eerste periode van 2024 staat nog op PM. We hebben, net als het landelijke beeld, veel uitzoekwerk rondom de Omgevingswet. De omvang van de stelselwijziging heeft veel impact.

De huidige cijfers hebben met name betrekking op bouwaanvragen. Voor milieu zijn er in de eerste maanden nog weinig nieuwe aanvragen ontvangen. Dit heeft onder andere te maken met een hausse einde van het vorige jaar voor (nog lopende) uitgebreide procedures. Het overgangsrecht is hier wel een vertragende factor en zorgt voor veel extra uitzoekwerk.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de vergunning van rechtswege komen te vervallen (met uitzondering van de zonnepanelen en de vergunningen op grond van de huisvestingsverordening). Ondanks de combinatie van de stelselwijziging en het vervallen van de vergunning van rechtswege blijft OZHZ zoveel mogelijk streven naar het halen van de termijnen van orde. Er vindt nog een verdiepende analyse plaats op de oorzaken per individuele casus waar dit niet is gerealiseerd, zodat we hier ook beter op kunnen gaan sturen. Dit effect zal echter pas later zichtbaar zijn.

3. Toezicht en handhaving

OZHZ houdt toezicht en handhaaft de relevante wettelijke bepalingen. Bij toezicht wordt informatie verzameld en een oordeel gevormd over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en regels gestelde eisen. Onder handhaving wordt verstaan het opleggen van sancties (bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk) indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

> *"TD is gedefinieerd als het percentage uitgevoerde periodieke controles in een verslagperiode t.o.v. het aantal geplande periodieke controles in het jaarprogramma."*
>
> *"NA-initieel is gedefinieerd als het aantal uitgevoerde periodieke controles zonder overtredingen t.o.v. het aantal uitgevoerde periodieke controles aan het einde van een verslagperiode."*

Speerpunt	Prestatie indicator	Resultaten tot 1 mei 2024
Betrouwbaarheid Provincie	Provincie Grijs: TD = 100% (periode 1 = 33%) NA-initieel >= 60%[1]	TD grijs = 36% NA-initieel = 60%
	Provincie Groen: TD = 100% (periode 1 = 33%) NA-initieel >= 80%[1]	TD groen = 29% NA-initieel = 85%
	Provincie Bouw en sloop: NA-initieel >= 90%[1]	NA-initieel = 99%
Betrouwbaarheid Gemeenten	Gemeenten RUN[2] milieu periodiek toezicht: TD milieu = 100% (periode 1 = 33%) NA-initieel >= 60%	TD = 30% NA-initieel = 60%
Betrouwbaarheid Gemeenten AL, DO, ML	Gemeenten RUN integraal periodiek toezicht: Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden. TD integraal = 100% (periode 1 = 33%) NA-initieel >= 60%	TD = 32% NA-initieel = 38%

	Gemeenten Bouw en sloop (incl. asbest): Deze werkzaamheden zijn uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht. Voor de bouw- en sloopfase is geen KPI TD vast te stellen. Afhankelijk van het soort bouw- of sloopplan geeft het beleid aan of toezicht noodzakelijk is. NA-initieel >= 70%	NA-initieel = 95%
Risicobeheersing	80% van de zaken die bij de bezwarencommissie, rechtbank en afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State worden behandeld blijft in stand.	Realisatie = 83%

Provincie grijs
TD: De uitvoering van het periodieke toezicht verloopt naar verwachting. De twee bedrijven waar het vorig jaar niet is gelukt om een volledige periodieke controle uit te voeren zijn in de eerste periode van 2024 gecontroleerd. Van 13 bedrijven hebben we in maart en april het milieujaarverslag ontvangen. Deze jaarverslagen worden beoordeeld en aansluitend zal de periodieke controle worden uitgevoerd. Hierdoor verwachten we dat de voortgang van de periodieke controles stabiel blijft.

Provincie Groen
TD: Het achterblijven op de norm heeft o.a. te maken met seizoensinvloeden. Het toezicht in de natuurgebieden komt in het tweede kwartaal op gang en toezicht op beheer- en schadebestrijding gebeurt vooral in het laatste kwartaal van het jaar. We verwachten de norm aan het einde van te realiseren. Het uitvoeren van de controles bij 'stikstofbedrijven' is gestart. We verwachten echter dat jurisprudentie de uitvoering van deze controles kan beïnvloeden. We zullen deze ontwikkelingen volgen en afstemmen met de provincie.

Gemeenten RUN integraal periodiek toezicht (Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden)
TD: De uitvoering van het periodiek toezicht verloopt in aantallen gezien naar verwachting. Wel blijkt dat de uitvoering van dit toezicht meer inzet vraagt. Dit komt mede doordat een gedeelte van de controles door nieuwe (minder ervaren) toezichthouders worden uitgevoerd. Een aantal van hen is in de laatste periode van 2023 bij OZHZ gestart. Ook de inwerkingtreding van de Omgevingswet heeft een aanzienlijke impact. Zowel bij de gecontroleerde bedrijven of instellingen als bij OZHZ ontbreekt ervaring en efficiëntie als het gaat om de nieuwe algemene regels voor brandveilig gebruik en milieu. Dit heeft effect op de verwachte realisatie van 2024 en wordt gemonitord. Aan het einde van de tweede periode kunnen we een concretere prognose leveren over de verwachte realisatie binnen de begrotingsafspraken.

NA-initieel: De naleving van de gecontroleerde bedrijven en instellingen ligt lager dan de norm. Dit beeld is onveranderd ten opzichte van voorgaande jaren. Het gaat met name om het tijdig uitvoeren van terugkomende verplichtingen zoals keuringen van veiligheidsinstallaties. De huidige arbeidsmarkt zorgt ervoor dat bijtijds opdracht moet worden gegeven aan bijvoorbeeld installatiebedrijven om verplichtingen tijdig en op en juiste wijze te laten plaatsvinden. Om dit voor elkaar te krijgen is een vanuit eigenaarschap een veel actievere houding nodig dan vaak nu het geval is. In de nieuwe nota VTH die in 2025 operationeel zal zijn wordt het verbeteren van de naleving rondom (terugkerende) verplichtingen één van de speerpunten.

Gemeenten Bouw en Sloop (incl. asbest)
NA-initieel: De naleving van de regelgeving rondom met name het slopen en afvoeren van asbest is goed. Deze goede naleving is mede het gevolg van actieve inzet op gedragsbeïnvloeding. Door de inspecteur wordt bij aanvang van de werkzaamheden contact opgenomen met de opdrachtgever om de verplichtingen die bij de werkzaamheden behoren door te nemen. Dit zorgt ervoor dat de uitvoerders bewuster de voorschriften naleven.

[1] De norm is nog niet formeel vastgesteld.
[2] Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN).

3.4 Beoordelingen en beschikkingen bodem

Speerpunt	Prestatie indicator	Realisatie BURAP - I
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.	100% (cumulatie kort- en langlopende procedures)
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.	Er is geen rechtsbescherming gezocht tegen bodembeschikkingen.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.	Over de eerste periode van 2024 is er geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Zie voetnoot 2.

Tijdigheid
Voor de KPI 'Tijdigheid' ligt de realisatie met 100% ruim boven de minimale prestatie indicator.

Risicobeheersing
In deze verslagperiode is geen nieuw bezwaar gemaakt en is er geen nieuw beroep ingesteld.

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Agendapunt: 4

Bestuursnotitie

Datum 23 mei 2024

Onderwerp Ontwerp- tweede begrotingswijziging 2024

INLEIDING

Op 6 juli 2023 stelde het algemeen bestuur van OZHZ de begroting 2024 vast en op 28 maart 2024 de eerste begrotingswijziging 2024.

De financiële verordening van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid stelt dat het dagelijks bestuur het algemeen bestuur door middel van tussentijdse rapportages informeert over de realisatie van de begroting over de eerste vier en acht maanden van het desbetreffende boekjaar.

De eerste bestuursrapportage 2024 is de nadere uitwerking van dit artikel. De bestuursrapportage heeft een beheersmatig karakter. OZHZ rapporteert de voortgang van de wettelijke taken en beleidsprogramma's periodiek aan de afzonderlijke opdrachtgevers. Daarbij geeft de dienst ook de financiële vertaling.

Op grond van de financiële realisatie tot en met april en de geprognosticeerde doorwerking naar 2024, legt de directie een voorstel voor aanpassing van de begroting 2024 voor aan uw bestuur.

Voor de inhoudelijke toelichting per begrotingspost wordt verwezen naar de eerste BURAP 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid van 11 juli 2024.

De secretaris, De voorzitter,

Mr. R. Visser Drs. M. Stolk

Begrotingswijziging

Dienstjaar : 2024
Begrotingswijz.nr. : 2024- 2[1]
Onderwerp : BURAP I en 2e begrotingswijziging 2024

Programma	Omschrijving Programma	Omschrijving	LASTEN (Debet) verhoging van de raming	verlaging van de raming	nieuwe Raming
		Exploitatie			
OZHZ	Omgevingsdienst	**Totaal mutaties exploitatie**	**4.585**		**35.582**

[1] Bedragen * € 1.000

Programma	Omschrijving programma	Omschrijving	BATEN (Credit)		
			verhoging van de raming	verlaging van de raming	nieuwe Raming
		<u>Exploitatie</u>			
OZHZ	Omgevingsdienst	**Totaal mutaties exploitatie**	**4.470**		**35.467**
		<u>Reserves</u>			
OZHZ	Omgevingsdienst	Frictievergoeding	271		271
		Totaal mutaties reserves	**271**		**271**

Begrotingswijziging

Dienstjaar : 2024
Begrotingswijz.nr. : 2024- 2
Agendapunt A.B. :
Onderwerp : Votering investeringskredieten 2024

	Investeringskredieten 2024*	Verhoging	Nieuwe krediet
a	Huisvesting	1	15
b	ICT en audiovisuele investeringen	145	186
c	Meubilair	24	33
d	Software	96	108
e	Bedrijfsmiddelen	15	31
f	Vaartuigen	-	1.253
TOTAAL		**281**	**1.626**

* Bedragen × € 1.000

Algemeen bestuur
OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 11 juli 2024

Onderwerp:

Begroting 2025

Gevraagde beslissing:

Vaststellen van de begroting 2025

Toelichting:

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) schrijft voor dat het dagelijks bestuur voor 30 april van het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening (inclusief het accountantsrapport) toestuurt aan de raden en PS. De ontwerpbegroting dient twaalf weken voordat zij aan het AB wordt aangeboden te worden toegezonden. De ontwerpbegroting wordt voor zienswijze voorgelegd.

De in de Wgr voorgeschreven algemene financiële en beleidsmatige kaders zijn opgenomen in deel I van de voorliggende ontwerpbegroting. De begroting is meerjarig in evenwicht. Opvallend is de hoge incidentele omzet in 2024 ten opzichte van het meerjarige beeld. Daarbij gaat het met name om conjunctuurgevoelige bouwbudgetten, bodemtaken en externe SPUK-subsidies. De ontwerpbegroting 2025 is gebaseerd op de door het AB vastgestelde begrotingsrichtlijnen (november 2023) en de begrotingsmutatie 2024 (februari 2024). De uitkomsten van de bestuursopdracht van het AB (maart 2024) zijn nog niet verwerkt.

<u>Bestemming rekeningresultaat 2023</u>

Voorstel is om het negatieve resultaat over 2023 van € 629.000 ten laste te brengen van het weerstandsvermogen, conform eerdere afspraken. In de brief die na het DB van 11 april jl. naar de raden en PS is gestuurd informeerden wij hen over het voornemen om het AB voor te stellen om, conform eerdere besluitvorming in het AB en gelet op de regionale spelregels, het negatieve resultaat ten laste te brengen van het weerstandsvermogen. Strekking van de ingekomen reacties (zie de bijgaande bestuursnotitie) is dat men kan instemmen met het voornemen. Zie hierover agendapunt 3 van deze AB-vergadering.

<u>Zienswijzen op de ontwerpbegroting 2025</u>

Een samenvatting van de ingekomen zienswijzen en reacties is opgenomen in de bijgaande bestuursnotitie. Deze spitsen zich toe op de volgende onderwerpen:

- De jaarstukken en voorgenomen bestemming van het rekeningresultaat 2023.
- Voorbereiding op het ravijnjaar 2026.
- De ontwerpbegroting 2025.
- Overig.

In de bestuursnotitie gaat OZHZ in op de ingekomen zienswijzen. Deze gaven geen aanleiding tot aanpassing van de ontwerpbegroting 2025. Conform de Wgr stelde het DB de raden en PS al, derhalve voorafgaande aan het vaststellen van de begroting door het AB op

11 juli 2024, schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijzen, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Voorstel van het DB

Het DB stelt u voor de begroting 2025 conform voorliggend concept vast te stellen.

Ambtelijke voorbereiding:

Bespreking AGE 4 juni 2024 (ingekomen zienswijzen)

De stukken zijn besproken in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 4 juni 2024. OZHZ lichtte toe dat de ingekomen zienswijzen niet leiden tot aanpassing van de begroting. Op dit moment betreft dit overigens nog de ambtelijke en/of collegeversies van de zienswijzen.

De AGE vroeg of de PM over de consequenties van de Omgevingswet al verder kunnen worden uitgewerkt. Inmiddels is er immers al meer bekend over die impact. OZHZ lichtte toe dat het daarvoor nog te vroeg is. Wel is bijvoorbeeld ook al bij de bodemtaken gesignaleerd dat sprake is van eeuwigdurend overgangsrecht voor de provinciale taken. Dit terwijl PZH er geen budget (meer) voor heeft. OZHZ bespreekt dat ook met PZH. PZH riep op om dat samen met de andere omgevingsdiensten uit te werken. Het raakt immers alle diensten. Daarnaast is gesignaleerd dat het OLO stopt, wat veel inefficiency gaat brengen. Rijkswaterstaat is er niet gevoelig voor, maar omgevingsdiensten moeten daardoor veel extra uren maken, en in rekening brengen bij hun deelnemers. Het is goed om daarin samen op te trekken richting het Rijk.

Bespreking AGE 4 april 2024 (primaire ontwerpbegroting)

De primaire ontwerpbegroting is besproken in de AGE op 4 april 2024. Het volgende kwam toen ter sprake:

- OZHZ lichtte toe dat uitgegaan wordt van positieve resultaten in 2024, 2025 en 2026, nodig om het weerstandsvermogen weer op te bouwen. Ook de eigen opgaven o.a. vanwege de robuustheidseisen, het IBP en de doorontwikkeling van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten zijn verwerkt. OZHZ moet stevig sturen op personeelskosten en vooral op de kosten van inhuur. Soms is het wenselijk mensen alvast in dienst nemen boven de vaste formatie, want er is altijd verloop van medewerkers vanwege pensioen en vertrek. Daarmee kan kennis op goede manier en tijdig worden overgedragen. Het sluit aan bij hoe andere omgevingsdiensten er ook mee omgaan.
- De totale baten nemen af vooral vanwege het aflopen van een aantal SPUK-subsidies. Voor de SPUK-subsidie over toezicht op energiebesparing is niet duidelijk of gemeenten het vervolg gaan financieren.
- De AGE adviseert om in de begroting goed te beschrijven welke gelden afkomstig zijn van niet-deelnemers, zoals subsidies. Dat wordt naar verwachting steeds belangrijker gelet op landelijke ontwikkelingen.
- Het 'ravijnjaar' 2026 is nog niet verwerkt in de begroting. Dat volgt bij de begrotingsrichtlijnen 2026 dit najaar. In het AB van 28 maart 2024 is afgesproken dat OZHZ voor de zomer een tussenstand van de uitwerking beschikbaar stelt aan de deelnemers. In antwoord op de vraag of de nieuwe (gemeentelijke) Nota VTH kostenverhogend gaat werken lichtte OZHZ toe dat juist deze nota een aantal knoppen bevat om aan te draaien en waarover dus bestuurlijke keuzes kunnen worden gemaakt. Bijvoorbeeld over de aard en intensiteit van het toezicht, de afhandeling van klachten, enzovoort. Vanuit PZH werd aangegeven dat dit ook kan gelden voor de uitvoering van de provinciale Nota VTH, met de aantekening dat het niet ten koste van het kwaliteitsniveau van de uitvoering mag gaan. Daarnaast is in het DB gewezen op de kwaliteitseisen die landelijk aan omgevingsdiensten worden gesteld. Bij OZHZ gelden bovendien de frictiebepalingen uit de bijdrageverordening. Oproep van PZH was ook om

een en ander waar mogelijk kort te sluiten met de andere omgevingsdiensten en daarin de samenwerking te zoeken. OZHZ lichtte toe dat dit al in gang is gezet.

Communicatie:

Op 15 mei 2023 is de ontwerpbegroting 2025 toegelicht aan de raads- en Statenleden in de gezamenlijke bijeenkomst met de andere gemeenschappelijke regelingen in Zuid-Holland Zuid en de Drechtsteden.

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

De verdere procedure van de begroting 2025 is op grond van de Wgr als volgt:

- Na vaststelling door het AB op 11 juli 2024 zendt OZHZ de begroting aan de raden en PS, die ter zake bij BZK hun zienswijze naar voren kunnen brengen.
- OZHZ dient de vastgestelde begroting voor 15 september 2024 aan BZK toe te sturen.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Ontwerpbegroting 2025
- Bestuursnotitie ingekomen zienswijzen

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Agendapunt: 5

Wonen en werken. In een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving.

Ontwerpbegroting 2025

Vastgesteld door het DB op 11 april 2024

Tevens ongewijzigd vastgesteld door het DB op 20 juni 2024

Inhoud

I Algemene doelstellingen en ontwikkelingen 2

1. Inleiding 2
2. Missie, visie en kernwaarden 2
3. Bestuur 3
4. Planvorming 4
5. Ontwikkelingen 5
6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2025 12

II Kritische prestatie-indicatoren 13

1. Algemene kentallen 13
2. Vergunningen en meldingen 14
3. Toezicht en handhaving 15
4. Beoordeling en beschikkingen bodem 15

III Financiën 16

1. Algemeen 16
2. Baten 17
3. Lasten 18
4. Reserves 20

IV Paragrafen 21

1. Inleiding 21
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing 22
3. Onderhoud kapitaalgoederen 26
4. Financiering 29
5. Bedrijfsvoering 31

V BIJLAGEN 39

Bijlage 1 Omzet 2024 en 2025 39
Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen 41
Bijlage 3 Balans meerjarig 42
Bijlage 4 Begroting 2025 Structureel en incidenteel 44

I Algemene doelstellingen en ontwikkelingen

1. Inleiding

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) bestaat sinds 2011. De gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland bundelen sindsdien hun krachten bij de uitvoering van omgevingstaken: vergunningen, toezicht en handhaving en de inhoudelijke expertise die nodig is om deze taken goed uit te kunnen voeren en gemeenten en provincie te kunnen adviseren bij hun ambities en plannen in de leefomgeving.

OZHZ werkt continu het verder verbeteren van de kwaliteit van zijn dienstverlening. Extra aandacht is er voor de relatie met de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers en de professionaliteit van de bedrijfsvoering. Een landelijk en een provinciaal traject geven bovendien impulsen voor verdere verbetering en optimalisering.

2. Missie, visie en kernwaarden

"De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid draagt bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving."

"OZHZ voert omgevingstaken uit voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Zuid-Holland Zuid. OZHZ verleent vergunningen, houdt toezicht, handhaaft waar nodig en handelt klachten af. Specialisten op het gebied van lucht, geluid, bodem en externe veiligheid ondersteunen bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Ook houdt OZHZ toezicht op natuurgebieden in de provincie. OZHZ voert deze taken efficiënt en met kennis van het gebied uit en draagt daarmee bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving."

"OZHZ creëert samen met de gemeenten en de provincie een veilige, gezonde, duurzame en economische vitale leefomgeving voor inwoners en bedrijven. De medewerkers van OZHZ doen dat op een transparante, oplossingsgerichte, efficiënte wijze, met kennis van het gebied. De focus ligt daarbij op het leveren van een concrete bijdrage aan maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. OZHZ biedt daarvoor een professionele werkomgeving, geeft ruimte aan de eigen ontwikkeling en stimuleert integraal denken en handelen."

<u>Ontwikkelingen en ambities</u>
Mede naar aanleiding van de landelijke (IBP; Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel) en overige (resultaten van de externe visitatie in 2023) ontwikkelingen (zie hoofdstuk 5) is de vraag gesteld naar de toekomst van de dienst. Waar zit OZHZ zichzelf over 5 jaar staan en hoe ziet de dienstverlening er dan uit.

In het plan van aanpak naar aanleiding van de toetsing aan de robuustheidscriteria (AB van 28 maart 2024) zijn de ambities van OZHZ voor de toekomst verwoord. Samengevat luiden deze als volgt:

- **Uitvoering van brede omgevingstaken voor zoveel mogelijk gemeenten in Zuid-Holland Zuid.**

  OZHZ voert voor zijn opdrachtgevers al een breed pakket aan omgevingstaken uit. Niet alleen op het gebied van milieu, maar voor enkele opdrachtgevers ook op het gebied van bouwen, brandveiligheid, APV en enkele bijzondere wetten. Dat maakt het mogelijk om vraagstukken integraal te benaderen en de opdrachtgevers goed te adviseren. Ambitie is om deze brede taakuitvoering uit te voeren voor zoveel mogelijk gemeenten in Zuid-Holland Zuid. Zowel voor de kwaliteit van de leefomgeving als

kostentechnisch geeft dit de gemeenten belangrijke schaalvoordelen. Zeker met het oog op de financiële ombuigingen vanaf 2026 lijkt een verkenning in deze meer dan de moeite waard.

- **Intensivering van de samenwerking van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten.**

  In Zuid-Holland gaan de vijf omgevingsdiensten verder met intensivering van de samenwerking. Dit met als doel dat zij ook in de toekomst voldoende robuust zijn voor de uitdagingen en opgaven die dan spelen. Dit heeft de afgelopen jaren al geleid tot goede resultaten, bijvoorbeeld op het gebied van arbeidsmarkt ('De Betere Wereldbaan') en kennisdeling. Samenwerking vanuit de inhoud zal leiden tot verbetering van de uitvoering en tot mogelijk andere schaalgrootte op taakniveau. Naar de toekomst toe zou dat organisatorische veranderingen kunnen opleveren, maar die vraag is nu nog niet aan de orde. Onder andere gaan de vijf omgevingsdiensten de samenwerking op schaarse expertises en bij de aanpak van innovatie (zoals de maatschappelijke transitieopgaven) verder versterken, in navolging van de acties die zij al hebben ingezet bij de strafrechtelijke handhaving en bij het datagestuurd werken ten behoeve van prioriteitstelling, programmering en uitvoering van de VTH-taken. De gezamenlijke besturen van de omgevingsdiensten hebben de omgevingsdiensten hiertoe een bestuurlijke vervolgopdracht gegeven.

Voor de organisatie van OZHZ betekenen deze ontwikkelingen dat verder geïnvesteerd moet worden in:

- Het optimaliseren van de datahuishouding en het inzicht waar data het verschil kan maken.
- Het op orde brengen en houden van noodzakelijke expertises en competenties overeenkomstig de strategische personeelsplanning.
- Het implementeren van nieuwe sturingsafspraken binnen de dienst, waarbij zelforganisatie van de teams in de plaats komt van de zelfsturing van de medewerkers en met oog voor de genoemde kernwaarden van de organisatie.

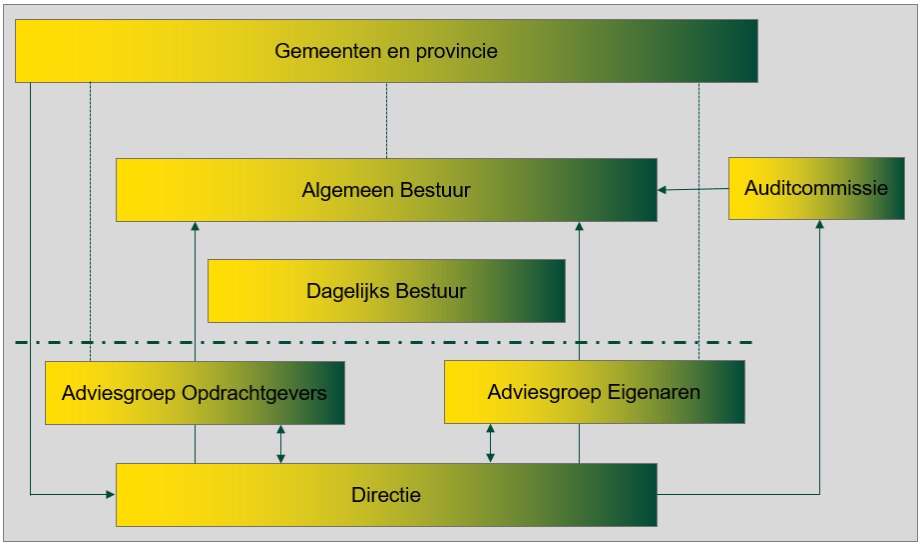
3. Bestuur

OZHZ is een gemeenschappelijke regeling. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de dienst en de algemene kwaliteit van werken ligt bij het dagelijks bestuur (DB). De gemeenten en de provincie zijn individueel opdrachtgever van OZHZ en zijn ook elk voor zich bestuurlijk verantwoordelijk voor het uitvoeringsbeleid van de taken die OZHZ voor hen uitvoert. Het opdrachtgeverschap voor regionale taken en programma's en de zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid ligt bij het algemeen bestuur (AB).

Naast het DB en AB heeft OZHZ een auditcommissie. Deze bestaat uit 3 leden van het AB, die geen DB-leden zijn. Deze commissie adviseert het AB over financiële zaken en bedrijfsvoeringaspecten, in het bijzonder over de gang van zaken rond beleid en de financiële zaken die ermee samenhangen (planning en controlcyclus). De auditcommissie richt zich op alle activiteiten die van belang zijn voor een adequate beheersing van OZHZ op het gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid ten aanzien van de kaderstellende en controlerende verantwoordelijkheid van het AB.

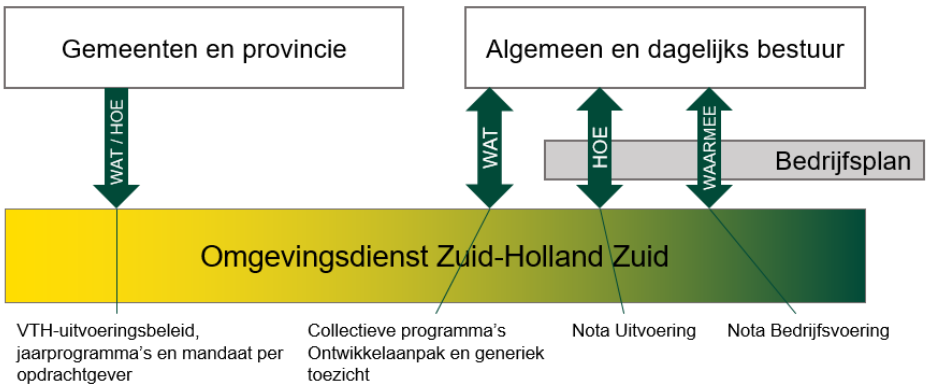
De directeur van OZHZ legt over het functioneren van de dienst verantwoording af aan het DB. Bij de voorbereiding van de vergaderingen van DB en AB adviseren twee adviesgroepen de directie:

- Vanuit de collectieve opdrachtgeversrol: de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO).
- Vanuit de eigenaarsrol: de Adviesgroep Eigenaren (AGE).

4. Planvorming

Het AB is zowel collectief eigenaar als collectief opdrachtgever. OZHZ werkt met vier vormen van plannen.

1. Individuele jaarprogramma's gemeenten en provincie

De opdrachten voor OZHZ (wat) staan in de individuele jaarprogramma's per gemeente en provincie.

2. Ontwikkelaanpak 2022 - 2025

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien daarnaast in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Deze opgaven zijn van dermate omvang en belang dat gekozen is voor een programmatische, doelgerichte aanpak. Voor 2022 tot en met 2025 heeft OZHZ meerdere programmalijnen, die aansluiten op wat de regio het hardst nodig heeft, wat op rijksniveau speelt en die passen in de huidige collegeprogramma's. Deze aanpak (de 'innovatieagenda' van OZHZ) bestaat 4 programma's:

- Werken met de Omgevingswet.
- Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling.
- Samen meer grip op milieuschade.
- Beter benutten van data.

De ontwikkelaanpak werkt met jaarschijven. Dit maakt een meerjarige aanpak mogelijk. We behouden daarmee ook flexibiliteit (en dus ook budgetruimte) om in te spelen op actuele opgaven.

3. Nota Uitvoering

De wijze waarop de dienst inhoudelijk de taken uitvoert (hoe) is primair vastgelegd in het uitvoeringsbeleid van de gemeenten en provincie. In 2024 wordt aan elke gemeente gevraagd de herziene 'Nota Vergunningen, Toezicht & Handhaving (VTH) voor de gemeentelijke taken door OZHZ 2025 – 2028' vast te stellen. Voor provinciale taken werkt OZHZ aan de hand van het provinciale uitvoeringsbeleid. Alle gemeenten en de provincie passen bovendien de *Landelijke Handhavingstrategie Omgevingsrecht* toe voor de taken die OZHZ voor hen uitvoert.

Genoemde beleidsdocumenten zijn in 2023 geactualiseerd met het oog op inwerkingtreding van de Omgevingswet. Vanwege de overgang van bodemtaken van provincie naar gemeenten is ook een regionaal uitvoeringsniveau voor deze taken opgesteld (het RUN Bodem).

Het bestuur van OZHZ is zelf niet bevoegd om uitvoeringsbeleid vast te stellen voor de uitvoering van de VTH-taken. De Nota Uitvoering vat alleen samen met welke beleidskaders van gemeenten en provincie OZHZ de opgedragen VTH-taken uitvoert en welke ontwikkelingen te verwachten zijn de komende jaren. OZHZ actualiseert de Nota Uitvoering in 2024.

4. Nota Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering geeft de meerjarige kaders voor de bedrijfsvoering. Op grond van deze kaders kan OZHZ de organisatie verder inrichten. Daarmee wordt een effectieve en efficiënte uitvoering van de taken structureel geborgd. Anderzijds maken de kaders het mogelijk om adequaat in te spelen op de uitdagingen van de toekomst. Tot slot biedt de nota duidelijkheid over de afspraken die OZHZ individueel kan maken met de opdrachtgevers.

De nota is in 2021 geactualiseerd en bestuurlijk vastgesteld voor de periode 2022-2026. Landelijke ontwikkelingen in het kader van het Interbestuurlijk Programma ter versterking van het VTH-stelsel en ontwikkelingen in de interne bedrijfsvoering maken dat het financieringsmodel van OZHZ, en daarmee ook de Nota Bedrijfsvoering, dient te worden geactualiseerd. Dit wordt naar verwachting in 2025 gedaan.

5. Ontwikkelingen

Maatschappelijke en economische ontwikkelingen hebben een groot effect op de fysieke leefomgeving. Zij zijn een belangrijk ingrediënt voor de keuzes en afwegingen bij gemeenten en provincie. Denk aan opgaven en ambities over woningbouw, klimaat, stikstof, energie en veiligheid. Deze zorgen voor een grote druk op de fysieke leefomgeving.

OZHZ faciliteert bij uw afwegingen in de fysieke leefomgeving

Maatschappelijke en economische ontwikkelingen hebben een groot effect op de fysieke leefomgeving. Met expertise op het gebied van lucht, geluid, bodem, externe veiligheid en duurzaamheid is OZHZ de aangewezen partij om uw afwegingen te faciliteren. Actuele vraagstukken over woningbouw, klimaat, energie en veiligheid benadrukken het belang van een robuuste en bestuurlijk goed verankerde omgevingsdienst.

Nieuwe rolverdeling tussen overheid, inwoners en ondernemers

Nieuwe wet- en regelgeving leidt tot een andere rolverdeling tussen overheid, inwoners en ondernemers. Belangrijk voorbeeld is de Omgevingswet. OZHZ bereidde zich samen met zijn deelnemers voor op de

inwerkingtreding per 2024. Tegelijkertijd verschoof het bevoegd gezag voor een groot deel van de bodemtaken van provincie naar gemeenten. Met de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) ging de markt een deel van het bouwtoezicht uitvoeren maar blijft de overheid verantwoordelijk voor het totale systeem van toezicht. Het toezicht op de energiebesparing kreeg een belangrijke impuls door een sterkere wettelijke verankering. Tot slot regelt de Wet open overheid, op termijn, het actief openbaar maken van onder meer vergunningen en handhavingsbeschikkingen.

Veilig, gezond en duurzaam wonen, werken en recreëren

Onze inwoners willen veilig, gezond én duurzaam wonen, werken en recreëren. OZHZ voert, in opdracht, de VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) uit voor uw bestuur. Ook ondersteunen wij uw bestuur met expertise op het gebied van ruimtelijke ordening en milieu.
Hierna beschrijven we de belangrijkste opgaven waar wij als omgevingsdienst, samen met de deelnemers, voor staan. Soms is dit vanuit hun rol als eigenaar, dan weer vanuit de rol als opdrachtgever of bevoegd gezag. De opgaven voorzien we zoveel mogelijk van een financiële vertaling. OZHZ gaat over de specifieke invulling daarvan met de deelnemers in gesprek in aanloop naar hun eigen begroting 2025. Het gaat om de volgende onderwerpen:

1. Algemene financiële context.
2. Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht en handhaving.
3. Inwerkingtreding van de Omgevingswet.
4. Overdracht van bodemtaken.
5. Zeer Zorgwekkende Stoffen.
6. Stikstof en soortenbescherming.
7. Energieagenda, energielabel C en personenmobiliteit.
8. De bouwopgave.
9. Circulaire economie
10. Uitdagingen in de bedrijfsvoering.

De onderstaande tekst bevat een samenvatting van de belangrijkste onderwerpen zoals benoemd in onze begrotingsrichtlijnen 2025 (AB 30 november 2023). In de bestuursrapportages doet OZHZ verslag over de voortgang en overige ontwikkelingen op deze onderwerpen.

Ad 1) Algemene financiële context

De inflatie, toekomstige begrotingsruimte en krappe arbeidsmarkt leiden al enige tijd tot grote (financiële) onzekerheid bij gemeenten, provincie en OZHZ. OZHZ dekte het effect van de inflatie in 2023 incidenteel uit de eigen begroting. Dit leidde tot een afname van het weerstandsvermogen. Er zijn afspraken gemaakt om het weerstandsvermogen weer op niveau te brengen.

Constatering eind 2023 was ook dat het noodzakelijk was de begroting 2024 aan te passen door een extra verhoging van de tarieven met 2% toe te passen. OZHZ had in de tarieven van 2024 namelijk rekening gehouden met een fors lagere loonontwikkeling ten opzichte van de loonontwikkeling uit de Septembercirculaire 2023. Ook de inflatie voor de prijsontwikkeling was hoger dan gemiddeld. De inwonerbijdrage diende te worden verhoogd met de genoemde 2%. Het AB stelde op 28 maart 2024 daarom de eerste wijziging van de begroting 2024 vast.

Vanaf 2026 dalen de inkomsten uit het Gemeentefonds (ravijnjaar). Op 28 maart 2024 stelde het AB daarom de volgende bestuursopdracht vast:

> "Het nader uitwerken van bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen:
> - Externe budgetten OZHZ.
> - Efficiëntie in processen.
> - Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).
> - Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.

De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats bij de Begrotingsrichtlijnen 2026".

Ad 2) Kwaliteitsimpuls vergunningverlening, toezicht en handhaving

OZHZ is nauw betrokken bij het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (het IBP), een rijksbreed traject ter versterking van de VTH-taken van omgevingsdiensten. Landelijk lopen initiatieven om te zorgen voor een duurzaam vervolg na afloop van dit programma (halverwege 2024).

Het IBP leidt tot eisen waaraan alle omgevingsdiensten voor 1 april 2026 duurzaam moeten voldoen. De robuustheidscriteria stellen onder andere eisen aan de financiering van de VTH-taken en de mogelijkheden tot innovatie en opleidingen. Ook de kwaliteit, het gebruik en het uitwisselen van data is een eis die vanuit robuustheid wordt gesteld. OZHZ berichtte het ministerie van IenW eind 2023 aan welke eisen nog niet helemaal wordt voldaan, i.c. de hoogte van het opleidingenbudget en business-intelligence.

OZHZ richt de versterking vooral op de informatiepositie, samenwerking in de keten en het opbouwen en behouden van expertise in de krappe arbeidsmarkt. Een en ander staat in de plannen van aanpak die het AB op 28 maart 2024 vaststelde naar aanleiding van de zelftoetsing aan de landelijke robuustheidscriteria en van de externe visitatie van OZHZ. OZHZ werkt hierin samen met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland op basis van een bestuursopdracht van de gezamenlijke DB's. Dekking is voorzien in de begroting 2025 en verder. OZHZ rapporteert vanaf 2024 via de reguliere BURAPs over de stand van zaken.

Bij het aanbieden van hun plannen van aanpak over de robuustheidscriteria (voor 1 april 2024) wijzen de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten de staatssecretaris van IenW bovendien op zijn stelselverantwoordelijkheid zoals ook al eerder door IPO en VNG geformuleerd. Over de reikwijdte hiervan is namelijk regelmatig discussie. OZHZ sluit zich aan bij de definitie dat stelselverantwoordelijkheid inhoudt het “scheppen van de juiste randvoorwaarden om het VTH-stelsel goed te kunnen laten functioneren”, ook na afloop van het IBP VTH en binnen de verantwoordelijkheidsverdeling van het stelsel. Dit betekent het structureel organiseren van:

- Het schrijven van goede, heldere en actuele regelgeving, op basis van ervaringen in de uitvoeringspraktijk, zodat uitvoerders tijdig de instrumenten hebben om in de praktijk adequaat te handelen.
- Het borgen van een goed functionerende landelijke kennisinfrastructuur met landelijke regie en betrokkenheid van alle partijen die bijdragen aan een goede uitvoering van VTH-taken.
- Het organiseren en borgen van een landelijke uniforme informatie-uitwisseling en informatievoorziening.

- Het beschikbaar stellen van structurele passende financiering voor het doorvoeren van de door het IBP voorgestelde verbeteringen in de VTH-taken in de praktijk en het bestendigen van deze verbeterslag in de toekomst.
- Het maken van afspraken over ieders rol binnen een goed functionerend VTH-stelsel, en elkaar daar ook op durven aan te spreken.

In 2024 werkt OZHZ verder uit wat nodig is om te voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria en andere bedrijfsmatige componenten vanuit het IBP. Een en ander wordt dan opgenomen in de geactualiseerde Nota Bedrijfsvoering.

Ad 3) Inwerkingtreding van de Omgevingswet

OZHZ heeft inhoudelijke en financiële basisafspraken gemaakt met gemeenten over de consequenties van de Omgevingswet. Deze gelden met ingang van 1 januari 2024. OZHZ neemt het initiatief om met de opdrachtgevers in gesprek te blijven over de goede werking van deze afspraken.

OZHZ monitort actief de uitvoering van de Omgevingswet. Belangrijke signalering nu al is dat gemeenten geen uniforme definities opnemen in hun omgevingsplannen. Dat komt de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid niet ten goede en in de uitvoering kan het ook kostenverhogend werken. Daarnaast zijn goede afspraken nodig met de bevoegde gezagen over het integraal beoordelen van ingekomen vergunningaanvragen. Door het vervallen van het onlosmakelijkheidscriterium (de situatie waarin bijvoorbeeld alleen een vergunning voor het bouwen wordt aangevraagd terwijl ook een (aparte) vergunning voor milieu of natuur nodig is) bestaat het risico op klachten en handhaving achteraf en op vertraging bij de initiatiefnemer.

2024 staat in het teken van het opdoen van ervaringen en het maken van aanvullende specifieke afspraken over een aantal taken (bodemsanering, natuurwetgeving, lucht en geluid). Uitgebreidere uitwerking vindt plaats in de individuele jaarprogramma's 2025. Inbedding van deze afspraken kan vragen om maatwerk per opdrachtgever. Indien het niet in de jaarprogramma’s past dan worden extra financiële afspraken gemaakt.

Ad 4) Overgang van bodemtaken

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet ging het bevoegd gezag over de bodemtaken grotendeels over van de provincie naar de gemeenten. De omvang van de rijksmiddelen blijft echter nog onzeker. Er komen geen specifieke extra middelen in het gemeentefonds voor de apparaatskosten. Het nieuwe Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN) bodem biedt een basis voor de begroting van de VTH-taken voor bodem. 2024 is het eerste jaar waarin risicogericht bodemtoezicht plaatsvindt op basis van het RUN-bodem. Daarbij brengt OZHZ de financiële consequenties in kaart ten behoeve van de jaarprogrammering 2025. OZHZ adviseerde de gemeenten in de voorjaarsbrief om, naast het structurele budget, ook het incidentele budget opnieuw te reserveren.

Ad 5) Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

ZZS zijn voor mens en milieu gevaarlijke stoffen. Negatieve effecten kunnen zich zowel op korte als op lange termijn voordoen. De actuele ontwikkelingen rondom de PFOA-emissies van Chemours krijgen inmiddels op regionaal, provinciaal en landelijk niveau veel bestuurlijke en maatschappelijke aandacht. Vanuit het budget 2025 voor de Ontwikkelaanpak (innovatieagenda) vindt verder onderzoek plaats naar de organisatie van taken op het gebied van ZZS. Het is nog veel pionieren, onderzoeken en daarna organiseren. Continue aandacht voor dit thema blijft nodig, onder andere voor het ontwikkelen van een data- en risicogerichte werkwijze voor (nieuwe) ZZS-en en het ontwikkelen van VTH-werkwijzen voor meldingsplichtige MBA's onder de Omgevingswet.

De provincie Zuid-Holland vraagt om het onderwerp ZZS vanaf 2026 goed te integreren in de vaste afspraken in de jaarprogramma's van de Omgevingsdiensten. OZHZ werkt uit of en hoe dit voor gemeenten kan worden opgepakt.

Ad 6) Stikstof en soortenbescherming

De stikstofproblematiek en de uitspraak van de Raad van State leiden tot uitdagingen op het gebied van vergunningverlening. In de Wet stikstofreductie en natuurverbetering is opgenomen dat in 2035 tenminste 74% van de ‘kritische depositiewaarden’ (KDW) niet meer wordt overschreden. Het thema stikstof raakt de grotere opgaven van gemeenten, zoals woningbouw en economische ontwikkelingen. OZHZ adviseert de gemeenten bij vragen en door middel van nieuwsberichten over de actualiteiten op het gebied van stikstof en bij vragen.

Op het gebied van soortenbescherming is belangrijk dat de woningeigenaar bij isolatiewerkzaamheden rekening moet houden met de eventuele aanwezigheid van vleermuizen in spouwmuren. Dit is een extra stimulans voor gemeenten om soortenmanagement-plannen (SMP's en pre-SMP's) op te stellen. OZHZ kan de gemeente adviseren ten aanzien van SMP's.

OZHZ controleert namens de provincie Zuid-Holland op de voorschriften die in deze SMP's zijn opgenomen en natuurlijk op andere ontheffingen en vergunningen die door de Omgevingsdienst Haaglanden worden afgegeven ten aanzien van beschermde soorten.

Ad 7) Energieagenda, energielabel C en personenmobiliteit

Energieagenda
De E-agenda is een programma van OZHZ om de energietransitie in de regio te versnellen. Het programma draagt bij aan de besparingsdoelen van de Regionale Energiestrategieën (RES). De toezichttaken binnen de E-agenda behoren tot de basistaak van OZHZ. Het stimulerend spoor (de inzet van preventieve instrumenten om bovenwettelijke duurzame maatregelen te stimuleren) is noodzakelijk, omdat met alleen wettelijk verplichte maatregelen de RES-doelstellingen niet worden gerealiseerd.

Doorzetten van de E-agenda is noodzakelijk. Energietoezicht is een basistaak en het stimulerend spoor draagt verder bij aan het realiseren van de RES-doelstellingen. De invulling is afhankelijk van de behoeften van onze opdrachtgevers en van landelijke en lokale ontwikkelingen. Om de energiebesparingsdoelstelling kracht bij te zetten stelt het rijk extra middelen in een SPUK-subsidie beschikbaar voor additioneel toezicht op energiebesparing. Voor OZHZ gaat het om circa € 250.000 per jaar tot en met 2026.

Energielabel C
Sinds 1 januari 2023 moeten alle kantoren groter dan 100 m2 voorzien zijn van energielabel C of hoger. OZHZ voert het toezicht uit indien de gemeenten dat verzoeken en structureel financieren omdat het een doorlopende taak is en het de verwachting is dat de verplichting periodiek wordt aangescherpt.

Personenmobiliteit
Vanaf maart 2025 controleren de omgevingsdiensten de rapportageplicht personenmobiliteit. Bedrijven met meer dan 100 fte moeten vanaf 1 juni 2024 de personenmobiliteit registreren. OZHZ brengt de financiële consequenties van deze nieuwe taak in kaart ten behoeve van de jaarprogrammering 2025. Gemeenten ontvangen hiervoor middelen via het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, als onderdeel van de bredere regeling voor uitvoeringslasten klimaatbeleid.

Ad 8) Bouwopgave

Onderzoekers verwachten een dip in de woningbouwproductie de komende twee jaar vanwege de prijsstijgingen en stikstofproblematiek. Tegelijkertijd is er sprake van een forse bouwopgave. Verwachting is dat de dip meer dan gecompenseerd wordt in de jaren daarna. De uitdaging is daarom om de capaciteit bij gemeenten en OZHZ beschikbaar te houden. OZHZ en gemeenten maken hierover waar mogelijk en gewenst nadere afspraken. OZHZ voert op dit moment de bouwtaken uit voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht. Ambitie is om dit voor meer gemeenten te gaan doen. Deze ambitie is ook onderdeel van de uitwerkingsopgave van de bestuursopdracht als bedoeld in ad 1).

De Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) heeft gevolgen voor alle gemeenten. Per saldo leidt het nieuwe stelsel tot meerwerk voor de gemeenten. Daarnaast heeft de Wkb effect op de legesinkomsten. Na de start van de Wkb is toezicht nodig op de lopende trajecten (oude regime), terwijl de leges al in het jaar of de jaren voorafgaand aan de Wkb ontvangen zijn. OZHZ monitort de gevolgen van de Wkb en adviseert de gemeenten een deel van de legesinkomsten te reserveren voor 2025, als ook verbouw onder de Wkb valt.

Ad 9) Circulaire economie

Het Rijksbrede programma 'Nederland circulair in 2050' streeft naar een afvalvrije economie met als doel in 2030 50% minder primaire grondstoffen in Nederland te gebruiken. Wetgeving wordt aangepast om een circulaire economie te stimuleren, maar ook omdat de huidige wetgeving soms een belemmering is bij het streven naar een circulaire economie. OZHZ bereid zich voor op deze veranderingen omdat deze directe gevolgen heeft voor de VTH-taken. Waar het Landelijke Afvalbeheerplan het toetsingskader bij vergunningverlening was wordt dit het Circulair Materialenplan. Deze voorbereidingen financiert OZHZ uit de Ontwikkelaanpak en uit provinciaal budget.

Gezien de kennis die OZHZ opdeed vanuit de primaire taakuitvoering is met gemeenten het gesprek gevoerd over wat OZHZ kan betekenen. Hier is onder meer uit voortgekomen dat OZHZ een voorzitter levert voor het overleg van de circulaire regio waar alle gemeenten uit de regio Zuid-Holland Zuid aan deelnemen. Doel van het overleg is het delen en ontwikkelen van kennis. Gezien de kennis die OZHZ heeft over de bedrijven in de regio kunnen bijvoorbeeld ook analyses gemaakt worden van het regionale circulariteitspotentieel van bedrijventerreinen. Ook kan OZHZ inzicht geven in regionale en/of provinciale grondstofstromen.

OZHZ heeft de gemeenten in de voorjaarsbrief al voorgesteld om vanaf 2025 budget te reserveren voor de uitvoering van collectieve taken. In het AB van 11 juli 2024 komt OZHZ met een concreet voorstel. De financiële vertaling volgt daarna in de jaarprogrammering 2025.

Ad 10) Uitdagingen in de bedrijfsvoering

Bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen vragen verandering van taakinvulling, rol, cultuur en processen binnen de organisatie. De Omgevingswet gaat bijvoorbeeld uit van een meer integrale benadering van vraagstukken en van meer maatwerkoplossingen. De energiebesparingsplicht vraagt om een goed evenwicht tussen het adviseren en het uitoefenen van toezicht. Ook bij de woonopgave in de regio komen vergunningverlening, ruimtelijke ordening, natuurwetgeving en stikstof steeds nadrukkelijker samen. Het rijksbrede traject ter verbetering van het VTH-stelsel vraagt om een intensivering op het gebied van expertiseopbouw en informatiehuishouding.

Krappe arbeidsmarkt

De maatschappelijke opgaven gaan gepaard met een grote krapte op de arbeidsmarkt. We zien landelijk een tekort aan ervaren personeel. Dit speelt inmiddels op alle fronten; van bouwkundig personeel (vergunningverleners, constructeurs, toezichthouders), milieuspecialisten (bijvoorbeeld voor externe veiligheid, lucht en geluid) tot ICT-adviseurs. De huidige arbeidsmarkt leidt direct tot krapte op de inhuurmarkt en hoge tarieven. De normale 'inhuurbuffer' bij vacatures komt daarbij onder druk te staan. OZHZ is zeer actief in het werven van nieuwe medewerkers en werkt daarbij samen met de andere omgevingsdiensten in het land. In maart 2024 is een landelijke campagne van start gegaan om het werken bij omgevingsdiensten te promoten en de naamsbekendheid te vergroten: www.werkenbijdeomgevingsdiensten.nl. Met actieve werving en opleidingen doet OZHZ er alles aan om al het werk op het afgesproken kwaliteitsniveau uit te voeren, binnen de wettelijke termijnen. Ondanks dat zijn sommige functies kwetsbaar bij uitval of vertrek van medewerkers of bij pieken in het werkaanbod. Meer fundamentele oplossingen zijn nodig om medewerkers verder te boeien en binden aan de organisatie; bijvoorbeeld verruiming van de mogelijkheden tot ontplooiing en groei.

Data en informatie

Maatschappelijke ontwikkelingen en wetgeving zoals de Wet open overheid vragen om steeds meer publieke informatie en inzicht in de besluitvorming van de overheid. Ook de Omgevingswet vereist dat applicaties, processen en documenten duurzaam toegankelijk zijn. OZHZ schoont momenteel de archieven op. In het verlengde werken we uit hoe we willen omgaan met de informatie uit de archieven (geheel of gedeeltelijk digitaliseren), maar ook hoe we de data in de toekomst het beste kunnen gaan opslaan. Belangrijk is dat we de data-toegankelijkheid en de kwaliteit van de data optimaliseren. Het is zoals gezegd een van de eisen uit de landelijke robuustheidscriteria (business intelligence).

Door de vorming van de unit Data en ICT verankeren we de strategische en tactische sturing op data en ICT. En gaat data concreet waarde toevoegen aan de producten van OZHZ. Uitgangspunten van de werkwijze zijn: risicogericht, datagestuurd en een ketenaanpak. Ook bij de Omgevingswet en de wettelijke energiebesparingsplicht neemt het belang van data toe.

Aanpassingen in de bedrijfsvoering

OZHZ blijft de bedrijfsvoering herzien om effectief in te spelen op al deze ontwikkelingen. Naast de vorming van de unit Data en ICT kijkt OZHZ kritisch naar de mogelijkheden in het financieringsmodel om innovatie, de noodzakelijke opbouw en het behoud van expertise, het inwerken van nieuwe medewerkers en het inregelen van nieuwe taken te faciliteren. Ook het verminderen van de administratieve lastendruk heeft hoge prioriteit. Dit heeft effect op de indicatoren van de Nota Bedrijfsvoering. Voorbeelden zijn de productiviteit, overhead, flexibele capaciteit en de tariefstructuur.

6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2025

De gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in de regio Zuid-Holland Zuid werken met eenduidige kaders voor de begroting. Daarnaast stelt de provincie Zuid-Holland (PZH) jaarlijks de provinciale (financiële) uitgangspunten op en aandachtspunten voor de meerjarenbegroting. Op grond van de regionale en provinciale kaders beslist het AB elk jaar in november over de kaders of richtlijnen voor de begroting van het jaar t+2 van OZHZ.

Het AB stelde op 30 november 2023 de kaders (richtlijnen) voor de begroting 2025 vast. Deze zijn de basis voor de voorliggende begroting. Het besluit van het AB was als volgt.

1. Het AB stelde de inhoudelijke onderwerpen voor de begrotingsrichtlijnen 2025 vast. Deze zijn verwerkt in de voorjaarsbrief die OZHZ in maart 2024 stuurde naar de gemeenten en provincie. De daarin opgenomen onderwerpen zijn hiervoor al samengevat.

2. Inzake de indexering besloot het AB als volgt:

    a) Het uurtarief 2024 aanvullend te indexeren met 2%. Het uurtarief 2024 komt daarmee uit op € 107,87.
    b) De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's) en inwoner-bijdrage 2024 aanvullend te indexeren met 2%.
    c) De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's), inwoner-bijdrage en tarieven 2025 te indexeren met 4,3%.
    d) Het uurtarief 2025 vast te stellen op € 112,46.
    e) Indien opdrachtgevers hun jaarprogramma niet of met een lager percentage indexeren, dit te beschouwen als een volumetaak-stelling waarop de frictiebepaling van de bijdrageverordening OZHZ van toepassing is.

Daarbij besloot het AB tevens om:

- De voorgenomen wijziging van de begroting 2024 vanwege de aanvullende indexering 2024 snel na de besluitvorming op 30 november 2023 voor zienswijze voor te leggen aan de raden en Provinciale Staten. De ingekomen zienswijzen hebben niet geleid tot aanpassing van het voorgenomen besluit. Het AB stelde daarom op 28 maart 2024 de begrotingswijziging 2024 ongewijzigd vast. Met gemeenten die hun volume willen aanpassen worden maatwerkafspraken gemaakt. Voor zover tijdig beschikbaar zijn die afspraken in de voorliggende begroting verwerkt.

- Aan onderdeel e van besluit 2 een pragmatische uitwerking te geven, waarbij ruimte is voor maatwerk in de volumes. OZHZ is hierover in gesprek gegaan met de deelnemers die in hun zienswijzen aangaven behoefte te hebben aan genoemd maatwerk in de volumes. Het maatwerk is in de voorliggende begroting verwerkt.

- Samen met de andere gemeenschappelijke regelingen en omgevingsdiensten de verdere efficiency- en samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken. Het AB stelde hiertoe op 28 maart 2024 de eerdergenoemde bestuursopdracht vast.

II Kritische prestatie-indicatoren

1. Algemene kentallen

Het AB heeft in de bijdrageverordening de kaders voor financiën en kwaliteit opgenomen. In de algemene prestatie indicatoren is de naleving van deze verordening opgenomen. Naast het rapporteren van (financiële) gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds informeren en communiceren met de opdrachtgevers een belangrijke algemene prestatie indicator.

Met de deelnemers zijn prestatieafspraken gemaakt. OZHZ moet deze afspraken binnen een bandbreedte van 90% - 110% realiseren. Essentieel voor het behalen van de omzetdoelstelling is de productiviteit van de medewerkers. Voor een sluitende exploitatie van OZHZ is het noodzakelijk dat de productieve medewerkers voor gemiddeld 1.388 uur per FTE productief zijn. De gemiddelde productiviteit is gedaald van 1.410 naar 1.388 uur per FTE. Oorzaak hiervan is de harmonisatie van het bovenwettelijk verlof per 1 januari 2023 (1 extra vrije dag vanaf 2023) en het Principeakkoord cao's voor de gemeentelijke sector (1 extra vrije dag in 2023 en 1 extra vrije dag vanaf 2024).

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke (VTH) taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Tegen deze achtergrond hanteert OZHZ de doelstelling van een gemiddelde flexibele schil van 10%. Het aandeel overhead (ondersteuning en management) wordt begrensd op 27,3% van de totale formatie, inclusief de capaciteit van de flexibele schil met overheadtaken. Zie hierover de Nota Bedrijfsvoering van OZHZ.

In de begrotingsrichtlijnen 2025 is opgemerkt dat OZHZ een fundamentele herziening start op de bedrijfsvoering. Landelijk zullen in 2024 vanuit het IBP voorstellen aan alle omgevingsdiensten worden gedaan voor herziening van het financieringsmodel. Dit heeft mogelijk effect op de belangrijkste uitgangspunten van de Nota Bedrijfsvoering en de hieruit volgende indicatoren. Voorbeelden zijn de productiviteit, overhead, flexibele capaciteit en de tariefstructuur. OZHZ legt zo mogelijk in de loop van 2024 voorstellen tot bijstelling aan het bestuur voor. Dat kan ertoe leiden dat onderstaande kpi's nog wijzigen.

Vanuit het Interbestuurlijk Programma voor de versterking van het VTH-stelsel wordt sinds 2024 gerapporteerd over een tweetal aanvullende prestatie-indicatoren:

- De landelijke robuustheidscriteria, waartoe onder andere ook behoren de VTH-kwaliteitseisen waarover OZHZ al enkele jaren rapporteert.
- De uitvoering van het plan van aanpak vanwege de externe visitatie.

Speerpunt	Prestatie indicator
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening), de landelijke robuustheidscriteria en het plan van aanpak vanwege de externe visitatie	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de landelijke robuustheidscriteria. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma. Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten.

	Projecten uit het plan van aanpak vanwege de externe visitatie worden volgens planning uitgevoerd.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgangs- en 1 maal per jaar jaarrapportages volgens planning in jaarprogramma.
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats. 2 maal per jaar met wethouders. 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg.
Klanttevredenheid	Het gemiddelde van het klanttevredenheidsonderzoek is minimaal een 7.
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1.388 uur.
Flexibele schil	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 10%.
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%.
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de gemeenten en provincie voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de beste aanpak. OZHZ voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. De door de inwoners en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	**Prestatie indicator**
Tijdige vergunningverlening	Reguliere procedure: 99% van de reguliere vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend. Uitgebreide procedure: 95% van de uitgebreide vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend. Bodembeschikkingen: Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Juridische kwaliteit	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.

3. Toezicht en handhaving

OZHZ voert in opdracht van gemeenten en provincie toezichts- en handhavingstaken uit. Hierbij hanteert OZHZ de landelijke handhavingsstrategie die alle gemeenten en de provincie als onderdeel van hun uitvoeringsbeleid hebben vastgesteld. Kritische prestatie-indicatoren in deze zijn de toezichtdichtheid (TD) en naleving (NA). Deze zijn als volgt omschreven:

- TD is het percentage uitgevoerde planmatige controles in een verslagperiode ten opzichte van het aantal geplande controles in het jaarprogramma.

- NA is het aantal uitgevoerde initiële controles zonder overtredingen ten opzichte van het aantal uitgevoerde initiële controles aan het einde van een verslagperiode.

Speerpunt	**Prestatie indicator**
Toezichtdichtheid en naleving provincie	Provincie Grijs: TD grijs = 100% NA grijs >= pm Provincie Groen: TD groen = 100% NA groen >= pm
Toezichtdichtheid en naleving gemeenten	Gemeenten: TD = 100% NA Risico Midden >= 30% NA overig >= 70%
Juridische kwaliteit	80% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.

4. Beoordeling en beschikkingen bodem

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de gemeenten en provincie voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de beste aanpak. OZHZ voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

Voor de beoordelingen en beschikkingen bodem voert OZHZ periodiek een klanttevredenheidsonderzoek uit, omdat bij deze taak sprake is van een relatief kleine klantenkring. OZHZ rapporteert hierover alleen in de jaarstukken en niet in de tussentijdse rapportages.

Beoordeling en beschikking bodem	
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.

III Financiën

1. Algemeen

De ontwerpbegroting 2025 is gebaseerd op de door het AB vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2025 (zie I, paragraaf 6). Onderstaande tabel geeft het meerjarige begrotingsbeeld.

Begroting 2024-2028 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2023	Primaire begroting 2024	Aangepaste begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Baten							
Inwonerbijdrage	2.253	2.463	2.508	2.615	2.615	2.615	2.615
Wettelijke taken	25.609	25.481	29.384	28.321	28.321	28.321	28.321
Offerte- en subsidietaken	2.684	2.444	3.463	2.481	2.481	2.251	2.251
Overige baten	263	21	111	52	25	-	-
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	**30.809**	**30.408**	**35.467**	**33.469**	**33.442**	**33.187**	**33.187**
Lasten							
Personeelskosten	26.995	24.763	28.972	26.784	26.677	26.613	26.623
Kapitaallasten	429	539	484	513	502	546	543
Ondersteuning SCD	1.749	1.862	2.028	2.127	2.127	2.127	2.127
Huisvesting	706	690	805	818	818	818	818
Overige bedrijfskosten	1.632	1.410	1.874	1.888	1.888	1.888	1.888
Additionele productkosten	886	968	1.242	1.020	1.020	1.020	1.020
Onvoorzien	73	176	177	166	165	165	165
Overige bijzondere posten	-	-	-	-	-	-	-
Totaal lasten	**32.470**	**30.408**	**35.582**	**33.315**	**33.197**	**33.176**	**33.184**
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	**-1.662**	**0**	**-115**	**154**	**245**	**11**	**3**
Onttrekkingen aan reserves	1.150	-	271	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	117	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	**-629**	**0**	**155**	**154**	**245**	**11**	**3**
Waarvan algemeen dekkingsmiddel	*2.253*	*2.463*	*2.508*	*2.615*	*2.615*	*2.615*	*2.615*

Bedragen * € 1.000

De begroting is meerjarig in evenwicht. Opvallend is de hoge incidentele omzet in 2024 ten opzichte van het meerjarige beeld. Daarbij gaat het met name om conjunctuurgevoelige bouwbudgetten en externe tijdelijke SPUK-subsidies. OZHZ is met diverse opdrachtgevers in gesprek over het structureel financieel borgen van nieuwe wettelijke taken.

Het positieve bedrijfsresultaat in 2024, 2025 en 2026 wordt aangewend voor het aanvullen van het weerstandsvermogen. Daarmee komt het weerstandsvermogen ultimo 2026 weer op het vereiste niveau.

2. Baten

Inwonerbijdrage (€ 2,6 mln.)
De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget, te zien als een algemeen dekkingsmiddel. De inwonerbijdrage heeft een omvang van € 2,6 mln. Vanuit de inwonerbijdrage worden gedekt:

- Kosten voor instandhouding van het bestuur en bedrijfsvoering van de dienst
- De taken en werkzaamheden van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs, die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten, zoals relatiebeheer, kwaliteitszorg, externe communicatie en rapportages, etc.
- De regionale uitvoering van de wachtdienst.

Wettelijke taken (€ 28,3 mln.)
De wettelijke taken Milieu omvatten producten en prestaties die per kwartaal op voorschotbasis bij de opdrachtgevers (gemeenten en provincie) in rekening worden gebracht. Het regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vormt daarbij het bestuurlijke vastgestelde kader. Jaarlijks vindt nacalculatie plaats aan de hand van de geleverde prestaties.
De wettelijke taken Bouw- en Woningtoezicht worden eveneens op voorschotbasis bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. Het betreft de PZH en de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden[1].

De omzetraming is gebaseerd op de meerjarige doorwerking van de jaarprogramma's. Bijlage 1 bevat het overzicht van de jaarprogramma's per opdrachtgever.

In 2024 is sprake van een hoge incidentele omzet (€ 3,4 mln.). Deze heeft voornamelijk betrekking op bouwtaken, bodemtaken en de e-agenda. Onzeker is nog het effect van de overgang van de taken van de bodemtaken van provincie naar gemeenten. 2024 is het eerste jaar waarin risicogericht bodemtoezicht plaatsvindt op basis van het RUN-bodem. Daarbij brengt OZHZ de financiële consequenties in kaart ten behoeve van het jaarprogramma 2025. Vooralsnog gaat de begroting uit van de huidige omvang van de bodembudgetten.

Voor nadere informatie wordt verwezen naar deel I, paragraaf 5. Ontwikkelingen.

Offerte en subsidietaken (€ 2,5 mln.)
Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. Afrekening vindt plaats op basis van gerealiseerde kosten of een vaste opdrachtsom.
Daarnaast ontvangt OZHZ subsidiebijdragen of kan er sprake zijn van detachering van personeel. In de raming is ook rekening gehouden met BRIKS[2]-taken die worden uitgevoerd voor de provincie Zuid-Holland en de DCMR.
Uitgangspunt van de structurele raming in 2024 is de realisatie van afgelopen jaren. In 2024 is sprake van een hoge incidentele omzet. Belangrijkste reden zijn SPUK subsidies voor energiebesparing en de kwaliteits verbetering VTH, bodemsaneringen (Spoed en Nazorg) en detacheringen.

Overige baten (€ 52.000)
Dit betreft renteopbrengsten.

---

[1] Het betreft enkel de uitvoering van toezicht bouw.

[2] Vergunningverlening en toezicht met betrekking tot bouwen, reclame, inrit, kappen en slopen.

3. Lasten

Personeelskosten (€ 26,8 mln.)
De personeelskosten zijn gebaseerd op de vaste formatie (€ 24,0 mln.) en de flexibele capaciteit (€ 2,8 mln.) van OZHZ. De salarislasten zijn berekend op basis van de werkelijke loonkosten. Daarbij is rekening gehouden met schaalfrictie, individuele rechten, pensionering en de cao-wijziging in 2024.

De personeelskosten in 2025 zijn aanzienlijk lager (-/- € 2,2 mln.) dan in 2024. Dit houdt verband met de incidentele omzet in 2024 (extra inhuur), de instroom en opleiding van nieuwe medewerkers en een hoger aandeel eigen personeel in 2025. De paragraaf bedrijfsvoering gaat nader in op het capaciteitsbeleid (deel IV). Een gezonde verhouding tussen het structurele en incidentele budget brengt OZHZ beter in staat om een robuuste organisatie op te bouwen rondom de kerntaken. Met de huidige omzetverhouding moet een groot deel van de capaciteit worden ingehuurd. Naast hogere uitvoeringskosten door hoge inhuurtarieven en meer overdrachtsmomenten, belemmert dit de opbouw van lokale kennis.

Kapitaallasten (€ 513.000)
In het kader van het nieuwe werk concept (hybride werken) OZHZ heeft de afgelopen jaren investeringen gepleegd in ICT-voorzieningen en het huidige kantoorpand. Ook is in 2022 een vaartuig vervangen.
In 2024 vindt vervanging plaats van de Pandion. De geraamde totale investering bedraagt circa € 2,4 mln.
Bij de overdracht van het materieel van PZH naar OZHZ in 2011, zijn afspraken gemaakt over de financiële dekking van de vervanging van de vloot. De extra kapitaallasten worden gedekt door een extra bijdrage uit het jaarprogramma PZH. De exploitatielasten worden gedekt uit het materieel budget PZH. Per saldo heeft de vervanging van de vloot een neutraal effect op de exploitatie OZHZ.

OZHZ verwacht tot slot in 2024 en 2025 forse investeringen op ICT gebied. Naast de reguliere vervanging van apparatuur (€ 185.000) gaat het om de inrichting van een nieuw DMS (€ 140.000), de ontwikkeling van dashboards (€ 155.000) en de uitbreiding van het datawarehouse (€ 60.000).

Vanwege de extra investeringen in de vloot en ICT nemen de kapitaallasten toe tot en met 2027. Daarna is sprake van een daling omdat dan de initiële investering in het inbouwpakket van het pand is afgeschreven.

Ondersteuning SGD (€ 2,1 mln.)
Met ingang van 1 januari 2022 voert de Servicegemeente Dordrecht de taken uit die tot dan door het SCD werden uitgevoerd. Voor OZHZ gaat het om taken op het gebied van ICT, personeels- en salarisadministratie, juridische diensten en aanbestedingen. De overeenkomst betreft de ICT (€ 1,7 mln.) en overige dienstverlening, zoals inkoop, juridisch kenniscentrum en verzekeringen (€ 458.000). De paragraaf "Bedrijfsvoering" (deel IV) bevat meer achtergrondinformatie.

Huisvesting (€ 818.000)
OZHZ is gevestigd in het pand Post120 in Dordrecht. De huurkosten worden doorbelast door de verhuurder op basis van de getekende huurovereenkomst. De huisvestingskosten zijn opgebouwd uit de kale huurprijs en servicekosten en worden jaarlijks geïndexeerd. De kosten zijn fors gestegen vanaf 2023. Oorzaak is de hoge inflatie, gebaseerd op de Consumenten Prijs Index, en de hoge energielasten.

Overige bedrijfskosten (€ 1,9 mln.)
De overige bedrijfslasten betreffen onder meer, print- en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg, externe advieskosten en telefoonkosten. De grootste onderdelen binnen deze begrotingspost zijn de softwarelicenties (€ 900.000), facilitaire kosten (€ 157.000), externe expertise en accountant (€ 175.000), leaseauto's (€ 83.000), verzekeringspremies (€ 82.000), telefonie (€ 61.000) en voorlichting en communicatie (€ 61.000).

In de raming is rekening gehouden met € 150.000 aan extra kosten voor versterking van de functies van privacy en gegevensbescherming en informatiebeveiliging. Uitgangspunt is dit te doen in samenwerking met de omgevingsdiensten Zuid-Holland.

Additionele productkosten (€ 1,0 mln.)
Binnen deze begrotingspost zijn de additionele productkosten verantwoord voor de taakuitvoering van OZHZ. Daarbij gaat het om kosten die worden gemaakt door OZHZ en vervolgens een op een worden doorbelast aan de opdrachtgevers. Tegenover de additionele productiekosten staat dus een overeenkomstige omzet.
Ook het materiële budget van de provincie Zuid-Holland voor het uitvoeren van de provinciale taken is binnen deze begrotingspost verantwoord.

Onvoorzien (€ 166.000)
De post onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen en bedraagt 0,5% van de totale lasten voor reservering. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen (deel IV).

4. Reserves

4.1 Mutaties reserves

Onderstaand de meerjarige mutaties van de reserves:

Reserves	Beginsaldo	2024	2025	Saldo
Algemene reserve	798	-629	0	169
Materieel budget PZH	155	0	0	155
Ontwikkelaanpak	26	0	0	26
Frictiekosten	271	-271	0	0
Werkconcept	34	0	0	34
Onverdeeld resultaat	-629	629	0	0
Totaal	**655**	**-271**	**0**	**384**

*Bedragen * € 1.000*

Algemene reserve
De algemene reserve is onderdeel van het weerstandsvermogen. Voor de beleidsuitgangspunten, omvang, en samenstelling van het weerstandsvermogen en de bijbehorende risico's wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen. De afname in 2023 betreft het negatieve resultaat 2023.

Materieel budget PZH
De reserve is bedoeld voor eventuele complexe dossiers van PZH.

Ontwikkelaanpak
OZHZ en zijn opdrachtgevers zien in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. De ontwikkelaanpak (voorheen regieplan) biedt een programmatische, doelgerichte, aanpak.

Frictiekosten
De reserve is bedoeld voor improductiviteit ten gevolge van het inwerken van nieuwe medewerkers en het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies. Beiden zijn nodig om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen.

Onverdeeld resultaat
Het financieel resultaat 2023 bedraagt -/- € 629.000. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de algemene reserve ter versterking van het weerstandsvermogen.

De geraamde exploitatieresultaten 2024-2028 zijn nog niet verwerkt in het overzicht. Conform de regionale afspraken worden deze toegevoegd aan het weerstandsvermogen. In totaal gaat het om € 567.000.

IV Paragrafen

1. Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat in de Programmabegroting in elk geval de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

De paragrafen Lokale heffingen, Verbonden partijen en Grondbeleid zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. Bijlage 2 bevat informatie voor de paragraaf verbonden partijen van de deelnemers. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

2.1 Begripsomschrijving

Het weerstandsvermogen is de relatie tussen de risico's, waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen enerzijds, en de capaciteit van middelen en mogelijkheden (weerstandscapaciteit) die de organisatie heeft om niet begrote kosten op te vangen anderzijds. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico's die OZHZ op dat moment loopt. Hiertoe worden strategische risico's onderscheiden van de reguliere.

Reguliere risico's doen zich regelmatig voor en zijn over het algemeen goed meet- en beheersbaar. Voorbeelden van beheersmaatregelen zijn het afsluiten van verzekeringen, het vormen van voorzieningen, het creëren van bestemmingsreserves en het inrichten van de administratieve organisatie en interne controle.

Kenmerkend aan strategische risico's is dat er sprake is van niet of nauwelijks beïnvloedbare (externe) risico's. Meestal is de kans dat het risico zich voordoet klein, terwijl de financiële gevolgen groot kunnen zijn. Beide zijn moeilijk in te schatten. Dergelijke risico's kunnen samenhangen met bezuinigingen bij opdrachtgevers, onvoorziene kostenstijgingen, productiviteitsverlies en veranderingen in de vraag.

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit geeft het weerstandsvermogen aan.

2.2 Beleid OZHZ inzake risico's en weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve, het budget onvoorzien en de (structureel) aanwezige begrotingsruimte. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Uitgangspunt is dat de structurele begroting van OZHZ sluitend is. Echter, als OZHZ geconfronteerd wordt met incidentele uitgaven die leiden tot een nadelig exploitatieresultaat, dan wordt dit nadelige resultaat ten laste gebracht van de deelnemers in de GR OZHZ. De wijze waarop dit gebeurt is vastgelegd in de financiële verordening OZHZ.
Het weerstandsvermogen/de algemene reserve van OZHZ wordt gevoed uit de positieve exploitatieresultaten, totdat de vereiste weerstandscapaciteit is bereikt.

In paragraaf 2.3 vindt een verdere uitwerking plaats van het risicoprofiel.
De totale benodigde weerstandscapaciteit wordt vervolgens gerelateerd aan de aanwezige weerstandscapaciteit.

2.3 Risicoprofiel Omgevingsdienst

	Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Financieel restrisico	Benodigde weerstand-capaciteit
1	Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Medium	Medium	Frictiekostenregeling Regionaal Uitvoeringsniveau Flexibele schil Tarifiëring	347	174
2	Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Groot	Hoog	Flexibele schil	603	453
3	Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploitatieverlies	Groot	Laag	Verzuimbeleid	495	124
4	Omgevingswet	Omzetdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Frictieregeling Separaat wetgevingstraject	pm	pm
	Totaal benodigd weerstandsvermogen						**1.446**	**750**

Stand jaarrekening 2023

Waarschijnlijkheid

Zeer hoog	*Kans > 75%*
Hoog	*Kans > 50% en < 75%*
Medium	*Kans > 25% en < 50%*
Laag	*Kans < 25%*

Impact

Groot	*financieel risico > € 400.000*
Medium	*financieel risico > € 150.000 en < € 400.000*
Klein	*financieel risico < € 150.000*

Algemeen

In de jaarrekening 2023 is een nadelig exploitatieresultaat gepresenteerd van ruim € 0,6 mln. Dit resultaat wordt ten laste gebracht van het weerstandsvermogen van OZHZ. Het AB heeft besloten om in vier jaar (2023-2026) het weerstandsvermogen weer op het gewenste niveau te brengen, door in elk geval de (eventuele) positieve rekeningresultaten uit die jaren, toe te voegen aan de algemene reserve (en dus niet terug te geven aan de deelnemers).

Ook voor 2024 werd een tekort voorzien vanwege een hogere stijging van CAO-lonen en inhuurtarieven dan geraamd in de begroting 2024. Het AB heeft op 29 maart 2024 een begrotingswijziging vastgesteld om de tarieven met 2% te indexeren; om die reden zijn loon- en prijsontwikkeling en de ontwikkeling van inhuurtarieven niet meegenomen in bovenstaand risicoprofiel.

1. Bezuiniging wettelijke taken en inwonerbijdrage

Met de uitvoering van wettelijke taken en inwonerbijdrage is een budget van circa € 28,9 mln. Gemoeid (stand jaarrekening 2023). Gegeven de financiële positie van gemeenten is de kans op bezuinigingen medium (50%). Met

inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is de financiële impact medium (€ 347.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- De gemeenten hebben een minimaal regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd.
- PZH heeft in dit kader de nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2% per jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie.
- Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit
Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich grotendeels tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 174.000.

2. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van circa € 2 mln. per jaar gemoeid. De kans op bezuinigingen is hoog (75%). Gerekend over een periode van 1 jaar en met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen wordt de financiële impact ingeschat op hoog (€ 603.000).

Beheersmaatregelen

Voor de adviestaken geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZHZ neer te leggen. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit
Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Op basis van de jaarrekening is de inschatting circa € 453.000.

3. Ziekteverzuim

In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. Een laag risico is reëel gezien de ervaringscijfers over 2023 (uitkomst ziekteverzuim over 2023 is 4,6%); de financiële impact met inbegrip van onderstaande beheersmaatregelen is groot (€ 495.000), gerekend over een periode van een jaar. De kans wordt ingeschat op laag (25%).

Beheersmaatregelen:

- Het verzuimbeleid van OZHZ.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.
- De norm van 5% is financieel vertaald in de begroting.

Benodigde weerstandscapaciteit
Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 124.000.

4. Herziening omgevingsrecht

De Omgevingswet heeft betrekking op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgrondingen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de eerdergenoemde Wkb en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Op dit moment is er nog veel onzekerheid over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen

Het capaciteitsbeleid van OZHZ. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 90% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde “flexibele schil” ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

2.4 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per ultimo 2023 bedroeg € 974.000. Na verrekening met het negatieve resultaat 2023 (-/- € 629.000 resteert een weerstandsvermogen van € 345.000. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 750.000 benodigd. Door toevoeging van de positieve resultaten 2024 tot en met 2026 komt het weerstandsvermogen ultimo 2026 uit op het vereiste niveau.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Het gaat daarbij om:

- Het huurcontract inzake de locatie Post 120.
- De uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij de SGD (en derhalve geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware).
- Leasecontracten voor het wagenpark.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

	Omschrijving	Boekwaarde 2022	Boekwaarde 2023
a	Huisvesting	901.691	756.442
b	ICT en audiovisuele investeringen	265.708	221.690
c	Meubilair	248.768	202.836
d	Software	23.796	13.554
e	Bedrijfsmiddelen	14.623	5.759
f	Vaartuigen	864.187	1.482.602
		2.318.773	**2.682.883**

Bedragen x €

Onderstaand zijn de meerjarig geplande investeringen aangegeven:

Groep	2024	2025	2026	2027	2028
meubilair	32.091	30.000	30.000	30.000	20.000
huisvesting	15.000	15.000			
ICT	185.000	185.000	185.000	185.000	185.000
vaartuigen	1.196.860				
software	107.500	182.000	25.000	25.000	25.000
bedrijfsmiddelen	30.000	40.000			
TOTAAL	**1.566.451**	**452.000**	**240.000**	**240.000**	**230.000**

De kapitaalgoederen van OZHZ betreffen voornamelijk gedane investeringen in de sfeer van huisvesting: OZHZ heeft in 2021 en 2022 fors geïnvesteerd om het kantoor geschikt te maken voor het hybride werken. Daarbij hoorden niet alleen de investeringen in het gebouw, maar ook de aanschaf van laptops voor alle medewerkers, docking stations voor alle werkplekken op kantoor, verbeterde audio-visuele apparatuur in de vergader- en projectruimtes, etc. Deze apparatuur schrijft snel af, dus dat betekent dat er jaarlijks geinvesteerd moet worden in vernieuwing van dit soort hardware, mobiele telefoons, tablets, etc.

Voor wat betreft meubilair worden jaarlijks diverse nieuwe bureaustoelen en bureaus aangeschaft voor de arbo-verantwoorde thuiswerkplek en op het kantoor van OZHZ. Daarnaast leert de ervaring dat er gemiddeld 3 tot 5 aangepaste bureaustoelen moeten worden aangeschaft voor medewerkers met bijzondere beperkingen. Ook is voorzien dat de komende drie jaar de sloten van alle locker-kastjes moeten worden vervangen.

Op het gebied van huisvesting zullen er aanpassingen moeten worden gedaan in de pantries, nu de wegwerp-bekers zijn vervangen door aardewerken bekers en er meer afwas-capaciteit nodig is. Ook zullen in nauw overleg met de duurzaamheidsadviseurs van OZHZ nog andere energiebesparende maatregelen worden genomen.

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur “om niet“ overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. Binnen de materiële budgetten die vanuit de provincie zijn opgenomen bij OZHZ zijn middelen vrijgemaakt om de kapitaallasten te kunnen opvangen van de noodzakelijke vervangingen van de kapitaalgoederen.
Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van het vaartuig De Pandion voor zijn rekening neemt. Inmiddels is de bouw van de vervangende Pandion in volle gang, en is de verwachting dat deze in het voorjaar van 2024 te water zal worden gelaten. De totale investering in de Pandion bedraagt € 2,4 mln; het laatste deel van deze investering zal worden gedaan in 2024 na oplevering.

De meeste softewarekosten zijn licentiekosten, die gedekt worden binnen de exploitatie van OZHZ (zie in het overzicht van baten en lasten). Een enkele keer is echter sprake van ontwikkelkosten die gemaakt moeten worden om een specifiek softewareproduct “werkend” te krijgen. Zo wordt voorzien dat in 2024 geïnvesteerd moet worden in het bouwen van diverse dashboards op de cijfers in Afas Profit: hierdoor krijgt OZHZ gemakkelijk en acurater (“real time”) inzicht in de financiële stand van zaken, en kunnen gemakkelijker rapportages gemaakt worden voor interne sturing en voor externe verantwoording aan deelnemers en subsidieverstrekkers.
In 2024 zal een nieuw DMS worden aangekocht als opvolger van Decos Join: de licentiekosten daarvan vallen in de reguliere exploitatie, maar voordat dit pakket concreet in gebruik kan worden genomen, zullen er veel man-uren (door de leverancier) moeten worden gemaakt om het pakket zodanig in te richten dat het gemakkelijk bruikbaar is door álle medewerkers van OZHZ, de juiste koppelingen zijn gemaakt met andere gebruikte applicaties, etc. Deze ontwikkelkosten worden beschouwd als investering en worden gemaakt in 2024 en 2025.

Onder Overige bedrijfsmiddelen zijn investeringen opgenomen in nieuw meetmiddelen waardoor OZHZ medewerkers zelf tot op zeker hoogte watermonsters kunnen nemen , en de vervangen van meetmiddelen, portofoons en andere apparatuur die in het verleden is aangeschaft en conform verwachting aan het einde van hun levensduur zijn.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van het product of dienst en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Afschrijving vindt lineair plaats op basis van de geschatte economische levensduur.

Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. De bijdrage van PZH aan de vaartuigen is geen investeringsbijdrage maar een bijdrage in de kapitaallasten en wordt derhalve niet op de investering in mindering gebracht.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn bepaald op basis van artikel 10, zesde lid, van de Financiële verordening:

- 20 jaar voor motorvaartuigen.
- 15 jaar voor technische installaties in bedrijfsgebouwen.
- 10 jaar voor kantoorinstallaties en kantoormeubilair.
- 5 jaar voor informatieregister en digitaal archief.
- 5 jaar voor transportmiddelen en aanhangwagens.
- 3 jaar voor automatiserings- en onderzoeksapparatuur.
- 3 jaar voor software[3].
- 5 jaar voor overige materiële vaste activa[4].

[3] Software is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

[4] De overige materiële vaste activa is niet opgenomen als categorie in de financiële verordening. Dit wordt opgenomen bij de eerstvolgende aanpassing.

4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is een belangrijk instrument voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid (vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 30 november 2016) zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasury functie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.1 Algemene ontwikkelingen

De treasury functie is gebaseerd op de Wet Fido. Een belangrijk element is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.
Per 16 december 2013 is het Schatkistbankieren ingegaan. Decentrale overheden zijn verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk.

4.2 Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:
- Leningen en garanties uit hoofde van de "publieke taak" worden uitsluitend verstrekt aan door het Algemeen Bestuur goedgekeurde derde partijen;
- Uit hoofde van de treasury functie kunnen middelen worden uitgezet indien deze uitzettingen een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

4.3 Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:
- Geen overschrijding van de renterisico norm conform de Wet Fido;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- De rente typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
- Streven naar spreiding in de rent typische looptijden en uitzettingen.

4.4 Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves.
Voor 2025 bedraagt deze limiet 8,5% van € 33,3 miljoen = € 2,8 miljoen.

4.5 Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente typische looptijd groter dan 1 jaar.

Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren. OZHZ heeft geen financieringsvormen met een rente-typische looptijd van langer dan een jaar en verwacht deze ook niet aan te gaan in 2025. De renterisico norm bedraagt voor 2025: € 6,7 miljoen.

4.6 Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten.
In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het ministerie van Financiën inzake het schatkistbankieren.

4.7 Leningenportefeuille

Voor het begrotingsjaar 2025 heeft OZHZ geen langlopende leningen in de portefeuille. De liquiditeitspositie is momenteel ruim voldoende.
Tot slot kan, op grond van onderstaande financiële indicatoren, worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

Indicatoren financiering	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Netto schuldquote	17,0%	6,0%	7,8%	6,2%	5,3%	4,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	17,0%	6,0%	7,8%	6,2%	5,3%	4,2%
Solvabiliteitsratio	8,0%	28,8%	8,4%	11,1%	11,2%	11,2%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Belastingcapaciteit	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	0,2%	0,6%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Een lage netto schuldquote houdt in dat OZHZ een flexibele begroting heeft. Concreet zitten middelen maar voor een beperkt deel vast in onderdelen als kapitaallasten en is bijsturing van de begroting dus voor een deel mogelijk.
De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en de totale passiva. Bij een tekort aan eigen vermogen staan de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling garant voor het aanvullen van het eigen vermogen.

De structurele exploitatieruimte is de post onvoorzien, die onderdeel is van het weerstandsvermogen.

4.8 Schatkistbankieren

Conform het Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om dagelijks overtollige kasgelden over te boeken naar het Rijk. OZHZ mag gemiddeld € 1 mln. aan middelen aanhouden buiten de schatkist (het zogenaamde drempelbedrag). Om te voorkomen dat OZHZ het drempelbedrag overschrijdt zijn de afspraken met de BNG inzake de afroming en overboeking aangescherpt. BNG roomt het banksaldo dagelijks automatisch af vanaf 200.000 euro en boekt het overschot over naar de schatkistrekening bij het Rijk.

5. Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering 2022 - 2026 van OZHZ geeft de kaders weer voor de bedrijfsvoering. Verdere uitwerking vindt plaats in de paragrafen bedrijfsvoering, financiering, weerstandsvermogen en onderhoud kapitaalgoederen van deze begroting.

5.1 Personeel & Organisatie

HR-agenda 2024-2025

De HR-agenda zal zich in 2024-2025 wederom vooral richten op het realiseren van voldoende capaciteit door actieve werving en het behouden van medewerkers. Net als in voorgaande jaren verwacht OZHZ in 2024 in te moeten zetten op het op orde brengen en behouden van de capaciteit. De toename van het werkaanbod in aantal, omvang en complexiteit gaat gepaard met een grote krapte op de arbeidsmarkt. Dit is niet alleen het geval bij complexe technische functies zoals adviseur lucht en adviseur externe veiligheid, maar ook bij adviseurs op gebied van bedrijfsvoering. De huidige arbeidsmarkt leidt ook tot krapte op de inhuurmarkt en hoge tarieven. De normale inhuur buffer bij vacatures komt daarbij onder druk te staan.

OZHZ speelt hierop in door middel van diverse wervingscampagnes, optimalisatie van de samenwerking met SGD en het inzetten van recruitmentbureaus. Daarnaast zet OZHZ in op samenwerking met de andere omgevingsdiensten binnen de provincie en door deel te nemen aan de landelijke *employerbranding* campagne (vergroten van de naamsbekendheid van omgevingsdiensten). Voor het behoud van medewerkers maakt OZHZ gebruik van diverse methodes, onder andere via begeleiding door een mentor bij jonge startende medewerkers die daar behoefte aan hebben, een opleidingsprogramma voor jonge startende medewerkers en een aanschouwelijk onboardingsprogramma waarin nieuwe medewerkers de organisatie en collega's leren kennen. Daarnaast biedt OZHZ voldoende opleidings- en ontwikkelmogelijkheden binnen de organisatie. Ook wordt er komende jaren gekeken nar het functiewaarderings- en beloningssysteem, deze is aan herziening toe. Dit is geen uitputtende opsomming, uit exitgesprekken met vertrekkende medewerkers haalt OZHZ nieuwe signalen op die vertrekpunt zijn voor nieuwe (doelgroep) acties om medewerkers te behouden.

De medewerkers moeten ook zijn toegerust om hun taken met de vereiste kwaliteit te kunnen uitvoeren. Opleiding en training zijn belangrijk om te kunnen blijven voldoen aan de verplichte VTH-kwaliteitseisen die gemeenten en provincie in hun verordeningen hebben opgenomen. Naast het capaciteitsvraagstuk richt de HR-agenda zich dus ook op gemotiveerde en vitale medewerkers. Dit ziet op de aanpak van het ziekteverzuim, de doorgroeimogelijkheden en vitaliteitsbeleid.

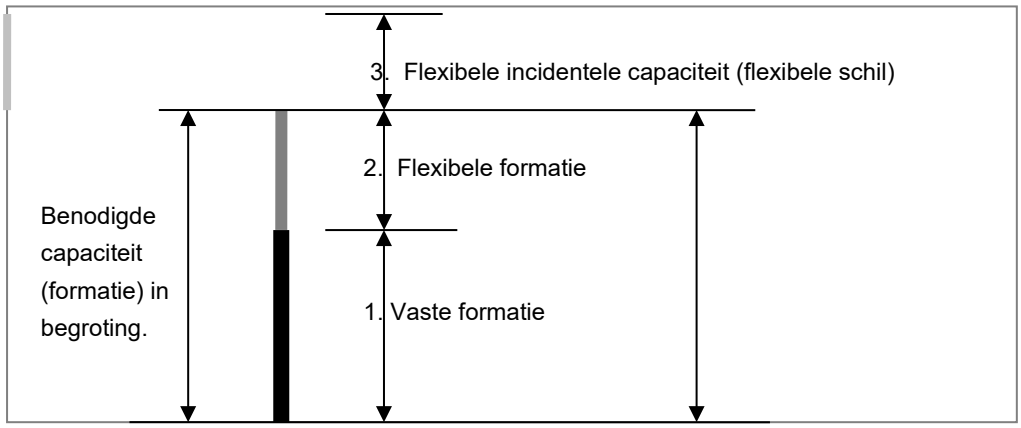
Aanpak van het ziekteverzuim
Vanwege een relatief hoog ziekteverzuimpercentage in 2022 (6,6%) is met de arbodienst Bezig de strategie uitgezet om de medewerkers zo snel mogelijk weer op de been te krijgen. Intensivering van het case-management en een breder aanbod aan ondersteuning voor de medewerkers (ook als het gaat om problematiek in de persoonlijke of privésfeer) werpt zijn vruchten af. In 2023 is het ziekteverzuimpercentage gedaald naar 4,6%. Hiermee valt het percentage onder de norm van 5%. In 2024 is het de uitdaging om het middellang verzuim (6 weken tot 1 jaar) te voorkomen en terug te brengen.

In 2023 is een onderzoek naar Psychsociale Arbeidsbelasting uitgevoerd. Hieruit bleek dat vooral werkdruk een belangrijk issue is voor de medewerkers van OZHZ. Daar staat tegenover dat de sfeer en ervaren steun binnen de organisatie zeer groot is. Directie en management zullen samen met de medewerkers maatregelen nemen om de werkdruk te verlichten. Naar aanleiding van de resultaten uit het PSA onderzoek is er een plan van aanpak

opgesteld dat in 2024 en 2025 in uitvoering wordt gebracht en samen opgaat met de acties die reeds in 2023 zijn opgestart.

Capaciteitsbeleid
De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten en provincie om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Ook subsidieontvangsten hebben een variabel karakter.

Tegen deze achtergrond streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de eigen interne capaciteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden; onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren.
Onderstaande figuur geeft het capaciteitsbeleid samengevat weer:

Doelstelling is een totale flexibele capaciteit (flexibele formatieve en flexibele incidentele capaciteit) van gemiddeld 10%.

De inhuur van extern personeel vindt plaats volgens het principe van een dynamisch aankoop systeem. Dit geldt voor alle vormen van inhuur voor de operationele taken. Daarnaast worden afspraken gemaakt met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland om over en weer personeel te kunnen detacheren in die gevallen waarin vraag en aanbod op elkaar kunnen worden afgestemd.

De relatief forse investering in het inwerken van nieuwe medewerkers, de hogere omzet, en de incidentele projecten spelen naar verwachting in 2025 een rol als het gaat om de verhouding vaste/flexibele formatie. Tegelijk betekent dat ook een risico omdat inhuurtarieven fors blijven stijgen én omdat het steeds lastiger wordt om goede inhuurkwaliteit te vinden. Daarom acht OZHZ het noodzakelijk om opnieuw naar de onderliggende parameters te kijken die van belang zijn voor de formatieberekening in de begroting (norm ziekteverzuim, improductieve uren i.v.m. inwerken, extra verlof t.g.v. de CAO, etc.).

5.2 Data en ICT

Informatiegestuurd werken
OZHZ heeft de ambitie om in 2025 professioneel met data te werken en professionele dataproducten te hebben. Stapsgewijs gaat de organisatie van spreadsheets naar volwaardige dataproducten, goede datakwaliteit (samen met andere organisaties), data-analyses en overzichten (dashboards). Hier blijft OZHZ ook in 2024 aan werken.

Ter ondersteuning van deze ambitie werkt OZHZ met ingang van 2023 met een aparte programmalijn binnen de Ontwikkelaanpak, het Programma Beter benutten van data. Per 1 januari 2024 is een nieuwe Unit Data en ICT in het leven geroepen, waarin de geschetste stappen van extra focus en expertise voorzien worden. De capaciteit voor de data-ambitie is met 3 fte uitgebreid.

Belangrijke aandachtsgebieden voor de nieuwe unit zijn:

- Heldere en stevige regie op Data en ICT.
- Duidelijkheid waar data het verschil moet maken voor OZHZ.
- Meer inzicht en overzicht in data en ICT (denk aan datakwaliteit en ICT architectuur).

Aanbestedingstrajecten
De aanbesteding voor de vervanging van het DMS van OZHZ is in 2023 gepubliceerd. Daartoe heeft een marktverkenning plaatsgevonden gevolgd door een niet-openbare procedure. Daarnaast is een voorbereidende verkenning in gang gezet gericht op de migratie van de documenten in Join en de mogelijkheid om afscheid te gaan nemen van legacy applicaties. Gunning en verdere invulling van de migratie vindt plaats vanaf 2024.

De nieuwe Unit Data en ICT werkt nauw samen met inkoop om tijdig aanbestedingstrajecten uit te voeren en idealiter te combineren met noodzakelijke functionele verbeteringen voor OZHZ. Op dit moment zijn in dat kader in ieder geval OpenWave en Afas Profit de eerste applicaties waar aandacht aan geschonken wordt.

Dienstverlening SGD
De DVO eindigt van rechtswege op 31 december 2025. OZHZ heeft de SGD bericht de looptijd van de DVO te willen verlengen tot en met 31 december 2027. Parallel hieraan vindt de verdere uitwerking plaats naar aanleiding van de evaluatie van de bedrijfsvoering van SGD die eind 2023 is uitgevoerd en waarover in 2024 bestuurlijke besluitvorming plaatsvindt.

Vanuit het perspectief van OZHZ is met name van belang de strategische oriëntatie op de samenwerkingsverhouding tussen SGD, gemeenten en de regionale samenwerkingsverbanden, als onderdeel van de benoemde strategische vraagstukken. Deze bepaalt sterk of de positie van OZHZ binnen de samenwerking in de Drechtsteden / Zuid-Holland Zuid wezenlijk anders gaat zijn en of OZHZ zich op enig moment zal moeten heroriënteren op de huidige dienstverleningsrelatie (geheel of ten dele) met SGD. Gelijktijdig met de verdere uitwerking van het dienstverlenings- en financieringsmodel van SGD, waarover in de zomer van 2024 meer bekend is, bezint OZHZ zich op de organisatie van de processen en diensten die nu bij SGD zijn belegd, mede in het licht van de initiatieven om de samenwerking met de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland verder te versterken. Dit laatste is onderdeel van de bestuursopdracht van de gezamenlijke besturen van de omgevingsdiensten. Daarbij is uiteraard ook relevant hoe de Ontwikkelagenda van de SGD eruit komt te zien en in welke mate deze Ontwikkelagenda past bij de ambitie en strategische doelstellingen die OZHZ voor zich ziet voor de komende jaren.

ICT Beweegt
In 2023 zijn de voorbereidingen voor de migratie van de (digitale) werkplek die wordt afgenomen bij SGD gestart. Als ook migratie van het rekencentrum van het SGD waarin enkele belangrijke applicaties van OZHZ gehost worden. De migratie zelf zal in 2024 plaatsvinden.

Mede naar aanleiding van ICT Beweegt zal de ICT-dienstverlening van SGD aan OZHZ gaan wijzigen. Ook dat zal in 2024 verder zijn uitwerking krijgen.

Informatiebeveiliging en privacy
Het beleid over privacy en informatiebeveiliging is vastgelegd in een aantal beleidsdocumenten die het DB in 2020 en 2021 vaststelde. Het privacybeleid heeft zowel betrekking op de AVG als op de Wet politiegegevens. De rapportage en aanbevelingen van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en eigen bevindingen van OZHZ zorgen voor continue borging en verbetering van de naleving van de AVG. Veranderingen in de regionale samenwerking en de juridische kwalificatie van omgevingsdiensten als 'verwerker' maken dat het privacybeleid in 2024 wordt herzien. Bij de partijen in de Drechtsteden, en dus ook bij OZHZ, is het kunnen voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging (BIO) een belangrijk aandachtspunt waaraan gewerkt wordt. De CISO rapporteert daarover elk kwartaal aan het hoogste management van de gemeenten en OZHZ. Op grond van een Europese richtlijn wordt het voldoen aan de BIO straks ook verplicht. OZHZ bereidt zich hierop voor in 2024.

Opschoning van het archief
Het toezicht op de informatiehuishouding van OZHZ is ingevolge de archiefverordening van OZHZ belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Deze brengt jaarlijks verslag uit aan het DB over de kwaliteit van de archieffunctie. De archivaris concludeerde in 2023 dat het informatie- en archiefbeheer van OZHZ grotendeels goed op orde is. Deze conclusie is onder meer gebaseerd op het feit dat OZHZ in de afgelopen jaren de door de Archiefwet- en regelgeving vereiste ordeningsstructuur en het metadataschema vastgesteld heeft. Ook beschikt OZHZ over JOIN Zaak & Document voor de duurzame archivering van digitale archiefbescheiden. Verder oordeelde de archivaris dat er een goed calamiteitenplan aanwezig is om de risico's op schade aan de archieven als gevolg van een eventuele calamiteit te kunnen minimaliseren.

De archivaris sprak wel zorg uit over het stilvallen van de kwaliteitscontroles en de opgave ten aanzien van de selectie en vernietiging van dossiers, zowel papier als digitaal. In de afgelopen jaren is een forse inhaalslag gemaakt ten aanzien van het archief in eigen huis; in 2024 zal een projectplan opgesteld worden om het papieren archief dat op externe locatie (Oasis te Almere) staat te bewerken. Daarnaast worden de kwaliteitscontroles opnieuw opgestart en wordt selectie en vernietiging van de digitale dossiers opgezet, in samenwerking met het project Implementatie DMS, dat volgt op de aanbesteding die in 2023 heeft plaatsgevonden.

Openbaarheid conform de Wet open overheid (Woo)
In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) wordt voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens inzake de uitvoering van deze wet en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan, mede in relatie tot de beleidsvoornemens. Deze begroting en jaarlijkse verantwoording vloeien voort uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In de memorie van toelichting bij de Woo staat onder andere dat met dit artikel beoogd wordt een impuls te geven aan de actieve openbaarheid door voor te schrijven dat bestuursorganen in hun begroting en verantwoordingsverslag aan moeten geven hoe zij rekening houden met de bepalingen uit de Woo. De openbaarheidsparagraaf Woo moet in de begroting en jaarstukken worden opgenomen via een afzonderlijke paragraaf, zoals de in artikelen 9 en 26 van het BBV genoemde paragrafen. Deze verplichting geldt sinds de jaarstukken 2022.

OZHZ handelt de meeste ingekomen verzoeken op basis van de Woo af op basis van het verleende mandaat van de gemeenten en provincie Zuid-Holland. In de jaarstukken wordt daarvan verslag gedaan. Daarnaast kan op basis van de Woo een verzoek worden ingediend bij de bestuursorganen van de gemeenschappelijke regeling. Dat komt echter zelden voor.

De Woo is op 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van de wet is overheden transparanter te maken. De Woo-contactpersoon is een nieuwe rol per 1 mei 2022. De Woo-contactpersoon beantwoordt op laagdrempelige

wijze vragen over de bij de gemeente beschikbare informatie. Bij OZHZ is de manager van de unit Bedrijfsondersteuning aangewezen als Woo-contactpersoon. Medewerkers van OZHZ zijn getraind in de toepassing van de Woo en hanteren actuele werkprocessen en -instructies.

Veel meer dan de Wob legt de Woo de nadruk op actieve openbaarmaking. Actieve openbaarmaking betreft het uit eigen beweging (digitaal) publiceren van overheidsinformatie. De Woo bevat een verplichting om 17 gespecificeerde informatiecategorieën openbaar te maken. Deze verplichting zal echter niet voor alle categorieën tegelijk gaan gelden. Een en ander wordt gefaseerd ingevoerd. De precieze fasering (na de eerste fase) is op dit moment nog steeds niet volledig bekend. Veel documenten uit die eerste fase worden overigens ook nu al actief bekendgemaakt, zoals gegevens over de organisatie, stukken van het algemeen bestuur, enzovoort. In de gemeenschappelijke regeling van OZHZ, zoals die naar verwachting halverwege 2024 gaat gelden, zijn, naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen, de openbaarmakingsbepalingen aangevuld voor wat betreft de stukken van het DB en AB. In de context waarin OZHZ werkt is het overigens veelal aan de gemeenten en provincie om aan te geven hoe zij willen omgaan met de actieve openbaarmaking van verzoeken en openbaargemaakte informatie met betrekking tot de VTH- en andere opgedragen taken. Met Dordrecht zijn daarover bijvoorbeeld in 2022 al afspraken gemaakt over de publicatie op hun website. Daarnaast vindt actieve openbaarmaking van onder andere sanctiebesluiten al enkele jaren plaats op basis van een door alle colleges vastgesteld openbaarmakingsbeleid. In het kader van het landelijke traject IBP Versterking VTH-stelsel wordt in 2024 de actieve openbaarmaking van sanctiebesluiten verder ontwikkeld en uitgerold. Op basis daarvan zal OZHZ een voorstel doen over aanpassing van het in Zuid-Holland Zuid door de gemeenten vastgestelde beleid.

Actieve openbaarmaking van beschikkingen wordt op enig moment ook verplicht volgens de Woo, maar dat zal naar verwachting nog enkele jaren duren. OZHZ nam dat aspect al mee in het programma van eisen voor de aanbesteding van een nieuw DMS, waaronder de mogelijkheid om te kunnen aansluiten op een nog te ontwikkelen landelijk platform. Een van de aspecten die dan speelt is de verplichting om documenten te anonimiseren. OZHZ test daartoe een anonimiseringstool. Deze is overigens met name noodzakelijk vanwege de vele verzoeken om informatie die OZHZ elk jaar ontvangt, met name over bodemrapporten. Een geautomatiseerde tool, mits van goede kwaliteit en goed ingeregeld, maakt het handmatig anonimiseren zoveel mogelijk overbodig, wat fouten en risico's voorkomt.

5.3 Communicatie

In 2024 zet OZHZ communicatie weer in als strategisch middel. Voor expertise en advies, maar ook voor een aantal projecten binnen toezicht. Een paar voorbeelden:

- Het voorkomen van overtredingen door ondernemers vooraf goed te informeren.
- Het in beweging krijgen van ondernemers om stookinstallaties (op tijd) te laten keuren.
- Het bewustmaken van risico’s van ZZS en het belang van minimalisatie.
- Het in beweging krijgen van ondernemers om méér energie te besparen dan verplicht.

OZHZ continueert het werken met gedragsinzichten. Er is veel wetenschappelijk onderzoek beschikbaar over hoe je bepaalde doelgroepen in beweging krijgt. Zulke inzichten passen we vaker toe in ons werk. Dit kan vaak al direct en heel concreet, bijvoorbeeld in brieven over periodiek onderzoek naar de constructieve veiligheid van publieksgebouwen aan eigenaren. Dat wordt namelijk wettelijk verplicht. Bij meer complexe vraagstukken is vaak aanvullend gedragsonderzoek nodig. Daarover zijn we in contact met het gedragslab van DCMR. Daarnaast geven we dit vorm in samenwerking met andere omgevingsdiensten, gemeenten en provincie.

OZHZ optimaliseert de corporate communicatiemiddelen (website, LinkedIn en Instagram). Ook zetten we sterk in op arbeidsmarktcommunicatie. Dat doen we samen met de omgevingsdiensten in Zuid-Holland in de vorm van de Betere Wereldbaan. In 2024 vergroten we de transparantie op het gebied van vergunningen, zetten we nog meer in op communicatie met de omgeving en zorgen we opnieuw voor een betere schrijfvaardigheid van onze medewerkers. Voor projecten ontwikkelt OZHZ op maat gemaakte communicatiestrategieën met passende middelen. Het aantal persvragen neemt toe, de zwaarte ervan ook. Dat heeft hoge prioriteit.

Interne communicatie
We blijven inzetten op interne communicatie. Het hybride werken is inmiddels goed geland binnen de organisatie. Ook met communicatie zorgen we voor het behouden van deze prettige werkomgeving. Dit kan op verschillende manieren: van interne bijeenkomsten tot aan het promoten van intranetgebruik. Van duidelijkheid over de werkafspraken tot aan het stimuleren van verbindende initiatieven.

We zijn extra alert op de behoefte van medewerkers, zeker nu het door de grote krapte op de arbeidsmarkt extra belangrijk is om medewerkers te binden en te boeien. Het is belangrijk dat mensen zich verbonden (blijven) voelen met de organisatie. Interne communicatie draagt bij aan het versterken van de verbinding tussen medewerkers en de organisatie. Interne communicatie en externe communicatie is altijd verbonden met elkaar.

5.4 Huisvesting

In 2024 is de overstap gemaakt naar herbruikbare bekers en het volledig stoppen met wegwerpbekers. Er is een kleine investering gedaan in twee extra vaatwassers en bekers. Hiermee dragen we bij aan het verminderen van de afvalberg en plastic in het milieu.

OZHZ heeft een rol in het toezicht op energiebesparende maatregelen van bedrijven. Om een beter beeld te krijgen wat je als huurder kan doen in een verzamelpand, werkt team Duurzaamheid en unit Bedrijfsondersteuning aan advies om energiebesparende maatregelen te nemen in ons eigen kantoor. In een eerste schouw is duidelijk geworden dat er kansen liggen voor het verlagen van ons eigen energieverbruik.

De huur en servicekosten zijn door de uitzonderlijke inflatie de afgelopen twee jaar navenant gestegen. De verwachting is dat de prijsstijging blijvend zijn.

Het hybride werkconcept is omarmd door onze medewerkers. De aanpassingen aan ons kantoor worden continue bijgesteld aan de behoefte waar dat kan. Zo is extra ruimte gemaakt voor aanlandplekken waar je kortdurend met je laptop rustig kan zitten om te werken.

5.5 Interne beheersing

Rechtmatigheidsverantwoording
Decentrale overheidsorganen zouden met ingang van boekjaar 2023 een rechtmatigheidsverantwoording moeten afgeven bij de jaarrekening. Op dit moment is nog steeds sprake van een niet afgerond wetgevingstraject betreffende de rechtmatigheidsverantwoording. Zowel het BBV als het BADO zijn hierop nog niet aangepast. De Algemene Rekenkamer heeft een discussie met het ministerie van BZK die eerst beslecht zal moeten worden en mogelijk ook tot aanpassingen van deze beide Besluiten zal moeten leiden. Momenteel is het nog niet duidelijk of de wetgeving met terugwerkend kracht ingaat per 1-1-2023 of dat de rechtmatigheidsverantwoording pas op 1-1-2024 in gaat.

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording heeft gevolgen voor de (interne) beheersing van de organisatie en ook de rol van de accountant verandert hierdoor. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en uitvoering van processen, controleert de rechtmatigheid en rapporteert hierover. De accountant toetst de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid en neemt dit mee in de accountantsverklaring. OZHZ heeft zich ingezet om over 2023 zelf verantwoording af te leggen over de rechtmatigheid en is dan ook in afwachting van de afronding van het wetgevingstraject.

OZHZ ziet de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording als een kans om de controlerende rol van het algemeen bestuur te versterken en te investeren in een verdere ontwikkeling van de bedrijfsvoering.
In de herstructurering van de organisatie is nadrukkelijk voorgesorteerd op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is een helder onderscheid gemaakt in de control en financiële functie. Ook de combi functie van concerncontroller en unitmanager hield op te bestaan. De concerncontroller en het control team zijn meer onafhankelijk gepositioneerd onder de directie.

Er is een intern controleplan opgesteld, dat in 2023 is uitgevoerd. Uitgangspunt daarbij is de minimale variant waarbij de beheersing is gericht op het kunnen afgeven van de rechtmatigheidsverantwoording, zoals in 2021 door het AB is vastgesteld. Ondanks dat OZHZ heeft gekozen voor de minimale variant komt er veel af op de organisatie. In 2024 wil OZHZ in het gesprek met de accountant over hoe de interne controle voldoende kwaliteit heeft om de rechtmatigheidsverantwoording te onderbouwen maar wat ook past bij de omvang van de organisatie.

Kwaliteitszorg
Externe ontwikkelingen en ambities van de organisatie vragen om heroriëntatie op het huidige kwaliteitsmanagementsysteem van OZHZ. OZHZ wil deze meer gaan richten op de organisatiedoelen, breder inbedden in de organisatie en laten aansluiten bij landelijke ontwikkelingen die spelen. Deze heroriëntatie is niet goed uitvoerbaar naast de verplichtingen die kleven aan het huidige kwaliteitsmanagementsysteem en de opgaven waarvoor OZHZ op dit moment staat. Plan was om in 2023 een project te starten om het kwaliteitsmanagementsysteem aan te passen. Startpunt daarbij is een evaluatie van het huidige kwaliteitssysteem. Consequentie daarvan is wel dat het kwaliteitscertificaat komt te vervallen. Als een geschikt nieuw kwaliteitsmodel is gekozen en ingevoerd, dan kan OZHZ desgewenst in fases toewerken naar hernieuwde certificering.

Als toelichting op het bovenstaande geldt het volgende.

OZHZ heeft te maken met aanzienlijke uitdagingen. Voorbeelden zijn de implementatie van nieuwe taken, de landelijke kwaliteitsverbetering van het VTH-stelsel, de hoge inflatie en de krapte op de arbeidsmarkt. Een goed functionerend kwaliteitsmanagementsysteem kan een belangrijke bijdrage leveren. In de huidige opzet is dat niet het geval.

Alhoewel OZHZ het kwaliteitsmanagementsysteem ziet als een zeer waardevol instrument is er tegelijkertijd het gevoel dat het meer kan worden gericht op de belangrijkste organisatieprioriteiten. Ook komt de inspanning nu vooral van het kwaliteitsteam en minder vanuit de brede organisatie. Wens van de directie is om het KMS te veranderen tot een systeem dat meer leeft op de werkvloer en dat gericht is op het behalen van de belangrijkste organisatiedoelen.

In het kader van de landelijke verbetering van het VTH-stelsel (het Interbestuurlijk Programma, IBP) is inmiddels een systeem van onafhankelijke visitaties van omgevingsdiensten ontwikkeld, aanhakend bij de landelijke VTH-kwaliteitseisen en inzichten uit recente onderzoeksrapporten zoals het advies van de Commissie Van Aartsen en de Algemene Rekenkamer. OZHZ is eind oktober / begin november 2023 gevisiteerd. Vervolgens is een plan van aanpak opgesteld waarvan de voortgang ook als kpi in deze begroting is opgenomen. Bezien moet worden of en welke rol een intern kwaliteitsmanagementsysteem kan hebben in deze context.

OZHZ heeft meerdere instrumenten voor de interne planning en control, zoals de jaarplannen en voortgangsrapportages per opdrachtgever, dashboards en in- en externe audits. Deze instrumenten zeggen iets over het presteren van de organisatie, maar zijn als zodanig geen onderdeel van het kwaliteitsmanagementsysteem. Integratie van deze instrumenten in het kwaliteitsmanagementsysteem is wenselijk, met tevens de wens om een goed evenwicht aan te brengen tussen zelf doen (leren) en uitbesteden (efficiency).

V BIJLAGEN

Bijlage 1 Omzet 2024 en 2025

Inwonerbijdrage

	2024	2025
Omschrijving	**Structureel**	**Structureel**
Gemeente Alblasserdam	78.731	82.085
Gemeente Dordrecht	465.479	485.308
Gemeente Gorinchem	143.902	150.032
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	70.815	73.831
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	121.479	126.655
Gemeente Hoeksche Waard	339.951	354.433
Gemeente Molenlanden	172.054	179.384
Gemeente Papendrecht	126.673	132.070
Gemeente Sliedrecht	98.176	102.359
Gemeente Zwijndrecht	175.119	182.579
Provincie Zuid-Holland	715.551	746.033
	2.507.930	**2.614.768**

Jaarprogramma (* € 1.000)

	2024		2025	
Omschrijving	**Structureel**	**Incidenteel**	**Structureel**	**Incident**
Gemeente Alblasserdam	1.864.290	25.132	1.943.709	0
Gemeente Dordrecht	9.348.899	778.531	9.747.162	0
Gemeente Gorinchem	690.202	34.439	719.605	0
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	526.900	17.468	549.346	0
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	608.757	37.063	634.690	0
Gemeente Hoeksche Waard	1.975.492	68.743	2.059.648	0
Gemeente Molenlanden	1.981.514	100.797	2.065.927	0
Gemeente Papendrecht	642.036	248.166	669.387	0
Gemeente Sliedrecht	640.224	19.133	667.497	0
Gemeente Zwijndrecht	1.081.213	1.426	1.127.273	0
Provincie Zuid-Holland	7.804.217	889.439	8.136.676	0
	27.163.74	**2.220.338**	**28.320.921**	**0**

De overheveling van de bodemtaken van PZH naar de gemeenten is verwerkt in de jaarprogramma budgetten 2024. Het gaat om de volgende bedragen.

Jaarprogramma's (* € 1.000)	2024		
Overheveling Bodemtaken	**Structureel**	**Incidenteel**	**Totaal**
Gemeente Alblasserdam	€ 38	€ 23	€ 61
Gemeente Dordrecht	€ -	€ -	€ -
Gemeente Gorinchem	€ 39	€ 24	€ 63
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 41	€ 24	€ 65
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 31	€ 19	€ 50
Gemeente Hoeksche Waard	€ 113	€ 68	€ 180
Gemeente Molenlanden	€ 157	€ 94	€ 251
Gemeente Papendrecht	€ 21	€ 13	€ 33
Gemeente Sliedrecht	€ 31	€ 19	€ 50
Gemeente Zwijndrecht	€ 29	€ 17	€ 46
Provincie Zuid-Holland	€ -500	€ -300	€ -800
	€ -	€ -	€ -

Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht.
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ondersteunt de 10 gemeenten in de regio Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht en andere opgedragen taken.
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft in 2023;	De omzet betreft de realisatie 2023. Alblasserdam € 1.680.599,41 Dordrecht € 10.605.727,60 Gorinchem € 805.515,03 Hardinxveld-Giessendam € 478.755,95 Hendrik-Ido-Ambacht € 635.254,05 Hoeksche Waard € 1.952.958,35 Molenlanden € 1.947.539,05 Papendrecht € 851.206,62 Sliedrecht € 735.780,81 Zwijndrecht € 1.056.623,19 Provincie € 8.727.398,65 **TOTAAL** **€ 29.477.358,71**
d) de omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	*Eigen vermogen* verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: *31-12-2022 € 2.316.568* *31-12-2023 € 654.962* *Vreemd vermogen* verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: *31/12/2022 € 5.973.099* *31/12/2023 € 7.507.119*
e) de omvang van het financiële resultaat van OZHZ in het begrotingsjaar.	Het resultaat voor het jaar 2023 bedraagt € -628.544.

Bijlage 3 Balans meerjarig

Balans per 31 december (bedragen in €)																		
ACTIVA	2023		2024	2024		2025	2025		2026	2026		2027	2027		2028	2028		
VASTE ACTIVA			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Immateriële vaste activa		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -			-
Kosten verbonden aan het sluiten van geldlening en			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
het saldo van agio en disagio	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
een bepaald actief	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Materiële vaste activa		2.682.883	€ -		3.765.560	€ -		3.704.929	€ -		3.417.580	€ -		3.086.958	€ -			2.748.691
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Investeringen:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
met een economisch nut	2.682.883		€ 1.082.677	3.765.560		€ -60.631	3.704.929		€ -287.349	3.417.580		€ -330.622	3.086.958		€ -338.267	2.748.691		
met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
de kosten een heffing kan worden geheven	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
In erfpacht gegeven gronden	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Financiële vaste activa		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -			-
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Kapitaalverstrekking aan:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
deelnemingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
gemeenschappelijke regelingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
overige verbonden partijen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Leningen aan:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
woningbouwcorporaties	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
deelnemingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
overige verbonden partijen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
overige langlopende leningen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Uitzettingen:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
in 's Rijks schatkist met een looptijd ≥ 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
in de vorm van Nederlands schuldpapier			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
met een looptijd ≥ 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
overige met een looptijd ≥ 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
TOTAAL VASTE ACTIVA		2.682.883	€ -		3.765.560	€ -		3.704.929	€ -		3.417.580	€ -		3.086.958	€ -			2.748.691
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
VLOTTENDE ACTIVA			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Voorraden		-357.436	€ -		-357.436	€ -		-357.436	€ -		-357.436	€ -		-357.436	€ -			-357.436
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Grond- en hulpstoffen			€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Onderhanden werk, inclusief bouwgronden in exploitatie	-357.436		€	-357.436		€	-357.436		€	-357.436		€	-357.436			-357.436		
Gereed product en handelsgoederen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Vooruitbetalingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Uitzettingen		3.607.996	€ -		2.410.020	€ -		2.624.759	€ -		3.157.178	€ -		3.498.767	€ -			3.839.963
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Vorderingen op openbare lichamen	1.031.640			1.031.640			1.031.640			1.031.640			1.031.640			1.031.640		
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
(Art. 1a Wet Fido)	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Overige verstrekte kasgeldleningen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Rekening courant verhouding met het Rijk	2.578.356		€ -1.197.976	1.378.380		€ 214.739	1.593.119		€ 532.419	2.125.538		€ 341.588	2.467.127		€ 341.197	2.808.323		
Rekening courant verhouding overige niet-financiële			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
instellingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Overige vorderingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
looptijd korter dan één 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
looptijd korter dan één 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
Overige uitzettingen met een looptijd korter dan één 1 jaar	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Liquide middelen		199.463	€ -		199.463	€ -		199.463	€ -		199.463	€ -		199.463	€ -			199.463
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Kas	397			397			397			397			397			397		
Bank, inclusief kruisposten	199.066			199.066			199.066			199.066			199.066			199.066		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Overlopende activa		2.060.675	€ -		2.060.675	€ -		2.060.675	€ -		2.060.675	€ -		2.060.675	€ -			2.060.675
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
door voorfinanciering op uitkeringen met een			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
specifiek bestedingsdoel van:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Europese overheidslichamen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
het Rijk	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		
overige Nederlandse overheidslichamen	1.670.592			1.670.592			1.670.592			1.670.592			1.670.592			1.670.592		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
Overige nog te ontvangen c.q. vooruitbetaalde bedragen			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
die ten laste van volgende begrotings jaren komen	390.083			390.083			390.083			390.083			390.083			390.083		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		5.510.698	€ -		4.312.722	€ -		4.527.461	€ -		5.059.880	€ -		5.401.469	€ -			5.742.665
TOTAAL ACTIVA		8.193.581			8.078.282			8.232.390			8.477.460			8.488.427				8.491.356

Balans per 31 december																			
(bedragen in €)																			
PASSIVA	2023			2024			2025			2026			2027			2028			
VASTE PASSIVA			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Eigen vermogen		654.962	€ -		539.663	€ -		693.771	€ -		938.841	€ -		949.808	€ -		952.737	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Algemene reserve	797.744		€ -473.174	324.570		€ 154.108	478.878		€ 245.070	723.748		€ 10.966	734.715		€ 2.930	737.644		€ -
Bestemmingsreserves	485.762		€ -270.669	215.093		€ -	215.093		€ -	215.093		€ -	215.093		€ -	215.093		€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Saldo van de rekening	-628.544		€ 628.544	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Voorzieningen		31.500	€ -		31.500	€ -		31.500	€ -		31.500	€ -		31.500	€ -		31.500	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Voorzieningen	31.500		€ -	31.500		€ -	31.500		€ -	31.500		€ -	31.500		€ -	31.500		€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Vaste schulden		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -		-	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Deze hebben een rentetypische looptijd langer dan één jaar			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Obligatieleningen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Onderhandse leningen van:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
binnenlandse banken en			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
overige financiële instellingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
binnenlandse bedrijven	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
overige binnenlandse sectoren	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
buitenlandse instellingen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Door derden belegde gelden	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Waarborgsommen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Overige leningen en vooruitontvangen bedragen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
TOTAAL VASTE PASSIVA		686.462	€ -		571.163	€ -		725.271	€ -		970.341	€ -		981.308	€ -		984.237	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
VLOTTENDE PASSIVA			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Vlottende schulden		1.669.190	€ -		1.669.190	€ -		1.669.190	€ -		1.669.190	€ -		1.669.190	€ -		1.669.190	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Kasgeldleningen aangegaan bij:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
overige partijen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Banksaldi	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
Overig	1.669.190			1.669.190			1.669.190			1.669.190			1.669.190			1.669.190		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Overlopende passiva		5.837.929	€ -		5.837.929	€ -		5.837.929	€ -		5.837.929	€ -		5.837.929	€ -		5.837.929	€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen,			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	3.037.319			3.037.319			3.037.319			3.037.319			3.037.319			3.037.319		
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
lasten van volgende begrotingsjaren van:			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
Europese overheidslichamen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
het Rijk	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
overige Nederlandse overheidslichamen	2.800.610			2.800.610			2.800.610			2.800.610			2.800.610			2.800.610		
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
volgende begrotingsjaren komen	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -	-		€ -
			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -			€ -
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		7.507.119	€ -		7.507.119	€ -		7.507.119	€ -		7.507.119	€ -		7.507.119			7.507.119	
TOTAAL PASSIVA		8.193.581			8.078.282			8.232.390			8.477.460			8.488.427			8.491.356	

Bijlage 4 Begroting 2025 Structureel en incidenteel

Begroting 2025	Structureel	Incidenteel
Baten		
Inwonerbijdrage	2.615	
Wettelijke taken	28.321	
Offerte- en subsidietaken	2.251	230
Overige baten		52
Overige bijzondere posten		
Totaal baten	**33.187**	**282**
Lasten		
Personeelskosten	26.623	161
Kapitaallasten	543	-31
Ondersteuning SCD	2.127	-
Huisvesting	818	-
Overige bedrijfskosten	1.888	-
Additionele productkosten	1.020	-
Onvoorzien	165	1
Overige bijzondere posten	-	-
Totaal lasten	**33.184**	**131**
Gerealiseerd totaalsaldo van baten	**3**	**151**
Onttrekkingen aan reserves	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-
Gerealiseerd resultaat	**3**	**151**
Waarvan algemeen dekkingsmia	*2.615*	-

Bestuursnotitie

Datum 20 juni 2024

Onderwerp Zienswijzen op de ontwerpbegroting 2025

De ontwerpbegroting 2025 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) is op 11 april 2024 voor zienswijze aangeboden aan de raden en Provinciale Staten. Zij zijn tevens in de gelegenheid gesteld om een reactie te geven op de voorgenomen bestemming van het rekeningresultaat 2023. Verzocht is de zienswijzen voor 10 juni 2024 aan OZHZ toe te zenden. De ingekomen zienswijzen leiden niet tot bijstelling van de (ontwerp) begroting 2025.

Deze bestuursnotitie geeft het algemene beeld van de zienswijzen en de reactie van OZHZ. Voorafgaand aan de bespreking in het AB op 11 juli 2024 bericht OZHZ, conform de Wet gemeenschappelijke regeling, de raden en Provinciale Staten over het oordeel van het DB over de ingekomen zienswijzen en de conclusies die het daaraan verbindt.

Overzicht van de ingekomen zienswijzen
Onderstaand een overzicht van aangeleverde zienswijzen:

	Zienswijze
Provincie Zuid-Holland	X
Alblasserdam	X
Dordrecht	X
Gorinchem	X
Hardinxveld-Giessendam	X
H-I-Ambacht	X
Hoeksche Waard	X
Molenlanden	X[1]
Papendrecht	X
Sliedrecht	X
Zwijndrecht	X

De ingebrachte zienswijzen zien op de volgende onderwerpen:

1) De jaarstukken en voorgenomen bestemming van het rekeningresultaat 2023.
2) Voorbereiding op het ravijnjaar 2026.
3) De ontwerpbegroting 2025.
4) Overig.

[1] De heer Lock heeft in het DB van 20 juni 2024 gemeld dat de zienswijze van Molenlanden nog niet is verstuurd. De zienswijze zal met name zien op de voorbereidingen op het ravijnjaar 2026. Dit is conform wat andere gemeenten al hebben laten weten.

Ad 1) Jaarstukken en voorgenomen bestemming van het rekeningresultaat 2023

De gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht en Zwijndrecht melden te kunnen instemmen met de voorgestelde resultaatbestemming.

Hendrik-Ido-Ambacht spreekt voorts haar waardering uit voor de inspanningen die zijn geleverd om de regio duurzaam, veilig en gezond te houden in 2023, zoals beschreven in de jaarrekening. De gemeente merkt op dat zij, net als elke andere gemeente, geconfronteerd wordt met financiële krapte. Het is van cruciaal belang dat OZHZ de gemeente blijft informeren over de ontwikkelingen in het tekort. De gemeente waardeert het zeer dat OZHZ dit in het verleden heeft gedaan en vertrouwt erop dat OZHZ de gemeente actief en tijdig op de hoogte blijft houden. Dit geeft haar de broodnodige helderheid en inzicht in de huidige stand van zaken. De gemeente dringt erop aan dat OZHZ haar ook het komende jaar blijft voorzien van dit inzicht. Tot slot merkt Hendrik-Ido-Ambacht op dat de kwaliteit van het werk binnen OZHZ prioriteit blijft en dat in 2023 inspanningen zijn geleverd om te voldoen aan regiobrede uitvoerings- en handhavingsstrategieën. Ook is de gemeente positief over de voortgang van het programma 'Toekomstgerichte gebiedsontwikkeling' en de deelname aan het Landelijke programma Altijd Actuele Digitale Vergunning (Digi-V).

Papendrecht merkt aanvullend op dat de overhead is genormeerd op 27,3%, waarbij de realisatie voor 2023 28,5% was. Bij de te verwachten bezuinigingen (vanwege herverdeling van het gemeentefonds en toenemende zorgkosten) is deze overhead iets om verder te bekijken.

Zwijndrecht waardeert de inzet van OZHZ als haar partner om de gemeente en regio duurzaam, veilig en gezond te houden. De inzet staat ook midden in de actualiteit. Het afgeven van en de controle op vergunningen bij bedrijvigheid die leidt tot uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) is, gelet op de (landelijke) ophef rondom de uitstoot van de Chemours fabriek te Dordrecht, daar een treffend voorbeeld van. De gemeente neemt met instemming kennis dat OZHZ dit als speerpunt in 2024 doorzet. In de jaarstukken kan de gemeente op gestructureerde en leesbare wijze verder kennis nemen van alle activiteiten die OZHZ in Zwijndrecht en in de regio heeft verricht. Complimenten zijn op hun plaats.

Hardinxveld-Giessendam wijst erop dat de meerjarenbegroting op dit moment positieve resultaten laat zien voor de komende jaren. Tegelijkertijd schuilt hier nog veel onzekerheid in. Verzoek is daarom om de gemeente tijdig te informeren als er afwijkende vooruitzichten zijn, en daarbij aan te geven welke beheersmaatregelen genomen worden.

Reactie van OZHZ
OZHZ neemt de gemaakte opmerkingen ter harte en zal de deelnemers in de reguliere (bestuurs-) rapportages tijdig blijven informeren over de financiële en andere ontwikkelingen binnen de dienst, waaronder het percentage overhead, en over de te nemen beheersmaatregelen. Voor wat betreft het percentage voor de overhead: in BURAP I van 2024 rapporteert OZHZ dat deze thans 27,14% is.

Ad 2) Voorbereiding op het ravijnjaar 2026

De gemeenten Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam en Hendrik-Ido-Ambacht wijzen op het belang van en de samenwerking bij de uitwerking van de bestuursopdracht van het AB om de bezuinigingsmogelijkheden uit te werken.

Hendrik-Ido-Ambacht wijst er daarbij op dat de bestuursopdracht een cruciale stap omvat in het anticiperen op de aanstaande financiële uitdagingen waar gemeenten en provincies mee te maken zullen krijgen. Het is goed dat OZHZ het voortouw heeft genomen in dit belangrijke initiatief. Het getuigt van een constructieve en proactieve benadering van de uitdagingen waar we als regio voor staan. Dit initiatief van OZHZ om proactief een proces op gang te brengen getuigt van een sterke betrokkenheid bij het welzijn van de regio en een duidelijk streven naar collectieve oplossingen. De gemeente waardeert de inzet van OZHZ om te werken aan het identificeren van bezuinigingsmogelijkheden en inhoudelijke keuzes die zullen bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van alle betrokken partijen. Dit initiatief is positief ontvangen, en de gemeente ziet met vertrouwen uit naar de resultaten ervan.

Papendrecht merkt op dat, als gevolg van een herverdeling van het gemeentefonds en de toenemende zorgkosten, veel gemeenten naar verwachting vanaf 2026 een fors structureel tekort op de begroting zullen krijgen. Dit is het zogenoemde ravijnjaar. De gemeente is van mening dat verbonden partijen ook een verantwoordelijkheid hebben om aan deze problematiek een bijdrage te leveren. Het stemt positief dat OZHZ met bestuursopdrachten aan de slag is gegaan. Het zal van gemeente tot gemeente verschillen op welk moment en hoe hevig het ravijnjaar intreedt. Daarom verzoekt Papendrecht om bij de uitwerking van de bestuursopdracht niet enkel te focussen op voorstellen die voor de korte termijn (2026) effect sorteren. Neem ook voorstellen op die meerjarig structureel bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van gemeenten. De gemeente vindt het van belang dat 'knoppen' in beeld worden gebracht, waarmee de raden positie krijgen om keuzen te kunnen maken. De gemeente wil graag weten waaraan gedraaid kan worden.

Dordrecht wijst in dit kader op het verzoek van OZHZ om in 2024 de herziene Nota Vergunningen, Toezicht & Handhaving 2025-2028 vast te stellen. Die Nota VTH legt het uitvoeringsbeleid vast voor de taken die OZHZ uitvoert. De gemeente verneemt graag hoe de herziening van het meerjarig uitvoeringskader voor de taken in 2025-2028 zich verhoudt tot de gevraagde bijdrage aan de bezuinigingsopgave, waarbij ook juist dat uitvoeringskader aan de orde zal moeten komen. Daarnaast noemt Dordrecht dat OZHZ nauw betrokken is bij het landelijk traject voor versterking van de VTH-taken van omgevingsdiensten, het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel. De gemeente onderschrijft het belang daarvan. Tegelijk is er de vrees dat de uitvoeringskosten hiermee verder zullen stijgen, ondanks dat ook de samenwerking landelijk en binnen Zuid-Holland nadrukkelijk de aandacht krijgt. Dordrecht is van mening dat de rekening hiervan niet als vanzelf bij de gemeenten mag komen te liggen, maar dat het Rijk ook zijn aandeel zal moeten nemen. Waar dit traject toch leidt tot meer kosten voor gemeenten wil de gemeente daar met een begrotingswijziging vroegtijdig bij worden betrokken.

Hoeksche Waard merkt op dat, als het nieuwe kabinet na de formatie blijft vasthouden aan de bezuiniging op het gemeentefonds vanaf 2026, scherpe keuzes voor gemeenten helaas onvermijdelijk zijn. Dat heeft uiteraard ook gevolgen voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen. De komende periode onderzoekt de gemeente Hoeksche Waard welke beleidskeuzes gemaakt kunnen worden om het structurele evenwicht te herstellen. Een aantal gemeentetaken worden door gemeenschappelijke regeling uitgevoerd. Voor de gemeente Hoeksche Waard betreft de totale bijdrage aan gemeenschappelijke regelingen ca. 25% van het begrotingstotaal. Hierdoor is het van belang om ook deze taken bij GR-en kritisch tegen het licht te houden. Om deze reden vraagt de gemeente aan alle gemeenschappelijke regelingen om, voor zover dat nog niet is opgestart, te anticiperen op de ravijnjaren vanaf 2026 en hiervoor scenario’s voor te bereiden, waardoor de kosten van de GR worden teruggedrongen en daarmee ook de deelnemersbijdragen van gemeenten worden verlaagd. Zo ook aan OZHZ middels het indienen van deze zienswijze. De concrete

maatregelen dienen uiterlijk in de Begroting 2026 van de GR te worden verwerkt, zodat de deelnemende gemeenten deze verlaging van de deelnemersbijdragen ook in hun Begroting 2026 kunnen verwerken. Hoeksche Waard is ervan overtuigd dat zij deze financiële uitdagingen de komende periode samen met OZHZ kan realiseren.

Zwijndrecht merkt op dat de financiële positie van veel gemeenten staat de komende jaren onder druk, ook wel het financieel ravijn genoemd. Ook de gemeente Zwijndrecht heeft daar mee te maken en staat voor een forse bezuinigingsopgave. De opgave begint ook een jaar eerder dan bij veel andere gemeenten. De opgave bedraagt 7 miljoen euro in 2025 en nog eens 10 miljoen euro in 2026 en de jaren daarna. De gemeente constateert dat OZHZ net als andere gemeenschappelijke regelingen een bestuursopdracht heeft geformuleerd om te komen tot mogelijke verlaging van de kosten. Hiermee heeft OZHZ gedeeltelijk nog geen invulling gegeven aan de zienswijze van de gemeente bij de eerste begrotingswijziging 2024. De bestuursopdracht richt zich in eerste instantie op 2026, waar de gemeente in haar eerdere oproep gevraagd heeft om ook voor de komende begroting (2025) mogelijke keuzes (met consequenties) voor te leggen. Zwijndrecht constateert dat in de voorliggende begroting nog geen keuzes en/of aanvullende bijsturingsmaatregelen liggen, waartoe de gemeente OZHZ wel had opgeroepen. Dit zowel bij de eerste begrotingswijziging 2024 als ook in de (ambtelijke) reacties die zijn gegeven op uw voorjaarsbrief in de afgelopen periode. Dit baart de gemeente zorgen en benadrukt de urgentie van haar opgave. Gezien de financiële uitdaging waar de gemeente op dit moment voor staat en de nog komende (financiële) uitdagingen voor de toekomstige jaren, roept zij OZHZ met klem op om aan te geven welke keuzemogelijkheden er aanwezig zijn om nog in het aankomende Zwijndrechtse jaarprogramma 2025 tot kostenreductie te komen, in kaart te brengen welke consequenties (inhoudelijk en financieel, w.o. frictiekosten) er verbonden zijn aan deze mogelijkheden tot bijstelling van ambities en uitvoeringswijze ten opzichte van de voorliggende begroting 2025 en dit voor 1 september 2024 toe te zenden zodat de gemeente dit kan betrekken in de Zwijndrechtse besluitvorming inzake bezuinigingen 2025 e.v.

Hardinxveld-Giessendam merkt op dat vanaf 2025 de gemeentelijke begroting onder druk komt te staan door verlaging van middelen vanuit het Rijk. De gemeente moet daarom kritisch naar de eigen uitgaven kijken. Als de meicirculaire geen oplossing met zich meebrengt, zullen er structurele bezuinigingen gerealiseerd moeten worden in de gemeentelijke begroting. De gemeente kijkt daarom kritisch naar haar interne uitgaven en neemt waar nodig maatregelen, en vraagt dit ook van OZHZ verbonden partij. Concreet betekent dit dat de gemeente dit najaar (2024) inzicht wil hebben in mogelijke besparingsmaatregelen, zodat vervolgens afspraken kunnen worden gemaakt over de daadwerkelijke vorm en omvang van door te voeren bezuinigingen, bij voorkeur en waar mogelijk in gezamenlijkheid met andere deelnemende gemeenten in de regio.

Reactie van OZHZ

In het kader van genoemde bestuursopdracht werkt OZHZ de bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes uit die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen:

- Externe budgetten OZHZ.
- Efficiëntie in processen.
- Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).
- Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.

De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats in november 2024 bij de begrotingsrichtlijnen 2026. Op verzoek van de deelnemers geeft OZHZ nog voor de zomer een eerste beeld van de uitwerking. Deze tussenrapportage wordt aan het AB van 11 juli 2024 voorgelegd.

OZHZ zal als uitwerking van de bestuursopdracht scenario´s en keuzemogelijkheden aan de gemeenten voorleggen. Beleidskeuzes kunnen bijvoorbeeld grote impact hebben op de (aard en intensiteit bij de) uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving door OZHZ. Daarnaast riepen de wethouders financiën in februari jl. al op om ook goed te kijken naar verdere efficiencymogelijkheden door extra taken neer te leggen bij OZHZ, en daarin ook open minded te zijn. Regionale taakuitvoering verhoogt de efficiency en ook de kwaliteit van de uitvoering. Een en ander vraagt derhalve om nadrukkelijke keuzes. In de bestuursopdracht is verder benadrukt dat aan de taakuitvoering door OZHZ vanuit de inhoud èn vanuit het Rijk minimale (kwaliteits- en robuustheids-) eisen worden gesteld. De te bedenken oplossingen en de te maken keuzes moeten ook tegen die achtergrond kunnen worden onderbouwd.

In reactie op de opmerking van Dordrecht over de uitrol van de Nota VTH gemeentelijke taken 2025 - 2028 merkt OZHZ op dat het bij de bestuursopdracht voor ombuigingen vanaf 2026 vooral gaat om regionale keuzes. Hiervan is de Nota VTH onderdeel. Terugkoppeling van deze resultaten vindt plaats in het algemeen bestuur van OZHZ. Naast gezamenlijke regionale beleidskeuzes is er ruimte voor aanvullende lokale keuzes. In 2024 is OZHZ al in gesprek met Dordrecht over de lokale te maken keuzes. Denk aan de afhandeling van bouwklachten en APV-meldingen. De gemeente kan de Nota VTH, inclusief de daarin opgenomen kritische prestatie-indicatoren, nu al vaststellen. Mochten op enig moment afspraken worden gemaakt om die indicatoren een iets andere invulling te geven (bijvoorbeeld door de frequentie van het actualiseren van vergunningen te verlagen), dan maakt het college dat expliciet en transparant door de herziene nota aldus en nogmaals vast te stellen.

Waar Dordrecht opmerkt dat de rekening van de intensivering van de samenwerking tussen omgevingsdiensten landelijk en binnen Zuid-Holland niet als vanzelf bij de gemeenten mag komen te liggen kan worden gemeld dat de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten bij het toezenden van hun plannen van aanpak aan het ministerie aandacht hebben gevraagd voor het vervolg van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP) en met name de gewenste medefinanciering vanuit het Rijk. OZHZ is het met de gemeente eens dat, wanneer dit traject toch leidt tot meer kosten voor de gemeenten, zij daar met een begrotingswijziging vroegtijdig bij betrokken moeten worden.

In reactie op de zienswijze van Zwijndrecht over het realiseren van kostenreductie in 2025 merkt OZHZ op dat in juni 2024 al de eerste indicaties worden voorgelegd aan het dagelijks en algemeen bestuur van mogelijke ombuigingen en de bedragen die daarmee bespaard zouden kunnen worden. De definitieve uitkomst zal worden voorgelegd in november 2024 als onderdeel van de begrotingsrichtlijnen 2026. Concrete besparingen die direct doorgevoerd kunnen worden (het zogenaamde "laaghangend fruit") zullen al in 2025 worden doorgevoerd. Waar dat effect zal hebben op het tarief 2025, zal dat bij de begrotingsrichtlijnen 2026 ter besluitvorming worden voorgelegd aan het bestuur. In de tussentijd kunnen de deelnemers op basis van de indicatie die OZHZ in juni/juli afgeeft, voor zichzelf een inschatting maken van de bezuiniging die dat kan opleveren voor hun begroting 2025 e.v. Aandachtspunt zal nog wel zijn dat soms de kost voor de baat uit gaat, bijvoorbeeld bij het terugbrengen van de inhuur wat gepaard kan gaan met een forse wervingsactie.

Ad 3) De ontwerpbegroting 2025

Alblasserdam meldt dat de gemeente zich realiseert dat een tariefverhoging nodig is om de inzet van personeel en overige zaken te bekostigen. Zij ziet echter ook dat zij in zwaarder financieel weer gaat komen door de verlaging van de inkomsten uit het rijk. Daarom moet de gemeente keuzes maken. In welke vorm en in welke hoeveelheden deze bezuinigingen zullen plaatsvinden, wordt nog onderzocht. Alblasserdam vraagt daarom voor 2025 een besparing te realiseren door een jaar indexering in de eigen begroting of organisatie op te vangen, waarmee ook OZHZ een bijdrage kan leveren aan de opgaven van de gemeenten. De verwachting is op dit moment is dat de gemeente minder kan afnemen dan OZHZ heeft opgenomen in de conceptbegroting voor 2025. Alblasserdam is zich ervan bewust dat zij al voor een volumebeperking heeft gekozen bij het jaarprogramma van 2024. De gemeente zal deze maatregel kritisch bekijken en betrekken bij de keuze voor 2025. Alblasserdam constateert verder dat er onderbesteding was de afgelopen jaren. Zij zou graag samen gaan kijken of er scherper kan worden begroot om te proberen een onderbesteding te beperken. De gemeente hoopt OZHZ in oktober 2024 nadere informatie te kunnen geven over eventuele bezuinigingen en bespreekt dan graag hoe het beste kan worden omgegaan met de bezuinigingen.

Zwijndrecht herkent de speerpunten OZHZ op basis van de eerdere (uitvoerings-) afspraken en kan instemmen met de benoemde activiteiten. Echter, dit jaar is er meer dan ooit een financiële afweging te maken door de gemeente. In dat licht geeft de gemeente de volgende reactie. In zijn begroting volgt OZHZ de uitgangspunten zoals verwoord in de begrotingsrichtlijnen, 1e begrotingswijziging 2024 en – recenter - de voorjaarsbrief. Dit heeft tot gevolg dat de gemeentelijk bijdrage in structurele taken groeit met 4,3% (ofwel ruim € 50.000). Ook presenteert OZHZ een positief resultaat in de meerjarenbegroting, met het voorstel om deze in te zetten om het weerstandsvermogen weer op het minimaal benodigde niveau te brengen. Zwijndrecht kan zich vinden in dat voorstel, met de opmerking dat een eventueel toekomstig overschot op het weerstandsvermogen dient terug te vloeien naar de deelnemers.

De provincie Zuid-Holland merkt op dat de ontwerpbegroting 2025 een sluitende begroting is met een totale (netto) baat van alle deelnemers van € 33,5 mln. Met deze begroting kan worden ingestemd. Daarbij is een aantal aandachtspunten geformuleerd. Deze zullen aan de hand van de provinciale kaderbrief 2025, die reeds eerder is verstuurd naar OZHZ en geldt als financieel kader voor de begroting, hieronder nader worden toegelicht. De provincie geeft vervolgens aan dat:

- Met de geraamde provinciale bijdrage van € 8,9 mln. kan worden ingestemd.
- Over de aanvullende opdrachten een nader gespecificeerde opdrachtbrief (inhoud en budget) zal worden verstrekt. Vanaf dat moment kunnen aan deze aanvullende opdrachten budgetrechten worden ontleend en komen de gelden beschikbaar.
- OZHZ de ontwerpbegroting 2025 voor de loonkosten met 5,4% en de materiele lasten met 1,6% (gewogen index 4,3%) indexeert. In de provinciale kaderbrief 2025 wordt uitgegaan van een gewogen index van 3,7% (bron: CPB raming maart 2024). Dit betekent dat de toegepaste indexatie van de PZH-bijdrage in de OZHZ-begroting 2024, iets hoger ligt (0,6%) dan de door de provincie gestelde kaders. De iets hogere indexering bij OZHZ kan worden opgevangen binnen het provinciaal indexatiebudget.
- In de provinciale kaderbrief is aangegeven dat de provincie voor de loonontwikkeling aansluit bij de feitelijke cao-loonstijgingen. Bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2025 is hier invulling aangegeven. Indien de werkelijke loonkostenstijging hoger of lager blijken te zijn dan de nu in de ontwerpbegroting 2025 gehanteerde loonsom, dan zal OZHZ met een voorstel tot nacalculatie

komen. De financiële consequenties hiervan dient OZHZ via een begrotingswijziging te verwerken, nadat het algemeen bestuur hierover een besluit heeft genomen. Voorafgaande zullen de deelnemers in dat geval weer voor het indienen van een zienswijze worden gevraagd.

De provincie meldt voorts dat aan de onderwerpen Omgevingswet, Doorontwikkeling Omgevingsdiensten, IBP-VTH, Bedrijfsvoering, Verzoek van Provinciale Staten en Cybersecurity naar tevredenheid aandacht is besteed in de ontwerpbegroting 2025 en meerjarenraming 2026-2028.

Sliedrecht wijst op wat in de ontwerpbegroting staat over de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waardoor er mogelijk aanvullende specifieke afspraken nodig zijn op verschillende milieuthema's. Tevens zijn er diverse taken bijgekomen als gevolg van het feit dat een deel van de bevoegd gezag taken op het gebied van bodem van de provincie zijn overgegaan naar de gemeenten. De exacte uitwerking en gevolgen van deze ontwikkelingen op de uitvoering van de werkzaamheden van OZHZ zijn op dit moment nog onvoldoende duidelijk. Tevens wordt in dit kader voorgesteld om naast het structurele budget voor 2025 wederom het incidentele budget te reserveren. Voor de gemeente als opdrachtgever is het van belang om tijdig beter inzicht te krijgen in de gevolgen/consequenties van deze ontwikkelingen voor de aard en omvang van de werkzaamheden die OZHZ voor de gemeente Sliedrecht uitvoert. Verzoek is daarom om de gemeente medio augustus 2025 een eerste evaluatie te geven ten aanzien van de uitvoering en de (mogelijke) financiële impact van de voorgenoemde ontwikkelingen / nieuwe taken en werkzaamheden.

Ook Hardinxveld-Giessendam vraagt wederom aandacht voor de overdracht van bodemtaken. Er is geld via het gemeentefonds beschikbaar gesteld, maar dit is niet kostendekkend. Er komen geen additionele middelen voor de gemeenten. Wel worden de kosten van de uitvoering gemonitord door het Rijk. De gemeente roept OZHZ daarom op om daarin een signaalfunctie namens de gemeenten te vervullen: maak inzichtelijk wat de daadwerkelijke kosten zijn en breng dit, waar mogelijk samen met andere omgevingsdiensten, onder de aandacht bij het Rijk. Aanvullend merkt Hardinxveld-Giessendam op dat zij al meerdere keren bezwaren heeft geuit tegen de overdracht van (bodem) taken vanuit de provincie Zuid-Holland zonder voldoende middelen vanuit het Rijk. Bovendien vindt zij het meerjarig opnemen van incidentele middelen, omdat het niet duidelijk is wat de taakuitvoering zal zijn, onwenselijk. De incidentele kosten die samenhangen met de overdracht beschouwt Hardinxveld-Giessendam als een financieel risico. De gemeente heeft daarom voor 2024 geen incidentele middelen voor de bodemtaken opgenomen en zal dit ook voor 2025 niet doen.

Reactie OZHZ

In reactie op de zienswijze van Alblasserdam om in 2025 geen indexering toe te passen merkt OZHZ op dat dit verzoek alleen gehonoreerd kan worden als alle deelnemers daarover een besluit nemen in het algemeen bestuur. De overige ontvangen zienswijzen geven geen aanleiding om een dergelijk voorstel aan het algemeen bestuur voor te leggen. Alblasserdam heeft echter zelf de mogelijkheid om, evenals in 2024 en rekening houdend met de afspraken daarover in de bijdrageverordening van OZHZ, het volume van het jaarprogramma 2025 te verlagen en/of in overleg met OZHZ te sturen op onderbesteding van het jaarprogramma. De onderbesteding hangt ermee samen dat enkele jaren achtereen het restantbudget is meegenomen naar het volgende jaar. Het gaat dus vooral om incidenteel geld. Als de gemeente ervoor kiest om geen middelen mee te nemen van 2024 naar 2025, dan is de verwachting dat het budget volledig benut wordt. Er wordt dus al scherp begroot.

OZHZ is het eens met de zienswijze van Zwijndrecht daar waar gesteld wordt dat een overschot op het weerstandsvermogen dient terug te vloeien naar de deelnemers. In het verleden is dat ook meerdere keren gebeurd.

In lijn met de zienswijze van de provincie Zuid-Holland zal OZHZ de betreffende loonkostenstijging, mocht die situatie zich voordoen, verwerken via een wijziging van de begroting met voorafgaande zienswijzeprocedure bij de raden en Provinciale Staten.

In reactie op de zienswijzen van Sliedrecht en Hardinxveld-Giessendam kan worden gemeld dat, naast de initiatieven hieromtrent vanuit de VNG en Omgevingsdienst NL, OZHZ de ontwikkelingen rondom de uitvoering van de Omgevingswet en de uitvoering van de overgekomen bodemtaken actief volgt. In de reguliere bestuursrapportages doet OZHZ daarvan verslag. Voor de bodemtaken en apparaatskosten worden geen specifieke extra middelen in het gemeentefonds gestort. Financiering van de bodemtaken dient te geschieden uit de algemene uitkering waarmee alle uit de Omgevingswet voortvloeiende taken dienen te worden gefinancierd. Het nieuwe Regionaal Uitvoeringsniveau (RUN) bodem biedt een basis voor de begroting van de VTH-taken voor bodem. 2024 is het eerste jaar waarin risicogericht bodemtoezicht plaatsvindt op basis van het RUN-bodem. Daarbij brengt OZHZ de financiële consequenties in kaart ten behoeve van de jaarprogrammering 2025. OZHZ adviseerde de gemeenten in de voorjaarsbrief (ten behoeve van de begrotingen 2025 van de deelnemers) om, naast het structurele budget, ook het incidentele budget opnieuw te reserveren. Verder bestaat de mogelijkheid dat gemeenten aanspraak kunnen maken op specifieke uitkeringen die door het ministerie beschikbaar worden gesteld om bepaalde verontreinigingen aan te pakken. OZHZ benaderde de gemeenten dit voorjaar al om ondersteuning te bieden bij het doen van een dergelijke aanvraag daar waar dat aan de orde is.

2024 staat in het teken van het opdoen van ervaringen met de Omgevingswet. OZHZ monitort actief de uitvoering van die wet. Belangrijke signalering nu al is dat gemeenten geen uniforme definities opnemen in hun omgevingsplannen. Dat komt de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid niet ten goede en in de uitvoering kan het ook kostenverhogend werken. Daarnaast zijn goede afspraken nodig met de bevoegde gezagen over het integraal beoordelen van ingekomen vergunningaanvragen. Door het vervallen van het onlosmakelijkheidscriterium (de situatie waarin bijvoorbeeld alleen een vergunning voor het bouwen wordt aangevraagd terwijl ook een (aparte) vergunning voor milieu of natuur nodig is) bestaat het risico op klachten en handhaving achteraf en op vertraging bij de initiatiefnemer. OZHZ evalueert en corrigeert waar nodig de uitvoeringsafspraken met de opdrachtgevers aan de hand van de praktijkervaringen.

Ad 4) Overig

Waardering voor de inzet van OZHZ
Hendrik-Ido-Ambacht merkt op dat zij het waardeert dat er ook in 2025 wordt gewerkt aan de programmalijnen uit de Ontwikkelaanpak. Zij is ook positief over de update van het VTH-uitvoeringsbeleid en erkent de noodzaak om aanpassingen te doen in de bedrijfsvoering van OZHZ vanwege landelijke ontwikkelingen. De gemeente erkent ook de inspanningen van OZHZ op het gebied van woningbouw, klimaat, stikstof, energie en veiligheid als reactie op maatschappelijke en economische ontwikkelingen en steunt de inspanningen van OZHZ op de VTH-taken, Omgevingswet, bodemtaken, ZZS, stikstof, energietransitie, circulaire economie en bedrijfsvoering. Hendrik-Ido-Ambacht staat verder achter de financiële uitgangspunten en besluiten zoals vastgesteld in de ontwerpbegroting 2025. OZHZ heeft zorgvuldig nagedacht over de indexering van tarieven en budgetten, wat bijdraagt aan een stabiele financiële

basis voor de komende jaren. Het is positief dat het AB heeft besloten om maatwerk toe te passen voor gemeenten die hun volume willen aanpassen. Dit getuigt van flexibiliteit en begrip voor de verschillende behoeften van de deelnemende gemeenten. Tot slot merkt de gemeente op dat zij het initiatief van OZHZ steunt om efficiency- en samenwerkingsmogelijkheden te onderzoeken met andere gemeenschappelijke regelingen en omgevingsdiensten. Samenwerking kan leiden tot optimalisatie van dienstverlening en efficiënter gebruik van middelen.

Ook andere gemeenten spreken hun waardering uit voor de werkzaamheden van OZHZ.

Reactie van OZHZ
OZHZ onderschrijft de zienswijze en waardeert de gegeven complimenten.

Arbeidsmarkt en uitvoeringskracht
Papendrecht merkt op dat de huidige krapte op de arbeidsmarkt de realisatie van haar taken en ambities bemoeilijkt. Door decentralisaties en nieuwe wetgeving is de omvang van het gemeentelijk werkpakket de afgelopen jaren fors gegroeid. Daarnaast heeft de gemeente zelf een aantal ambities, maar zijn ook de financiële vooruitzichten onzeker. Gemeentelijke samenwerking en innovaties zijn daarom noodzakelijk om de realisatiekracht van gemeenten op peil te houden. We willen daarbij voortbouwen op de kracht van onze gemeenschappelijke regelingen. Graag verkent Papendrecht samen met de gemeenschappelijke regelingen en de regiogemeenten de kansen om de slagkracht te vergroten.

Reactie van OZHZ
OZHZ gaat hierover graag in gesprek met de gemeente. In dat kader kan ook worden verwezen naar een van de onderwerpen uit de bestuursopdracht over de ombuigingen vanaf 2026, over het regionaal organiseren van taken. Voordelen van het regionaal organiseren van omgevingstaken, bijvoorbeeld op het gebied van bouwen en APV, liggen op het gebied van kwaliteit en expertise, continuïteit van taakuitvoering, gezond evenwicht vast en flexibel personeel en efficiency. Een algemene tariefsverlaging is bovendien mogelijk als alle regiogemeenten deze taken bij OZHZ onderbrengen.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Sinds 1 januari 2024 doen OZHZ en de gemeente Dordrecht ervaring op met de gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb). Het is nog te vroeg om daarover conclusies te trekken. Wel wordt de gemeente graag op de hoogte gehouden van de gevolgen van de nieuwe wet voor de uitvoering van de taken, de knelpunten daarbij en de oplossingen of maatregelen die OZHZ in afstemming met de gemeente daarvoor neemt. Zoals eerder aangegeven in de zienswijze op de begroting 2024 van OZHZ is de inzet vanuit Dordrecht dat de uitvoeringskosten voor de bouwtaken als gevolg van de Wkb niet zullen toenemen. In aanvulling hierop is de inzet van het college om samen met OZHZ scherp te sturen op uitvoering van het jaarprogramma binnen het daarvoor beschikbaar gestelde budget.

Reactie van OZHZ
OZHZ heeft over dit onderwerp intensief overleg met de gemeenten voor wie hij de bouwtaken uitvoert. Indien een gemeente minder budget beschikbaar stelt dan noodzakelijk, bijvoorbeeld ter uitvoering van bouwtaken als gevolg van de Wkb, dan maken de gemeente en OZHZ daarover nadere afspraken en wordt de uitvoering gedurende het jaar de uitvoering goed gemonitord en tijdig bezien of bijstelling noodzakelijk is.

Aanpak zeer zorgwekkende stoffen
De gemeente Dordrecht spreekt haar waardering uit voor het oppakken van het thema zeer zorgwekkende stoffen. Naast de blijvende actualiteit van het dossier PFAS/Chemours zijn het gebruik en daarmee de mogelijke emissie van ZZS naar verwachting bij diverse branches en bedrijven aan de orde. Vanuit de regionale problematiek met PFOA en GenX is het goed om hierin het voortouw te nemen.

Reactie van OZHZ
OZHZ onderschrijft de zienswijze van de gemeente. In de eerste bestuursrapportage van 2024 is al vermeld dat vanuit het budget 2024 voor de Ontwikkelaanpak (innovatieagenda) een nieuwe uitvraag aan bedrijven in voorbereiding is. OZHZ borduurt daarmee voort op de ervaringen van de uitvraag over 2023. Tevens wordt een koppeling gemaakt met relevante onderzoeksresultaten vanuit andere vakdisciplines (bedrijven met grootste risico op overstroming) en ervaringen van collegadiensten. Continue aandacht voor dit thema blijft nodig, onder andere voor het ontwikkelen van een data- en risicogerichte werkwijze voor (nieuwe) ZZS-en en het ontwikkelen van VTH-werkwijzen voor meldingsplichtige MBA's onder de Omgevingswet.

De provincie Zuid-Holland vraagt ook om het onderwerp ZZS vanaf 2026 goed te integreren in de vaste afspraken in de jaarprogramma's van de omgevingsdiensten. Momenteel wordt de actualiteit van de provinciale vergunningen beoordeeld voor alle milieuthema's inclusief ZZS. Veel afvalverwerkende bedrijven zijn in bezit van een geactualiseerde vergunning uit 2020 of 2021. In deze vergunningen zijn ZZS-voorschriften opgenomen. In 2024 houdt OZHZ deze ZZS-voorschriften tegen het licht en beoordeelt of deze nog goed passen bij wat redelijkerwijs van het bedrijf kan worden verwacht. OZHZ kijkt hierin ook naar de DCMR-standaard die is ontwikkeld voor het opstellen van voorschriften omtrent ZZS. Indien de voorschriften niet meer voldoende passend zijn dan wordt dat meegenomen bij de actualisering van de vergunning.

Ambitie OZHZ om brede omgevingstaken uit te voeren
Hardinxveld-Giessendam wijst op de ambitie van OZHZ om brede omgevingstaken voor zoveel mogelijk gemeenten in Zuid-Holland Zuid uit te voeren. Hierbij worden enkele taken genoemd die nu nog (deels) onder verantwoordelijkheid van gemeenten vallen, maar het is onduidelijk wat deze ambitie precies inhoudt. Daar heeft de gemeente zorgen bij. Waar efficiëntie mogelijk is en/of gemeenten zelf niet de expertise in huis hebben, is het goed om te verkennen wat OZHZ namens gemeenten naast de basistaken milieu nog meer kan uitvoeren. Tegelijkertijd schuilt er in deze ambitie ook het gevaar dat OZHZ de focus op zijn kerntaken verliest. Een andere zorg die hier mee samenhangt is de overlap in expertises. Er is mede vanwege de komst van de Omgevingswet meer aandacht voor de fysieke leefomgeving in de breedste zin van het woord. Dat betekent ook dat onderwerpen als duurzaamheid en gezondheid steeds nadrukkelijker een rol spelen. Dat zijn onderwerpen waar gemeenten zelf, of andere diensten, de nodige expertise in huis hebben. Het is zowel financieel als inhoudelijk niet wenselijk om op dergelijke beleidsonderwerpen dezelfde expertise te hebben, maar vooral te verkennen of en waar we elkaar toegevoegde waarde kunnen bieden.

Reactie van OZHZ
De genoemde ambitie heeft in eerste instantie betrekking op het uitvoeren van VTH-taken in het omgevingsdomein. Voor enkele opdrachtgevers voert OZHZ, naast de milieutaken, ook taken uit op het gebied van bouwen, slopen, brandveiligheid, huisvesting, APV en bijzondere wetten. OZHZ en Hardinxveld-Giessendam werken op dit moment aan een businesscase om ook voor die gemeente de bouw- en slooptaken te gaan uitvoeren. In het kader van het ravijnjaar / de ombuigingen 2026 is het extra uitvoeren van dergelijke omgevingstaken genoemd als kansrijk vanuit het oogpunt van besparingen, kwaliteit en continuïteit. Zeker als (nog) meer gemeenten die taken bij OZHZ onderbrengen. Overigens blijft het altijd zo

dat de gemeente, als bevoegd gezag, eindverantwoordelijk blijft. Verder is OZHZ het met de gemeente eens dat de (schaarse) expertise op onderwerpen zoals duurzaamheid en gezondheid efficiënt en effectief moet worden ingezet. OZHZ heeft die expertise grotendeels zelf in huis en werkt waar nodig ook samen met stakeholders zoals de gemeenten, de provincie en (vooral) de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Dit laatste is overigens onderdeel van een traject van de Zuid-Hollandse omgevingsdiensten om de onderlinge samenwerking verder te gaan intensiveren.

Agendapunt: 6

Algemeen bestuur
OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 11 juli 2024

Onderwerp:

Ombuigingen 2026

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van de eerste tussenstand inzake financiële ombuigingen 2026

Toelichting:

Het AB stelde op 28 maart 2024 de bestuursopdracht vast over de bijdrage die OZHZ kan leveren aan het verminderen van de financiële problematiek van de gemeenten. Bijgaand treft u conform de gemaakte afspraken een tussenrapportage over de bijdragen die OZHZ kan leveren op de vier benoemde thema's:

- De externe budgetten (kosten interne bedrijfsvoering)
- Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.
- Efficiëntie in processen.
- Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).

Op aangeven van DB en AB verduidelijkt OZHZ ook voor welke opgaven de dienst zelf staat, naast van de financiële opgaven van de gemeenten. Dit betreft het aanvullen van het weerstandsvermogen vanuit positieve jaarresultaten en het moeten voldoen aan de robuustheidseisen voor omgevingsdiensten. Daarnaast heeft OZHZ te maken met een aantal uitdagingen in de bedrijfsvoering, onder andere vanwege de lastige arbeidsmarkt, de alsmaar duurder wordende inhuur en onzekerheid over de toekomstige dienstverleningsrelatie vanuit het SGD.

De directie besprak de tussenrapportage op 20 juni 2024 met het DB. Ter aanvulling gaf het DB het volgende mee:

- Gemeenten moeten kritisch naar zichzelf kijken waar besparingsmogelijkheden zitten (beleid, taakuitvoering, interne processen en daar waar deze aansluiten op OZHZ o.a. ter voorkoming van dubbelingen etc.).
- Voeg de maatschappelijke effecten (leefomgeving en 'serviceniveau') van de besparingen toe.
- Kijk kritisch naar welke verantwoordingsinformatie bestuurlijk echt noodzakelijk is.
- Maak duidelijk onderscheid welke keuzes regionaal moeten en welke lokaal gemaakt kunnen worden.

Verder gaf het DB mee om ook de regionale concerncontrollers bij te praten en om na het AB ook weer de wethouders financiën te informeren.

In de begrotingsrichtlijnen 2026 (AB van 28 november 2024) volgt de definitieve uitwerking. Het DB stelt u voor kennis te nemen van de eerste tussenstand inzake financiële

ombuigingen 2026.

Ambtelijke voorbereiding en auditcommissie:

Een aantal onderwerpen uit de tussenrapportage is tot stand gekomen in afstemming met de deelnemers. Daarnaast is tussenrapportage besproken in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 4 juni 2024 en in de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) op 6 juni 2024, alsmede in de auditcommissie op 4 juli 2024. OZHZ besprak de tussenrapportage op 12 juni 2024 ook met een tweetal gemeentesecretarissen.

Auditcommissie 4 juli 2024

Voorafgaand aan of ter vergadering van het AB op 11 juli 2024 wordt een terugkoppeling gegeven van de bespreking in de auditcommissie.

Bespreking met gemeentesecretarissen 12 juni 2024

OZHZ besprak de tussenrapportage met de gemeentesecretarissen Kalkman en Post. Zij gaven aan het te waarderen dat OZHZ meebeweegt met de gemeenten en ook kritisch kijkt naar de eigen bedrijfsvoering. Het is bovendien goed dat de gemeenten keuzemogelijkheden worden voorgelegd. Er is vertrouwen in het uiteindelijke resultaat. Gevraagd werd o.a. om de arbeidsmarktproblematiek nog meer in verbinding te brengen met het regionaal doen uitvoeren van omgevingstaken door alle gemeenten en ook het perspectief te schetsen van verdergaande samenwerking van de omgevingsdiensten. Dit laatste ook als dat op de langere termijn iets zou betekenen voor de relatie met SGD. V.w.b. het takenpakket van OZHZ zou idee kunnen zijn om daar scherper op te zijn bijv. door meerjarig te monitoren is wat de impact op de uitvoering is van de beleidskeuzes van de gemeenten. Voorbeelden daarvan zijn het horecabeleid (verruiming openingstijden kan bijvoorbeeld leiden tot meer klachten) en keuzes in het omgevingsplan. Binnen het VTH-beleid kan worden gedacht aan keuzes over het actualiseringsregime van vergunningen. OZHZ gaf daarbij aan dat de dienst zelf ook scherper zal zijn op de taken die gemeenten vragen om uit te gaan voeren. Daarbij gaat het om de aard van de taken, de wijze van financiering daarvan en de 'zwaarte' van die taken. Het is goed om daarover van beide kanten bewust over na te denken. Over de adviestaken werd opgemerkt dat deze zoveel mogelijk moeten aansluiten bij de behoeften van de deelnemers (maatwerk).

Desgevraagd lichtte OZHZ toe dat scherp zal worden aangegeven waar de regionale keuzes zitten en wat lokaal kan worden besloten. De uitwerking daarvan loopt via de jaarprogramma's per opdrachtgever.

OZHZ licht de tussenrapportage eind augustus ook toe in een overleg met alle gemeentesecretarissen (AGV), waarbij ook de directeuren van de andere GR-en aanhaken. Dat is vooral bedoeld om te informeren en ter reflectie.

AGE 4 juni 2024

- OZHZ lichtte toe dat het verlagen van de norm voor de flexibele schil naar 5% het mogelijk maakt om beter te sturen op de werving van eigen personeel. Waar de inhuur nu in de praktijk op ongeveer 17% zit moet het mogelijk zijn om dichter naar de huidige norm van 10% te komen. De besparingen die hiermee gepaard gaan zijn substantieel.
- In het verlengde hiervan benoemde de AGE dat het, aan de voorkant bij het jaarprogramma, goed ramen van aanvullende opdrachten die in de loop van het jaar zeker gaan komen kan bijdragen aan het versterken van de eigen bezetting en het terugdringen van de dure inhuur, en daarmee aan de besparingen. Zeker als er in die aanvullende opdrachten in de loop van een aantal jaar een bepaalde trend te zien is, is het de moeite waard om hierin stappen te zetten. Het is aan de tussenrapportage toegevoegd. Aandachtspunt is dan wel dat de accountant OZHZ heeft gewaarschuwd dat onderschrijdingen ook onrechtmatig kunnen zijn. In de AGE werd in dit kader wel

opgemerkt dat het ravijnjaar wel de grenzen zal aangeven van wat mogelijk is.

- Aan de tussenrapportage is toegevoegd dat het inbrengen van extra taken altijd winst oplevert. Wellicht is er een algemene formule denkbaar: bijv. factor X meer omzet is factor Y lager tarief.
- PZH miste in de tussenrapportage nog dat ook de samenwerking met de andere omgevingsdiensten tot besparing kan leiden. Dat is toegevoegd. OZHZ merkte op dat het bij sommige onderwerpen echter ook leiden tot een kostenverhoging vanwege de kwaliteitsverbetering. Het is goed om ook dat aspect te benoemen.
- Bij de ´knoppen´ over het uitvoeringsbeleid is aangevuld dat te maken keuzes niet individueel maar bij voorkeur in het collectief worden gemaakt.

AGO 6 juni 2024

Spoor Externe budgetten voor interne bedrijfsvoering:

- Gevraagd werd of het bijstelling van de flexibele schil ook gevolgen heeft voor de structurele bijdrage van de deelnemers. Dat is niet het geval.
- Er is een structureel tekort aan personeel, hoe lost OZHZ dat op in relatie tot het inperken van de inhuur? Als men personeel aantrekt, zijn dit veelal schoolverlaters. Het doorontwikkelen kost de nodige inspanning. OZHZ denkt door gerichte werving en te zorgen voor opleiding en inwerken hieraan tegemoet te komen.
- In de wijze van presenteren: start bij het inventariseren van mogelijke bezuinigingen aan de voorkant dus met de inhoudelijke opgaven en niet aan de achterkant (externe budgetten). OZHZ heeft echter bewust de keus gemaakt om te laten zien wat er in de eigen bedrijfsvoering mogelijk is.

Spoor Regionale taakuitvoering:

- Gevraagd wordt hoe de collectieve besparing door meer regionale taken uit te voeren, zich vertaalt op het niveau van een gemeente. Als een gemeente belangstelling heeft, stelt OZHZ een businesscase op. De besparing is maatwerk. Uitgangspunt is dat de kosten gelijk blijven of afnemen. Er zijn ook andere motieven denkbaar om taken bij OZHZ te beleggen. Zo gaan de landelijke VTH-kwaliteitseisen ook voor gemeenten gelden.

Spoor Efficiency in processen:

- Het terugbrengen van het aantal rapportages kan op instemming rekenen. Hierbij zijn goede sturingsmogelijkheden een aandachtspunt, zoals dashboards waar opdrachtgevers realtime de voortgang kunnen zien.

Spoor Inhoudelijke keuzes van de deelnemers:

- De nota VTH gemeentelijke taken moet duidelijker terugkomen in de presentatie, niet alleen klachten en meldingen. Ook op aangeven in de AGE is de tekst inmiddels aangevuld met andere knoppen om aan te draaien.
- Voor wat betreft duurzaamheid: gemeenten zijn ook volop bezig met ontwikkelen binnen duurzaamheid; zoek nadrukkelijk hierbij de samenwerking op.

Overig:

- PZH suggereert om in de notitie toe te voegen dat samenwerking met de andere omgevingsdiensten ook tot besparing kan leiden. Ook op aangeven van de AGE is de tekst hiermee aangevuld.

Communicatie:

Nvt.

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

De verdere uitwerking van de voorstellen vindt daarna plaats en landt in de begrotingsrichtlijnen 2025 die op 28 november 2024 aan het AB worden voorgelegd.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Tussenrapportage ombuigingen 2026

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Agendapunt: 6

Financiële ombuigingen 2026

Tussenrapportage juni / juli 2024

Bestuursopdracht

(AB 28 maart 2024)

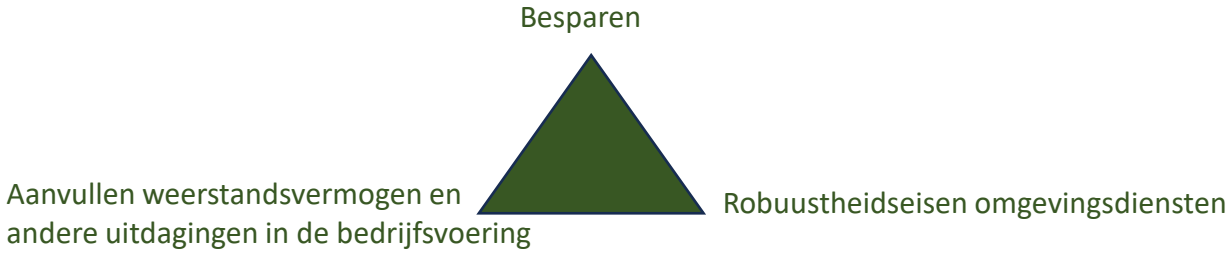
Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

"Werk de bezuinigingsmogelijkheden en/of inhoudelijke keuzes uit die bijdragen aan het beheersbaar houden van de financiële positie van de gemeenten en provincie. Uitgangspunt daarbij is een collectieve aanpak langs de volgende lijnen:

- Externe budgetten OZHZ (= kosten interne bedrijfsvoering).
- Efficiëntie in processen.
- Inhoudelijke keuzes van de deelnemers (individueel of regionaal).
- Kostenbesparingen bij de deelnemers door taken regionaal uit te laten voeren.

De uitwerking krijgt gestalte in nauwe samenwerking met de ambtelijke vertegenwoordigers van gemeenten en provincie. Bestuurlijke agendering van de resultaten vindt plaats bij de Begrotingsrichtlijnen 2026."

OZHZ heeft een meervoudige opgave:

Bestuursopdracht Achtergrond

(AB 28 maart 2024)

- ✓ De omvang van de financiële opgave is nog niet bekend en verschilt sterk per deelnemer.
- ✓ Beleidskeuzes van gemeenten kunnen grote impact hebben op de (aard en intensiteit bij de) uitvoering van VTH door OZHZ.
- ✓ Regionale taakuitvoering verhoogt de kwaliteit, continuïteit en efficiency van de uitvoering. De wethouders financiën roepen de gemeenten op om ook goed te kijken naar verdere efficiencymogelijkheden door extra omgevingstaken neer te leggen bij OZHZ.
- ✓ Aan de uitvoering van omgevingstaken door OZHZ worden zowel vanuit de inhoud als vanuit het Rijk minimale (kwaliteits- en robuustheids-) eisen gesteld. Voorstellen moeten passen binnen deze randvoorwaarden.

Uitdagingen voor OZHZ zelf (1)

- De moeilijke situatie op de arbeidsmarkt.
- De alsmaar duurder wordende kosten van externe inhuur.
- Het duurzaam kunnen voldoen aan de landelijke criteria voor de robuustheid van omgevingsdiensten.
- Aanvullen van het weerstandsvermogen.
- Wenselijke aanpassingen in de bedrijfsvoering van OZHZ.
- Evaluatie van het dienstverleningsconcept van de Servicegemeente Dordrecht.

Uitdagingen voor OZHZ zelf (2)

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

De moeilijke situatie op de arbeidsmarkt

- ✓ Kosten van werving en (zelf) opleiden en inwerken van onervaren medewerkers.

De alsmaar duurder wordende kosten van externe inhuur

- ✓ Inhuur is 2x duurder dan eigen personeel.
- ✓ Kleinere flexibele schil wenselijk.
- ✓ Structureel budget voor structurele taken nodig.

Het duurzaam kunnen voldoen aan de landelijke eisen voor de robuustheid van omgevingsdiensten

- ✓ Omvang budget voor de uitvoering van VTH-taken.
- ✓ Omvang budget voor innovatie
- ✓ Kritische massa van personeel, kennis, ervaring en werkzaamheden.
- ✓ Omvang van het weerstandsvermogen.
- ✓ Verhouding tussen eigen en ingehuurd personeel.
- ✓ Omvang van het opleidingsbudget.
- ✓ Inzet op informatiegestuurd werken (de business intelligence).

Uitdagingen voor OZHZ zelf (3)

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Aanvullen van het weerstandsvermogen

- ✓ Gecalculeerd negatief resultaat 2023.
- ✓ Aanvullen vanuit positieve resultaten 2024 – 2026.
- ✓ Geen aanvullende bijdrage deelnemers.

Wenselijke aanpassingen in de bedrijfsvoering van OZHZ

- ✓ Aanpassen kpi's voor productiviteit, overhead, tariefstructuur en flexibele capaciteit.

Evaluatie dienstverleningsconcept SGD

- ✓ Strategische heroriëntatie op de relatie OZHZ-SGD.
- ✓ Dienstverleningsrelatie (deels) continueren of anders gaan organiseren (zelf doen, samen met andere omgevingsdiensten of op de markt inkopen).

Uitwerking van de bestuursopdracht:

Algemeen

Uitgangspunten

- ✓ De omvang van de financiële opgave is nog niet bekend en verschilt sterk per deelnemer.
- ✓ OZHZ gaat uit van een besparing van 5% collectief (efficiency en collectief w.o. inbreng vanwege regionale taakuitvoering).
- ✓ Indien gewenst, een aanvullende besparing op taken die deelnemers individueel afnemen.
- ✓ Wat zijn de knoppen van de deelnemers?

4 sporen

- Externe budgetten voor interne bedrijfsvoering
- Regionale taakuitvoering
- Efficiency in processen
- Inhoudelijke keuzes van de deelnemers

Proces

- Ambtelijke afstemming met de deelnemers via AGE/AGO en met gemeentesecretarissen
- Eerste bestuurlijke terugkoppeling AB juli 2024
- Bestuurlijk voorstel november 2024 als onderdeel van de begrotingsrichtlijnen

Uitwerking van de bestuursopdracht:

Externe budgetten

(kosten interne bedrijfsvoering)

Aantrekkelijk werkgeverschap, vakmanschap en kwaliteit van de VTH-taakuitvoering heeft absolute prioriteit.

=> geen bezuiniging op opleidingen, arbeidsvoorwaarden, binding.

Externe inhuur

- Externe inhuur is 2x zo duur als eigen personeel
- Inwerken van tijdelijk personeel vergt veel inspanning en kennis loopt na afloop weg
- Flexibele schil verlagen van 10% naar 5%, waarbij ook het structureel maken van incidentele opdrachten kan helpen
- Besparing indicatief: € 400.000

Overig:

- Huisvesting, overhead, externe expertise, accountantskosten en personeelszorg
- Besparing indicatief € 200.000 plus PM

Uitwerking van de bestuursopdracht:

Regionale taakuitvoering

Taken die OZHZ extra voor gemeenten kan uitvoeren:

- Bouwen en slopen
- APV en bijzondere wetten
- Huisvestingswetgeving

Regionale taakuitvoering

- Borging kwaliteit en expertise
- Continuïteit van taakuitvoering
- Gezond evenwicht vast en flexibel personeel
- Efficiency

Financieel

- Extra volume circa € 8,5 mln. bij inbreng taken gemeenten
- Personele en materiële overhead stijgt minder hard mee
- Schaalvoordeel: circa € 850.000
- Realiseren via algemene tariefsverlaging
- NB: het (structureel) inbrengen van extra taken levert altijd winst op.

Landelijke VTH-kwaliteitseisen gaan ook gelden voor omgevingstaken die gemeenten zelf uitvoeren.

Uitwerking van de bestuursopdracht:

Efficiency in processen

Minder rapportages aan de opdrachtgevers (€ 70.000)

- Hoger abstractieniveau en minder momenten (1 tussentijds)
- Randvoorwaarden: dashboard en actieve signalering

Vereenvoudigen tijdschrijven (€ 200.000)

- Minder keuzes per medewerker
- Beperking codes adviestaken
- Aanpassen inrichting applicatie
- Besparing door hogere productiviteit

Verder terugbrengen offertes (€ 50.000)

- Alle omzet onderbrengen in jaarprogramma
- Goede financiële sturing

Doorlichting processen (€ 90.000)

- Lean organiseren en gerichte inzet administratieve ondersteuning
- Digitale post
- Beperken factuurstroom

Samenwerking omgevingsdiensten: besparing of kostenverhoging vanwege kwaliteitsverbetering?

Uitwerking van de bestuursopdracht:

Inhoudelijke keuzes van de deelnemers

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Geen concessies aan professionele uitvoering van VTH-taken en vanuit risico's bezien welke keuzes verantwoord zijn.

Klachten/meldingen (PM)

- Gaan veel middelen in om (€ 1,5 mln. gemeenten).
- Stroomlijning als project in ontwikkelaanpak.
- Klachten beschouwen als data => uitwerking aanpak.
- Communicatie als instrument.

Ontwikkelaanpak (€ 100.000)

- OZHZ voldoet aan robuustheidscriteria.
- Projecten strikt selecteren op (beleids-) opgave opdrachtgevers.
- Ook ruimte voor denktank/vraagbaak en ontwikkeling kwaliteit uitvoering.

Sanering asbestdaken (€ 75.000)

- Weggedreven van core business.
- Focus op bedrijven en niet (meer) op preventieve aanpak bij woningen.

E-noses (€ 80.000)

- Bevoegd gezag naar Rijk, landelijk beheer e-noses ook meer effectief en sluit ook minder aan op kerntaak OZHZ, PZH stopt wellicht financiering.

Overige beleidsmatige keuzes van de deelnemers (PM)

- Voorbeelden: horecabeleid, duurzaamheidsbeleid
- Verder in beeld brengen van knoppen binnen het VTH-uitvoeringsbeleid (bij voorkeur collectieve keuze)

Vervolg

Juni / juli 2024:

Het bestuur van OZHZ en de deelnemers geven input op deze tussenrapportage

T/m oktober 2024:

OZHZ werkt de bestuursopdracht verder uit.

November 2024:

De resultaten landen in de richtlijnen voor de begroting 2026 die in november aan het DB en AB worden voorgelegd. ‘Laaghangend fruit’ zo mogelijk al in 2025 verwerken.

Agendapunt: 7

Algemeen bestuur
OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 11 juli 2024

Onderwerp:

Herbezinning op de relatie OZHZ – Servicegemeente Dordrecht

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van de stand van het traject

Toelichting:

Het DB besprak op 11 april jl. het rapport Evaluatie SGD. Een van de in het oog springende aanbevelingen in het rapport is om de governance voor de SGD, die is ontworpen voor enerzijds de gemeenten en anderzijds de GR-en, ook daadwerkelijk na te leven. Dat betekent dat de relatie tussen SGD en de GR-en meer het karakter kan krijgen van klant – leverancier, in plaats van (zakelijk) partnerschap. Of dit ook daadwerkelijk de uitkomst zal worden is nog onzeker. Het Strategisch Afnemersberaad (SAB) bepleitte een stap terug en wil eerst een strategische heroriëntatie ten aanzien van de gewenste samenwerkingsverhouding.

Parallel hieraan heeft OZHZ zelf ook de behoefte om de relatie met de SGD opnieuw te beschouwen. De verlenging met 2 jaar van de huidige dienstverleningsovereenkomst geeft tijd om te bepalen hoe OZHZ zijn bedrijfsvoeringstaken het beste kan organiseren, rekening houdend met het traject bij de SGD, de ontwikkelingen rondom ICT Beweegt, het nieuwe dienstverlenings- en financieringsmodel van de SGD, de Ontwikkelagenda 2024 – 2026 van de SGD en de intentie om de samenwerking met de omgevingsdiensten in Zuid-Holland te intensiveren, ook op het gebied van de bedrijfsvoering.

De bijgaande bestuursnotitie beschrijft de 4 sporen die de komende tijd gaan lopen en de producten die dat gaat opleveren. In maart 2025 denkt OZHZ een voorstel te kunnen doen over de toekomstige wijze van organiseren van de bedrijfsvoering.

Het DB stelt u voor kennis te nemen van de stand van dit traject.

Ambtelijke voorbereiding:

OZHZ lichtte de voorliggende stukken toe in de Adviesgroep Eigenaren (AGE) op 4 juni 2024. Er waren geen opmerkingen over.

Communicatie:

Nvt.

Financiële consequenties:

Nvt

Verdere procedure:

De bijgaande bestuursnotitie bevat een planning van het vervolgtraject. Op deze plaats kan daarnaar worden verwezen.

Steller: E. Numan
Datum: 20 juni 2024
Bestandsnaam en versie: T:\Samenwerking\DIR\STA\VERGADERINGEN\AB\2024\02) 11 07 2024\Belegnotitie relatie SGD.doc

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Bestuursnotitie inzake de 'Herbezinning op de relatie OZHZ – Servicegemeente Dordrecht (SGD)

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Agendapunt: 7

Bestuursnotitie

Datum 20 juni 2024

Onderwerp Herbezinning op de relatie OZHZ – Servicegemeente Dordrecht (SGD)

1. Inleiding

Het DB sprak op 11 april jl. over het rapport Evaluatie SGD. Een van de in het oog springende aanbevelingen in het rapport is om de governance voor de SGD, die is ontworpen voor enerzijds de gemeenten en anderzijds de GR-en, ook daadwerkelijk na te leven. Dat betekent dat de relatie tussen SGD en de GR-en meer het karakter kan krijgen van klant – leverancier, in plaats van (zakelijk) partnerschap. Of dit ook daadwerkelijk de uitkomst zal worden is nog onzeker. Het Strategisch Afnemersberaad (SAB) bepleitte een stap terug en wil eerst een strategische heroriëntatie ten aanzien van de gewenste samenwerkingsverhouding.

Parallel hieraan heeft OZHZ zelf ook de behoefte om de relatie met de SGD opnieuw te beschouwen. Onder meer wordt dit ingegeven door de ontwikkelingen rond ICT Beweegt, waarbij KPN de facto de leverancier wordt van de digitale werkplek (DWR), de cloud-services etc. Dat roept uiteraard de vraag op welke verhouding OZHZ nog zal hebben met de SGD als we voor onze belangrijkste ICT-vraagstukken ons mogelijk ook rechtstreeks tot KPN kunnen verhouden.

De dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen SGD en OZHZ loopt af op 31 december 2025. OZHZ heeft de SGD laten weten in elk geval gebruik te willen maken van de mogelijkheid om het contract met 2 jaar, derhalve tot en met 31 december 2027, te verlengen. Dat geeft ons de tijd om te bepalen hoe OZHZ zijn bedrijfsvoeringstaken het beste kan organiseren, rekening houdend met:

- De ontwikkeling van ICT Beweegt bij SGD.
- De strategische heroriëntatie van SGD op de samenwerkingsconstructen met gemeenten enerzijds en GR-en anderzijds.
- Het nieuwe dienstverlenings- en financieringsmodel dat SGD in 2024 wil vaststellen.
- De Ontwikkelagenda 2024 - 2026 (en de periode erna) van SGD en partners.
- De intentie om de samenwerking met de omgevingsdiensten in Zuid-Holland te intensiveren, onder meer op het gebied van bedrijfsvoering.

2. Proces

Er zullen de komende enkele parallelle sporen gaan lopen. Deels vanuit OZHZ geïnitieerd en deels vanuit SGD / Drechtsteden.

Spoor 1 Strategische heroriëntatie op de relatie SGD – gemeenten en samenwerkingsverbanden

- ✓ **Verwacht resultaat: concrete uitwerking van het governancemodel, financieringsmodel en Ontwikkelkalender 2024-2026 voor de gemeenten en voor de GR-en.**
- ✓ **Verwachte oplevering: eind 2024.**

Het SAB heeft erop aangedrongen dat partijen dit traject met spoed oppakken. Dit spoort bevat onder meer de nadere uitwerking van een nieuw dienstverlenings- en financieringsmodel voor de SGD en een invulling van de Ontwikkelagenda 2024-2026. Initiator en regisseur hiervan is de SGD. OZHZ zal in dit spoor actief participeren op diverse niveaus: gemeentesecretarissen/directeuren in het SAB, hoofden bedrijfsvoering in het Collectief Bedrijfsvoeringsoverleg (CBO). Op 24 april jl. heeft het SAB in een werksessie uitgesproken dat de primaire focus van SGD moet liggen op “operational excellence” en “nabijheid”, en minder op het uitwerken van innovaties voor het collectief. De leden van het SAB voelen in de breedte meer voor het zakelijk partnerschap, dan voor sec een rol als afnemer (“klant”). SGD (i.c. een externe adviseur Gertjan Bosland) gaat op basis van deze uitspraak verder met het uitwerken van de PDC om zo helder te krijgen waaruit de basis-dienstverlening door SGD moet bestaan en hoe deze dienstverlening afgerekend moet worden met de partners.

Spoor 2 Oriëntatie op het onderdeel ICT door OZHZ

- ✓ **Verwacht resultaat: uitwerking van scenario's over de wijze waarop de ICT-ondersteuning voor OZHZ georganiseerd kan worden.**
- ✓ **Verwachte oplevering: eind 2024.**

Met de inrichting van de unit Data en ICT binnen OZHZ is de kennis en expertise met betrekking tot de regie op de eigen ICT-ontwikkeling naar een hoger plan getild. OZHZ is nu beter in staat om zelf te bepalen wat nodig is om de primaire en bedrijfsvoeringsprocessen optimaal te laten functioneren, in plaats van vooral volgend te zijn op de ontwikkeling die door de SGD wordt bepaald. Daarmee is OZHZ ook beter in staat om te bepalen of SGD in alle noodzakelijke ICT-functies kan voorzien, of dat er naar alternatieven omgezien dient te worden. Bijvoorbeeld door bepaalde functies steviger in eigen huis te organiseren, door functies te beleggen bij een marktpartij, door bepaalde functies gezamenlijk te organiseren met andere omgevingsdiensten, of varianten daarop (of een mix daarvan).

Duidelijk is in elk geval dat OZHZ de verwachting moet loslaten dat hij volledig ontzorgd zou kunnen worden door de SGD. Met name voor het primaire proces (de VTH- en adviestaken) zal OZHZ veel nadrukkelijker zelf de regie moeten pakken bij zaken als informatiebeveiliging, data-governance en datamanagement, ICT-architectuur, servicemanagement en inkoop goed te regelen en in te richten. De SGD heeft deze zaken namelijk niet volledig in scope. Hiervoor is wel tijd nodig om de pas ingerichte unit Data en ICT verder te versterken; inschatting is dat dit minimaal nog 1,5 jaar zal vragen.

Tegelijkertijd zal de tweede helft van 2024 besteed worden aan het uitwerken van verschillende mogelijke varianten om ICT-dienstverlening te organiseren, inclusief risico's, kansen en bedreigingen en een (voorzichtige) inschatting van de kosten. Daarbij zal OZHZ ook in kaart brengen hoe andere omgevingsdiensten hun ICT- en ICT-gerelateerde functies hebben georganiseerd en wat de ambities zijn van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland om in en om het taakveld ICT meer gezamenlijk te gaan organiseren. Bijvoorbeeld als het gaat om applicatie- en functioneel beheer, diverse functies op het gebied

van informatiebeveiliging en privacy (CISO, FG, Privacyofficer, ICT-opdrachtgeverschap, enzovoort). Ook wordt daarbij betrokken de impact van het gezamenlijke digitaal VTH-stelsel dat in pijler 3 van het IBP wordt ontwikkeld en waarin verregaande standaardisatie van de informatiehuishouding van omgevingsdiensten wordt voorzien.

Spoor 3 Oriëntatie op de Overige Dienstverlening die door SGD wordt geleverd

- ✓ **Verwacht resultaat: uitwerking van scenario's over de wijze waarop de Overige dienstverlening voor OZHZ georganiseerd kan worden.**
- ✓ **Verwachte oplevering: eind 2024**

Naast ICT maakt OZHZ gebruik van andere diensten van het SGD, namelijk de P- en salarisadministratie, Werving en Selectie, Juridische advisering, Inkoopadvisering, Verzekeringen advisering, Gezamenlijke inkoop (arbo, accountantsdiensten, uitzendkrachten, verzekeringen, etc). Ook voor deze onderdelen wil OZHZ diverse alternatieve scenario's in kaart brengen, variërend van in eigen huis organiseren (zoals we enkele jaren geleden voor HR-advies hebben gedaan), op de markt zetten (bijv. de salarisadministratie), of samen met andere omgevingsdiensten organiseren dan wel uitbesteden aan een andere omgevingsdienst. Ook hierbij speelt de steeds steviger vervlechting van OZHZ in het stelsel van omgevingsdiensten (onder meer via ODNL) een rol. Zo zal OZHZ in het vervolg het inkopen van VTHA-opleidingen in de eerste plaats via de ODNL-Academie laten lopen.

Spoor 4 Oriëntatie op de overige significante bedrijfsvoeringsonderdelen

- ✓ **Verwacht resultaat: uitwerking van scenario's over de wijze waarop de Overige dienstverlening voor OZHZ georganiseerd kan worden.**
- ✓ **Verwachte oplevering: eind 2024.**

Het nemen van een besluit over de diensten die nu door SGD worden uitgevoerd kan niet los gezien worden van een heroriëntatie op de wijze waarop overige ondersteunende taken het beste kunnen worden georganiseerd. Het gaat dan om de ondersteunende taken die OZHZ nu in eigen huis heeft georganiseerd, maar die mogelijk beter of robuuster kunnen worden georganiseerd dan nu op de schaal van OZHZ mogelijk is. Te denken valt aan de financiële administratie, DIV-functie en facilitaire ondersteuning. Daarbij kan ook in beeld komen dat deze taken wellicht beter door SGD uitgevoerd zouden kunnen worden. Een en ander dient dan ook nadrukkelijk in samenhang beschouwd te worden met de oriëntatie op de overige dienstverlening die nu door SGD worden geleverd (spoor 2 en 3). Zo zou in de ideale situatie een integratie van de salarisadministratie en de financiële administratie voor de hand liggen.

3. Vervolgplanning en betrokkenheid van het bestuur

DB 20 juni 2024	Bespreking van deze bestuursnotitie. Aanvullingen op de geschetste sporen zijn vanzelfsprekend mogelijk.
Juli – november 2024	Daarna werkt OZHZ de diverse sporen uit. In het DB van november geeft OZHZ een tussenstand op de 4 sporen en kan eventueel ook het AB worden geïnformeerd.

Eind 2024	Eind 2024 zullen de sporen zijn uitgewerkt. Tegen die tijd zal met SGD afstemming plaatsvinden over de geschetste richting, zodat SGD niet verrast wordt over de uiteindelijke uitkomst.
Maart 2025	In het DB van begin maart 2025 zal de definitieve richting als voorstel worden voorgelegd. Mocht dat betekenen dat OZHZ zou besluiten om na 2027 bepaalde diensten niet meer af te nemen van SGD, dan resteert er voldoende tijd om voorbereidingen te treffen (en wellicht aanbestedingen in gang te zetten) voor het zetten van deze stap.
	Mocht evenwel de uitkomst zijn dat OZHZ diensten wil blijven afnemen van SGD (of zelfs méér diensten bij SGD zou willen onderbrengen), dan heeft deze oriëntatie ons input opgeleverd die ingebracht kan worden in de door SGD, samen met partners, op te stellen Ontwikkelagenda 2024-2026, waaronder de Innovatiekalender.

- .

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Agendapunt: 8

Algemeen bestuur
OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 11 juli 2024

Onderwerp:

Financiering e-nose netwerk in 2025

Gevraagde beslissing:

Besluiten om de financiering van het e-nosenetwerk in Zuid-Holland Zuid in 2025 te continueren

Toelichting:

Sinds 2015 geldt in de provincie Zuid-Holland een verbod op het varend ontgassen van diverse benzeen houdende stoffen. Om op dit verbod toe te zien is een netwerk van elektronische neuzen (e-noses) opgezet in de regio. Per 1 juli a.s. wordt een landelijk verbod op varend ontgassen van kracht. Hiermee verplaatst het bevoegd gezag voor toezicht en handhaving op varend ontgassen naar het Rijk. De provincie stelt dat hiermee het Rijk ook financieel verantwoordelijk wordt en is voornemens hun deel in de financiële bijdrage te stoppen als het Rijk niet op zijn minst compenseert. Dit roept de vraag op: houden we als gemeenten het provinciale e-nose netwerk in stand als de provincie Zuid-Holland de financiële bijdrage beëindigt of dragen we de verantwoordelijkheid over aan het Rijk?

De bijgaande bestuursnotitie geeft de nadere achtergronden bij het e-nose netwerk in Zuid-Holland en de wijze van financiering ervan. Ook zijn de verschillende standpunten toegelicht ten aanzien van de vervolgaanpak.

In de AGO van 6 juni jl. was aanvankelijk voorgesteld om, gezien het landelijk verbod en het komende ravijnjaar 2026, de ILT ook de kosten te laten dragen als bevoegd gezag. Dit was vooraf ook afgestemd met PZH, aangezien PZH de helft van de kosten tot nu toe draagt. Vanuit de AGO werd echter meegegeven dat de redenering ‘wie er van is, ook betaalt’ in deze te star is. Er spelen namelijk ook andere belangen zoals de beeldvorming naar de omgeving en het inzetten van e-noses door de wachtdienst van OZHZ voor het afhandelen van geurklachten. Idee is daarom nu dat partijen in Zuid-Holland Zuid inzetten op een samenwerking met ILT en het ministerie waarin zij de e-noses die op varend ontgassen zijn gericht gedeeltelijk of volledig financieren. De e-noses die op bedrijfsemissies zijn gericht worden in 2025 en verder in stand gehouden. In het DB werd de lijn gesteund om de financiering in 2025 voort te zetten en dat jaar als een overgangsjaar te zien. Tevens werd geopperd om de problematiek ook aan te kaarten via het IPO en VNG.

<u>Voorstel</u>

Voorstel is daarom om nu te besluiten het volledige e-nose netwerk in Zuid-Holland Zuid voor het jaar 2025 te continueren, waar beide typen e-noses onder vallen (varend ontgassen en gericht op bedrijfsemissies). Besluitvorming hierover op dit moment is wenselijk omdat het volgende AB op 28 november 2024 is en dat is te laat om de opdracht aan de gecontracteerde partijen eventueel nog te kunnen opzeggen. Met een termijn van 1 jaar overbruggingsperiode heeft het Rijk tijd om de financiering te organiseren en wordt de gecontracteerde partij tijdig geïnformeerd over het al dan niet voortzetten van het netwerk.

OZHZ blijft inzetten op compensatie vanuit het Rijk en heeft een samenwerkingsverband

opgezet met de omgevingsdiensten uit de provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant, Utrecht en Gelderland. Gezamenlijk zullen we de onderhandelingen met het Rijk oppakken, om te komen tot een dekkend netwerk en eerlijke compensatie. Maar, zoals bij de bodemtaken bleek, kunnen dit soort trajecten lang duren. Om dit voorstel kracht bij te zetten roept OZHZ de deelnemers op om de kwestie ook te agenderen in IPO- en VNG-verband.

Ambtelijke voorbereiding:

Het onderwerp is besproken in de Adviesgroep Opdrachtgevers (AGO) van 6 juni 2024. Hierboven is al gemeld wat is besproken.

Communicatie:

Nvt

Financiële consequenties:

De jaarlijkse kostenverdeling is opgenomen in de bestuursnotitie.

Verdere procedure:

Nvt

Genomen besluit:

Bijlage(n):

- Bestuursnotitie d.d. 24 juni 2024 inzake Financiering e-nose netwerk in 2025

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

Agendapunt: 8

Bestuursnotitie

Datum 24 juni 2024

Onderwerp Financiering e-nose netwerk in 2025

Inleiding

Sinds 2015 geldt in de provincie Zuid-Holland een verbod op het varend ontgassen van diverse benzeen houdende stoffen. Om op dit verbod toe te zien is een netwerk van elektronische neuzen (e-noses) opgezet in de regio. Per 1 juli a.s. wordt een landelijk verbod op varend ontgassen van kracht. Hiermee verplaatst het bevoegd gezag voor toezicht en handhaving op varend ontgassen naar het Rijk. De provincie stelt dat hiermee het Rijk ook financieel verantwoordelijk wordt en is voornemens hun deel in de financiële bijdrage te stoppen als het Rijk niet op zijn minst compenseert. Dit roept de vraag op: *houden we als gemeenten het provinciale e-nose netwerk in stand als de provincie Zuid-Holland de financiële bijdrage beëindigt of dragen we de verantwoordelijkheid over aan het Rijk?*

Achtergrond

Wat is varend ontgassen?

Na het lossen van een vloeibare lading blijft er altijd wat van het geloste product in de tank van het schip achter. Een schipper blaast zijn tanks en leidingen met ventilatoren door om dit restant weg te krijgen. Dit heet (varend) ontgassen; de stoffen verdampen en komen in de buitenlucht terecht. Varend ontgassen is onwenselijk en mogelijk schadelijk voor omwonenden, de bemanning van schepen en het milieu. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) houdt toezicht op de naleving van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (Wvgs) en het ADN. Zo is ontgassen in de buitenlucht in de nabijheid van bruggen, sluizen en in dichtbevolkte gebieden reeds verboden.

Provinciaal verbod en het netwerk

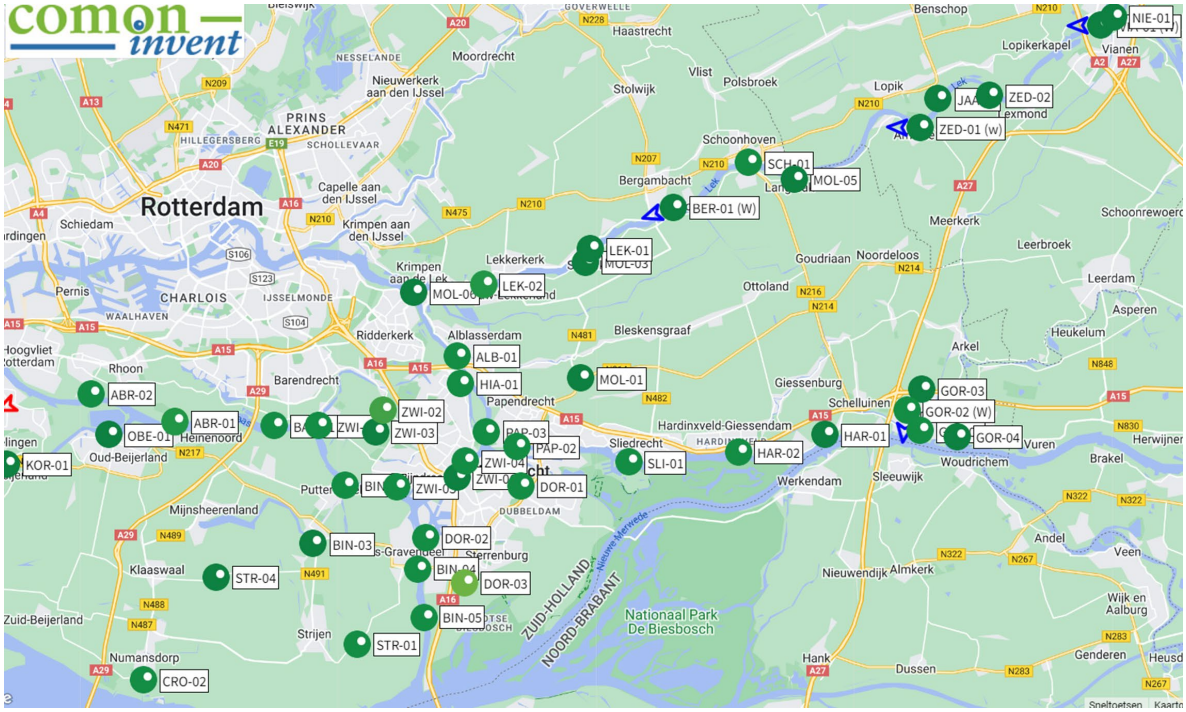
Vooruitlopend op een landelijk verbod hebben diverse provincies een verbod opgenomen in de provinciale milieu- en omgevingsverordeningen. De omgevingsdiensten hebben gezamenlijk meetnetwerken opgezet dat wordt gefinancierd door provincies en gemeenten. Zo ook in de regio Zuid-Holland Zuid, waar het e-nose netwerk 7 vaarwegen beslaat en uit 47 meetpunten bestaat.

Hoe werken de e-noses?

Vanaf het werkgebied van DCMR tot aan Gelderland zijn e-noses geplaatst die een afwijking in de lucht-samenstelling kunnen detecteren. Wanneer zo'n afwijking bij twee opeenvolgende e-noses wordt gedetecteerd krijgt de meldkamer van DCMR een alarm. De meldkamer controleert de melding, de vaarroutes en geeft het signaal van een mogelijke ontgassing door aan de uitvoerende handhavingspartners. Dit kan het Havenbedrijf Rotterdam, Zeehavenpolitie, Politie of Rijkswaterstaat zijn. Alle signalen worden ook doorgezet naar ILT, waarna mogelijk achteraf nog aan boord een administratieve controle plaatsvindt.

Een aantal e-noses zijn specifiek gericht op de detectie van ontgassingen. Een ander deel van het e-nose

netwerk richt zich naar het ontgassen ook op detectie van landzijdige emissies (bijvoorbeeld van bedrijven). De provincie heeft op ambtelijk niveau voorgesteld dat de financiële bijdrage aan alle e-noses die specifiek zijn gericht op de detectie van ontgassingen wordt stopgezet.

Plaatsing van de e-noses in Zuid-Holland Zuid

Wat levert het e-nose netwerk op?
In OZHZ-gebied zijn er in 2023 70 klachten van bewoners ontvangen en 753 e-nose signalen. Niet alle signalen zijn te koppelen aan een binnenvaartschip en worden dan niet doorgezet. In 2023 zijn 102 signalen direct of achteraf doorgezet naar handhavingspartners. Hiervan zijn 41 signalen in behandeling genomen. Dit resulteerde in 24 processen-verbaal (à 1.600 euro) en 6 waarschuwingen. Er is geen Last onder dwangsom opgemaakt. Hiervan is 22 keer een overtreding van het ADN (voornamelijk ontgassingen in dichtbevolkt gebied) en 2 keer een overtreding van de Benzinerichtlijn vastgesteld. Er is geen overtreding van de PMV vastgesteld.

Wanneer het landelijke verbod van kracht wordt is de verwachting dat er handvatten komen om strenger op te treden tegen overtreders. De regelgeving wordt scherper en ILT heeft bij het OM aangedrongen om het bedrag van de PV's te verhogen.

Hoe wordt het netwerk nu gefinancierd?
Hieronder staat een overzicht van de jaarlijkse kostenverdeling onder de deelnemers. Deze verdeling is tot stand gekomen door de plaatsing van de e-noses. In sommige gemeenten zijn er meer vaarroutes of terreinen van belang dan anderen.

	Kosten per deelnemer	
Provincie Zuid-Holland	€	36.403
Alblasserdam	€	2.065
Dordrecht	€	6.599
Gorinchem	€	2.112
Hardinxveld-Giessendam	€	1.075
Hendrik-Ido-Ambacht	€	3.027
Hoeksche Waard	€	15.168
Molenlanden	€	3.910
Papendrecht	€	1.955
Sliedrecht	€	1.463
Zwijndrecht	€	4.403
Totaal	**€**	**78.180**

Hoe ziet het vervolg eruit?
Bij voorkeur geldt het principe: geld volgt taak. Dat wil zeggen dat het Rijk de financiën (deels) overneemt wanneer de provinciale taak van toezicht op varend ontgassen overgaat naar landelijk niveau. In de praktijk duurt dergelijke besluitvorming lang en daarom brengen we de opties in kaart.

Standpunt provincie Zuid-Holland
De provincie Zuid-Holland heeft kenbaar gemaakt dat het provinciale verbod opgeheven zal worden wanneer het landelijke verbod fase 2 van[1] kracht is (naar verwachting oktober 2024). Hiermee wordt de verantwoordelijkheid van het verbod volledig overgedragen aan het Rijk. De provincie stelt dat de financiële verantwoordelijkheid hiermee ook in de eerste plaats bij het Rijk zou moeten komen te liggen. Wanneer het Rijk geen financiële compensatie voor het netwerk ter beschikking stelt zal de provincie Zuid-Holland besluiten om financiering voor e-noses die gericht zijn op varend ontgassen stop te zetten. Hierover is nog geen bestuurlijk besluit genomen, maar wel ambtelijk voorgesteld aan de verantwoordelijke gedeputeerde.

Standpunten andere omgevingsdiensten en provincies
In andere regio's en provincies zijn de e-nose netwerken anders georganiseerd: in de netwerken in de Rijnmond (DCMR) en Moerdijk staan, net als in Zuid-Holland Zuid, e-noses gericht op varend ontgassen én bedrijfsemissies. Ook financieren bedrijven mee in deze netwerken. Als het Rijk niet compenseert heeft DCMR aangegeven dat het Havenbedrijf mogelijk geen gegevens wil delen met ILT, wel blijven de e-noses staan voor eigen gebruik. Er zullen naast de financiële compensatie ook concrete afspraken moeten worden gemaakt (en vastgelegd) over het gebruik van de gegevens van de e-noses. Die

[1] Het landelijke verbod wordt in drie fasen ingevoerd. Fase 1 per 1 juli, fase 2 enkele maanden daarna en fase 3 twee jaar later. De stoffen die onder het provinciale verbod vallen zijn opgenomen in fase 2 van het landelijke verbod.

afspraken zijn er op dit moment nog niet.

Vanuit het Moerdijk netwerk wordt naar verwachting in juli 2024 een brief gestuurd aan de minister, waarin wordt opgeroepen om samenwerking en wordt aangegeven dat de financiële bijdrage vanuit het bedrijfsleven stopt per 1 juli 2024. De andere deelnemers in het netwerk vangen de kosten op tot 1 januari 2025. Voor 2025 en verder wordt de omvang en de financiering heroverwogen.

In de provincie Gelderland zijn enkel e-noses gericht op varend ontgassen. De provincie Gelderland stopt met deelname aan het netwerk zodra het landelijk verbod volledig van kracht is. Van de provincie Utrecht is nog geen reactie ontvangen.

Standpunt Inspectie Leefomgeving en Toezicht
ILT heeft aangegeven geïnteresseerd te zijn in de data van 34 van de 47 e-noses in ons gebied. Zij hebben de e-noses beoordeeld en geven aan dat deze 34 meetpunten goed ingericht zijn om toe te zien op varend ontgassen. Echter heeft ILT zelf geen financiële middelen om deze e-noses over te nemen, zij zijn afhankelijk van het Rijk. Het is onduidelijk wanneer hier een besluit over genomen wordt. OZHZ houdt nauw contact met ILT. Ook staat een uitvraag uit bij de leverancier voor de kosten van deze 34 e-noses, zodat een voorstel gemaakt kan worden richting het ministerie.

Belang voor omgeving
In Zuid-Holland Zuid is 8,5% van alle signalen afkomstig van inwoners. Het grootste gedeelte hiervan komt van een informeel bewonersinitiatief in Dordrecht, nabij de Ottersluis. Hoewel hier geen e-nose geplaatst is geven deze bewoners regelmatig signalen af, omdat deze schepen doorvaren naar plekken waar wel een e-nose staat. Daarnaast gebruikt de wachtdienst van OZHZ de e-noses voor de afhandeling van geurklachten. De verwachting is dat OZHZ altijd geurklachten zal blijven ontvangen, ook als er geen e-noses meer staan of deze in beheer staan van het Rijk. We zullen deze inwoners dus altijd te woord staan en hun melding afhandelen, bijv. door deze door te zetten naar ILT.

Minder e-noses niet aan de orde
Uit navraag bij ILT en onze eigen luchtspecialisten blijkt dat kosten drukken door vermindering van het aantal e-noses niet aan de orde is. Hierdoor kan varend ontgassen, wat kortstondig is, niet adequaat worden gemeten. Volgens ILT zouden er zelfs meer e-noses nodig zijn om het verbod goed te kunnen handhaven. De provincie heeft aangegeven geen financiële bijdrage te leveren voor de uitbreiding van het e-nose netwerk.

Wat gebeurt er als PZH of heel ZHZ uit het netwerk stapt?
Het e-nose netwerk van Zuid-Holland Zuid is een schakel naar andere belangrijke vaarroutes in Nederland, zoals het Amsterdam Rijnkanaal en het Moerdijk gebied. Als de deelnemers van OZHZ het netwerk niet meer financieren bestaat de kans dat het e-nose netwerk deels wordt ontmanteld als het rijk de financiering niet overneemt. Overtreders worden gesignaleerd door twee opeenvolgende meldingen van e-noses, als deze niet meer in ZHZ staan wordt de pakkans in aangrenzende gebieden dus ook kleiner.

Beoogde inzet van het OZHZ-netwerk
In de AGO van 6 juni jl. is een vorige versie van de voorliggende bestuursnotitie besproken. Gezien het landelijk verbod en het komende ravijnjaar 2026 was het aanvankelijke voorstel van OZHZ om ILT ook de

kosten te laten dragen als bevoegd gezag. Dit was vooraf ook afgestemd met PZH, aangezien PZH de helft van de kosten tot nu toe draagt. Vanuit de AGO is meegegeven dat de redenering ‘wie er van is, ook betaalt’ in deze te star is. Er spelen echter ook andere belangen zoals de beeldvorming naar de omgeving en het inzetten van e-noses door de wachtdienst voor het afhandelen van geurklachten. Partijen in Zuid-Holland Zuid zetten daarom nu in op een samenwerking met ILT en het ministerie waarin zij de e-noses die op varend ontgassen zijn gericht gedeeltelijk of volledig financieren. De e-noses die op bedrijfsemissies zijn gericht worden in 2025 en verder in stand gehouden. In het DB van 20 juni 2024 werd de lijn gesteund om de financiering in 2025 voort te zetten en dat jaar als een overgangsjaar te zien. Tevens werd geopperd om de problematiek ook aan te kaarten via het IPO en VNG.

Voorstel

Voorstel is daarom om nu te besluiten het volledige e-nose netwerk in Zuid-Holland Zuid voor het jaar 2025 te continueren, waar beide typen e-noses onder vallen (varend ontgassen en gericht op bedrijfsemissies). Besluitvorming hierover op dit moment is wenselijk omdat het volgende AB op 28 november 2024 is en dat is te laat om de opdracht aan de gecontracteerde partijen eventueel nog te kunnen opzeggen. Met een termijn van 1 jaar overbruggingsperiode heeft het Rijk tijd om de financiering te organiseren en wordt de gecontracteerde partij tijdig geïnformeerd over het al dan niet voortzetten van het netwerk.

OZHZ blijft inzetten op compensatie vanuit het Rijk en heeft een samenwerkingsverband opgezet met de omgevingsdiensten uit de provincies Zuid-Holland, Noord-Brabant, Utrecht en Gelderland. Gezamenlijk zullen we de onderhandelingen met het Rijk oppakken, om te komen tot een dekkend netwerk en eerlijke compensatie. Maar, zoals bij de bodemtaken bleek, kunnen dit soort trajecten lang duren. Om dit voorstel kracht bij te zetten roept OZHZ de deelnemers op om de kwestie ook te agenderen in IPO- en VNG-verband.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

Algemeen Bestuur van omgevingsdienst Zuid Holland Zuid
T.a.v. de voorzitter en de secretaris
per e-mail

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid & Milieurisico's
Cluster E

Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
postbusVTH@minienw.nl

Ons kenmerk
IENW/BSK-2024/185520

Uw kenmerk
-

Datum 26 juni 2024
Betreft Voortgang robuuste omgevingsdiensten

Geachte heren Stolk en Visser,

Voor 1 april 2024 heeft u een plan van aanpak ingediend waarin u aangeeft welke stappen uw omgevingsdienst gaat zetten om uiterlijk 1 april 2026 robuust te zijn. Over de zelftoets, het plan van aanpak en eventuele behoefte aan ondersteuning heeft u in het eerste kwartaal van dit jaar gesprekken gevoerd met ambtenaren van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW). Met deze brief deel ik met u de stand van zaken van het proces om te komen tot robuuste omgevingsdiensten, onze algemene ervaringen van de gevoerde gesprekken en onze inzet betreft de gevraagde ondersteuning.

Plannen van aanpak
Een belangrijke mijlpaal en resultaat van het interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (IBP VTH) is de gezamenlijke vaststelling van de robuustheidscriteria en een zestal kritische prestatie indicatoren (kpi's) voor de omgevingsdiensten met als doel dat uiterlijk 1 april 2026 alle omgevingsdiensten robuust zijn.

Op 1 oktober 2023 hebben alle omgevingsdiensten hun zelftoets robuuste omgevingsdiensten aangeleverd. Vanuit haar stelselverantwoordelijkheid heeft de staatssecretaris van IenW deze zelftoetsen per omgevingsdienst beoordeeld. Eind december 2023 zijn alle omgevingsdiensten van de resultaten op de hoogte gesteld met het verzoek om uiterlijk 1 april 2024 een plan van aanpak op te stellen.

Nagenoeg alle omgevingsdiensten hebben op 1 april 2024 een plan van aanpak ingediend waarin de te nemen maatregelen staan beschreven om uiterlijk 1 april 2026 robuust te zijn.

IenW heeft TwynstraGudde gevraagd om ondersteuning bij het beoordelen van de plannen van aanpak en het opstellen van een monitoringsinstrument. Samen met een begeleidingscommissie, bestaande uit vertegenwoordigers van IPO, VNG, Omgevingsdienst NL en IBP VTH, is TwynstraGudde met deze opdracht aan de slag gegaan. Een eerste analyse laat zien dat alle omgevingsdiensten samen met hun bestuur veel aandacht hebben besteed aan het plan van aanpak. Inmiddels is er een eerste beeld welke omgevingsdiensten op 1 april 2026 robuust kunnen zijn

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid & Milieurisico's
Cluster E

Datum
26 juni 2024

Ons kenmerk
IENW/BSK-2024/185520

en welke omgevingsdiensten dat mogelijk niet zijn. Dit is een bevestiging van het beeld dat ambtenaren van IenW begin dit jaar hebben opgehaald in gesprek bij de omgevingsdiensten.

Het geven van een juist oordeel vraagt om een zorgvuldige aanpak waarvoor tijd benodigd is. Eind augustus a.s. komt de begeleidingscommissie een laatste keer bij elkaar waarna TwynstraGudde hun advies met monitoringsinstrument oplevert. Begin september a.s. laat de staatssecretaris van IenW elke omgevingsdienst weten wat de bevindingen zijn, hoe de haalbaarheid van het plan van aanpak wordt ingeschat en hoe de monitoring er de komende twee jaar uit gaat zien.

Wij willen onze bevindingen graag in een gesprek met u toelichten en, als onderdeel van de monitoring, kijken naar de eerste resultaten van het plan van aanpak die behaald zijn. Begin juli a.s. nemen wij contact op voor het maken van een afspraak in september a.s. De uitkomsten van deze gesprekken zijn tevens input om de Kamer te kunnen informeren over de voortgang van het robuust worden van de omgevingsdiensten.

Beeld gesprekken omgevingsdiensten
Inmiddels is met de voorzitters en secretarissen van alle omgevingsdiensten een gesprek gevoerd over de zelftoets, de verwachtingen van het plan van aanpak en eventuele gewenste ondersteuning vanuit de omgevingsdienst.

Wij hebben deze gesprekken als zeer waardevol ervaren. In de gesprekken is naar voren gekomen dat iedereen trots is op de eigen omgevingsdienst. Alle omgevingsdiensten hebben aangegeven dat de vergroting van de interactie tussen alle partijen binnen het VTH-stelsel en de vergroting van de bestuurlijke aandacht voor de omgevingsdiensten een verdienste van het IBP VTH is. Men wil graag versterking en meer coördinatiekracht van Omgevingsdienst NL waarbij Omgevingsdienst NL tevens een rol kan spelen het bij het structureren van kennis en kennisdeling om opgaven te kunnen realiseren.

Veel omgevingsdiensten hebben aangegeven dat de staatssecretaris van IenW de regie moet nemen in de ontwikkeling van een digitaal stelsel en geld beschikbaar moet stellen voor versterking van de capaciteit en kennis.

In meerdere gesprekken is naar voren gekomen dat de nabijheid van de omgevingsdienst prevaleert boven een optimale schaalgrootte. Hiermee hebben meerdere omgevingsdiensten laten weten dat zij vooralsnog geen plannen voor fusies hebben. Wel zoeken de omgevingsdiensten elkaar meer op voor samenwerking op bepaalde onderdelen.

Ondersteuningsbehoefte
In de gesprekken is ook gevraagd naar de behoefte aan ondersteuning voor het proces om te komen tot een robuuste omgevingsdienst. Hoewel in de gesprekken en in de plannen van aanpak nauwelijks ingegaan is op een ondersteuningsbehoefte, bleek na een extra oproep via de mail er toch behoefte te zijn aan financiële ondersteuning. In totaal vragen alle omgevingsdiensten gezamenlijk ruim € 9 miljoen aan voor het uitvoeren van activiteiten met name voor het voldoen aan de kpi’s 2 t/m 5. Op dit moment zijn we intern aan het kijken hoe en in welke mate we hierin tegemoet kunnen komen.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid & Milieurisico's
Cluster E

Datum
26 juni 2024

Ons kenmerk
IENW/BSK-2024/185520

Hierbij maken we onderscheid tussen activiteiten/te ontwikkelen producten gekoppeld aan het voldoen aan de kpi's 2 t/m 5 van de robuustheidscriteria en fusies. Hierbij wordt gedacht aan een bedrag van 200.000 – 250.000 euro per omgevingsdienst voor het voldoen aan de robuustheidscriteria en een bedrag van 500.000 euro extra in het geval van een fusie. We geven hier in september a.s. meer duidelijkheid over waarbij onze inzet is om de middelen nog dit jaar beschikbaar te kunnen stellen. Hoe dit exact vorm te geven, is als gevolg van de uitwerking van het Hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet nog niet duidelijk.

Naast een ondersteuning aan de individuele omgevingsdiensten zijn we met Omgevingsdienst NL in gesprek voor (structurele) financiering voor onder andere versterking van Omgevingsdienst NL, het opzetten van de kennisinfrastructuur en visitaties.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat we vooralsnog voor de versterking van het VTH-stelsel 18 miljoen euro aan Rijksmiddelen beschikbaar hebben. Op dit moment wordt met alle partijen in beeld gebracht hoe een inzet van deze middelen eruit kan komen te zien voor 2025 en verder waarbij onder andere kennisinfrastructuur en informatievoorziening belangrijke elementen zijn. Het is aan de nieuwe bewindspersoon om deze inzet goed te keuren.

Tot slot
In de afgelopen maanden heeft u veel werk verzet om tijdig de plannen van aanpak op te stellen en de benodigde uit te voeren activiteiten om robuust te worden in beeld te brengen. Hiervoor spreek ik mijn grote waardering uit. Begin september a.s. ontvangt u de beoordeling van de staatssecretaris van IenW van uw plan van aanpak. Tegelijkertijd bent u aan de slag met het uitvoeren van de plannen van aanpak. Hierover gaan mijn ambtenaren graag met u in gesprek vanaf september a.s. Er wordt contact met u opgenomen om een afspraak hiervoor te maken.

Met vriendelijke groet,

De directeur-generaal Milieu en Internationaal,

Afke van Rijn

Agendapunt: 11

Algemeen bestuur
OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 11 juli 2024

Onderwerp:

Sociaal Jaarverslag 2023

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van het Sociaal Jaarverslag 2023

Toelichting:

Het Sociaal Jaarverslag 2023 biedt een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in het strategisch personeelsbeleid en de personele ontwikkelingen binnen OZHZ. OZHZ gaat onder andere in op de uitdagingen van de krappe arbeidsmarkt, waaronder de werving van nieuwe medewerkers en de samenwerking met andere omgevingsdiensten bij de arbeidsmarktcommunicatie (De Betere Wereldbaan). Het sociaal jaarverslag gaat ook in op de acties die OZHZ inzet om medewerkers te behouden, onder andere door het organiseren van de OZHZ-Academiedag, het onboardingsprogramma en het aanbieden van opleidings- en scholingsprogramma's.

Tot slot gaat het verslag in op de ontwikkeling en aanpak van het ziekteverzuim en het vervolg op het onderzoek naar de psychosociale arbeidsbelasting en bevat het een cijfermatig overzicht en een doorkijk naar de belangrijkste acties in 2024.

Het DB stelde het Sociaal Jaarverslag 2023 vast op 11 april 2024.

Ambtelijke voorbereiding:

Nvt

Communicatie:

Publicatie op intranet en op de website van OZHZ.

Financiële consequenties:

Nvt.

Verdere procedure:

Nvt.

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Sociaal Jaarverslag 2023

Steller: E. Numan
Datum: 11 april 2024
Bestandsnaam en versie: T:\Samenwerking\DIR\STA\VERGADERINGEN\AB\2024\02) 11 07 2024\Belegnotitie Sociaal Jaarverslag 2023 - cve.doc

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

2023

Sociaal jaarverslag

Een verslag over mensen die intrinsiek betrokken zijn bij onze organisatie en hun directe leefomgeving

Ronald Visser,
directeur OZHZ

Voorwoord

In het voorwoord van het sociaal jaarverslag 2023 vertelt Ronald Visser, directeur OZHZ, over waar hij trots op is en wat er speelde op het gebied van personeelszorg. Zo slaagden we erin om 40 nieuwe medewerkers de dienst binnen te halen én het ziekteverzuim te verlagen. Welke resultaten boekten we nog meer in 2023? En welke activiteiten ondernamen we? Dat leest u in het sociaal jaarverslag.

Scan de QR-code voor de video
of ga naar www.ozhz.nl/sociaal-jaarverslag-2023

Prettig werken bij de omgevingsdienst

In gesprek met Esma Yaakoub

Wat heb je als medewerker nodig om prettig te werken? Dat is de hoofdvraag waar Esma als HR- projectmedewerker bij betrokken is. Zij studeerde arbeids- en organisatie-psychologie in Leiden en zet nu haar kennis in bij onze organisatie. Daarnaast is zij ARBO-coördinator (preventiemedewerker) en kan ze ons alles vertellen over het PSA-onderzoek.

In 2023 konden medewerkers meedoen aan het PSA-onderzoek. Wat kwam daaruit?
'In een positief sociaal klimaat voelen medewerkers zich fijn, en dat zit bij onze omgevingsdienst wel goed! Bij de Omgevingsdienst ZHZ werken bevlogen medewerkers. Dat is echt heel mooi. Tegelijk maakt bevlogenheid kwetsbaar. Want wanneer werk belangrijk voor je is, heeft werkdruk een grotere impact op je. Dat zagen we terug in de onderzoeksresultaten, alhoewel onze prettige werksfeer die druk deels opheft. Ongeveer de helft van het personeel ervaart werkdruk. Een veroorzaker van werkdruk is onduidelijkheid. Mensen voelen zich prettiger over hun werk als de dingen op orde zijn.'

Wat is er te doen aan de ervaren werkdruk?
'We weten uit onderzoek dat onze mensen het lastig vinden om volledig 'zelfsturend' te werken, omdat dit soms zorgt voor onduidelijkheid. Zo'n werkwijze houdt in dat je als medewerker zelf vorm geeft aan doelen en kaders.

Wat is een PSA-onderzoek?
PSA staat voor: psycho-sociale arbeidsbelasting. Alle medewerkers van OZHZ kregen de uitnodiging om anoniem een uitgebreide vragenlijst in te vullen over werkklimaat, ongewenste omgangsvormen, werkdruk en waardering door het management en collega's. 148 mensen vulden 'm in.

> **In een positief sociaal klimaat voelen medewerkers zich fijn, en dat zit bij onze omgevingsdienst wel goed!**
> "

En zelfs je eigen werk beoordeelt. Maar daaraan zit een keerzijde: Het is niet duidelijk waar medewerkers terecht kunnen met hun vragen. Er is behoefte aan houvast, zonder de ruimte voor eigen verantwoordelijkheid te verliezen. Dat evenwicht vinden we in 'zelforganiserende' teams. Daar gaan we in 2024 verder mee. Het betekent dat je niet meer in je eentje verantwoordelijkheid draagt, maar samen in je team kijkt hoe je aan de doelen werkt en welke taakverdeling daar het beste bij past. Hiermee willen we onze mensen ondersteunen in hun werk.'

Lees verder op de volgende pagina!

Wat waren de uitkomsten over agressie?
'Een aantal medewerkers had te maken met agressie van derden en ongewenst gedrag. Helaas is de buitenwereld niet te veranderen, maar we kunnen wél zorgen dat we goed weten hoe we ermee om kunnen gaan. Daarom gaan we het agressieprotocol in 2024 verder verduidelijken in alle units.'

Wat heeft het project Binden & Boeien hiermee te maken?
'Bij OZHZ hebben we hele bevlogen medewerkers. Uit het PSA blijkt dat onze medewerkers allemaal hun eigen uitdagingen en wensen hebben op het gebied van werkplezier. Het project binden & boeien zetten we onder andere in om gehoor te geven aan de punten die uit het PSA naar voren kwamen. Waaronder het belang van een goede inwerkperiode. Dat is de basis van het nieuwe tweedaagse onboardingsprogramma.'

Welke taken heb jij verder als preventiemedewerker?
'Verstap je je op een losse traptrede? Let op, ook dát is een bijna-ongeval. Ik probeer bij iedereen tussen de oren te krijgen dat je die signalen altijd moet melden. Die informatie helpt om échte ongevallen te voorkomen. Dat doe je niet alleen voor jezelf, maar ook voor je collega's. Om de drempel voor meldingen nog lager te maken, werken we aan een online meldingen procedure via intranet. Die duidelijk en herkenbaar is voor iedereen. Ook agressie of incidenten kun je daar melden. Verder weten steeds meer mensen mij gelukkig ook te vinden voor bekende taken zoals een onderzoek naar de werkplekinrichting.'

Wist je dat...
we in 2024 meer aandacht gaan besteden aan agressie & geweld? Met meer kennis kunnen we incidenten voorkomen. Elke melding is er één te veel.

> **Uit het PSA blijkt dat onze medewerkers allemaal hun eigen uitdagingen en wensen hebben op het gebied van werkplezier.**
> "

Nieuwe unit Data & ICT

Elise vertelt over de nieuwe unit Data & ICT. Waarom vormden we deze unit precies? En hoe ziet de unit eruit? Wat deden we in 2023 allemaal om de nieuwe unit te vormen? Elise geeft ook een korte vooruitblik naar het jaar 2024.

Scan de QR-code voor de video
of ga naar www.ozhz.nl/sociaal-jaarverslag-2023

Feiten en cijfers 2023

Instroom en uitstroom

Jaar	Instroom	Percentage	Uitstroom	Percentage
2023	40	16,26%	30	12,20%
2022	40	16,81%	28	11,76%
2021	32	14,22%	13	5,80%

Vrouw 47%

Man 53%

246

Medewerkers op 31 december 2023, ruim 230 FTE + **12 stagiaires**

Jubilarissen (6x)

25 25 25 40 40 40

Verzuim:

Jaar	Percentage
2023	4,7%
2022	6,6%
2021	4,7%
2020	4,6%

Aantal casussen van de vertrouwenspersoon

Gratificaties

49

46 jaar

Gemiddelde leeftijd van onze medewerkers. Nieuwe medewerkers waren gemiddeld **40 jaar** oud toen ze werden aangenomen

Meldingsfrequentie 1,13

Reden uit dienst	Aantal
Wederzijds goed vinden	1
Op eigen verzoek	25
(Keuze)pensioen/RVU	3
Rechtswege	1

Geplaatste vacatures	41
Ingevulde vacatures	38

Contracten

218 voor onbepaalde tijd en **36** voor bepaalde tijd.

97

Flexibele arbeidskrachten.

Jong OZHZ:

Interessante en gezellige ontmoetingen met jonge collega's

Hoe kunnen we het werkgeluk van jonge medewerkers behouden én vergroten? Die vraag drijft Jong OZHZ! In 2022 kreeg deze club zelfs een serieuzere status. Drie collega's - Marina, Nicole en Menno - vormen samen het kersverse bestuur.

Nicole legt uit waarom Jong OZHZ is opgericht. 'Voor sommige jonge collega's is hun baan bij OZHZ de eerste en dan komt er heel wat op je af. Bij Jong OZHZ vinden die collega's een plek om ervaringen te delen.' Menno vult aan: 'Aanvankelijk kwamen we bij elkaar om de gezelligheid, maar dat kreeg in de loop van de tijd steeds meer inhoudelijke verdieping. Jong OZHZ kreeg een officiële status; er is budget en tijd voor vrijgemaakt.'

Wist je dat....
het bestuur van Jong OZHZ uit 3 leden bestaat?

- Voorzitter: Menno Roos (31 jaar), programmamanager toekomstgerichte gebiedsontwikkeling
- Secretaris: Nicole van der Sluis (25 jaar), vergunningverlener milieu
- Penningmeester: Marina Paauwe (31 jaar), inspecteur bodemtoezicht

Voor wie is Jong OZHZ?
Alle OZHZ-medewerkers tot en met 35 jaar zijn welkom bij de activiteiten. Op dit moment zijn dat ruim 70 mensen. 'In 2022 zijn we gestart met een kickoff in café Merz,' vertelt Marina. 'Daar konden mensen hun ideeën kwijt. Onze activiteiten sluiten aan op hun informatiebehoefte.'

Wat doet Jong OZHZ?
Jong OZHZ zet zich in voor het werkgeluk van jonge medewerkers. Dat doen zij door het bieden van gezelligheid en ondersteuning. 'Ik ben blij dat de directie oog heeft voor het belang van Jong OZHZ en hierin met ons meedenkt,'

Jong OZHZ activiteiten in 2023
Februari | Deelname pubquiz Young Drechtsteden
Maart | Bemensen stand nationale carrièrebeurs
Klankbord voor training van jonge medewerkers
Mei | Spelletjesmiddag en bingo op kantoor
Deelname padeltoernooi Young Drechtsteden
Oktober | Dagprogramma Young Talk over werkgeluk
November | Organisatie en deelname aan dag met young professionals van vijf omgevingsdiensten van provincie Zuid-Holland

vertelt Menno. Hij hoopt dat jonge collega's daar meer gebruik van gaan maken. Jong OZHZ is er ook voor de onderlinge binding. 'Doordat we hybride werken,' legt Nicole uit, 'kom je elkaar lang niet altijd tegen op kantoor. Het is leuk én nuttig om elkaar te ontmoeten bij de activiteiten die we organiseren. Het helpt gewoon in de samenwerking als je elkaar al een beetje kent.'

In oktober was er een dagprogramma 'Young Talk', wat houdt dat in?
'In Young Talk boden we de Jong OZHZ'ers een afwisselend programma van workshops en inspiratie. Het thema was werkgeluk. We kwamen bij elkaar op een ontzettend leuke locatie: Bluebirds in the Backyard', vertelt Marina. 'Een dag vol eyeopeners. We leerden bijvoorbeeld over de rol van een vertrouwenspersoon en de ondernemingsraad.' Ze herinnert zich ook een boeiende workshop over werkgeluk. 'Leuk om terug te horen dat de bezoekers de dag enorm waardeerden.'

Wat zijn de verdere plannen voor 2024?
Ook in 2024 bevatten de activiteiten een mooie mix van inhoudelijke relevantie én gezelligheid. Nicole: 'Het nieuwe jaar is goed begonnen met een pubquiz, die we combineerden met een lunch. Iedereen bracht zelfgemaakte hapjes mee. En natuurlijk komen er nog wat gezellige borrels aan.' Naast de grote opruimactie in april denkt Jong OZHZ na over een verdieping op verschillende onderwerpen, waaronder doorgroeimogelijkheden in de organisatie. Marina: 'We geven jonge medewerkers handvatten voor een gesprek.'

Wist je dat...
... Jong OZHZ in 2024 de handen uit de mouwen steekt? In samenwerking met de toezichthouders van groen ruimen de Jong OZHZ'ers in april afval op in het Weizigtpark van Dordrecht. Tijdens de opruimactie komt collega Niels Poelman uitleg geven over de (bedreigde!) dierensoorten die daar allemaal voor komen.

Welke boodschap hebben jullie nog voor de jonge collega's?
'De meerwaarde van Jong OZHZ is dat het mensen samenbrengt,' zegt Marina. 'Onze SID-pagina is levendig. Laat de kans niet liggen om elkaar beter te leren kennen en sluit je aan!'

> **Het helpt gewoon in de samenwerking als je elkaar al een beetje kent.**
> "

Arbeidsmarkt-communicatie

Wat deden we in 2023 zoal aan arbeidsmarktcommunicatie? Daarnaast timmeren we samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten hard aan de weg met de Betere Wereldbaan. Annelotte vertelt wat we in 2023 deden én geeft een korte vooruitblik op 2024.

Scan de QR-code voor de video
of ga naar www.ozhz.nl/sociaal-jaarverslag-2023

De ondernemingsraad (OR)

Waarover adviseerden jullie in 2023?
'Wij gaven als OR in 2023 advies over een aantal onderwerpen. Bijvoorbeeld over de nieuwe unit Data & ICT (DIT). In dit traject adviseerden we positief op het aanstellen van een unitmanager én de voorgestelde aanpak voor de inrichting van het proces om tot de nieuwe unit te komen. Hierbij vroegen we aandacht voor de communicatie naar en mét de betrokken medewerkers.'

'We adviseerden verder over het nieuwe protocol agressie en geweld. Ook stemden we in met een aantal onderwerpen, zoals: de nieuwe werktijdenregeling, de risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) en plan van aanpak Psychosociale Arbeidsbelasting en werkdruk (PSA).

Wat waren aandachtspunten voor de OR?
'In 2023 besteedden we ook aandacht aan een aantal onderwerpen omdat wij deze belangrijk vonden. Zowel voor de organisatie als de medewerkers. Denk aan de evaluatie van de organisatiefilosofie. HR evalueerde de doorontwikkeling van 2016, de omschakeling van aansturing naar

zelfsturing én het verminderen van het aantal managementlagen.'

'Het hybride werken en het aantal werkplekken op kantoor kreeg ook aandacht. Met name het aantal beschikbare plekken en de kwaliteit van de ICT voorzieningen, zoals de Wifi. Binden en boeien is in combinatie met de krapte op de arbeidsmarkt een onderwerp dat ook hoog op de agenda stond én blijft.'

Ziekteverzuim

In 2023 was het gemiddelde ziekteverzuimpercentage 4,6%. Dit percentage is 1,9% lager dan het ziekteverzuim van 2022 én valt daarmee onder de norm van 5%. Het actief betrekken van de arbodienst Bezig (inclusief inzet casemanager), de focus op complexe verzuimdossiers en trainingen voor leidinggevenden hadden een positief effect op het verlagen van het ziekteverzuim. Net als andere activiteiten gericht op duurzame inzetbaarheid. In 2023 zagen we verder een normaal ziekteverzuimpatroon, met pieken en dalen tijdens seizoensgebonden perioden.

Binden en boeien

Personeelsvereniging

De personeelsvereniging SMOG heeft zo'n 200 leden en organiseerde in 2023 weer een gevarieerd activiteitenprogramma. Van dansen op het glamourfeest, een bezoek aan de (winter)Efteling, tot spellen als 'Wie is de verrader' en een toernooi Padel. Voor ieder wat wils dus! In 2023 is ruim €25.000, - uitgegeven aan 13 activiteiten. OZHZ draagt ieder jaar bij aan het budget met een bijdrage op basis van het aantal leden. We zijn er in goede én slechte tijden voor elkaar: dat is de kracht van SMOG.

Academiedag

Ook in 2023 was de OZHZ Academiedag weer een groot succes. Een interessante en waardevolle dag waarin collega's van elkaar leren door workshops en presentaties aan elkaar te geven. Zo kregen we uitleg over PFAS, Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en gedragsverandering. We maakten een wandeling langs de OZHZ hotspots én er ging een wereld voor ons open door uitleg over ChatGPT.

Onboardingsprogramma

We introduceerden in 2023 het tweedaagse onboardingsprogramma voor nieuwe medewerkers. Tijdens deze tweedaagse leerden collega's het werkveld van OZHZ goed kennen, gingen zij langs verschillende bedrijven én toerden ze met een bus door de gehele regio. Daarnaast gaven collega's presentaties over hun werk. Ontzettend waardevol om elkaar én het werkveld beter te leren kennen.

Opleidingsprogramma jonge medewerkers

OZHZ startte in 2023 met een trainingsprogramma voor jonge medewerkers. Zij werden in 8 dagdelen getraind in vaardigheden die de overstap van studeren naar werken makkelijker maken. Onderwerpen als feedback en verwachtingsmanagement kwamen langs. Hierdoor zijn jonge medewerkers beter voorbereid voor het werkende leven én wordt ingespeeld op hun ontwikkelbehoefte. Dit draagt bij aan het binden van deze groep aan OZHZ.

Algemeen bestuur
OMGEVINGSDIENST Zuid-Holland Zuid

Notitie t.b.v. vergadering d.d. 11 juli 2024

Onderwerp:

Jaarverslag 2022 / 2023 van de archivaris

Gevraagde beslissing:

Kennisnemen van het jaarverslag en de reactie daarop van OZHZ

Toelichting:

De jaarverslagen van 2022 en 2023 worden gezamenlijk behandeld, omdat het jaarverslag van 2022 pas op 1 november 2023 ontvangen is. Om te voorkomen dat er vlak na elkaar twee vergelijkbare onderwerpen op de agenda gezet moesten worden, is gekozen om de jaarverslagen gezamenlijk aan te bieden bij het DB.

Van december 2023 tot februari 2024 is gewerkt aan het Meerjarenplan DIV. Dit document biedt een overzicht van de acties waar team DIV de komende jaren voor gesteld staat. Veel van de aanbevelingen die de archiefinspecteur in 2022 en 2023 gedaan heeft komen ook terug in het Meerjarenplan.

Hieronder volgen de aanbevelingen van de archiefinspecteur, met een reactie vanuit OZHZ.

1. *(2022) Zend een kopie van de verklaring van de migratie van data en informatie van SquitXO naar OpenWave aan de archiefinspectie.*

   ► Dit is eind 2023 gedaan.

2. *(2022 en 2023) Draag zorg voor de tijdige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende fysieke en digitale informatie conform de archiefwet- en regelgeving.*

   ► In het Meerjarenplan DIV staat benoemd dat de achterstanden in de vernietiging weggewerkt moeten worden. Voor de fysieke archieven dient hiervoor het eerste archiefbewerkingstraject afgerond te worden, waar het team de afgelopen maanden mee bezig is geweest. Daarnaast moet het fysieke archief dat momenteel bij OASIS gestald staat bewerkt worden. Hiervoor wordt een businesscase opgesteld in 2024. Zie hiervoor ook de reactie bij punt 7. Digitale vernietiging wordt opgepakt in het kader van de integrale aanpak voor de implementatie van het nieuwe DMS, dat vanaf juni 2024 van start gaat.

3. *(2022 en 2023) Zend een kopie van de vastgestelde vernietigingsprocedure aan de archiefinspectie.*

   ► Dit wordt op korte termijn opgepakt.

4. *(2022 en 2023) Zorg in geval van de afhandeling en archivering van op termijn vernietigbare zaken in taakapplicaties ervoor, dat deze geschikt zijn voor een rechtmatige archivering en daarbij beschikken over vernietigingsfunctionaliteit.*

   ► Door koppelingen tussen vakapplicaties en het DMS (rechtstreeks via StUF of

bijvoorbeeld middels robotische procesautomatisering), is de rechtmatige archivering en vernietiging van op termijn vernietigbare zaken gewaarborgd. Applicaties worden op basis van een risicoanalyse gefaseerd beoordeeld en waar nodig aangepast. Dit hangt samen met de implementatie van het nieuwe DMS, een project dat in de loop van 2024 van start gaat.

5. *(2022 en 2023) Leg de lijst van de uit het archiefbewerkingsproject voortkomende vernietigbare dossiers ter beoordeling voor aan de archiefinspectie om een machtiging tot vernietiging voor deze dossiers te verkrijgen, en zo voor een rechtmatige vernietiging te kunnen zorgdragen.*

   ► Op dit moment worden de laatste restacties uit het archiefbewerkingsproject afgerond. Wanneer dit afgerond is, wordt de archiefinspecteur uitgenodigd om de dossiers te beoordelen.

6. *(2022 en 2023) Laat de archiefinspectie de goede, geordende en toegankelijke staat toetsen van de over te brengen archiefbestanden voortvloeiende uit het archiefbewerkingsproject om de daadwerkelijke overbrenging naar de daartoe aangewezen archiefbewaarplaats te kunnen realiseren.*

   ► Zie reactie bij 5.

7. *(2022) Zorg voor de overbrenging van de daartoe in aanmerking komende archiefbestanden die bij OASIS gehuisvest zijn. Breng de aldaar geplaatste dossiers ouder dan 20 jaar in goede, geordende en toegankelijke staat en breng de dossiers vervolgens over naar de aangewezen archiefbewaarplaats.*

   (2023) Breng de archiefbestanden die bij de OASIS Group geplaatst zijn in goede, geordende en toegankelijke staat. Breng de te bewaren dossiers vervolgens over naar de aangewezen archiefbewaarplaats. Zorg ervoor dat de voor vernietiging in aanmerking komende archiefstukken volgens de vastgestelde vernietigingsprocedure worden vernietigd.

   ► In het Meerjarenplan DIV staat beschreven dat er in 2024 een business case opgesteld wordt voor de bewerking van het archief dat momenteel bij OASIS geplaatst is. Hierbij wordt onderzocht welke werkzaamheden binnen de eigen bezetting plaats kunnen vinden. Na de bewerking van het archief kan rechtmatige vernietiging en overbrenging plaatsvinden.

8. *(2022 en 2023) Breng in samenspraak met de zorgdrager (de gemeente Dordrecht) de in de afgekeurde ruimte in het Stadskantoor van de gemeente Dordrecht geplaatste bouwdossiers over naar een archiefruimte die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.*

   ► In het Meerjarenplan DIV staat beschreven dat er gekeken wordt naar de opties om de bouwdossiers te verplaatsen naar een geschikte ruimte. Hier worden momenteel gesprekken over gevoerd tussen Dordrecht en OZHZ.

9. *(2022 en 2023) Actualiseer het calamiteitenplan om te zorgen voor een goede bewaring van archieven en ter voorkoming en beperking van schade tijdens een noodsituatie waarbij archieven beschadigd of verloren dreigen te gaan.*

   ► Dit wordt in 2024 opgepakt.

10. *(2023) Zorg voor een up-to-date kwaliteitszorgsysteem en actualiseer de kwaliteitsafspraken.*

    ► In het Meerjarenplan DIV staat beschreven dat het kwaliteitszorgsysteem in 2024 geactualiseerd zal worden.

11. *(2022 en 2023)) Stel voldoende personele capaciteit voor de kwaliteitszorg beschikbaar om de kwaliteitscontroles onverminderd te kunnen voortzetten.*

    ► In het Meerjarenplan DIV staat beschreven dat in 2024 door middel van een verschuiving van medewerkers capaciteit vrijgemaakt gaat worden om de kwaliteitscontroles uit te voeren.

12. *(2023) Voer de kwaliteitscontroles zowel kwalitatief als kwantitatief weer uit zoals beschreven in het van toepassing zijnde kwaliteitszorgsysteem en de geldende kwaliteitsafspraken.*

    ► In het Meerjarenplan DIV staat beschreven dat de kwaliteitscontroles in 2024 opnieuw opgezet zullen worden conform het kwaliteitszorgsysteem. Sinds de bundeling van kennis over Data en ICT in de nieuwe unit DIT is het mogelijk om hier echt stappen in te zetten.

13. *(2023) Actualiseer zowel het DSP (Documentair Structuurplan) vanwege onder andere de organisatieveranderingen en de mutaties in het applicatielandschap, en pas het metadataschema aan de meest recente norm MDTO.*

    ► In het Meerjarenplan DIV staat beschreven dat dit in 2024-2025 opgepakt zal worden, in combinatie met de implementatie van het nieuwe DMS.

14. *(2023) Zet voldoende capaciteit, middelen en tijd in voor de noodzakelijke werkzaamheden om een zorgvuldige afwikkeling van de informatie op de netwerkschijven mogelijk te maken.*

    ► Door de eerder bij 11 beschreven verschuiving van werkzaamheden en op basis van (tijdelijke) inhuur wordt capaciteit vrijgemaakt om een zorgvuldige afwikkeling van de informatie op de netwerkschijven mogelijk te maken.

15. *(2023) Maak medewerkers binnen de organisatie meer bewust van hun verantwoordelijkheid ten aanzien van een rechtmatige archivering van digitale informatie in het algemeen en van e-mail in het bijzonder. Archiveer de formele e-mailberichten op een juiste wijze in het zaak- en archiefsysteem of in de daarvoor aangewezen, voor een duurzame archivering geschikte taakapplicatie.*

    ► In het Meerjarenplan DIV staat beschreven dat er meer bewustwording in de organisatie gecreëerd zal worden. Onder andere door dit onder de aandacht te brengen bij nieuwe medewerkers in het kader van hun onboarding. Daarnaast zal er een interne communicatiecampagne opgestart worden op dit gebied.

16. *(2023) Voorkomen moet worden, dat informatie met betrekking tot eenzelfde zaak of proces versnipperd raakt over meerdere applicaties. Zorg ervoor, dat de definitieve versie van een informatieobject in het zaak- en archiefsysteem c.q. een taakapplicatie wordt gearchiveerd.*

    ► In het bewustwordingsproces dat bij 15 beschreven staat komt ook aandacht voor welke informatie op welke plek bewaard en/of gearchiveerd moet worden. Hierin gelden de uitgangspunten 'enkelvoudige opslag, meervoudig gebruik' en het zoveel mogelijk centraliseren van een zaakdossier in één opslaglocatie.

17. *(2023) Pas bij de implementatie van het nieuwe zaak- en archiefsysteem het Handboek Vervanging Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aan. Laat vervolgens een nieuw vervangingsbesluit nemen door het dagelijks bestuur en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.*

    ► Dit zal meegenomen worden in het implementatieproject voor het nieuwe DMS. Terzijde zij opgemerkt dat ook het college van gedeputeerde staten van Zuid-Holland een nieuw vervangingsbesluit zal moeten vaststellen.

Ambtelijke voorbereiding:

De stukken zijn geagendeerd in de Adviesgroep Eigenaren van 4 juni 2024. Er waren geen opmerkingen.

Communicatie:

Nvt.

Financiële consequenties:

Nvt.

Verdere procedure:

Nvt

Genomen besluit:

Bijlage(n):

Jaarverslag archivaris 2022 / 2023 met aanbiedingsbrief.

regionaal
archief
dordrecht

INGEKOMEN
01 NOV 2023
OZHZ

Archiefinspectie
Postbus 8
3300 AA Dordrecht
Hof 6
3311 XG Dordrecht

T 078 770 87 10
F 078 770 79 81
www.regionaalarchiefdordrecht.nl

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 550
3300 AN Dordrecht

Contactpersoon
L. Scheuneman
T 078-770 53 36
E l.scheuneman@dordrecht.nl

Datum 31 oktober 2023
Ons kenmerk 2023-0157257
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 2
Betreft Verslag van de gemeentearchivaris 2022

Geacht bestuur,

Het toezicht op de informatiehuishouding bij de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is op grond van artikel 36, zevende lid, van de gemeenschappelijke regeling belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Verder schrijft de Archiefverordening Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voor dat de archivaris verslag uitbrengt aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling betreffende de uitoefening van dit toezicht. Dit 'Verslag van de gemeentearchivaris omtrent het toezicht op de informatiehuishouding van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid 2022' doe ik u hierbij toekomen.

Ook dit jaar is een afzonderlijk verslag inzake het beheer van de archiefbewaarplaats en de daarnaar overgebrachte archieven opgesteld. Dit 'Jaarverslag van het Regionaal Archief Dordrecht over het jaar 2022' wordt beschouwd als bijlage bij het eerder genoemde verslag omtrent het toezicht.

Ik vertrouw erop dat u voor dit moment voldoende bent geïnformeerd. Voor vragen en opmerkingen of het geven van een toelichting is de heer L. Scheuneman, archiefinspecteur van het Regionaal Archief Dordrecht, beschikbaar.

Hoogachtend,

De gemeentearchivaris van Dordrecht,

drs. T.J. de Bruijn

DORDRECHT

regionaal
archief
dordrecht

Verslag van de gemeentearchivaris omtrent het toezicht op de informatiehuishouding van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

2022

L. Scheuneman BMIC
archiefinspecteur

In opdracht van de gemeentearchivaris van Dordrecht,
drs. T.J. de Bruijn

Regionaal Archief Dordrecht
Oktober 2023

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Samenvatting 4
Algemeen beeld van de stand van zaken 4
Aanbevelingen 5
Bevindingen aan de hand van de KPI-elementen 6
1. Lokale regelingen 6
2. Interne kwaliteitszorg en toezicht 6
3. Ordening, authenticiteit, context, toegankelijkheid en duurzaamheid van informatie 6
4. Specifieke eisen aan digitale informatie 7
5. Vernietiging, vervanging en vervreemding van informatie 8
6. Overbrenging van archiefbestanden naar de archiefbewaarplaats 9
7. Archiefbewaarplaatsen, archiefruimten en e-depots 9
8. Terbeschikkingstelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte informatie 10
9. Rampen, calamiteiten en veiligheid 10
10. Mensen en middelen 10

INLEIDING

De overheid dient verantwoording af te kunnen leggen over haar handelen en ervoor te zorgen dat dit handelen, ook in de toekomst, gereconstrueerd kan worden. Daarom is het belangrijk zorgvuldig om te gaan met de neerslag van dit handelen, het archief. Artikel 3 van de Archiefwet 1995 verplicht overheidsorganen de onder hen berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Onder archiefbescheiden verstaan we alle in het kader van de taakuitvoering van een organisatie ontvangen en opgemaakte documenten (zowel op papier als digitaal).

Archief is niet anders dan het geheel van informatie die nodig is voor de uitvoering van taken, en die te gebruiken is als geheugensteun, voor bewijs en verantwoording en voor hergebruik. Het gebruik daarvan begint op het moment dat het ontstaat of is ontvangen en stopt op het moment dat de informatie niet meer nodig is en vernietigd kan, zelfs moét worden of moet worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats. Echter begrippen als 'archiefbescheiden' en 'archief' suggereren ten onrechte dat het domein van de Archiefwet slechts betrekking heeft op historisch materiaal in beheer bij de archiefbewaarplaatsen. Dit beeld is niet correct omdat de Archiefwet in feite ook een informatiewet is. Daarom worden in dit verslag in plaats van het woord 'archiefbescheiden' zoveel mogelijk het neutrale, hieraan gelijk gestelde begrip 'informatie' en de specifiekere term 'informatieobject'[1] gehanteerd.

Het toezicht op het informatie- en archiefbeheer bij de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is op grond van artikel 36, zevende lid, van de gemeenschappelijke regeling belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Conform artikel 2 van de Archiefverordening Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid dient de gemeentearchivaris jaarlijks verslag uit te brengen omtrent de uitoefening van het toezicht op de informatiehuishouding aan de zorgdrager, het dagelijks bestuur. Dit bestuur legt op zijn beurt middels dit jaarverslag verantwoording af aan het algemeen bestuur omtrent dit toezicht ingevolge artikel 3 van de Archiefverordening.

Het verslag van de gemeentearchivaris omtrent de toestand van de informatiehuishouding over 2022 is vervaardigd mede op grond van de zgn. 'Key Performance Indicators' (KPI's)[2]. Deze KPI's zijn door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten in samenwerking met partijen uit het archiefveld ontworpen en zijn de basis voor het eigen horizontale toezicht. Zij betreffen een tiental aandachtsgebieden die betrekking hebben op de manier waarop door de overheidsorganisaties uitvoering wordt gegeven aan de Archiefwet en aanverwante regelgeving zoals het Archiefbesluit en de Archiefregeling. Het realiseren van de tien KPI's zorgt ervoor dat de organisatie in de basis voldoet aan de archiefwet- en regelgeving. De lijst met KPI's is ingevuld door de Adviseur Informatiemanagement van de Unit Strategie en Bedrijfsvoering van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Naast de ingevulde lijst vormen de observaties van de archiefinspecteur de basis van dit verslag. Door de coronapandemie hebben de contactmomenten van de archiefinspectie met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid in een groot deel van het jaar 2022 vrijwel uitsluitend digitaal plaatsgevonden.

In dit verslag wordt eerst in een samenvatting een algemeen beeld van de stand van zaken in het afgelopen jaar gegeven en de in het verdere verslag gedane aanbevelingen puntsgewijs opgesomd. Vervolgens worden de uit het toezicht in 2022 voortvloeiende bevindingen aan de hand van de tien in de lijst met KPI's genoemde afzonderlijke elementen nader uiteengezet.

---

[1] Een informatieobject is een verzameling aan elkaar gerelateerde gegevens die als eenheid wordt behandeld.

[2] Kritische Prestatie Indicatoren gemeentelijke archiefketen (bijlage bij VNG-ledenbrief 'Horizontale verantwoording gemeentelijke archiefketen van 21 juli 2011): model-archiefkader ter versterking van de gemeentelijke horizontale verantwoording in het kader van de in 2012 in werking getreden Wet Revitalisering generiek toezicht.

SAMENVATTING

ALGEMEEN BEELD VAN DE STAND VAN ZAKEN

In september 2022 het Besluit Informatiebeheer door het dagelijks bestuur vastgesteld. Met de in 2021 door het algemeen bestuur vastgestelde Archiefverordening beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid daarmee weer over actuele, aan de gewijzigde wet- en regelgeving aangepaste lokale regelingen met betrekking tot het informatie- en archiefbeheer.

Medio 2022 is de taakapplicatie OpenWAVE binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid geïmplementeerd ter vervanging van SquitXO. De archiefinspectie heeft gewezen op de wettelijke verplichting om van de migratie van data en informatie van SquitXO naar OpenWave een verklaring op te stellen, waarin ten minste een specificatie van de gemigreerde digitale data en informatie is opgenomen. Sinds november 2022 is OpenWave operationeel, echter heeft de archiefinspectie tot nu toe geen migratieverklaring ontvangen. Verder is door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid per 2022 een archiefvernietigingsprocedure vastgesteld. Zodoende kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zorgen voor een jaarlijkse, rechtmatige en doelmatige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. Ook de vastgestelde vernietigingsprocedure is nog niet aan de archiefinspectie gezonden.

Het in december 2021 opgestarte archiefbewerkingsproject is in december 2022 inhoudelijk afgerond. De dossierinventarissen van de naar de archiefbewaarplaats van Dordrecht over te brengen archiefbestanden moeten nog ter goedkeuring worden voorgelegd aan de archiefinspectie. Ook dient de uiterlijke staat van de archiefbestanden door de archiefinspectie te worden beoordeeld. Na een positief resultaat van deze inspectie van de goede, geordende en toegankelijke staat van betreffende archiefbestanden kan de daadwerkelijke overbrenging naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats plaatsvinden. Ook dient voor de daadwerkelijke vernietiging van het daarvoor in aanmerking komende gedeelte van de bewerkte archiefbestanden conform artikel 3, lid 2 van het eigen Besluit Informatiebeheer een machtiging tot vernietiging van de gemeentearchivaris van Dordrecht te worden verkregen. Verder dient voor de over te brengen archiefbestanden die gehuisvest zijn bij de OASIS Group nog een vervolgproject opgestart te worden. Het betreft hier onder andere bodemdossiers en dossiers inzake de Wet milieubeheer. Deze dossiers moeten eerst in goede, geordende en toegankelijke staat worden gebracht alvorens te kunnen worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats. De door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid beheerde bouwdossiers van de gemeente Dordrecht staan opgeslagen in een ruimte in de kelder van het Stadskantoor van Dordrecht. Uit een inspectie bleek dat deze ruimte geheel niet voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen. Aangezien de betreffende ruimte is afgekeurd, waarbij tevens in ogenschouw is genomen dat het bestand bouwdossiers overwegend te bewaren documenten omvat, dient in samenspraak met de zorgdrager (de gemeente Dordrecht) dit archiefbestand te worden verplaatst naar een archiefruimte, die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

In oktober 2022 is de archiefinspectie conform het calamiteitenplan op de hoogte gesteld van een lekkage in een waterleiding van een ruimte grenzend aan de archiefruimte in het kantoor van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aan de Johan de Wittstraat. Daardoor was de relatieve luchtvochtigheid in de archiefruimte tot boven de maximaal toegestane grens gestegen. Door het plaatsen van een luchtontvochtiger kon de relatieve luchtvochtigheid in de archiefruimte binnen enkele maanden weer binnen de wettelijk toegestane marge worden teruggebracht. Het calamiteitenplan moet vanwege de recente organisatiewijzigingen en wisselingen binnen het personeel geactualiseerd en opnieuw vastgesteld worden.

In 2022 is binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid een reorganisatie doorgevoerd. Daarbij is ervoor gekozen om taken en functies inzake het informatiemanagement uit elkaar te trekken en de voormalige unit Informatiemanagement te splitsen en onder te brengen bij verschillende units. De archiefinspectie heeft in de contacten met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid de indruk gekregen dat door deze splitsing de diverse onderdelen van het informatiemanagement niet alleen in theorie, maar ook in de praktijk losser van elkaar zijn komen te staan, en daardoor soms onvoldoende kennis hebben van elkaars acties, ontwikkelingen en de stand van zaken van projecten die het hele informatiemanagement aangaan. Dit heeft een belemmerende werking op enkele zaken omtrent het informatiebeleid en -beheer. Verder zijn door onder andere ziekte en uitval van medewerkers de kwaliteitscontroles in 2022 op een vereenvoudigde wijze uitgevoerd. Aangezien voor het vormen van een compleet en betrouwbaar duurzaam digitaal archief goede kwaliteitscontroles onmisbaar zijn, is het van cruciaal belang dat voor de kwaliteitszorg voldoende personele capaciteit beschikbaar is en blijft om de kwaliteitscontroles onverminderd te kunnen voortzetten.

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet heeft de archiefinspectie in mei 2022 samen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid een regiobijeenkomst georganiseerd met als thema *Samenwerken in de informatieketen van de Omgevingswet: de impact van de Omgevingswet op ons (digitale) informatiebeheer.* Het doel van de bijeenkomst was onder meer om als ketenpartners te bespreken hoe de Omgevingswet als organisatie 'eigen' gemaakt kan worden en hoe in de informatieketen samen de verantwoordelijkheden geregeld kunnen of moeten worden, rekening houdend met interbestuurlijke samenwerking.

AANBEVELINGEN

Onderstaand vindt u een opsomming van de aanbevelingen met een verwijzing naar de desbetreffende paragraaf.

- Zend een kopie van de verklaring van de migratie van data en informatie van SquitXO naar OpenWave aan de archiefinspectie (zie paragraaf 4).
- Draag zorg voor de tijdige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende fysieke en digitale informatie conform de archiefwet- en regelgeving (zie paragraaf 5).
- Zend een kopie van de vastgestelde vernietigingsprocedure aan de archiefinspectie (zie paragraaf 5).
- Leg de lijst van de uit het archiefbewerkingsproject voortkomende vernietigbare dossiers ter beoordeling voor aan de archiefinspectie om een machtiging tot vernietiging voor deze dossiers te verkrijgen, en zo voor een rechtmatige vernietiging te kunnen zorgdragen (zie paragraaf 5).
- Zorg in geval van de afhandeling en archivering van op termijn vernietigbare zaken in taakapplicaties ervoor, dat deze geschikt zijn voor een rechtmatige archivering en daarbij beschikken over vernietigingsfunctionaliteit (zie paragraaf 5).
- Laat de archiefinspectie de goede, geordende en toegankelijke staat toetsen van de over te brengen archiefbestanden voortvloeiende uit het archiefbewerkingsproject om de daadwerkelijke overbrenging naar de daartoe aangewezen archiefbewaarplaats te kunnen realiseren (zie paragraaf 6).
- Zorg voor de overbrenging van de daartoe in aanmerking komende archiefbestanden die bij OASIS gehuisvest zijn. Breng de aldaar geplaatste dossiers ouder dan 20 jaar in goede, geordende en toegankelijke staat en breng de dossiers vervolgens over naar de aangewezen archiefbewaarplaats (zie paragraaf 6).
- Breng in samenspraak met de zorgdrager (de gemeente Dordrecht) de in de afgekeurde ruimte in het Stadskantoor van de gemeente Dordrecht geplaatste bouwdossiers over

naar een archiefruimte die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen (zie paragraaf 7).

- Actualiseer het calamiteitenplan om te zorgen voor een goede bewaring van archieven en ter voorkoming en beperking van schade tijdens een noodsituatie waarbij archieven beschadigd of verloren dreigen te gaan (zie paragraaf 9).
- Stel voldoende personele capaciteit voor de kwaliteitszorg beschikbaar om de kwaliteitscontroles onverminderd te kunnen voortzetten (zie paragraaf 10).

BEVINDINGEN AAN DE HAND VAN DE KPI-ELEMENTEN

1. LOKALE REGELINGEN

Recente organisatieontwikkelingen en de aanpassing van wetten in verband met de invoering van de normalisering van de rechtspositie van ambtenaren hadden tot gevolg, dat zowel de Archiefverordening als het Besluit Informatiebeheer van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid dienden te worden aangepast. Zodoende is nieuwe regelgeving voor het informatie- en archiefbeheer vervaardigd en afgestemd met de archiefinspectie. Nadat de nieuwe Archiefverordening in maart 2021 door het algemeen bestuur is vastgesteld en gepubliceerd, heeft het dagelijks bestuur in september 2022 het Besluit Informatiebeheer vastgesteld en gepubliceerd. Daarmee beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid weer over actuele, aan de gewijzigde wet- en regelgeving aangepaste lokale regelingen met betrekking tot het informatie- en archiefbeheer.

2. INTERNE KWALITEITSZORG EN TOEZICHT

Conform artikel 16 van de Archiefregeling[3] dient het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid als zorgdrager ervoor te zorgen dat het beheer van haar archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door haar toe te passen kwaliteitssysteem, een goed hulpmiddel om een efficiënte en betrouwbare informatievoorziening te waarborgen. Daarbij dienen de bedrijfsprocessen gedetailleerd in kaart te worden gebracht en vervolgens te worden vastgelegd in het kwaliteitshandboek. Vaste procedures en normen in combinatie met periodieke controles dragen bij tot een stabiele kwaliteit van de werkzaamheden. Bovendien genereert een dergelijk systeem kengetallen en normen waarop het management goed kan sturen. In 2017 zijn zowel het kwaliteitszorgsysteem als kwaliteitsafspraken als bijlagen bij het *Handboek Vervanging Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid* door het dagelijks bestuur vastgesteld.

3. ORDENING, AUTHENTICITEIT, CONTEXT, TOEGANKELIJKHEID EN DUURZAAMHEID VAN INFORMATIE

Artikel 18 van de Archiefregeling bepaalt dat overheidsinformatie te allen tijde geordend dienen te zijn, zowel om de toegankelijkheid te bevorderen als om de samenhang tussen de informatieobjecten (op verschillende aggregatieniveaus) duidelijk te maken. Die samenhang heeft direct te maken met de werkprocessen waarbij de informatieobjecten gemaakt, ontvangen en gebruikt worden. Het instrument daarbij is een ordeningsstructuur, die de logische ordening van informatieobjecten regelt. Een documentair structuurplan (DSP) bijvoorbeeld biedt de mogelijkheid om zo'n ordeningsstructuur aan te brengen. Een DSP biedt een overzicht van alle aanwezige informatie- en archiefbestanden in relatie tot

[3] Archiefregeling: Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 15 december 2009, nr. WJZ/178205 (8189), met betrekking tot de duurzaamheid en de geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden en de bouw en inrichting van archiefruimten en archiefbewaarplaatsen.

de werkprocessen die binnen een organisatie worden uitgevoerd. Het door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid vervaardigde en vastgestelde DSP stelt de organisatie in staat om de complete informatiehuishouding centraal in kaart te brengen en te beheren. Een zaaktypecatalogus, waarin bewaartermijnen zijn gekoppeld aan zaaktypen, is aanwezig en geïmplementeerd in het document management systeem JOIN Zaak & Document.

De Archiefregeling schrijft in artikel 19 voor dat er een metadataschema vastgelegd moet zijn. Dit is een archieftechnisch informatiemodel dat onderdeel van de informatiearchitectuur behoort te zijn. In dit schema is per onderdeel te bepalen wat vast te leggen is in de vorm van metadata. Het metadataschema is in 2017 door het dagelijks bestuur vastgesteld.

4. SPECIFIEKE EISEN AAN DIGITALE INFORMATIE

Voor het vormen en beheren van het digitaal archief beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid over het DMS JOIN Zaak & Document. JOIN is NEN-ISO 16175-1:2020[4] gecertificeerd en kan zodoende worden gebruikt voor de duurzame archivering van digitale informatie. Eind 2022 is het project gestart ter vervanging van JOIN door een nieuw DMS/zaaksysteem. Om de aanbesteding hiervoor voor te bereiden is in november 2022 een externe projectleider aangetrokken. Het project is momenteel in een vergevorderd stadium.

Medio 2022 is de taakapplicatie[5] OpenWAVE binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid geïmplementeerd ter vervanging van SquitXO. OpenWave is een applicatie voor vergunningen, toezicht en handhaving en te gebruiken voor de Omgevingsvergunning en andere vergunningen. De archiefinspectie heeft er herhaaldelijk op gewezen dat de zorgdrager wettelijk verplicht is om van de migratie van data en informatie van SquitXO naar OpenWave een verklaring op te stellen, die ten minste een specificatie bevat van de gemigreerde digitale data en informatie, en aangeeft hoe en met welk resultaat is getoetst of na de migratie is of kan worden voldaan aan de bij deze regeling gestelde eisen ten aanzien van de geordende en toegankelijke staat. In november 2022 was de livegang van OpenWave een feit, echter heeft de archiefinspectie tot nu toe geen migratieverklaring ontvangen.

Aanbeveling Zend een kopie van de verklaring van de migratie van data en informatie van SquitXO naar OpenWave aan de archiefinspectie.

In de afgelopen jaren is de tendens naar meer gebruik van taakapplicaties zichtbaar. Daarbij wijst de archiefinspectie er nog steeds op, dat de eisen uit de Archiefwet- en regelgeving ten aanzien van de (duurzame) archivering en vernietiging van digitale informatie ook gelden voor eventuele andere applicaties naast JOIN, op het moment dat in die taakapplicaties archiefwaardige informatie wordt opgeslagen. Verder brengt het toegenomen gebruik het risico met zich mee van versnippering van informatie over meerdere applicaties. Cruciaal hierbij is een compleet en actueel DSP onmisbaar om grip te krijgen en te houden op de digitale informatie binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In geval van een aanbesteding van een nieuwe taakapplicatie waarin archiefwaardige informatie zal worden opgeslagen, is het cruciaal dat de eisen ten aanzien van een rechtmatige en doelmatige archivering (bijvoorbeeld benodigde vernietigingsfunctionaliteit, mogelijkheid tot exporteren van digitale content naar een e-depot) in de betreffende programma's van eisen worden opgenomen.

---

[4] NEN-ISO 16175-1:2020: de nieuwe norm voor informatiemanagement die de principes en vereisten biedt voor applicaties die nodig zijn om digitale informatie te beheren. Deze norm vervangt sinds 2021 de NEN 2082.

[5] Met de termen 'taakapplicatie', 'vakapplicatie' en 'backoffice-applicatie' wordt in de context van het data- en informatiebeheer binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid hetzelfde bedoeld. In dit verslag wordt alleen de term 'taakapplicatie' gebruikt.

5. VERNIETIGING, VERVANGING EN VERVREEMDING VAN INFORMATIE

Artikel 3 van de Archiefwet stelt dat overheidsorganen verplicht zijn om de archiefbescheiden te vernietigen die daarvoor in aanmerking komen. De organisaties die onder het toezicht van de gemeentearchivaris vallen mogen alleen archiefbescheiden vernietigen waarvoor de archiefinspectie namens de gemeentearchivaris een machtiging tot vernietiging heeft verleend. De archiefinspectie controleert de wettelijke bewaartermijnen van de archiefbescheiden die op een vernietigingslijst voorkomen en beoordeelt of te vernietigen bescheiden alsnog voor blijvende bewaring in aanmerking komen vanuit het (cultuur)historisch belang. In 2022 werd geen machtiging tot vernietiging aangevraagd voor informatieobjecten van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid dient zorg te dragen voor de tijdige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende fysieke en digitale informatie.

Aanbeveling
Draag zorg voor de tijdige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende fysieke en digitale informatie conform de archiefwet- en regelgeving.

In december 2021 is door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid een archiefvernietigingsprocedure vastgesteld. Zodoende kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zorgen voor een jaarlijkse, rechtmatige en doelmatige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. De vastgestelde vernietigingsprocedure is nog niet aan de archiefinspectie gezonden.

Aanbeveling
Zend een kopie van de vastgestelde vernietigingsprocedure aan de archiefinspectie.

Het in 2021 opgestarte archiefbewerkingsproject omtrent de selectie, vernietiging en overbrenging van archiefbestanden is in december 2022 inhoudelijk afgerond (zie ook paragraaf 6). Voor de daadwerkelijke vernietiging van het daarvoor in aanmerking komende gedeelte van de bewerkte archiefbestanden benodigt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid conform artikel 3, lid 2 van het eigen Besluit Informatiebeheer nog een machtiging tot vernietiging van de gemeentearchivaris van Dordrecht. Daartoe dient een verzoek om machtiging te worden gedaan vergezeld van een vernietigingslijst met specificatie van de te vernietigen dossiers. Overigens moet ook voor de vernietiging/verwijdering van digitale informatie in JOIN machtiging worden verkregen van de archivaris op basis van een uit JOIN gegenereerde vernietigingslijst.

Aanbeveling
Leg de lijst van de uit het archiefbewerkingsproject voortkomende vernietigbare dossiers ter beoordeling voor aan de archiefinspectie om een machtiging tot vernietiging voor deze dossiers te verkrijgen, en zo voor een rechtmatige vernietiging te kunnen zorgdragen.

Zoals vermeld in paragraaf 4 is in de afgelopen jaren de tendens naar meer gebruik van taakapplicaties zichtbaar. Het probleem van deze taakapplicaties is dat een juiste archief(data)vernietiging vaak niet geregeld of mogelijk is, terwijl rechtmatige vernietiging van digitale informatie in dat geval ook voor deze applicaties geldt. Het is daarom vereist dat taakapplicaties beschikken over vernietigingsfunctionaliteit, mocht ertoe besloten worden om daarin op termijn vernietigbare data op te slaan. Daarnaast dienen voor genoemde applicaties in dat geval ook vernietigingsprotocollen en -procedures te worden opgesteld om een rechtmatige vernietiging te kunnen bewerkstelligen.

Aanbeveling
Zorg in geval van de afhandeling en archivering van op termijn vernietigbare zaken in taakapplicaties ervoor, dat deze geschikt zijn voor een rechtmatige archivering en daarbij beschikken over vernietigingsfunctionaliteit.

6. OVERBRENGING NAAR DE ARCHIEFBEWAARPLAATS

Volgens artikel 12 van de Archiefwet dient overheidsinformatie ouder dan 20 jaar in goede, geordende en toegankelijke staat te worden overgebracht naar de aangewezen archiefbewaarplaats (zie ook paragraaf 7).

Het in december 2021 opgestarte archiefbewerkingsproject is in december 2022 inhoudelijk afgerond. De dossierinventarissen van de naar de archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht over te brengen archiefbestanden moeten nog ter goedkeuring worden voorgelegd aan de archiefinspectie. Ook dient de uiterlijke staat van de archiefbestanden door de archiefinspectie te worden beoordeeld. Na een positief resultaat van deze inspectie van de goede, geordende en toegankelijke staat van betreffende archiefbestanden kan de daadwerkelijke overbrenging naar de gemeentelijke archiefbewaarplaats plaatsvinden.

Aanbeveling
Laat de archiefinspectie de goede, geordende en toegankelijke staat toetsen van de over te brengen archiefbestanden voortvloeiende uit het archiefbewerkingsproject om de daadwerkelijke overbrenging naar de daartoe aangewezen archiefbewaarplaats te kunnen realiseren.

Voor over te brengen archiefbestanden die gehuisvest zijn bij de OASIS Group (zie ook paragraaf 7) dient nog een vervolgproject opgestart te worden. Het betreft hier onder andere bodemdossiers en dossiers inzake de Wet milieubeheer. Deze dossiers moeten eerst in goede, geordende en toegankelijke staat worden gebracht alvorens te kunnen worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Aanbeveling
Zorg voor de overbrenging van de daartoe in aanmerking komende archiefbestanden die bij OASIS gehuisvest zijn. Breng de aldaar geplaatste dossiers ouder dan 20 jaar in goede, geordende en toegankelijke staat en breng de dossiers vervolgens over naar de aangewezen archiefbewaarplaats.

7. ARCHIEFBEWAARPLAATSEN, ARCHIEFRUIMTEN EN E-DEPOTS

Conform artikel 36, derde lid, van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is de archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht aangewezen als bewaarplaats van de informatieobjecten van de bij de regeling ingestelde organen. De archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen

In het gebouw aan de Johan de Wittstraat beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid over een archiefruimte die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde relevante eisen[6]. Daarnaast staan diverse semi-statische archiefbestanden in de archiefruimte van de OASIS Group, een bedrijf voor gegevens- en informatiemanagement. De archiefruimte van OASIS voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

De door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid beheerde bouwdossiers van de gemeente Dordrecht met een omvang van circa 640 strekkende meter staan opgeslagen in een ruimte in de kelder van het Stadskantoor van Dordrecht. Uit een inspectie bleek dat deze ruimte geheel niet voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen. Aangezien de betreffende ruimte is afgekeurd, waarbij tevens in ogenschouw is genomen dat het bestand bouwdossiers overwegend te bewaren documenten omvat, dient in samenspraak met de zorgdrager (de gemeente Dordrecht) dit archiefbestand te worden verplaatst naar een archiefruimte, die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

[6] Archiefregeling, hoofdstukken 4 en 5.

Aanbeveling
Breng in samenspraak met de zorgdrager (de gemeente Dordrecht) de in de afgekeurde ruimte in het Stadskantoor van de gemeente Dordrecht geplaatste bouwdossiers over naar een archiefruimte die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

De ontwikkelingen in 2022 betreffende de archiefbewaarplaats en rond het inrichten van een e-depot voor de bij het Regionaal Archief Dordrecht aangesloten gemeenten en openbare lichamen worden geschetst in het bijgevoegde verslag van de gemeentearchivaris inzake het beheer van de archiefbewaarplaats en de daarnaar overgebrachte archieven[7].

8. TER BESCHIKKING STELLING VAN NAAR ARCHIEFBEWAARPLAATS OVERGEBRACHTE INFORMATIE

De conform de Archiefwet 1995 naar de archiefbewaarplaats overgebrachte informatieobjecten zijn toegankelijk en beschikbaar voor het publiek. De archiefinventarissen zijn beschikbaar via de website van het Regionaal Archief Dordrecht. De uit de archiefbewaarplaats opgevraagde informatie kan kosteloos fysiek in de studiezaal worden geraadpleegd voor zover er geen openbaarheidsbeperkingen zijn opgenomen. Zie voor meer details het bijgevoegde verslag van de gemeentearchivaris inzake het beheer van de archiefbewaarplaats en de daarnaar overgebrachte archieven.

9. RAMPEN, CALAMITEITEN EN VEILIGHEID

Sinds 8 november 2018 beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid over een door het dagelijks bestuur vastgesteld calamiteitenplan. Dit plan initieert preventieve en repressieve maatregelen om de risico's op schade aan de archieven als gevolg van brand, wateroverlast, schimmels, plaagdieren en diefstal te minimaliseren om op die manier zoveel mogelijk archief te redden en, waar nodig, archief te kunnen restaureren. Vanwege de recente organisatiewijzigingen en wisselingen binnen het personeel moet het calamiteitenplan geactualiseerd en opnieuw vastgesteld worden.

Aanbeveling
Actualiseer het calamiteitenplan om te zorgen voor een goede bewaring van archieven en ter voorkoming en beperking van schade tijdens een noodsituatie waarbij archieven beschadigd of verloren dreigen te gaan.

In oktober 2022 is de archiefinspectie conform het calamiteitenplan op de hoogte gesteld van een lekkage in een waterleiding van een ruimte grenzend aan de archiefruimte in het kantoor van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aan de Johan de Wittstraat. Daardoor was de relatieve luchtvochtigheid in de archiefruimte tot boven de maximaal toegestane grens gestegen. Door het plaatsen van een luchtontvochtiger kon de relatieve luchtvochtigheid in de archiefruimte binnen enkele maanden weer binnen de wettelijk toegestane marge worden teruggebracht.

10. MIDDELEN EN MENSEN

In 2022 is binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid een reorganisatie doorgevoerd. Daarbij is ervoor gekozen om taken en functies inzake het informatiemanagement uit elkaar te trekken en de voormalige unit Informatiemanagement te splitsen: het feitelijke (digitale) informatiebeheer is ondergebracht bij de unit Bedrijfsondersteuning, terwijl het informatiebeleid en -advies nu deel uitmaakt van de unit Strategie en Bedrijfsvoering. De archiefinspectie heeft in de contacten met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid de indruk gekregen dat door deze splitsing de diverse onderdelen van het informatiemanagement

[7]Zie: 'Jaarverslag van het Regionaal Archief Dordrecht over het jaar 2022' door drs. T.J. de Bruijn (februari 2023), par. 2.

niet alleen in theorie, maar ook in de praktijk losser van elkaar zijn komen te staan, en daardoor soms onvoldoende kennis hebben van elkaars acties, ontwikkelingen en de stand van zaken van projecten die het hele informatiemanagement aangaan. Dit heeft een belemmerende werking op enkele zaken omtrent het informatiebeleid en -beheer. Dit geeft de archiefinspectie reden tot enige zorg.

Bij andere organisaties is juist de omgekeerde beweging waar te nemen en zijn taken en functies omtrent het informatiemanagement, zowel aangaande het beleid als de uitvoering, bij elkaar gebracht, om beter in te kunnen spelen op de steeds verdergaande ontwikkelingen inzake digitaal werken en digitaal archiveren, en deze op die manier het hoofd te kunnen bieden. Ook de archiefinspectie stimuleert hierom het bijeenbrengen van de diverse taken, rollen en functionarissen binnen het informatiemanagement tot één organisatieonderdeel.

De feitelijke uitvoering van het informatiebeheer ligt bij het team DIV van de unit Bedrijfsondersteuning. Dit team bestaat uit 10,2 fte. De medewerkers van de unit Bedrijfsvoering beschikken over adequaat werk- en denkniveau. Het opleidingsplan geeft de medewerkers van de unit Bedrijfsondersteuning ruimte om bij en/of na te scholen. Jaarlijks worden in het jaarplangesprek met de medewerkers de opleidingswensen geïnventariseerd. De formatie met betrekking tot het informatiebeleid- en advies is ingedeeld bij de unit Strategie en Bedrijfsvoering (0,2 fte). De bezetting is krap om alle soorten wettelijk verplichte werkzaamheden tijdig te kunnen realiseren, mede in aanmerking genomen dat naast het reguliere werk, onder andere de doorontwikkeling van OpenWave, de aanbesteding en implementatie van het nieuwe DMS/zaaksysteem en de aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet de nodige personele inzet vragen. Het is van belang dat er voldoende medewerkers beschikbaar zijn om de nodige werkzaamheden op adequate wijze te kunnen uitvoeren. Dit geldt in grote mate voor de kwaliteitscontroles van registraties van de digitale informatieobjecten in JOIN. Door onder andere ziekte en uitval van medewerkers zijn deze kwaliteitscontroles in 2022 op een vereenvoudigde wijze uitgevoerd. Aangezien voor het vormen van een compleet en betrouwbaar duurzaam digitaal archief goede kwaliteitscontroles onmisbaar zijn, is het van cruciaal belang dat voor de kwaliteitszorg voldoende personele capaciteit beschikbaar is en blijft om de kwaliteitscontroles onverminderd te kunnen voortzetten.

Aanbeveling
Stel voldoende personele capaciteit voor de kwaliteitszorg beschikbaar om de kwaliteitscontroles onverminderd te kunnen voortzetten.

Aldus vastgesteld d.d. 31 oktober 2023.

De gemeentearchivaris van Dordrecht,

drs. T.J. de Bruijn

regionaal archief dordrecht

Jaarverslag van het Regionaal Archief Dordrecht

over het jaar 2022

Teun de Bruijn, gemeentearchivaris

februari 2023

Inleiding

Op grond van de Archiefverordening is de gemeentearchivaris verplicht om het College van Burgemeester en Wethouders jaarlijks verslag te doen van het beheer van de archiefbewaarplaats en de daarnaar overgebrachte archieven. Sinds 2017 is deze verantwoording in een afzonderlijk jaarverslag van het Regionaal Archief Dordrecht opgenomen. Dit jaarverslag wordt tevens als bijlage aan het verslag van de gemeentearchivaris omtrent het toezicht op de gemeentelijke informatiehuishouding toegevoegd. Het Regionaal Archief Dordrecht is een onderdeel van het Cluster Dordrechts Museum van de gemeente Dordrecht, dat bestaat uit de cultuurorganisaties het Dordrechts Museum, het Hof van Nederland, Huis Van Gijn en het Regionaal Archief Dordrecht. Het beheert onder andere de archieven van de gemeente Dordrecht, Alblasserdam, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, de voormalige gemeente Molenwaard, de voormalige waterschappen De Groote Waard en IJsselmonde, het voormalige Zuiveringsschap Hollandse Eilanden en Waarden en de meeste gemeenschappelijke regelingen in Zuid-Holland Zuid.

1. Algemeen

In 2022 zijn er enige organisatorische veranderingen in de structuur van het Cluster Dordrechts Museum doorgevoerd. Zo staat er nu in het organogram een Team Archief, waarvan de gemeentearchivaris tevens teamleider is. Daarnaast is de artistiek directeur Peter Schoon met pensioen gegaan en heeft de zakelijk directeur Patricia de Weichs de Wenne besloten de organisatie te verlaten. Ze zijn respectievelijk opgevolgd door Femke Hameetman en André Besseling.

In 2022 zijn er locatieplannen voor de middellange termijn voor de gehele organisatie en dus ook voor het Regionaal Archief Dordrecht geschreven. Naast aandacht voor de missie en visie komen ook de bestaande en gewenste doelgroepen aan de orde. Het vaststellen van de plannen bevindt zich in de afrondende fase. Daarnaast zijn er jaarplannen geschreven waarin de ideeën voor 2023 aan bod komen. Het is de start van een jaarlijkse cyclus.

Luchtfoto van de Riedijkshaven in 2006. Een van de vele aanwinsten van de beeldcollectie. In dit jaarverslag zijn er nog enkele terug on te vinden.

In 2022 zijn we geconfronteerd met vele onverwachte crises. Toch zal het jaar in onze herinnering blijven als een postcorona-jaar, waarin we hebben geprobeerd het dagelijkse leven van voor de coronapandemie weer op te pakken. Thuiswerken en digitaal vergaderen blijven echter een onderdeel van het nieuwe 'normaal'. Desalniettemin hebben we ook in 2022 weer veel weten te realiseren. Speciale aandacht verdient de herinrichting van het museum Hof van Nederland, dat na een grondige verbouwing in juni feestelijk is heropend.

In oktober is Lennart Huijts als studiezaalmedewerker in dienst getreden. Hij is zowel op het Stadsdepot als in de studiezaal werkzaam, waardoor het studiezaalteam sinds lange tijd weer compleet is. Emmy Rijsdijk heeft in juni besloten om haar rol als projectleider digitale dienstverlening neer te leggen. Dankzij een verdeling van haar taken is er dit jaar gestart met een verbetering van de digitale dienstverlening en een grotere digitale toegankelijkheid van de collectie.

Het Regionaal Archief Dordrecht heeft in 2022 weer deelgenomen aan de landelijke expertgroep Websitearchivering. In dit gremium proberen archivarissen en bibliothecarissen niet alleen hun vakinhoudelijke krachten te bundelen maar ook inzichtelijk te maken welke instellingen bezig zijn met de archivering van welke websites. De expertgroep is tevens de centrale gesprekspartner voor de leveranciers van de benodigde software voor websitearchivering.

De familie Van Wageningen in de tuin aan de Burgemeester de Raadtsingel in 1902.

In 2022 heeft de uitvoering van de Auteurswet en de Algemene Verordening Gegevensbescherming en daarmee het digitaal beschikbaar stellen van beeld en informatie via het internet weer op de agenda van het Nederlandse archiefwezen gestaan. Daarnaast is er aandacht besteed aan de weer uitgestelde invoering van de Omgevingswet, de Wet open overheid en de afronding van een nieuwe Archiefwet, waarin de overbrengingstermijn teruggebracht wordt van twintig naar tien jaar. De wet zal waarschijnlijk in 2024 in werking treden.

2. Archiefinspectie en advisering

Ook in 2022 zijn de archiefinspecteurs Robin Lassche en Louis Scheuneman vele malen om advies gevraagd, zoals over hoe de archieven in een goede, geordende en toegankelijke staat moeten worden overgebracht. Bovendien is er veel aandacht

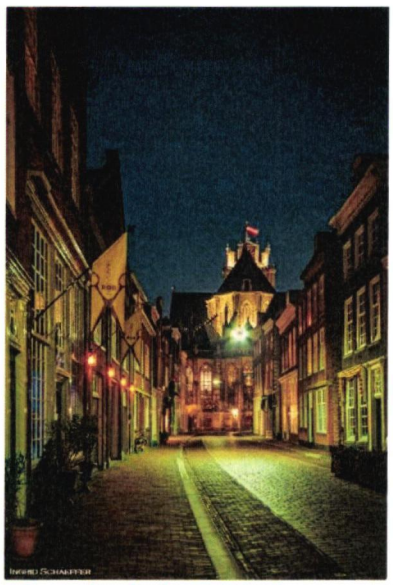
geschonken aan het archiefbeheer bij een aantal gemeenschappelijke regelingen, zoals de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, de Dienst Gezondheid en Jeugd, Drechtwerk en de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Ook het monitoren van de invoering en de gevolgen van het nieuwe Klant-, Zaak- en Archiefsysteem in de Drechtsteden is een actueel onderwerp gebleven. Daarnaast zijn er weer tientallen machtigingen tot de vernietiging van archiefbescheiden verleend.

In 2022 zijn er integrale archiefinspecties uitgevoerd in de gemeente Hoeksche Waard en bij de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid. Een integrale inspectie bij de Dienst Gezondheid en Jeugd is aangekondigd. Tevens zijn er vervolgfacetinspecties uitgevoerd naar het archief van de griffie van de gemeente Papendrecht, de kwaliteit van de archiefruimten en naar de kwaliteit en volledigheid van de digitale dossiers. Ook is er een speciale studiemiddag voor de informatiespecialisten georganiseerd waarin de gevolgen van de in te voeren Omgevingswet centraal hebben gestaan.

Het Regionaal Archief Dordrecht heeft in 2018 besloten om gelet op de kennis, efficiëntie en kosten nauw met het Stadsarchief Rotterdam te gaan samenwerken met de ontwikkeling van een e-depot. Door de coronamaatregelen en personele wisselingen bij het Stadsarchief Rotterdam is een pilot inzake het plaatsen van een digitaal particulier archief uitgesteld naar begin 2023. Daarnaast is er een onderzoek gestart naar het overbrengen van de videotulen van de gemeente Sliedrecht naar het e-depot.

In het voorjaar is de eerste vergadering van het regionaal-smal Strategisch Informatieoverleg voor alle Drechtsteden gehouden. Als eerste punt wordt het opstellen van een hotspotlijst aangepakt. Hotspots zijn gebeurtenissen die tussen overheid en burgers of tussen burgers onderling veel commotie en beroering hebben losgemaakt. Het idee is om zowel een lijst voor alle Drechtsteden als voor elke gemeente afzonderlijk op te stellen. Bij de hotspots voor alle gemeenten kan worden gedacht aan de coronapandemie, de Oekraïense vluchtelingen en de energiecrisis, voor de gemeente Dordrecht bijvoorbeeld de verontreiniging door Chemours. Beide lijsten zullen in overleg met externe partijen verder worden aangevuld.

3. Acquisitie

De Grotekerksbuurt in het avondlicht.

In 2022 is de collectie van het Regionaal Archief Dordrecht met ongeveer 25 strekkende meter gegroeid. Het betreft zowel overheids- als particuliere archieven uit Dordrecht en de regiogemeenten, waarmee een dienstverleningsovereenkomst is gesloten. Daarnaast zijn ook de beeldcollectie, de archiefbibliotheek en de collecties bewegend beeld en geluid met een aantal objecten aangevuld. De belangrijkste aanwinsten worden hieronder vermeld.

Aanwinsten aan archieven
Gemeentewerken van de Gemeente Oud-Beijerland (archief 1365)
Collectie van bescheiden met betrekking tot de viering van Dordrecht 800 jaar stad (archief 1381)
Vereniging voor Industriële Archeologie Zuid-Holland Zuid (archief 1384)
Collectie 'Louis Akkermans' (archief 1385)
Aanvulling op de Handschriftenverzameling (archief 150)

Omvangrijke aanvullingen van de archiefbibliotheek
Nieuwe publicaties betreffende Dordrecht en de regio Zuid-Holland Zuid
Een zestiental Bijbels

4. Toegankelijkheid

In 2022 is weer een aantal archieven geïnventariseerd en daarmee toegankelijk gemaakt via de website. Daarnaast zijn de overheidsarchieven in een geordende en toegankelijke staat, dus met een inventaris overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Er zijn onder andere inventarissen gemaakt op:
Collectie van bescheiden met betrekking tot de familie Vriesendorp (archief 294)
Stichting 'Produktiegroep Bobby Kinghe (archief 379)
Stichting tot Bestrijding van de Tuberculose te Dordrecht (archief 402)
Naamloze Vennootschap Schokbeton (archief 517)
Scheepswerf 'Hoebée' (archief 563, aanvulling)
Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen (archief 955, aanvulling)
Gemeentewerken van de Gemeente Oud-Beijerland (archief 1365)
Collectie van bescheiden met betrekking tot A.J.H. (Ad) Breevaart (archief 1375, aanvulling)
Collectie van bescheiden met betrekking tot de viering van Dordrecht 800 jaar stad (archief 1381)
Vereniging voor Industriële Archeologie Zuid-Holland Zuid (archief 1384)
Collectie 'Louis Akkermans' (archief 1385)

Optocht van gymnastiekverenigingen op de Voorstraat in 1924.

Bovendien zijn het project *Het nader ontsluiten van de brieven van kunstschilder Jan Pieter Veth* in verband met de grote Veth-tentoonstelling in het Dordrechts Museum (voorjaar 2023) en het project *Portretkunst in Dordrecht* voortgezet. Een grote groep vrijwilligers is doorgegaan met het nader ontsluiten van de gezinskaarten en de notariële akten van Dordrecht. Met inzet van vrijwilligers en de commentaren van bezoekers van de beeldbank zijn weer vele afbeeldingen beschreven en daarmee beter toegankelijk gemaakt.

5. Restauratie en conservering

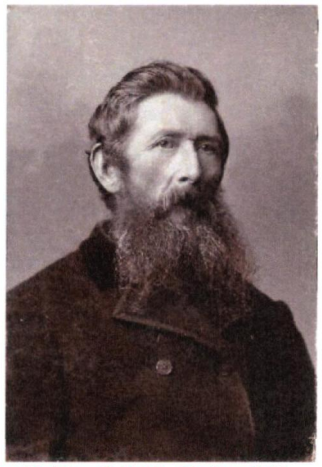
In het restauratieatelier aan de Vest is een groep vrijwilligers doorgegaan met het conserveren en herverpakken van archieven in zuurvrije omslagen en dozen. Dit jaar is weer ongeveer 100 meter archiefmateriaal opnieuw verpakt. Papierrestaurator Vera van Kempen-Keijzers is met ondersteuning van Gabriella Lemkes bezig met het restaureren en opnieuw opzetten van de Gemeentelijke Prentverzameling. Het gaat hierbij met name om de grootformaat tekeningen, prenten en aquarellen. Bovendien is weer een groot aantal geschonken Bijbels van een passende, beschermende doos voorzien.

In 2022 heeft de papierrestaurator de uitvoering van het in 2019 vastgestelde restauratieplan voor alle papieren objecten in de Collectie Dordrecht voortgezet. Ze is daarnaast betrokken geweest bij de inrichting van tentoonstellingen in het Dordrechts Museum en het Hof van Nederland en het gereed maken van objecten voor (internationale) uitleningen.

6. Archiefbewaarplaats

Door de overbrenging van overheidsarchieven die ouder zijn dan twintig jaar was er de afgelopen jaren in de archiefdepots een tekort aan ruimte ontstaan. Met de extra ruimte die in 2019 is gerealiseerd, was de verwachting dat er tot uiterlijk 2025 depotruimte beschikbaar is. De komende jaren zijn er nog kilometers aan nieuwe overheidsarchieven te verwachten, zeker omdat er in het nieuwe Huis voor Stad en Regio geen archiefruimten gepland zijn en de achterstanden in het bewerken van de over te brengen tienjarenblokken, bouw- en milieuvergunningen voortvarend worden aangepakt. Er is daarom een onderzoek gestart hoe en op welke termijn het Stadsdepot kan worden uitgebreid.

7. Studiezaal en dienstverlening

'Thuisdichter' J.M. Schmidt.

In het Hof van Nederland is ook de studiezaal van het Regionaal Archief Dordrecht gehuisvest. Door de coronapandemie was de studiezaal in de periode 1 – 24 januari noodgedwongen gesloten. De uitleningen van dossiers aan de overheidsadministraties zijn het gehele jaar doorgegaan. Daarnaast zijn er ongeveer 3.000 vragen per mail of telefonisch binnenkomen die door de studiezaalmedewerkers zijn afgehandeld

Alle archiefinventarissen zijn beschikbaar via de website van het Regionaal Archief Dordrecht. De archiefbescheiden kunnen kosteloos fysiek worden geraadpleegd in de studiezaal. De digitale afbeeldingen zijn sinds eind 2014 via de website van het Regionaal Archief Dordrecht kosteloos in te zien en te downloaden.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de bezoekcijfers van het Regionaal Archief Dordrecht in 2022 in vergelijking met die van 2018 - 2021. Uit de bezoekaantallen blijkt dat belangstellenden in de geschiedenis van Dordrecht en de regio de studiezaal en website goed weten te vinden.

Bezoekcijfers van de studiezaal

	Bezoeken
2018	2.798
2019	2.819
2020	1.601
2021	1.250
2022	1.694

	Aangevraagde stukken
2018	8.835
2019	10.513
2020	7.997
2021	5.702
2022	9.393

Bezoekcijfers van het Regionaal Archief Dordrecht

	Zoekacties	Paginaweergaves
2018	888.971	4.185.074
2019	801.833	4.285.899
2020	845.000	5.327.223
2021	1.054.675	5.517.495
2022	1.111.062	4.815.752

8. Website

In 2022 is er veel tijd en energie gestopt in de voorbereidingen om te komen tot een nieuwe website voor het Regionaal Archief Dordrecht die niet alleen aan alle wettelijke eisen moet voldoen maar ook gebruiksvriendelijker moet zijn en onze digitale dienstverlening moet verbeteren. Begin 2023 zal de website worden gelanceerd. Gelijktijdig is er ook voor een nieuwe huisstijl gekozen.

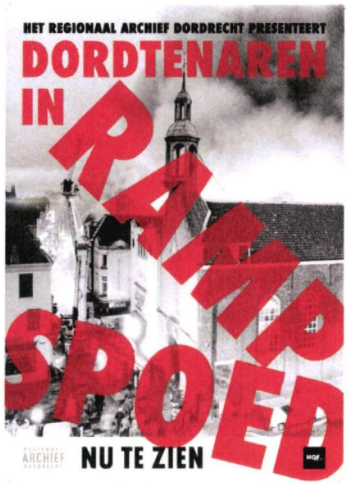
De voetbalwedstrijd tussen ODS en ONA in 1932.

In 2022 is in samenwerking met de Dordtse Academie en de Vereniging 'Oud-Dordrecht' weer een achttal lemmata aan het *Dordts Biografisch Woordenboek* toegevoegd, waardoor er nu 223 zijn gepubliceerd. In het kader van de grote Cuyptentoonstelling in het Dordrechts Museum zijn de achtergrondverhalen uitgebreid met het thema *Het Dordrecht van Cuyp*. Tevens zijn er via de sociale media, waaronder Facebook. Instagram en Twitter, geregeld korte verhalen en wetenswaardigheden gepubliceerd.

Aan het eind van 2022 worden er 10.495.739 bestanden (beschrijvingen en scans) als open data via de website beschikbaar gesteld. Dit betreft onder andere 34.252 boektitels, ruim 185.000 tekeningen, foto's en prenten, 4.456 films en 1.952.952 akten met 3.836.292 persoonsnamen.

9. Tentoonstellingen, publicaties en educatie

Er is in 2022 twee keer op de eerste zaterdag van de maand door een archiefmedewerker in het Hof een Archief-wijzer gegeven, waarin in één à twee uur afwisselende onderwerpen, zoals het digitaal archiveren en Dordtse rampen aan de orde zijn gekomen. De workshops zijn helaas matig bezocht, zodat we gaan onderzoeken hoe we ze beter onder de aandacht van belangstellenden kunnen krijgen.

Affiche van de tentoonstelling.

In het kader van de Maand van de Geschiedenis is in oktober in samenwerking met de Vereniging 'Oud-Dordrecht' de Dag van de Geschiedenis georganiseerd. Het thema *Wat een ramp!* is op 15 oktober met drie lezingen, twee rondleidingen, een stadswandeling, een historische quiz en het tonen van topstukken uit de collectie onder de aandacht gebracht. Ongeveer 290 belangstellenden hebben op die dag het Hof bezocht.

Geregeld heeft er overleg plaatsgevonden met fotografe Anja de Jong over de invulling en promotie van haar stadskunstenaarschap (2021-2023). Ze zal vooral aandacht gaan besteden aan de rol van het water en klimaat in relatie tot de stad en de mens. De foto's zullen worden opgenomen in de beeldcollectie van het Regionaal Archief Dordrecht en worden gepresenteerd op een expositie.

Daarnaast is een aantal medewerkers betrokken geweest bij de totstandkoming van de tentoonstelling *Dordtenaren in RAMPSPOED* die op 15 oktober in het Hof van Nederland is geopend. Tevens is medewerking verleend aan allerlei (particuliere) initiatieven, zoals de rubriek *Toen en Nu* in *De Plusser*, *Historisch Dordrecht*, deel 2 van Supermarkt Plus en projecten in het kader van 450 jaar Eerste Vrije Statenvergadering.

regionaal
archief
dordrecht

INGEKOMEN
15 MEI 2024
OZHZ

Archiefinspectie
Postbus 8
3300 AA Dordrecht
Hof 6
3311 XG Dordrecht

T 078 770 87 10
F 078 770 79 81
www.regionaalarchiefdordrecht.nl

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
t.a.v. het Dagelijks Bestuur
Postbus 550
3300 AN Dordrecht

Contactpersoon
L. Scheuneman
T 078-770 53 36
E l.scheuneman@dordrecht.nl

Datum 13 mei 2024
Ons kenmerk 2024-0050423
Uw kenmerk -
Bijlage(n) 2
Betreft Verslag van de gemeentearchivaris 2023

Geacht bestuur,

Het toezicht op de informatiehuishouding bij de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is op grond van artikel 36, zevende lid, van de gemeenschappelijke regeling belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Verder schrijft de Archiefverordening Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voor dat de archivaris verslag uitbrengt aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling betreffende de uitoefening van dit toezicht. Dit 'Verslag van de gemeentearchivaris omtrent het toezicht op de informatiehuishouding van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid 2023' doe ik u hierbij toekomen.

Ook dit jaar is een afzonderlijk verslag inzake het beheer van de archiefbewaarplaats en de daarnaar overgebrachte archieven opgesteld. Dit 'Jaarverslag van het Regionaal Archief Dordrecht over het jaar 2023' wordt beschouwd als bijlage bij het eerder genoemde verslag omtrent het toezicht.

Ik vertrouw erop dat u voor dit moment voldoende bent geïnformeerd. Voor vragen en opmerkingen of het geven van een toelichting is de heer L. Scheuneman, archiefinspecteur van het Regionaal Archief Dordrecht, beschikbaar.

Hoogachtend,

De gemeentearchivaris van Dordrecht,

drs. T.J. de Bruijn

DORDRECHT

regionaal
archief
dordrecht

Verslag van de gemeentearchivaris omtrent het toezicht op de informatiehuishouding van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

2023

L. Scheuneman BMIC
archiefinspecteur

In opdracht van de gemeentearchivaris van Dordrecht,
drs. T.J. de Bruijn

Regionaal Archief Dordrecht
Mei 2024

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Samenvatting 4
Algemeen beeld van de stand van zaken 4
Aanbevelingen 6
Bevindingen aan de hand van de KPI-elementen 7
1. Lokale regelingen 7
2. Interne kwaliteitszorg en toezicht 7
3. Ordening en duurzame toegankelijkheid van informatie 8
3.1 Actualisatie documentair structuurplan en metadataschema 8
3.2 Aanpak informatie op netwerkschijven en in mailboxen 8
4. Specifieke eisen aan digitale informatie 9
4.1 Vervanging van het zaak- en archiefsysteem JOIN 9
4.2 JOIN en taakapplicaties versus MS Teams/Sharepoint 10
4.3 Archivering van digitale informatie in taakapplicaties 10
4.4 Migratie van data en informatie van Squit XO naar OpenWave 10
5. Vernietiging, vervanging en vervreemding van informatie 11
5.1 Archiefvernietigingsplicht en -procedure 11
5.2 Vernietiging van data en informatie in taakapplicaties 11
5.3 Selectielijst e-mailbewaring volgens de Capstone-methodiek 12
5.4 Actualisatie Handboek Vervanging 12
6. Overbrenging van te bewaren informatie naar de archiefbewaarplaats.. 12
6.1 Afronding archiefbewerkingsproject 2021 12
6.2 Archiefbestanden geplaatst bij OASIS 13
7. Archiefbewaarplaatsen, archiefruimten en e-depots 13
8. Terbeschikkingstelling van naar de archiefbewaarplaats overgebrachte informatie 14
9. Rampen, calamiteiten en veiligheid 14
10. Mensen en middelen 14
10.1 Positionering van het informatiebeheer en het informatiebeleid en -advies 14
10.2 Personele capaciteit voor de kwaliteitszorg 15

INLEIDING

De overheid dient verantwoording af te kunnen leggen over haar handelen en ervoor te zorgen dat dit handelen, ook in de toekomst, gereconstrueerd kan worden. Daarom is het belangrijk zorgvuldig om te gaan met de neerslag van dit handelen, het archief. Artikel 3 van de Archiefwet 1995 verplicht overheidsorganen de onder hen berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Onder archiefbescheiden verstaan we alle in het kader van de taakuitvoering van een organisatie ontvangen en opgemaakte documenten (zowel op papier als digitaal).

Archief is niet anders dan het geheel van informatie die nodig is voor de uitvoering van taken, en aan te wenden is als geheugensteun, voor bewijs en verantwoording en voor hergebruik. Het gebruik ervan door de archiefvormer begint op het moment dat het ontstaat of is ontvangen, en stopt wanneer de informatie niet meer nodig is voor de administratie. Daarna moet het archief worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats dan wel worden vernietigd. Echter begrippen als 'archiefbescheiden' en 'archief' suggereren ten onrechte dat het domein van de Archiefwet slechts betrekking heeft op historisch materiaal in beheer bij de archiefbewaarplaatsen. Dit beeld is niet correct omdat de Archiefwet in feite ook een informatiewet is. Daarom worden in dit verslag in plaats van het woord 'archiefbescheiden' zoveel mogelijk het neutrale, hieraan gelijk gestelde begrip 'informatie' en de specifiekere term 'informatieobject'[1] gehanteerd.

Het toezicht op het informatie- en archiefbeheer bij de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is op grond van artikel 36, zevende lid, van de gemeenschappelijke regeling belegd bij de gemeentearchivaris van Dordrecht. Conform artikel 2 van de Archiefverordening Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid dient de gemeentearchivaris jaarlijks verslag uit te brengen omtrent de uitoefening van het toezicht op de informatiehuishouding aan de zorgdrager, het dagelijks bestuur. Dit bestuur legt op zijn beurt middels dit jaarverslag verantwoording af aan het algemeen bestuur omtrent dit toezicht ingevolge artikel 3 van de Archiefverordening.

Het verslag van de gemeentearchivaris omtrent de toestand van de informatiehuishouding over 2023 is mede op grond van de zgn. 'Key Performance Indicators' (KPI's)[2] vervaardigd. Deze KPI's zijn door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten in samenwerking met partijen uit het archiefveld ontworpen en zijn de basis voor het eigen horizontale toezicht. Zij betreffen een tiental aandachtsgebieden die betrekking hebben op de manier waarop door de overheidsorganisaties uitvoering wordt gegeven aan de Archiefwet en aanverwante regelgeving zoals het Archiefbesluit en de Archiefregeling. Het realiseren van de KPI's zorgt ervoor dat de organisatie in de basis voldoet aan de archiefwet- en regelgeving. De lijst met KPI's is ingevuld door de senior DIV-adviseur van de unit Bedrijfsondersteuning van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Naast de ingevulde lijst, vormen de observaties van de archiefinspecteur en de contactmomenten met de organisatie de basis van dit verslag.

In dit verslag wordt eerst in een samenvatting een algemeen beeld van de stand van zaken in het afgelopen jaar gegeven en de in het verdere verslag gedane aanbevelingen puntsgewijs opgesomd. Vervolgens worden de uit het toezicht in 2023 voortvloeiende bevindingen aan de hand van de in de lijst met KPI's genoemde afzonderlijke elementen nader uiteengezet.

---

[1] Een informatieobject is een verzameling aan elkaar gerelateerde gegevens die als eenheid wordt behandeld.

[2] Kritische Prestatie Indicatoren gemeentelijke archiefketen (bijlage bij VNG-ledenbrief 'Horizontale verantwoording gemeentelijke archiefketen van 21 juli 2011): model-archiefkader ter versterking van de gemeentelijke horizontale verantwoording in het kader van de in 2012 in werking getreden Wet Revitalisering generiek toezicht.

SAMENVATTING

ALGEMEEN BEELD VAN DE STAND VAN ZAKEN

In de afgelopen jaren zijn de nieuwe Archiefverordening (in 2021) en de nieuwe Regeling informatiebeheer (in 2022) aan de geldende wet- en regelgeving aangepast en in werking getreden. Daarmee beschikte de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ook in 2023 over actuele lokale regelingen met betrekking tot het informatie- en archiefbeheer. In november 2023 is tot tevredenheid van de archiefinspectie een senior DIV-adviseur bij de unit Bedrijfsvoering geworven, om zo meer binding en samenwerking met de andere units te bewerkstelligen. De functie wordt voorlopig extern ingevuld. De archiefinspectie acht het van groot belang dat deze functie structureel wordt ingebed in de organisatie.

Het is noodzakelijk dat er voldoende medewerkers beschikbaar zijn om de nodige werkzaamheden op adequate wijze te kunnen uitvoeren. Dit geldt in grote mate voor de kwaliteitscontroles van registraties van de digitale informatieobjecten in het zaak- en archiefsysteem JOIN, maar ook die in andere (taak)applicaties. Een aantal kwaliteitsafspraken is namelijk direct van invloed op bijvoorbeeld de scankwaliteit bij de vervanging van documenten en het vastleggen van metadata. Vanaf april 2022 zijn deze kwaliteitscontroles om verschillende redenen op een versoberde wijze uitgevoerd. Voor het vormen van een compleet en betrouwbaar duurzaam digitaal archief zijn goede kwaliteitscontroles onmisbaar. Daarom is het van cruciaal belang dat de in 2017 opgestelde kwaliteitsafspraken weer adequaat worden nageleefd en de kwaliteitscontroles zowel kwalitatief als kwantitatief weer naar een aanvaardbaar niveau worden getild. Essentieel daarbij is, dat voor de kwaliteitszorg voldoende personele capaciteit beschikbaar is en blijft om de kwaliteitscontroles onverminderd te kunnen voortzetten, niet alleen wat betreft de archiefwaardige data en informatie in JOIN en in andere (taak)applicaties.

Kwaliteitszorg en kwaliteitsafspraken vormen een onderdeel van het door het dagelijks bestuur in 2017 vastgestelde Handboek Vervanging Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Mede op basis van het Handboek Vervanging wordt sinds 2017 een leidend digitaal archief gevormd in JOIN. Dit systeem is geschikt voor de duurzame archivering van digitale informatie. In het Handboek Vervanging wordt voorgeschreven dat bij majeure wijzigingen een revisie van het handboek moet plaatsvinden en, na het verkrijgen van het advies van de gemeentearchivaris van Dordrecht, een nieuw besluit tot vervanging dient te worden genomen. Het inwisselen van JOIN voor een nieuw zaak- en archiefsysteem betreft zo'n majeure wijziging, waardoor een nieuw Handboek Vervanging moet worden opgesteld en een nieuw vervangingsbesluit door het dagelijks bestuur en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten moet worden genomen. Naast de kwaliteitszorg en -afspraken zijn ook het documentair structuurplan (DSP) en het metadataschema onderdeel van het Handboek Vervanging Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Deze onderdelen behoren dus ook te worden geactualiseerd.

Onderdeel van de in 2022 gestarte ICT-transitie is de migratie binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en andere Drechtstedenorganisaties van een deel van de inhoud van de huidige netwerkschijven naar MS Teams. Als gevolg van deze migratie zal een stuwmeer aan te bewerken en af te wikkelen informatie op de netwerkschijven ontstaan. Om te voorkomen, dat de zorgvuldigheid hiervan in gevaar komt, dient voldoende tijd, middelen en capaciteit aan de noodzakelijke werkzaamheden te worden besteed. Verder zijn bij veel organisaties in de afgelopen jaren op lokale afdelingsschijven en in persoonlijke mailboxen archiefwaardige informatieobjecten geplaatst, en die daardoor niet in het digitale archief zijn opgenomen. Dit heeft tot gevolg dat het leidende digitaal archief van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid incompleet en daardoor niet meer authentiek en betrouwbaar is. Het is van belang dat de archiefwaardige informatie vanuit mailboxen en zowel persoonlijke

als afdelingsschijven in het zaak- en archiefsysteem c.q. een daarvoor aangewezen, voor een duurzame archivering geschikte taakapplicatie wordt opgenomen.

Eind 2022 is het project gestart ter vervanging van JOIN door een nieuw zaak- en archiefsysteem. De uiteindelijke vervanging van JOIN wordt met een jaar uitgesteld, onder meer door de grote druk die het project legt op de formatie van de diverse units, gecombineerd met de migratie van de data en informatie van de netwerkschijven naar MS Teams/Sharepoint. Als gevolg van de komende implementatie van het nieuwe zaak- en archiefsysteem zullen hoogstwaarschijnlijk data en informatie vanuit JOIN worden gemigreerd naar het nieuwe systeem. De archiefinspectie wijst in dit kader verder op het gestelde in de Archiefregeling (artikel 25, lid 2) dat de zorgdrager van de conversie of migratie een verklaring behoort op te stellen, die ten minste een specificatie bevat van de digitale data en informatie die zijn geconverteerd of gemigreerd.

Een onderdeel van de in 2022 gestarte ICT-transitie is het kunnen opslaan en delen van informatie in MS Teams. Binnen de organisatie moet duidelijk zijn dat archiefwaardige informatie vanuit MS Office 365 (OneDrive/MS Teams met op de achtergrond Sharepoint) moet worden opgenomen in het zaak- en archiefsysteem of in de daartoe bestemde taakapplicatie. De archiefinspectie merkt op, dat absoluut vermeden moet worden dat de definitieve versie van een informatieobject zowel in het zaak- en archiefsysteem c.q. een taakapplicatie als in Sharepoint wordt opgeslagen. Daarom is het van wezenlijk belang dat getoetst wordt op een juiste omgang met informatie in MS Teams.

Omtrent de kwestie van de eventuele afhandeling en archivering van op termijn vernietigbare zaken in taakapplicaties, heeft de archiefinspectie er ook in 2023 weer op gewezen, dat de wettelijk verplichte vernietiging van digitale informatie ook voor deze taakapplicaties geldt. Ook kan vereist zijn dat de taakapplicaties functionaliteit bevatten om indien nodig vanuit de applicaties zaken over te kunnen brengen naar bijvoorbeeld een e-depot. De taakapplicatie OpenWave is bedoeld voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, en te gebruiken voor de Omgevingsvergunning en andere vergunningen. De archiefinspectie heeft erop gewezen dat de zorgdrager wettelijk verplicht is om van de migratie van data en informatie van SquitXO naar OpenWave een verklaring op te stellen. In december 2023 is de vereiste migratieverklaring opgesteld en in februari 2024 vastgesteld. Inmiddels heeft de archiefinspectie een kopie van de migratieverklaring ontvangen.

Het in 2021 opgestarte archiefbewerkingsproject omtrent de selectie, vernietiging en overbrenging van archiefbestanden is in december 2022 inhoudelijk afgerond. Voor de daadwerkelijke vernietiging van het daarvoor in aanmerking komende gedeelte van de bewerkte archiefbestanden benodigt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid conform artikel 3, lid 2 van het eigen Besluit Informatiebeheer nog een machtiging tot vernietiging van de gemeentearchivaris van Dordrecht. In 2023 werd er geen enkele machtiging tot vernietiging aangevraagd voor informatieobjecten De archiefinspectie wijst er nadrukkelijk op dat de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid dient zorg te dragen voor de tijdige rechtmatige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende informatieobjecten. Overigens moet ook voor de vernietiging/verwijdering van archiefwaardige digitale informatie in JOIN en andere applicaties machtiging worden verkregen van de archivaris. Verder heeft de archiefinspectie in februari 2023 geadviseerd om aan te sluiten op de selectielijst e-mailbewaring volgens de Capstone-methodiek en de VNG hiervoor te machtigen. Deze methodiek is als een praktische oplossing ontwikkeld om de problemen met betrekking tot de bewaring van relevante e-mail aan te pakken.

De door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid beheerde bouwdossiers van de gemeente Dordrecht staan opgeslagen in een ruimte in de kelder van het Stadskantoor van Dordrecht. De betreffende ruimte is in 2018 door de archiefinspectie afgekeurd, en het Stadskantoor zal volgens de meest recente planning eind 2025 worden gesloopt. Aangezien het bestand bouwdossiers overwegend wettelijk te bewaren documenten omvat, dient in sa-

menspraak met de zorgdrager (het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dordrecht) dit archiefbestand te worden verplaatst naar een archiefruimte, die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen. Voorts moet vanwege de recente organisatiewijzigingen en wisselingen binnen het personeel het calamiteitenplan betreffende de archiefruimten in het gebouw aan de Johan de Wittstraat geactualiseerd en opnieuw vastgesteld worden.

AANBEVELINGEN

Onderstaand vindt u een opsomming van de aanbevelingen met een verwijzing naar de desbetreffende paragraaf.

- Zorg voor een up-to-date kwaliteitszorgsysteem en actualiseer de kwaliteitsafspraken (zie paragraaf 2).
- Voer de kwaliteitscontroles zowel kwalitatief als kwantitatief weer uit zoals beschreven in het van toepassing zijnde kwaliteitszorgsysteem en de geldende kwaliteitsafspraken (zie paragraaf 2).
- Actualiseer zowel het DSP vanwege onder andere de organisatieveranderingen en de mutaties in het applicatielandschap, en pas het metadataschema aan de meest recente norm MDTO aan (zie paragraaf 3.1).
- Zet voldoende capaciteit, middelen en tijd in voor de noodzakelijke werkzaamheden om een zorgvuldige afwikkeling van de informatie op de netwerkschijven mogelijk te maken (zie paragraaf 3.2).
- Maak medewerkers binnen de organisatie meer bewust van hun verantwoordelijkheid ten aanzien van een rechtmatige archivering van digitale informatie in het algemeen en van e-mail in het bijzonder. Archiveer de formele e-mailberichten op een juiste wijze in het zaak- en archiefsysteem of in de daarvoor aangewezen, voor een duurzame archivering geschikte taakapplicatie (zie paragraaf 3.2).
- Voorkomen moet worden, dat informatie met betrekking tot eenzelfde zaak of proces versnipperd raakt over meerdere applicaties. Zorg ervoor, dat de definitieve versie van een informatieobject in het zaak- en archiefsysteem c.q. een taakapplicatie wordt gearchiveerd (zie paragraaf 4.2).
- Draag zorg voor de tijdige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende fysieke en digitale informatie conform de archiefwet- en regelgeving (zie paragraaf 5.1).
- Zend een kopie van de vastgestelde vernietigingsprocedure aan de archiefinspectie (zie paragraaf 5.1).
- Leg de lijst van de uit het archiefbewerkingsproject voortkomende vernietigbare dossiers ter beoordeling voor aan de archiefinspectie om een machtiging tot vernietiging voor deze dossiers te verkrijgen, en zo voor een rechtmatige vernietiging te kunnen zorgdragen (zie paragraaf 5.1).
- Zorg in geval van de afhandeling en archivering van op termijn vernietigbare zaken in taakapplicaties ervoor, dat deze geschikt zijn voor een rechtmatige archivering en daarbij beschikken over vernietigingsfunctionaliteit (zie paragraaf 5.2).
- Pas bij de implementatie van het nieuwe zaak- en archiefsysteem het Handboek Vervanging Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aan. Laat vervolgens een nieuw vervangingsbesluit nemen door het dagelijks bestuur en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten (zie paragraaf 5.4).
- Laat de archiefinspectie de goede, geordende en toegankelijke staat toetsen van de over te brengen archiefbestanden voortvloeiende uit het archiefbewerkingsproject om de daadwerkelijke overbrenging naar de daartoe aangewezen archiefbewaarplaats te kunnen realiseren (zie paragraaf 6.1).

- Breng de archiefbestanden die bij de OASIS Group geplaatst zijn in goede, geordende en toegankelijke staat. Breng de te bewaren dossiers vervolgens over naar de aangewezen archiefbewaarplaats. Zorg ervoor dat de voor vernietiging in aanmerking komende archiefstukken volgens de vastgestelde vernietigingsprocedure worden vernietigd (zie paragraaf 6.2).
- Breng in samenspraak met de zorgdrager (de gemeente Dordrecht) de in de afgekeurde ruimte in het Stadskantoor van de gemeente Dordrecht geplaatste bouwdossiers over naar een archiefruimte die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen (zie paragraaf 7).
- Actualiseer het calamiteitenplan om te zorgen voor een goede bewaring van archieven en ter voorkoming en beperking van schade tijdens een noodsituatie waarbij archieven beschadigd of verloren dreigen te gaan (zie paragraaf 9).
- Stel voldoende personele capaciteit voor de kwaliteitszorg beschikbaar om de kwaliteitscontroles weer adequaat te kunnen oppakken en voortzetten (zie paragraaf 10.2).

BEVINDINGEN AAN DE HAND VAN DE KPI-ELEMENTEN

1. LOKALE REGELINGEN

In de afgelopen jaren zijn de nieuwe Archiefverordening (in 2021) en de nieuwe Regeling informatiebeheer (in 2022) aan de geldende wet- en regelgeving aangepast en in werking getreden. Daarmee beschikte de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid ook in 2023 over actuele lokale regelingen met betrekking tot het informatie- en archiefbeheer.

2. INTERNE KWALITEITSZORG EN TOEZICHT

Conform artikel 16 van de Archiefregeling[3] dient het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid als zorgdrager ervoor te zorgen dat het beheer van haar archiefbescheiden voldoet aan toetsbare eisen van een door haar toe te passen kwaliteitssysteem, een goed hulpmiddel om een efficiënte en betrouwbare informatievoorziening te waarborgen. Daarbij dienen de bedrijfsprocessen gedetailleerd in kaart te worden gebracht en vervolgens te worden vastgelegd in het kwaliteitshandboek. Vaste procedures en normen in combinatie met periodieke controles dragen bij tot een stabiele kwaliteit van de werkzaamheden. Bovendien genereert een dergelijk systeem kengetallen en normen waarop het management goed kan sturen. In 2017 zijn zowel het kwaliteitszorgsysteem als kwaliteitsafspraken als bijlagen bij het Handboek Vervanging Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid door het dagelijks bestuur vastgesteld. Vanwege diverse ontwikkelingen in de afgelopen jaren, zoals de organisatieverandering binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en veranderde wet- en regelgeving, moeten het kwaliteitszorgsysteem en de kwaliteitsafspraken worden geactualiseerd (zie ook paragraaf 5.4).

Aanbeveling
Zorg voor een up-to-date kwaliteitszorgsysteem en actualiseer de kwaliteitsafspraken.

Voor het vormen van een compleet en betrouwbaar duurzaam digitaal archief zijn goede kwaliteitscontroles onmisbaar. Kwaliteitszorg en kwaliteitsafspraken vormen ook een onderdeel van het door het dagelijks bestuur vastgestelde Handboek Vervanging Omgevings-

[3] Archiefregeling: Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 15 december 2009, nr. WJZ/178205 (8189), met betrekking tot de duurzaamheid en de geordende en toegankelijke staat van archiefbescheiden en de bouw en inrichting van archiefruimten en archiefbewaarplaatsen.

dienst Zuid-Holland Zuid. Om uiteenlopende redenen zijn de daarvoor noodzakelijke kwaliteitscontroles vanaf april 2022 op een zeer versoberde wijze uitgevoerd. Het is van cruciaal belang dat de in 2017 opgestelde kwaliteitsafspraken weer adequaat worden nageleefd en de kwaliteitscontroles zowel kwalitatief als kwantitatief naar een aanvaardbaar niveau worden getild (zie ook paragraaf 10.2).

Aanbeveling
Voer de kwaliteitscontroles zowel kwalitatief als kwantitatief weer uit zoals beschreven in het van toepassing zijnde kwaliteitszorgsysteem en de geldende kwaliteitsafspraken.

3. ORDENING EN DUURZAME TOEGANKELIJKHEID VAN INFORMATIE

Artikel 18 van de Archiefregeling bepaalt dat overheidsinformatie te allen tijde geordend dient te zijn, zowel om de toegankelijkheid te bevorderen als om de samenhang tussen de informatieobjecten (op verschillende aggregatieniveaus) duidelijk te maken. Die samenhang heeft direct te maken met de werkprocessen waarbij de informatieobjecten gemaakt, ontvangen en gebruikt worden. Het instrument voor de in de Archiefregeling voorgeschreven ordening is een ordeningsstructuur, die de logische ordening van informatieobjecten regelt. Een documentair structuurplan (DSP) bijvoorbeeld biedt de mogelijkheid om zo'n ordeningsstructuur aan te brengen. Een DSP biedt een overzicht van alle aanwezige informatie- en archiefbestanden in relatie tot de werkprocessen die binnen een organisatie worden uitgevoerd. Verder schrijft de Archiefregeling in artikel 19 voor dat er een metadataschema vastgelegd moet zijn. Dit is een archieftechnisch informatiemodel dat onderdeel van de informatiearchitectuur behoort te zijn.

3.1 ACTUALISATIE DOCUMENTAIR STRUCTUURPLAN EN METADATASCHEMA

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid beschikt over een door het dagelijks bestuur in 2017 vastgesteld DSP en metadataschema. Het DSP stelt de organisatie in staat om de complete informatiehuishouding centraal in kaart te brengen en te beheren. Naast het vastgestelde DSP is ook een zaaktypecatalogus aanwezig en geïmplementeerd in het zaak- en archiefsysteem JOIN. In de zaaktypecatalogus zijn wettelijke bewaartermijnen gekoppeld aan de binnen JOIN aanwezige zaaktypen. Verder wordt ook gewerkt met OpenWave. Vanwege diverse ontwikkelingen in de afgelopen jaren, zoals de organisatieverandering binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en mutaties in het applicatielandschap, dient het DSP te worden geactualiseerd. Ook het metadataschema moet worden aangepast aan de door het Nationaal Archief in 2021 vastgestelde norm MDTO[4].

Aanbeveling
Actualiseer zowel het DSP vanwege onder andere de organisatieveranderingen en de mutaties in het applicatielandschap, en pas het metadataschema aan de meest recente norm MDTO .

3.2 AANPAK INFORMATIE OP NETWERKSCHIJVEN EN IN MAILBOXEN

In 2022 is binnen de Drechtstedenorganisaties een start gemaakt met het programma ICT Beweegt. Onderdeel van deze ICT-transitie is de migratie binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid en andere Drechtstedenorganisaties van een deel van de inhoud van de huidige netwerkschijven naar MS Teams. Als gevolg van deze migratie zal een stuwmeer aan te bewerken en af te wikkelen informatie op de netwerkschijven ontstaan. Om te voorkomen, dat de zorgvuldigheid hiervan in gevaar komt, dient voldoende tijd, middelen en capaciteit aan de noodzakelijke werkzaamheden te worden besteed.

[4] MDTO (Metagegevens voor duurzaam toegankelijke overheidsinformatie): een norm voor het vastleggen en uitwisselen van eenduidige metagegevens om de duurzame toegankelijkheid van overheidsinformatie mogelijk te maken. De MDTO vervangt sinds juli 2021 het Toepassingsprofiel Metagegevens Lokale Overheden (TMLO).

Aanbeveling
Zet voldoende capaciteit, middelen en tijd in voor de noodzakelijke werkzaamheden om een zorgvuldige afwikkeling van de informatie op de netwerkschijven mogelijk te maken.

Bij veel organisaties zijn in de afgelopen jaren op lokale afdelingsschijven en in persoonlijke mailboxen archiefwaardige informatieobjecten geplaatst, die daardoor niet in het digitale archief zijn opgenomen. Dit heeft tot gevolg dat het leidende digitaal archief van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid incompleet en daardoor niet meer authentiek en betrouwbaar is. Het is van belang dat de archiefwaardige informatie vanuit mailboxen en zowel persoonlijke als afdelingsschijven in het zaak- en archiefsysteem c.q. een daarvoor aangewezen, voor een duurzame archivering geschikte taakapplicatie (zie ook paragraaf 4.3) wordt opgenomen.

Aanbeveling
Maak medewerkers binnen de organisatie meer bewust van hun verantwoordelijkheid ten aanzien van een rechtmatige archivering van digitale informatie in het algemeen en van e-mail in het bijzonder. Archiveer de formele e-mailberichten op een juiste wijze in het zaak- en archiefsysteem of in de daarvoor aangewezen, voor een duurzame archivering geschikte taakapplicatie.

4. SPECIFIEKE EISEN AAN DIGITALE INFORMATIE

Vanaf de creatie tot de vernietiging c.q. overbrenging van de digitale informatie naar een e-depot is grip en sturing op deze informatie van vitaal belang voor een goed functionerende overheid. Een belangrijke norm hiervoor is de NEN-ISO 16175-1:2020[5]. Deze norm geeft functionele eisen die moeten worden geïmplementeerd in systemen, hetzij specifiek voor informatie- en archiefmanagement bestemde applicaties, of voor taakapplicaties om informatie goed te kunnen beheren. Essentieel voor het houden van grip en sturing op informatie is, dat het door de Archiefregeling vereiste ordeningsplan (zie paragraaf 3.1) volledig en actueel blijft, zodat altijd inzichtelijk is welke archiefwaardige informatie in welke applicatie is opgeslagen en tot welk proces de betreffende informatie behoort (contextborging). Op die manier is de informatie gemakkelijker terugvindbaar.

4.1 VERVANGING VAN HET ZAAK- EN ARCHIEFSYSTEEM JOIN

Voor het vormen en beheren van het digitaal archief beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid over JOIN Zaak & Document. Dit zaak- en archiefsysteem is NEN-ISO 16175-1:2020 gecertificeerd en kan zodoende worden gebruikt voor de duurzame archivering van digitale informatie. Eind 2022 is het project gestart ter vervanging van JOIN door een nieuw zaak- en archiefsysteem. De uiteindelijke vervanging van JOIN wordt met een jaar uitgesteld, onder meer door de grote druk die het project legt op de formatie van de diverse units, gecombineerd met de migratie van de data en informatie van de netwerkschijven naar MS Teams/Sharepoint (zie paragraaf 3.2).

Als gevolg van de komende implementatie van het nieuwe zaak- en archiefsysteem zullen hoogstwaarschijnlijk data en informatie vanuit JOIN worden gemigreerd naar het nieuwe systeem. De archiefinspectie wijst in dit kader verder op het gestelde in de Archiefregeling (artikel 25, lid 2) dat de zorgdrager van de conversie of migratie een verklaring behoort op te stellen, die ten minste een specificatie bevat van de digitale data en informatie die zijn geconverteerd of gemigreerd. Ook dient in de verklaring te worden aangegeven op welke wijze en met welk resultaat is getoetst of na de conversie of migratie aan de bij deze regeling gestelde eisen ten aanzien van de geordende en toegankelijke staat is of kan worden voldaan.

[5] NEN-ISO 16175-1:2020: de nieuwe norm voor informatiemanagement die de principes en vereisten biedt voor applicaties die nodig zijn om digitale informatie te beheren. Deze norm vervangt sinds 2021 de NEN 2082.

4.2 JOIN EN TAAKAPPLICATIES VERSUS MS TEAMS/SHAREPOINT

Een onderdeel van de hele ICT-migratie is het kunnen opslaan en delen van informatie in MS Teams. Binnen de organisatie moet duidelijk zijn dat archiefwaardige informatie vanuit MS Office 365 (OneDrive/MS Teams met op de achtergrond Sharepoint) moet worden opgenomen in het zaak- en archiefsysteem of in de daartoe bestemde taakapplicatie. Het archiveren van een informatieobject in verschillende applicaties werkt onduidelijkheid over de status van de verschillende versies in de hand. Dit tast de authenticiteit en betrouwbaarheid van het digitale archief aan. Een informatieobject mag slechts op één plaats worden opgeslagen, zodat er geen verwarring en discussie kan ontstaan over de status en de locatie van de originele versie van de betreffende informatie. De archiefinspectie merkt op, dat absoluut vermeden moet worden dat de definitieve versie van een informatieobject zowel in het zaak- en archiefsysteem c.q. een taakapplicatie als in Sharepoint wordt opgeslagen. Daarom is het van wezenlijk belang dat getoetst wordt op een juiste omgang met informatie in MS Teams. Daarvoor is het noodzakelijk dat rollen, verantwoordelijkheden en taken worden vastgelegd. Pas dan kunnen aanvragen voor een nieuw team op basis van archiefkaders worden beoordeeld, kan worden getoetst of informatie op de juiste plaats is opgeslagen, en kan worden bewaakt of informatie in een (ook afgesloten of verwijderd) team correct gearchiveerd wordt in het zaaksysteem.

Aanbeveling
Voorkomen moet worden, dat informatie met betrekking tot eenzelfde zaak of proces versnipperd raakt over meerdere applicaties. Zorg ervoor, dat de definitieve versie van een informatieobject in het zaak- en archiefsysteem c.q. een taakapplicatie wordt gearchiveerd.

4.3 ARCHIVERING VAN DIGITALE INFORMATIE IN TAAKAPPLICATIES

Niet alleen binnen de eigen organisatie neemt het gebruik van taakapplicaties toe, ook landelijk is deze tendens te zien. Omtrent de kwestie van de eventuele afhandeling en archivering van op termijn vernietigbare zaken in taakapplicaties, heeft de archiefinspectie er ook in 2023 weer op gewezen, dat de wettelijk verplichte vernietiging van digitale informatie ook voor deze taakapplicaties geldt (zie paragraaf 5.2). Ook kan vereist zijn dat de taakapplicaties functionaliteit bevatten om indien nodig vanuit de applicaties zaken over te kunnen brengen naar bijvoorbeeld een e-depot. Verder dient in dit traject te worden gewaakt voor versnippering van informatie, om te voorkomen dat de informatie minder of zelfs niet meer toegankelijk wordt.

Om te anticiperen op de toekomstige aanschaf en implementatie van taakapplicaties waarin archiefwaardige informatie zal worden opgeslagen, moeten indien nodig eisen ten aanzien van rechtmatige en doelmatige archivering (bijvoorbeeld benodigde vernietigingsfunctionaliteit, mogelijkheid tot exporteren van digitale content naar een e-depot) in de betreffende programma's van eisen worden opgenomen.

4.4 MIGRATIE VAN DATA EN INFORMATIE VAN SQUIT XO NAAR OPENWAVE

De in paragraaf 4.3 genoemde tendens naar meer gebruik van taakapplicaties brengt ook frequentere migratietrajecten met zich mee. Een voorbeeld hiervan is de migratie van de data en informatie vanuit de taakapplicatie Squit XO naar OpenWave. De taakapplicatie OpenWave is medio 2022 binnen de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid geïmplementeerd. OpenWave is bedoeld voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, en te gebruiken voor de Omgevingsvergunning en andere vergunningen. De archiefinspectie heeft erop gewezen dat de zorgdrager wettelijk verplicht is om van de migratie van data en informatie van SquitXO naar OpenWave een verklaring op te stellen. In december 2023 is de vereiste migratieverklaring opgesteld en in februari 2024 vastgesteld. Inmiddels heeft de archiefinspectie een kopie van de migratieverklaring ontvangen.

5. VERNIETIGING, VERVANGING EN VERVREEMDING VAN INFORMATIE

Artikel 3 van de Archiefwet stelt dat overheidsorganen verplicht zijn om de informatieobjecten te vernietigen die daarvoor in aanmerking komen. Alleen informatie waarvoor de archivaris een machtiging tot vernietiging heeft verleend mag worden vernietigd. Met deze procedure wordt voorkomen dat informatie verloren gaat die daarvoor (nog) niet in aanmerking komt. De archiefinspectie controleert namens de gemeentearchivaris de wettelijke bewaartermijnen van de data en informatie die op een vernietigingslijst voorkomen op grond van de vigerende selectielijst, en beoordeelt of te vernietigen data en informatie vanuit het (cultuur)historisch belang alsnog voor blijvende bewaring in aanmerking komen.

5.1 ARCHIEFVERNIETIGINGSPLICHT EN -PROCEDURE

Ook in 2023 werd geen machtiging tot vernietiging aangevraagd voor informatieobjecten van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De archiefinspectie wijst er nadrukkelijk op dat de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid dient zorg te dragen voor de tijdige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende fysieke en digitale informatie.

Aanbeveling
Draag zorg voor de tijdige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende fysieke en digitale informatie conform de archiefwet- en regelgeving.

Het in 2021 opgestarte archiefbewerkingsproject omtrent de selectie, vernietiging en overbrenging van archiefbestanden is in december 2022 inhoudelijk afgerond (zie ook paragraaf 6). Voor de daadwerkelijke vernietiging van het daarvoor in aanmerking komende gedeelte van de bewerkte archiefbestanden benodigt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid conform artikel 3, lid 2 van het eigen Besluit Informatiebeheer nog een machtiging tot vernietiging van de gemeentearchivaris van Dordrecht. Daartoe dient een verzoek om machtiging te worden gedaan, vergezeld van een vernietigingslijst met specificatie van de te vernietigen dossiers. Overigens moet ook voor de vernietiging/verwijdering van archiefwaardige digitale informatie in JOIN en andere applicaties machtiging worden verkregen van de archivaris.

Aanbeveling
Leg de lijst van de uit het archiefbewerkingsproject voortkomende vernietigbare dossiers ter beoordeling voor aan de archiefinspectie om een machtiging tot vernietiging voor deze dossiers te verkrijgen, en zo voor een rechtmatige vernietiging te kunnen zorgdragen.

In december 2021 is door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid een archiefvernietigingsprocedure vastgesteld. Zodoende kan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid zorgen voor een jaarlijkse, rechtmatige en doelmatige vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden. De vastgestelde vernietigingsprocedure is nog niet aan de archiefinspectie gezonden.

Aanbeveling
Zend een kopie van de vastgestelde vernietigingsprocedure aan de archiefinspectie.

5.2 VERNIETIGING VAN DATA EN INFORMATIE IN TAAKAPPLICATIES

In de vorige toezichtverslagen heeft de archiefinspectie erop gewezen, dat in taakapplicaties een juiste vernietiging van data en informatie vaak niet geregeld of mogelijk is, terwijl rechtmatige vernietiging van digitale informatie ook voor deze applicaties geldt. Zodra op termijn vernietigbare data en informatie in een taakapplicatie worden opgeslagen, dient die applicatie te zijn voorzien van een vernietigingsfunctionaliteit. Daarnaast dienen voor genoemde applicaties in dat geval ook vernietigingsprotocollen en -procedures te worden opgesteld om een rechtmatige vernietiging te kunnen garanderen.

Aanbeveling
Zorg in geval van de afhandeling en archivering van op termijn vernietigbare zaken in taakapplicaties ervoor, dat deze geschikt zijn voor een rechtmatige archivering en daarbij beschikken over vernietigingsfunctionaliteit.

5.3 SELECTIELIJST E-MAILBEWARING VOLGENS DE CAPSTONE-METHODIEK

De Capstone-methodiek is als een praktische oplossing ontwikkeld om de problemen met betrekking tot de bewaring van relevante e-mail aan te pakken. De archiefinspectie heeft in februari 2023 dan ook geadviseerd om aan te sluiten op de selectielijst e-mailbewaring volgens de Capstone-methodiek en de VNG hiervoor te machtigen. De Capstone-methodiek moet echter zeker niet worden beschouwd als de enige bewaarstrategie; de selectielijst e-mailbewaring volgens de Capstone-methodiek is en blijft een aanvulling op de selectielijst 2020 en gaat in de eerste plaats over het bewaren van e-mail(boxen) en het voorkomen dat belangrijke e-mailberichten onrechtmatig worden verwijderd. Een geordende en toegankelijke staat van de e-mailberichten is daarmee nog niet geregeld. Nog steeds behoren formele e-mailberichten, net als informatieobjecten in andere vorm, in het zaak- en archiefsysteem te worden gearchiveerd in de zaken waartoe ze behoren. De methodiek is eigenlijk een overbrugging van de tijd tot bijvoorbeeld software voor het geautomatiseerd ordenen en opslaan van formele e-mailberichten voldoende doorontwikkeld is.

5.4 ACTUALISATIE HANDBOEK VERVANGING

Mede op basis van het Handboek Vervanging Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid wordt sinds 2017 een leidend digitaal archief gevormd in JOIN. Zoals in paragraaf 4.1 gesteld is JOIN NEN-ISO 16175-1:2020[6] gecertificeerd en zodoende geschikt voor de duurzame archivering van digitale informatie. In het Handboek Vervanging wordt voorgeschreven dat bij majeure wijzigingen een revisie van het handboek moet plaatsvinden en, na het verkrijgen van het advies van de gemeentearchivaris van Dordrecht, een nieuw besluit tot vervanging (op basis van het herziene handboek) dient te worden genomen. Het inwisselen van JOIN voor een nieuw zaak- en archiefsysteem betreft zo'n majeure wijziging, waardoor een nieuw Handboek Vervanging moet worden opgesteld en een nieuw vervangingsbesluit door het dagelijks bestuur en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten moet worden genomen.

Aanbeveling
Pas bij de implementatie van het nieuwe zaak- en archiefsysteem het Handboek Vervanging Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid aan. Laat vervolgens een nieuw vervangingsbesluit nemen door het dagelijks bestuur en de colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten.

6. OVERBRENGING NAAR DE ARCHIEFBEWAARPLAATS

Volgens artikel 12 van de Archiefwet dient overheidsinformatie ouder dan 20 jaar in goede, geordende en toegankelijke staat te worden overgebracht naar de aangewezen archiefbewaarplaats (zie ook paragraaf 7).

6.1 AFRONDING ARCHIEFBEWERKINGSPROJECT 2021

Het in december 2021 opgestarte archiefbewerkingsproject is in december 2022 inhoudelijk afgerond. De dossierinventarissen van de naar de archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht over te brengen archiefbestanden moeten nog ter goedkeuring worden voorgelegd aan de archiefinspectie. Ook dient de uiterlijke staat van de archiefbestanden nog door de archiefinspectie te worden beoordeeld. Na een positief resultaat van deze

[6] NEN-ISO 16175-1:2020: de nieuwe norm voor informatiemanagement die de principes en vereisten biedt voor applicaties die nodig zijn om digitale informatie te beheren. Deze norm vervangt sinds 2021 de NEN 2082.

inspectie van de goede, geordende en toegankelijke staat van betreffende archiefbestanden kan de daadwerkelijke overbrenging naar de aangewezen archiefbewaarplaats plaatsvinden.

Aanbeveling
Laat de archiefinspectie de goede, geordende en toegankelijke staat toetsen van de over te brengen archiefbestanden voortvloeiende uit het archiefbewerkingsproject om de daadwerkelijke overbrenging naar de daartoe aangewezen archiefbewaarplaats te kunnen realiseren.

6.2 ARCHIEFBESTANDEN GEPLAATST BIJ OASIS

Voor de over te brengen archiefbestanden die gehuisvest zijn bij de OASIS Group (zie ook paragraaf 7) dient nog een vervolgproject opgestart te worden. Deze bestanden beslaan ongeveer 900 strekkende meter en bestaan onder andere uit bodemdossiers en dossiers inzake de Wet milieubeheer. Deze dossiers moeten eerst in goede, geordende en toegankelijke staat worden gebracht alvorens te kunnen worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

Aanbeveling
Breng de archiefbestanden die bij de OASIS Group geplaatst zijn in goede, geordende en toegankelijke staat. Breng de te bewaren dossiers vervolgens over naar de aangewezen archiefbewaarplaats. Zorg ervoor dat de voor vernietiging in aanmerking komende archiefstukken volgens de vastgestelde vernietigingsprocedure worden vernietigd.

7. ARCHIEFBEWAARPLAATSEN, ARCHIEFRUIMTEN EN E-DEPOTS

Conform artikel 36, derde lid, van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is de archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht aangewezen als bewaarplaats van de informatieobjecten van de bij de regeling ingestelde organen. De archiefbewaarplaats van de gemeente Dordrecht voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen. In het gebouw aan de Johan de Wittstraat beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid over een archiefruimte die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde relevante eisen[7]. Daarnaast staan diverse semi-statische archiefbestanden in de archiefruimte van de OASIS Group, een bedrijf voor gegevens- en informatiemanagement. De archiefruimte van OASIS voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

De door de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid beheerde bouwdossiers van de gemeente Dordrecht met een omvang van circa 640 strekkende meter staan opgeslagen in een ruimte in de kelder van het Stadskantoor van Dordrecht. De betreffende ruimte is in 2018 door de archiefinspectie afgekeurd, en het Stadskantoor zal volgens de meest recente planning eind 2025 worden gesloopt. Aangezien het bestand bouwdossiers overwegend wettelijk te bewaren documenten omvat, dient in samenspraak met de zorgdrager (het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Dordrecht) dit archiefbestand te worden verplaatst naar een archiefruimte, die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

Aanbeveling
Breng in samenspraak met de zorgdrager (de gemeente Dordrecht) de in de afgekeurde ruimte in het Stadskantoor van de gemeente Dordrecht geplaatste bouwdossiers over naar een archiefruimte die voldoet aan de in de Archiefregeling gestelde eisen.

[7] Archiefregeling, hoofdstukken 4 en 5.

De ontwikkelingen in 2022 betreffende de archiefbewaarplaats en rond het inrichten van een e-depot voor de bij het Regionaal Archief Dordrecht aangesloten gemeenten en openbare lichamen worden geschetst in het bijgevoegde verslag van de gemeentearchivaris inzake het beheer van de archiefbewaarplaats en de daarnaar overgebrachte archieven[8].

8. TER BESCHIKKING STELLING VAN NAAR ARCHIEFBEWAARPLAATS OVERGEBRACHTE INFORMATIE

De conform de Archiefwet 1995 naar de archiefbewaarplaats overgebrachte informatieobjecten zijn toegankelijk en beschikbaar voor het publiek. De archiefinventarissen zijn beschikbaar via de website van het Regionaal Archief Dordrecht. De uit de archiefbewaarplaats opgevraagde informatie kan kosteloos fysiek in de studiezaal worden geraadpleegd voor zover er geen openbaarheidsbeperkingen zijn opgenomen. Zie voor meer details het bijgevoegde verslag van de gemeentearchivaris inzake het beheer van de archiefbewaarplaats en de daarnaar overgebrachte archieven.

9. RAMPEN, CALAMITEITEN EN VEILIGHEID

Sinds 8 november 2018 beschikt de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid over een door het dagelijks bestuur vastgesteld calamiteitenplan. Dit plan initieert preventieve en repressieve maatregelen om de risico's op schade aan de archieven als gevolg van brand, wateroverlast, schimmels, plaagdieren en diefstal te minimaliseren om op die manier zoveel mogelijk archief te redden en, waar nodig, archief te kunnen restaureren. Vanwege de recente organisatiewijzigingen en wisselingen binnen het personeel moet het calamiteitenplan geactualiseerd en opnieuw vastgesteld worden.

Aanbeveling Actualiseer het calamiteitenplan om te zorgen voor een goede bewaring van archieven en ter voorkoming en beperking van schade tijdens een noodsituatie waarbij archieven beschadigd of verloren dreigen te gaan.

10. MIDDELEN EN MENSEN

De feitelijke uitvoering van het informatiebeheer ligt bij het team DIV van de unit Bedrijfsondersteuning, die bestaat uit 10,2 fte. De medewerkers van het team DIV beschikken over adequaat werk- en denkniveau. Het opleidingsplan geeft de medewerkers ruimte om bij en/of na te scholen. De formatie met betrekking tot het informatiebeleid- en advies is ingedeeld bij de unit Strategie en Bedrijfsvoering (0,2 fte). De bezetting is krap om alle soorten wettelijk verplichte werkzaamheden tijdig te kunnen realiseren, mede in aanmerking genomen dat naast het reguliere werk, onder andere de doorontwikkeling van OpenWave, de aanbesteding en implementatie van het nieuwe zaak- en archiefsysteem en de invoering per 1 januari 2024 van de nieuwe Omgevingswet van het team DIV de nodige inspanning vergt.

10.1 POSITIONERING INFORMATIEBEHEER EN INFORMATIEBELEID EN -ADVIES

De in 2022 doorgevoerde reorganisatie van de voormalige unit Informatiemanagement had tot gevolg, dat medewerkers van de units Bedrijfsondersteuning en Strategie en Bedrijfsvoering soms over onvoldoende kennis beschikten van elkaars acties, ontwikkelingen en de stand van zaken omtrent projecten die het hele informatiemanagement aangaan. Dit heeft geleid tot een belemmerende werking op enkele zaken omtrent het informatiebeleid en -beheer. In het vorige toezichtverslag sprak de archiefinspectie hierover haar zorg uit. Om beter in te kunnen spelen op de steeds verdergaande ontwikkelingen inzake digitaal werken en digitaal archiveren, stimuleert de archiefinspectie juist het bijeenbrengen van

[8]Zie: 'Jaarverslag van het Regionaal Archief Dordrecht over het jaar 2023' door drs. T.J. de Bruijn (februari 2023), par. 2.

de diverse taken, rollen en functionarissen binnen het informatiemanagement tot één organisatieonderdeel. In 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor het oprichten van een nieuwe unit Data en ICT per 1 januari 2024, waarin de diverse disciplines op het gebied van informatiebeleid en -beheer zijn samengevoegd. De wens bestaat om team DIV op termijn onder deze unit te laten vallen. Om dit succesvol te laten plaatsvinden is het noodzakelijk om het team eerst een doorontwikkeling door te laten maken, die het komende jaar wordt opgestart.

In november 2023 is tot tevredenheid van de archiefinspectie een senior DIV-adviseur bij de unit Bedrijfsondersteuning geworven, om zo meer binding en samenwerking met andere units te bewerkstelligen. De functie is structureel in het functiebouwwerk van de unit Bedrijfsondersteuning opgenomen, maar wordt voorlopig extern ingevuld. De archiefinspectie acht het van groot belang dat deze functie structureel in de organisatie vormgegeven wordt.

10.2 PERSONELE CAPACITEIT VOOR DE KWALITEITSZORG

Het is van belang dat er voldoende medewerkers beschikbaar zijn om de nodige werkzaamheden op adequate wijze te kunnen uitvoeren. Dit geldt in grote mate voor de kwaliteitscontroles van registraties van de digitale informatieobjecten in JOIN, maar ook die in andere (taak)applicaties. Een aantal kwaliteitsafspraken zijn namelijk direct van invloed op bijvoorbeeld de scankwaliteit bij de vervanging van documenten en het vastleggen van metadata. Controles van de scankwaliteit (in het kader van vervanging) hebben in 2023 volledig plaatsgevonden, andere kwaliteitscontroles zijn vanaf april 2022 om verschillende redenen in een versoberde vorm uitgevoerd (zie ook paragraaf 2). Aangezien voor het vormen van een compleet en betrouwbaar duurzaam digitaal archief goede kwaliteitscontroles onmisbaar zijn, is het van cruciaal belang dat voor de kwaliteitszorg voldoende personele capaciteit beschikbaar is en blijft om de kwaliteitscontroles onverminderd te kunnen voortzetten, niet alleen wat betreft de archiefwaardige data en informatie in JOIN, maar ook die in andere (taak)applicaties.

Aanbeveling
Stel voldoende personele capaciteit voor de kwaliteitszorg beschikbaar om de kwaliteitscontroles weer adequaat te kunnen oppakken en voortzetten.

Aldus vastgesteld d.d. 13 mei 2024,

De gemeentearchivaris van Dordrecht,